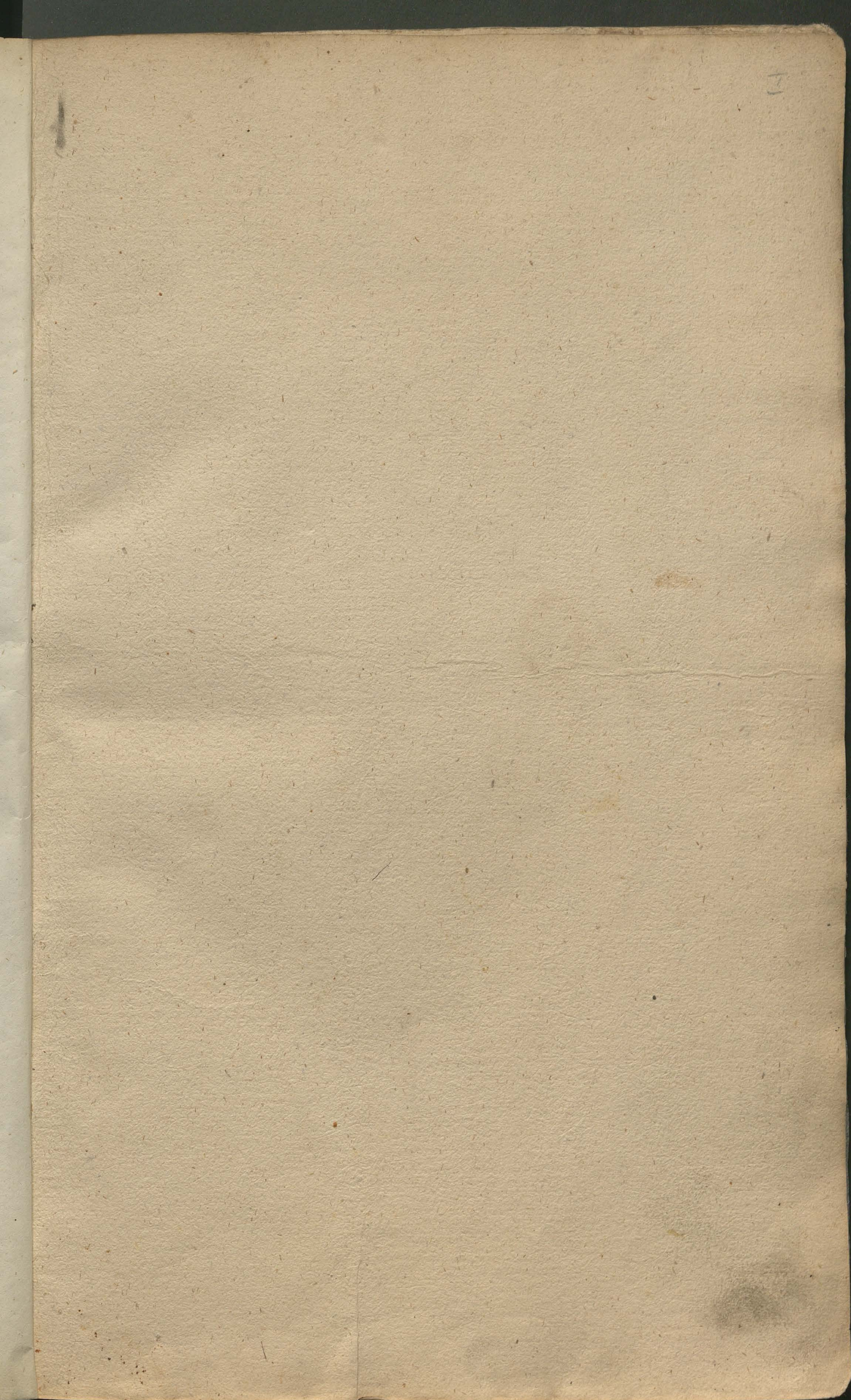
N. Inv. 5503

CHRONOGRAPHIA

Albo Dziciopisz

ŻYWIECKI

W Ktorym

Roczne dzieie Spraw przeszłych.
Starodawnych Miasta Żywca
y pobliskich iego Mieysc znayduią się
A ten iest.
Z rożnych Authorow Pism y wiadomo
ści zebrany y wypisany.
A w żywą y trwałą pamięć Miastu
Żywieckiemu iako Oycyznie
swoiey miłey Offiarowany

Roku 1704 przez Stanisława Andrzeja Komonieckiego Woyta na ten czas żywieckiego

ROKU PANSKIEGO. 1704.

PRZEZ

Stanisława Kaczyńskiego.
Burmistrza w tym Roku Rezydu
iącego, za tego Staraniem, y co większa
za Woytowstwa zaczętego. in Anno 1769.
Niektore traktuiące w tych czasach Akcye
dopisuią się, z szczerey tylko dla Miasta
Miłoscy.

Dakrysis Patriæ

Dulce Solum Patriæ dulcis mea Patria Zywiec
Terra Parens cujus munere luce fruor.
Quæ me nutristi gremio complexa puellum
Cara tuo Nomen Patria dulce mihi
Ubera quod suxi tua quondam lactis egenus
Quas possum grates reddereq reddo tibi
Æternum sine fine tibi Deus Author Olympi
Prosperet et votis det bona cuncta tuis.

Ad Deum ter Optimum Maximum

Uno qui verbo cœlos et cuncta creasti
Zyvecio benedic Conditor Omnipotens
Dum vehet astra polus capiet terris æthra volucres
Unda maris pisces Terra feretq feras

Ad B. Deiparam Virginem Mariam. pro Patria et Animabus Parentum.

Magna Parens Virgo terris enixa Tonantem
Ad Cœlum Patriam due Cynosura meam.
Gloria Zyvecij Tu lux tu Sydus amicum
Naufraga ne pereat Patria Virgo fave
Quæq tenes Salvatorem, Genitoribus ciâ
Æternam requiem conciliato meis
Deq Rosis superimponas Tu Serta Parentum
Frontibus in vita quæ placuere tibi

AB

Ta Kronika
Woyciecha Rybowskiego.
Mieszczanina w Zywcu.

PRZEMOWA

Do Miasta Żywca iako Oyczyzny swoiey

Oyczyzna nie innszego nie iest tylko Mieysce Oyczyste gdzie Ociec zo-
stawał na ktorym Synowi y Sobie Narodził y zaczął im
wychowanie dał, ktore Mieysce Synowie y Sukcessorowie
po Rodzicach przyrodzonym Prawem y Słusznością sobie przy-
znawaią czego się upominaią lubo inni mowią Ubi bene
ibi Patria ale wiecey ich potwierdza że Dulcis est locus Pa-
triae. Dla czego Synowie Oyczyzny tak się zasługuią Oyczy-
znie czyniąc co mogą [illegible] aby iey na Sławę zarobili
broniąc iey wszelkim sposobem, że im za nię miło umierać
ale [illegible] dla niey [illegible] Dalec [illegible] pro Patria mori ac
decorum pro ea vivere. Jezeli Zygmunt August Krol Pol-
ski mieysce owe gdzie się Narodził będąc tam na on czas Lu-
[illegible] gdy [illegible] był Zygmunt Ociec Jego z Krolo-
wą Matką Jego y tamiey pod Dębem partus nastąpił na
pamiątkę narodzenia swego na Mieyscu onym Miasteczko Nie-
pokalanie założył y wystawił Kościoł przed Drzwiami tem-
albo Boży Tablicę Marmurową Misternie zrobioną dał posta-
wić na ktorey napisano iako ten Zygmunt August tam w
Lesie pod Dębem się z Krolowey Narodził

Toż uczynili oni Sławni Naypierwsi Fundatorowie Rzymu
Romulus y Remus ktorzy będąc porzuceni od swoiey Matki
iako Bliźniętami zrodzeni od leśney y dzikiey wilczyce wychowa-
ni byli tam gdzie wychowani byli na tem Mieyscu na wieczną
wspaniałey Pamiątkę tego Rzym Miasto głowne założyli
mieniąc to Mieysce y Miasto iako Oyczyznę swoię
Ten wielkiey nauki przedziwney Mądrości Ziomek [illegible]
[illegible] Sybopenszyk Filozof Pogański [illegible] oraz albo Be-
[illegible] obracał y kazał aby [illegible] [illegible] [illegible] przed
dopuścił. Tak podobnym Sposobem sam każdy Mieysce Oyczyste Narodzenia
Wychowania y Mieszkania swego powinien sobie w Uszanowaniu y obronie
w Zopsowanie nie przyszła czyniąc wdzięczność aby nie tylko dostoynie
[illegible] Memoria w Oyczyźnie była y [illegible] tylko sobie [illegible]
by się w Oyczyźnie dobrze miec [illegible] po Śmierci Życia swego [illegible]
[illegible] pamiątkę zostawić [illegible] za [illegible] [illegible] [illegible] dla czego
Patriam gdzie Narodzenie, Wychowanie y Mieszkanie miałem [illegible]
chciałem aby in Oblivionem Res gesta [illegible] Praeterita więcey po-

szły

poszły ale ex omnibus Viribus Uti Sinceres Filius usiłowałem to y siłę
ności w tym przyłożyłem cum meo Socio chcący aby też pamiątkę miasta
naszego miasta Żywca pisaliśmy to ex Alio Authore. D. Andrea Komonie
ciężko tam in Festis gdym się Dominicis et in Feriis także kiedy nam czas
pozwolił mając y znanowaniem strawię czas chcieliśmy usiłując aby in
memoriam posteritati et Patriae Filiis ejus mógł in lucem wydać chcąc
ciąg gratitudinem Patriae aby wiadomości antiquitatis iey, ku potomnym
innym była ciekawa y do uciechy zarazem a Sposobności innych sposobiła
albowiem godna iest żeby Oyczyznę swoię y sławę iey z Błogosławień
stwem iey przypominać. Którą P. Bóg w Synach Swoich Błogosławił
iako Rolę Wonności Ofiary Boskiey pełną uczynił o którey mo
wi mowie to Jzaak Jakubowi Synowi Swe Kochanemu mówi Genesi 27. Ecce Odor Filii mei sicut odor agri pleni cui benedixit
Dominus. Bowiem Oyczyzna nasza iakby Terra benedicta et
Sacerdotalis w którey Oyczyźnie Synowie iako by na Roli Błogosła
wioney, a kapłańskiey wonności pełney Ofiarę rodzą się, y rodzić
będą zostaiąc Kapłanami Pana Boga na Chwałę y Służbę Jego w
Kościele Świętym czyniące. Będące tu Oyczyzna sicut Vitis abundans
in lateribus Domus suae ac filiis ejus sicut novellae olivarum in
circuitu mensae tuae. Którzy Synowie Oyczyzny iako Latorośli Oli
wne nie około stołu prostego, ale Boskiego w Kościele Świętym mia
le na Kapłański Stan poświęceni byli są y będą Sprawując chwa
lne Ofiary Boskie y Samego nie zgwałconego Wszechmocnego Bo
ga stwarzaiąc. Błogosławiąc tę Oyczyznę iako Abrahama Pa
tryarchę którem P. Bóg in Genesi 12. przyobiecał mówiąc. Faciam
te crescere et ponam te in Gentem magnam Regesque ex te egredien
tur. Ale na iakie to Rodzay Wielki tę Oyczyznę przełożył wszystko
ego Królowie wychodzić mieli, że chociaż Rodzay podły prosty
Graby w tych Gorach Żywieckich ale stausiąc się do S. Pio
tra który pisze 1. Petri 2. Genus electum Regale Sacerdotium Gen
tem Sanctam Populum acquisitionis. Także y Jan Święty Apocal.
5. Fecit nos Deum Regna et Sacerdotes et Regnabimus super ter
ram. Ten to Rodzay wielki y Królowie którzy Kapłanami z Oy
czyzny naszey wychodzą gdzyż albowiem wielka liczba z tego mia
sta naszego Oyczystego Żywca Kapłanów wyszło y teraz wychodzi y na
potym wychodzić będzie których nie można zrachować a osobliwszą
to szczęśliwość że Bracia rodzoney z Domu Wielkiego podaw
po dwóch y po czterych Kapłanami było. Jako to z Domu Koza
Nowego Księża Andrzey y X. Jan Kozakiewiczowie byli z Domu Hytre
go Bracia X. Andrzey y X. Stanisław Chytrzeńscy z Domu Go
niparowego trzey X. Stanisław X. Woyciech y X. Sebestyan Goniparo
wowie

Gonipanowicowie z Domu Kiszkowego X. Kasper y X. Leonard Kisz-
kowiutowie z Domu Hybowego X Piotr X Kaspery X Mathias
Chybowicowie z Domu Chwostkowego X Tomasz y X Woyciech
Chwostkowicowie z Domu Szymelinsowskiego X Jan X Stani-
sław drugi X. Stanisław X Woyciech Czwarty z Domu Niem-
czykowego trzey X Gabryel X Jan y X. Stanisław Niemti-
czowie z Domu Frankowicowego dwa X Jan y X. Sebestyan
Frankowicowie z Domu Stamuchowego trzey X Tomasz X Woy-
ciech y X Jakub Stamuchowicowie z Domu Stebłowego X Sewe-
ryn y X. Marcin Steblinscy z Domu Kołatowego trzey X Ale-
xander X Walenty y X Piotr Kołatscy z Domu Miodono-
wego trzey X Stanisław X Jan y X Woyciech Miodonscy z Do-
mu Potharowskiego X Jan y X Damian Potharowscy z Domu Kan-
torowego X Jan y X Franciszek Kantorowicowie z Domu Młynarskiego
X Woyciech y X Mikołay Młynarscy y więcey co nie można pamiętać
y te opisać co tylko rodzonemi Bratmi byli a co za różnego y pośre-
dniego z Domow Rodzaju Kapłanami y Zakonnikami byli trudno
rachować y wymienić bo ich siła było y na różnych Preminentiach
y prerogatywach (: trzymaiąc Beneficia Zacne :) zostawali sadzo-
niżey w katalogie onych opisanym znaydzie się. Więc tedy
przy pracy Urzędu y Gospodarstwa mego nie zaniedbałem dowie-
dzieć ażeby przy tey wiadomości iakiey nie miał Oyczyzny swoiey czym urą-
tego ażeby przy tey żenności iakiey nie miał Oyczyzny swoiey czym ura-
Wiłem pracować przeglądaiąc się w Różnych Authorach z ktorych się Chrono-
graphię albo Dzieiopis Żywiecki z Dilienseyey moiey na widok
Oyczyznie pokazałem maiąc chęć z Testamentu Bazylego Cesarza
Wschodniego ktory Leonowi Synowi zostawił mowiąc mowiąc mu
Historyey starych czytać nie przestań bo tam bez pracy znay-
dziesz to na co drudzy na to pracowali wiele. Z nich poznasz
dobrych cnoty a złych występki. Poznasz odmianę Żywota lu-
dzkiego y obroty szczęścia y nie dostatek świata tego y iako
siły wielkie panowania do upadku chylą. Uważysz obaczny
złych karania a dobrych zapłaty iednych się strzedz aby ta-
kiey pomsty na sobie nie odniosł a drugich aby się przyia-
ciołmi stać został naśladować będziesz. Z tąd zwzszony odważy-
łem się z słabey moiey pracy na pociechę y Pamiątkę Oyczyznie
to wydać iakoś z Pomocą Boską wypisałem prosząc aby ten
Dar y praca moia z łaski Synow Oyczyzny przyięta by-
ła y przez inszych kończona została

Do Czytelnika.

Do Czytelnika.

Annales te Żywieckie y też rożne Sprawy
Dziejow w tuteczńym Państwie dla snadney zabawy
Komu czytać podoba spisałem z swey chęci
Trudniąc się z tą pracą aby ku pamięci
Nie zaniedbał to co wydał żało swey Oyczyźnie
Chwyciwszy się do prace czas nie trawiąc proznie
Między każdą przy trudnosciach y domu zabawach
Statosci wszystko czyniąc przy Urzędu sprawach
Niniyszey pracy godząc by na nikczemnosci
Żywot swoy nie prowadził ale w potomnosci
Wiele mogł sprawić w dzieiach y w swoim pisaniu
Chwaląc inszym przykład ku naśladowaniu
Piszę pomnie w dalszy czas Spraw tuteczne dzieie
Szczęśliwstwa się warując ni płacą nadzieie
Roku w tym myśląc dobrze, co to przeminęło
I ius na przyszłe czasy w upadek skłoniło
Miesiąca czas ktorego, list z drzewa opada
Tak ci nas z laty wszemi Smierć na Ziemię składa.

Do Zoila.

Ty Zoilu zawistny nie gardź mą robotą
Wydaj lepszą niżli ia przyimę to z ochotą
Bowiem co mało robią inszym przyganiaią
A sami zgoła na nic tu się przydawaią
Gdyż lepsza co po sobie w pamięci zostawić
Niżeli długo żyiąc, Czas darmo przetrawić

Dom Miasta Żywczał Miasta

Do Miasta Zywca.

Jak Rzeka Soła płynie wespoł z Koszarawą
Tak Zywcu niechay słynie nieśmiertelna sława
J Rzeki Komorowskich niechay nie giną wiecznie
Lecz płyną w Familii, słynąc w nim statecznie
Nad to niech w stan Kapłański Syny Zywiec rodzi
J mądrych z niego w stawie sędzi dość wychodzi
Niech jak Góry Zywieckie porastaią z Lasy
Tak Zywiec z latami rośnie, a wiecznemi czasy.

Do Miasta Xięstwa Oświęcimskiego

Oświęcim Grodem sławny Zator Seymikami
A Kęty S. Kantym także y Targami
Wadowice szczycą się mądrym Wadowitą
Zywiec Państwem szerokim wszędy znamienity

Na Herby tych Miast

Oświęcim na Herb wieżę z Orły skrzydlastemi
Zator ostre trzy miecze złożone na Ziemi
Kęty pod Orła z trzema Jaiami na stronie
A Wadowice Basztę y Orła w Koronie
Zywiec zaś Żubrza Głowę Orła między nogi
Tak Xiążęta tych miast, dały w Klejnot drogi

Na Herb Miasta Zywca.

Będzież Żubrze podległy Białemu Orłowi
Życzyszli zdrowia ciału, także y Ptakowi
Bo gdy się mu sprzeciwisz toć oczy wydziubie
A potym cię y z Zywcem ze Skóry oskubie
A gdy go będziesz nosił, spokoynie na głowie
On też tobie da pokoy wierz że mowiey mowie

Situs albo Położenie

R V

9. Situs albo X Położenie Żywca.

Jakie Mieysca iego Positia Constitutia Powietrza y Dyspositia Zachodu Słońca.

Żywiec Miasteczko położone iest ku Zachodowi Słońca a ku Pułnocy obrocono będąc leżące pod znakiem Niebieskiem Barana z tykaiąc się z Strzelcem gdyż Polska pod Baranem a Węgry pod Strzelcem zostaią.
Pod Elewatią zaś Poli albo wyniesieniem Nieba iest długości w stopni 42. a Szorokości 49. stopni; bo Krakow na Stopniu 50. Latitudinis albo Elevationis Poli według Mathematykow leży.
Constitucya zaś Powietrza iest taka Iż Góry co Nayważ-sze iako to: Pilsko Romiecznik albo Syphron Racza y Skrzcznia Frigidam äeris to iest Zimnego Powietrza tykaią się na których zawsze mgły Zawiessiste leżą y Naypierwey pod Ie-sien wierzchołki ich Sniegami się okrywaią y z tąd iest na tych Gorach Aer frigiditatis et humiditatis Superior.
Inferior zaś Aer gdzie ad Medium tych Ger Snieg opada et hoc tempore wierzchołki Gor tych iako to: Ostre wierzch Wiesnika nad Radziechowami Grojna y insze im Zaraz Sniegiem się okrywaią. Co y Gorze Kalwaryey y Lanckoronie dostanie się y ta Constytucya w distancycy tey taw Zachodzi.
Tedy wszystkie Pagorki y niżny wszędzie opadnięta to ta Ziemia aż blisko Grabia ku Krakowu rozciąga się a koło Krakowa Kopno zostawa aż dopiero na ostatku nie skoro Krakowowi się dostaie
Dispositia zaś według Positiey mieysca iako Słońce Wschodzi y Zachodzi y iako się podwyższa y nazad cały tak przez Rok cały po tych Gorach Upatrzyło się Słońca Zachod.
Anno Die 21. Decembris w Dzień S. Tomasza Apostoła gdy wstąpi Słońce w Stopień Koziorożca w ktory początek Zimy Zaczyna się y na krotszy dzień a noc Naydłuższa iest y Słońce w Gore poczyna się podnosić y dnia przybywać To Słońce Zachod swoy odprawuie nad Gore Zany nazwane powyżey Baranicy nad Zatwarnikiem Węgierskiey Gorki
Anno Die 20 Januarij w dzień SS. Fabiana y Sebastyana gdy Słonce wstąpi w znak albo Stopień Wodnika to ten czas Słonce zachodzi za Gore Wiesnik nazwaną nad samemi Radziechowami, albo Matyska, czyli Szwadla Gorami

3tio Die 19. Februarij gdy słonce wstępuie w znamię Ryb za
chodzi słonce za Gorę ostre nazwaną nad wsią Ostre.
4to Die 20. Marty w dzień S. Joachima gdy słonce wstę-
puie w znak Barana y iest Equinoctiu Vernale to iest pórò
wnanie dnia z nocą y zaczyna się Wiosna. To słonce za
chod swoy odprawuie nad Gorę Skrzeczne w sam prawie srodek
5to Die 20. Aprilis Gdy słonce wstępuie w znak Byka to słonce
zachodzi za Gorę nazwaną Skalite nad wsią Panstwa Lo-
dygowskiego należącą
6to Die 21. Maij Gdy słonce wstępuie w znak Bliźniąt to
słonce zachodzi za Gorę Magorę nazwaną do Panstwa Lody-
gowskiego należącą.
7mo Die 21. Junij dni cztery przed S. Janem Krzcicielem
gdy słonce wchodzi w znak Raka w ten czas iest Solstitium
naydłuższy dzień, a nay krotsza noc y Lato się zaczyna słon
ce zachod swoy odprawuie nad Gorą Skałka, albo Sedziel
ny Groń, tak nazwany przy Lesie Bielskim, od ktorego miey
sca słonce się nazad cofa y nadol zachodzi y nad te Gory
wspomnione, Bieg swoy odprawuie aż Die 23. 7bris po S.
Matheuszu gdy słonce wstępuie w znak albo stopień Wagi,
kiedy iest Equinoctiu Hyemale to iest porownanie dnia z nocą
gdy się Jesień zaczyna, to zas zachod słonca pokaże się
w ten czas nad Gorą Skrzeczną y daley nazad bieżąc do tego
Centrum solstitij Hyemalis gdy naydłuższa noc a na krot
szy dzień bywa słonce wpada Die 21. 10bris w Dzień S. Tomasza
y nad Gorą Zary, stanowi się y nazad w gorę podnosi się
y temi drogami Bieg zachodu swego odprawuie, miarkuiąc to
wszystko według possitiey żywca tako co Rok przychodzi
do ynaczey patrząc y uważaiąc inaczey się wszystko odmieni.
Zkąd Gory Pryncypalne Żywieckie maią swoie
Denominacyą albo nazwisko.
Naprzod Gora Pilsko ktora nayważniejsza iest wierzchem
swoim nad inne y iest Graniczą Panstwa Orawskiego y Żywie
ckiego a ta ma zkąd swoie nazwisko, Pilsko, Iż tam da-
wnych czasow Orawczy zboycy mieli na tey Gorze swoie zebra
nia y uciechy sobie czynili, kazawszy sobie wina piwa go
rzałki za swoie pieniądze przywozić, gdzie Pijatyki z Owcza
rzami y Dziewkami miewali y często się tam opili z kąd tę
Gorę od tych pijatyk Pilsko nazwano y do tych czasow nazy
wa się

nazywa się
Nie daleko tey Gory iest tez Gora niemnieysza w Panstwie Zy
wieckim w Kluczu Jelesnianskim stoiąca nazwana Syfron albo
Tonieczńik na Ktorey Gorze iest piękna Polanka na Ktorey zdawna
takze Zboycy Zywieccy przeciwiąc się Orawskim że na Gorze Pilsku
Psiatyki odprawowali; oni tez na tey Gorze y Polanie przysposobiwszy
się Trunkow muzykę sporządzili y pięc Tancze z Dziewkami od bydla Ktore
po Halach pasały czynili y tak po kielkakroć cieszyc się Hayduk[illegible] al
bo Tancuiąc, do tego przyszło że tę Gorę y Polanę Tonieczńik nazwali y do
tąd się zowie
Trzecia Gora Racza albo Raycza Ktora wierzchem swoim Zywieckie Pan
stwo od Węgier graniczy a zostaie w Kluczu Węgierskiey Gorki, na tey
Gorze przed tym były wielkie roznice y zawody o Granice Węgierskie z Pa
ny Komorowskiemi a z niesa[illegible]kim Panem Derstwim Ktory Zyline trzymał
Iż tam Utarczki y bitwy z Obustron Państwo działy się, przywłaszczaiąc sobie
tę Gorę aż tam Commissya albo Rada Panow ziezdzała, gdzie za Rozsąd
kiem Rayczow do zgody przyszło y Wina kielka Beczek z Węgier przywiozszy
kazali na Wierzchu samym Gory iedne y drugą beczkę Wina rozciągł gdzie
na obie Strony Wino rozlało się, y co na Węgierską stronę lało się to od
tąd Granice Węgierskie a gdzie na Polską, to Zywieckie, Uznali y tak
na wieczne czasy pokoy przyrzekli y ztąd od tych Rayczow Raycza
tę Gorę nazwano y wiele ich zapamiętało y wiele ich zapamiętało że tam
strzelbe Węgrom chłopi Zywieccy w nocy im zabierali.
Czwarta zas Gora Skrzecznia albo Skrzeczno Ktore wierzchem rozgrani
cza Panstwo Lodygowskie od Zywieckiego, na Ktorey Gorze iest Jezioro
iedno na Kształt Stawu sitowiną zarosłe gdzie Czarna woda zawsze
stoi y ztąd ta Gora nazwana iest Skrzecznią albo Skrzeczno że w
tym Jeziorze Żaby często skrzeczą że ich daleko pod wieczor słychać
Powiadaią się Ktorzy że tam Diabeł miał smtyn stawiać y przekopa
z Gory tak z Kamienia wykuta od Lodygowskiego ma tam być. I nie
raz gasty po Połągu leżące tam cos do tego Jeziora zabierało że tam chę
sty pierały iako iedną wielkość kę z [illegible] znaleziono iesli to prawda
nie wiem
Niedaleko od Skrzecznia iest Gora w Lodygowskim Panstwie nazwa
na Magorka a tam ma bydz Dziura iedna o Ktorą gdy by kaszora
wpuścił, w Jaworzu za Bielskiem miała wypłynąć ey woda
Jest Polana albo dział nad Korbielowem Studant nazwana iż tam nie
iaki Pochopien Studenta zabił co Owcze ie mu zabrał na tey Pola
nie Owczarz ieden zażalił Drzewo stoiące Kadłubowate, w Ktorym Pie
niądze zboiczne schowane były ale się roztopiły y w Kupę zlały

z Ktorey Materyey Dzwonek Sygnaas na Kościoł Jeleśniański ulany iest.
Tandasz Ka Gron za Barania od Granic Śląskich iest na Ktorey trawa
albo Pasza Owcom szkodliwa z Ktorey zaraz pochorzeią y napsuią
się y poparszywieią.

Connotacya Rzek Żywieckich z Kąd początek swoy biorą y Ktore do Soły y Koszarawy rzek głowsnych wpadaią.

9. Soła Rzeka pochodzi z Gor Orawskich do Ktorey od Zrzodeł wpadaią
Cztery Wierzchowiny albo Rzeki.
Jedna Bystra a ta wykapem z pod Gor Gnebey buczyny y Pilska Hal
wypada
Druga Gorka czyli Glinka z pod Smrekowego wierzchu wychodzi
Trzecia Cicha z pod wysokiego Bieskidu wypływa.
A Czwarta Danierka z pod Hal Rycerzowey y Munczowa.
Z Ktorych się głowna Rzeka zbiera y płynie. A bierze swe nazwisko
od Lasu nazwanego Sołtka z Kąd się ta Rzeka y Wieś nazy-
wa y z niżey opisanych Rzek się mnoży.
Pierwsza Rzeka zowie się Radeczka co wpada do Soły a ta płynie z pod
Magory wykapem a rzeczki idą do niey z pod Wielkiey Racze y z pod
[illegible] Gor tak przezwanych.
Druga Rzeka Rycerka bieży z pod Hale Rycerzowey y z pod Rzadoski a wpada na Rawczy do Rzeki Soły.
Trzecia Rzeka Stanica nazwana od [illegible] mieysc Ktora bieży przez
Wieś [illegible] a ta początek bierze z pod Gory Granicznego od Orawy.
Czwarta Rzeka Czerna ta płynie z Podpochodzitey [illegible] od Wsi [illegible]
zdebnego
Piąta Rzeka Nieżkulina a ta początek bierze od Reydy Kalnego co na
Rayczy wychodzi niżey Kościoła a wpada do Rzeki Soły.
Szosta nazwana Milowka Ktora płynie od Hal [illegible] Gory z pod Prusowa-
Siodma Rzeka Kamesnica a ta na trzy potoki, jeden płynie od Drożawki,
drugi od Baraniey, a trzeci od Złatney, mieysc tak nazwanych.
Osma Żabnica z Trzech takze Potokow bierze swoy Początek z iednego z
pod Rzdzitnego, z drugiego z Podboraczego, z trzeciego z Podpłonnego, Zebo
lot mianowanych. Sztafka zaś Przesal z Hale Jaworzyny wypada do Kto-
rey pod Szotem zdrodło wchodzi.
Dziewiąta Rzeka Bystra nazwana poczyna się od Hal albo od Polany
nazwaney Skałe a wpada do Soły nad Wsią Świnnem
Dziesiąta Leśna a ta bierze swoy początek od Grunia Twardorzeckie
nazwanego y bieży przez Wieś Leśna nad Zabłociem do Soły wpada, do Ktorey
nie daleko Rybne y Glinne z pod Radziechow Żarnowka z pod Lipowskich
płynie do Soły.

płynie do Woły.
Jedynasta Rzeka Kalna a pochodzi z pod Gory Skrzeczna dwie
ma Potokami, iednym przez Wieś Lipowa, a drugim przez Słoszy
ne ktora granicży Państwo Łodygowskie od Żywieckiego a wpada do Rze
ki Żylce nazwaney
Dwanasta Rzeka Żylcza ta płynie przez Państwo Lodwigowskie z
pod Gor Małego Skrzeczenka z Gory Malinowa z ktorey tez Wykap
Wisły Wychodzi
Trzynasta Rzeka Lekawica a ta Wypływa z tych Rzek Naprzod
z Rzeki kocieyki poczynaiącey się z Zawadla z pod Mładey Kary
od Granic Jedrzychowskich potym od koczonki ktora ciecze od
Czarnego Działu nad Gorą koczonką od Slemienia a potym od
Czeretnika Gory

Kossorawa Rzeka

Zkąd początek ma y ktore Rzeki Wniey wPadaią
Ta Rzeka Ztąd Nazwana iest kossorawą iż ona początek
Swoy bierze y Zrodło Wypada z koszem od Orawy iakoby
z kosza Orawskiego to iest z kotarza albo Granic Orawskich
y Płynie przez Wieś koszorawy Obsadziwszy na on Czas
ten Wieś na koszarach będących albo Owczych a Wypływa
ta Rzeka od Gronia albo Gory Jałowczyka gdzie Granice się
pod gorskie Suskie y Żywieckie dzielą
Adotey koszorawy wpadaiące Rzeki
Pierwsza Bystra ta płynie od pod Gorskiego Bieskidu od
Gory Magorki z Starowstwa Lanckorońskiego a nizsza się z ko
szorawą wPut w Wsi koszoraw
Druga Cicha a ta Wypada od Stryszawskiego Bieskida
z Państwa Suskiego a wpada pokoniec wsi koszarawy
Trzecia Przybyłka ta bieży od Bunney Gory od Gronika Nazw
anego Jaworzyny a wpada wPut przyborowa do Rzeki kosso
Czwarta krzyżowka a ta schodzi się od Orawskiego Bieskida z rawy
Pol nazwanych krzyżowek złączy się potokami kamienną Glin
nym y Uszawnym
Piąta kamienna Wynika z Gory Pilska z potokami Glinney U
szawne z Gor przyległych do ktorey Rzeki wpada krzyżow
ka y Łączą się wprost kościoła Jelesniayskiego z koszarawą
Szosta Sopotnia Wielka zowie się Głębokiem iż wypada z Mi
edzy hal Głębokich z Gronia Trzypronia y Towieczniaka a
płynie przez Mieysce nazwane Sopot gdzie woda tey
Rzeki z skały iak z Dachu Wysokiego z szummem Wielkim
wpłoso głębokie wpada ze zerdz długa Starzyć nie może
Siodma Sopotnia Mała a ta płynie z mieść nazwanych Skito
Osma Pewlica, a ta płynie przez Wieś przezwaną Pewel Słomi wek
ska a ta Wykapem Swoim Wychodzi od Wierzchowin prze
zwanych Czeretnik albo z Lasu Kozłowa Wypływa na ktorey iest
kamien cego mostem kamiennym Zowią
Dziewiąta Pewel Potok ktory Wynika od Granice Suskiey y
Państwa Slemieńskiego

Państwa Slemieńskiego. A natym Potoku uwiozła się Łysa Góra y zaległa ten Potok y zastanowiła wodę że iako staw głęboki woda stała wierzchołki tylko drzew widać było, gdzie nazywano Zapiekle dla głębocizny aż z powodzi wielkich rozerwała się głębocizna y moczar uczyniła gdzie teraz natym Miejscu iest Wieś Osadzona y Przezwana Pewel Żywiecka.

Ta też Pewel Zowie się iako inni Swiadczą, Ztąd Zapieklenie, iż tam kiedyś o polanę prawowali się y krzywo przysięgali gdzie tam są na tey Polanie Wielkie Zapadziska że się iuż poczęła zapadać będąc przedtym równa y gładka polana

Rzeki Państwa Slemieńskiego:

Łękawka Rzeka Nayprzednieysza z tych Rzek płynie naprzód od Kocierki potym od Koczanki od Czernika potym od Zapolnika na ostatku od Wrocławia Rzeczek

Kocierka Rzeka poczyna się od Zdroyła Mładey hory od Granic Jędrzychowskich

Koczanka Ciecze od Czarnego Działu nad Górą Koczeńską Wypadaiąca

Zapolnik ciągnie się od Góry Pewlańskiey

Wrocław Potok z Brzezin Gilowskich od Góry Łysiny

Ata Łękawka wpada do Rzeki Soły poniżey Wsi Żadziela graniczące Państwo Żywieckie

Ostatnia Rzeka płynąca przez Wieś Łaś ata ze trzech Potoków Zawisię z Jednego od Płonney doliny z drugiego od Smrekowice atrzeciego od kamiennego od Polany Kosarzyska y od Góry Koczańskiey

Granice Państwa Żywieckiego

Wierchem Gor Kołem w Szędzie idące

Naprzód poczynaiące Granice od Pola Mieyskiego Na[illegible]ego Okiel gdzie na Granicy Moszczańskiey ies narożny kopiec od tego kopcza idą Granicami Kocurowskiemi w Górę aż po Potok na ktorym Granica rychwalska zostaie

A potym tym Potokiem Granicami Rychwalskiemi do kopczow w Górę aż na Wierzch Góry Łyski gdzie kopiec usuty iest

Od tego kopcza Wierzchem Łyski do kopcza Narożnego Rychwalskiego ztąd zas do Granic Małego rychwałdku z Rychwałdku nad Biadaszkow y Mutne-Wsi do Gronia Madeiowego ztąd przez Las do Polany Kotłowa potym do Polany Madzynego potym do Bigoski na Ostatek do Gronia Gachow nazwanego aż do Kratowey Polany a tam się Łuskie Slemieyskie y Żywieckie Państwo Granice tyczą

Od Kratowey Polany, po Groń powyższy szedł do Polany Kobyley Stawy potym do Jałowczyka Góry, potym do Mazurki, potym do Wielkiego Jałowca Góry a tam się trzy Granice schodzą Suska, Żywiecka, y Orawska

Od Jałowca Wielkiego Góry do Polany Głochaczki potym do Jawozyny Gronia aż do Beskida Krzyżowskiego y Korbielowskiego

wskiego, a ztąd na sam wierzch Gory Pilska gdzie Granica Ży-
wiecka y Orawska zostaie,
Od Gory Pilska aż do Gronia Rubey-buczyny potym do Smrekowego
Bieskida, potym do Wysokiego Bieskida, a tu się Węgierska
Granica poczyna.
Ztąd do Hale Rycerzowey, potym do Bedoski, y Praszawki po
tym do Kotyski Bieskidu potym do Sosiszy aż do Gory Wiel-
kiey Raycze.
Potym do Mayory potym do Ozney Gronia, potym do Granicznego,
aż do Gomolki Polany, ztąd do Hale Rachowcza, potym
do Pochodziszey, aż do Janoszca y do Grdzawki potym do
Wołowca Polany, a tu się Granica Śląska zaczyna od Kiczorek.
Od Wołowca Polany aż do Hale Baraniey potym do Skałki po-
tym do Buczyny, aż na wierzch Gory Skrzeczne gdzie się Gra-
nica Żywiecka z Łodygowską zchodzi.
Z gory Skrzeczne od wierzchu samego idzie na doł do Granic Ko-
zinskich, aż do Rzeki nazwaney Białka, ztąd do Granic
Pietrzykowskich y Żarzeckich aż do Rzeki Łodygowskiey
Żylce
Od Rzeki Żylce skosem Głemiencem rzeką przez Dręmby
Dział do Przygorza po tym do Gory Tresney potym do Sma-
gorki aż do Suchego Potoka a tu się Granice Żywieckie
Łodygowskie y Lipnickie schodzą.
Od Suchego Potoka przez Sołę Rzekę do Łęgu y do Gra-
nic Międzybrodzkich aż do wierzchu Żaru Polany Pańskiey
a tam się zchodzą Granice Kobiernickie, Żywieckie y Kęmpen-
skie
Od Żaru Polany aż do Potoka Jeżowice, potym do Gronia Że-
roka nazwanego z ktorego Gronia Oczkowskiemi Granicami
zchodzi Granica do Rzeki Łękawki
Od Rzeki Łękawki Granicami Zadzielskiemi aż do Gra-
nic Spolzedanskich, potym do Potoka Moszczonki od kto-
rego poczynaią się Granice Miasta Żywca ale się ciągną
swemi znakami y kopcami aż do Granic Moszczanickich

Nazwiska Wsi Panstwa Żywieckiego
z kąd poszły od Przodkow.

Sporysz Wieś nazwana iest iż na tym mieyscu gdzie wieś
zasadzona, żyto sporysz przed tym rodziło się, przytym
że spory Prodkowie tameczni miewali. A nad to że ta wieś
niegdy do Miasta Żywca ku Szpitalowi należała, y gdy Bur-
mistrz do tey wsi posyłał porządek należytego do Miasta
zawsze sporni byli. Z tąd ich w owczas nazywano Sporzy-
wsianie a po tym przemieniło się w Sporysz.
Trzebinia od ... nazwana iest iż ... Radziechow
... nazwani przez ... Granica
Ustawiona była y od nich Trzebinia nazwana.
Świnna iż w tym potoku Naywięcey Swini dzikich Naydowano

y Łowiono Przytym także Mieszczanie Żywieccy Swinie do Kiełbasowy Lasu Swego goniąc na Szukanie tam Stanowisko przy Lesie Swoim mieywali y dlatego ta Wies Swinną Nazwona

Przyłękow Iż przy Łąkach Swinney Wsi ta Osada Stałaey Zaszadzona iest

Biadaszkow Że tam droga zlasu ydolasa Zbabyła nakторą Biadali gdzie tam ma bydź Rzeka ananiey kammien iakoby iaki Most od Granice Pewłanskiey Wtey naypierwey Wsi Chłop nieiaki Morawa Z Morawy przyszedł Obsadził się y kopiąc tamteczne Grunta biadał na nie iż ciężko mu ich było Wyrabiać y on to Mieysce Biadaszkowym nazwał

Mutne na Zwane od potoka Ktory przez tę Wies płynie iż po desczach Zebrawszy Mętno do Rzeki Koszorawy wpada y wkoszorawie wodzie daleko Slak Swoy Mętno pokazuie y Wykapem ten potok Wypływa od Palenisk

Pewel albo Zapiekle Nazwano Iż tam niegdy Między Gorami Uwiezła się Ziemia y Uczyniła iakoby Pewny Wał że się Woda Stanowiła aż z powodzi potym się rozerwała y meat Uczyniła na ktorym mieyscu Naypierwszy poddany Obsadził się Imieniem Paweł y Ztąd to Nazwisko ta Wies ma Zowiąc się y Zapiekłem Że tam polana Iedna poczęła się Zapadać o ktorą krzywo przysięgali naktorey Są Zapadziska, aprzedtym Zapadzisko rowna była

Ielesnia na Zwana od Ieleni Ginących ktore tam na paszą schadzały się y Często ich tam przedtym Łowiono gdy przed tym Lasy były

Kossorawy Iż ta Wies od Orawy skoszem ciągnie się y na Owczych Kossarach obsadzona iest tak że przez tę Wies Rzeka Kossorawa płynie

Przyborow Iż przy borze osadzona iest

Krzyżowa Że wtey Wsi na krzyż drogi Są y Woda na krzyż płynie Swemi potokami z poblisich Gor A nad to iż tam naypierwey Nim ta Wies Zaszadzona w Lesie krzyż na kształt Bożey męki Wystawiony był iztąd krzyżową nazwano

Korbielow Iż tam iest Gora iakoby korba przeglądał Że że tam Zwyczay bywaiąc co w Torbach łowili mowiąc dosie że w Torbie łow Przytym że tam niegdy był las gdzie Pan iakis Korbiel nazwany iadąc Umarł y tam pogrzebiony którego potym łowili

Sopotnia Wielka albo Głębokie nazwana od Rzeki Sopot albo Mieysca natey Rzeczce przezwanego gdzie Woda tey Rzeki ze Skały iak z dachu Z wysoka Głęboko wpada Że Żerdz długa Starczyć nie może Głębokie też nazwane Że ta Rzeka z Między Mal Głębokich Wypada y płynie przez tę Wies

Sopotnia Mała. Iż tam ta Wieś iest przylegała do Wielkiey Sopotnie
Wsi y granicy się z Rzeką Sopot z wyż mianowaną
Juszczyna Przezwana Iż pod Lasem nad Wolą Panską Iuż Zaczęła
się ta Wieś
Wieprze Iż tam dzikie Wieprze bywały y tam ich na tych Polach
pobito
Bystra Wieś przezwana od Rzeki Bystrey ktora bystro
płynie y tak się z Sprzezwiska Zowie y tam przy niey Osa
dzona iest
Brzusnik albo Brzuszne Iż ta Wieś iakoby na brzusku
albo brzuchu gory leży
Ciencina nazwana od Lasu Cienkiego Wycięcia gdzie
przedtym Cienko Wyrastaiący był mowiąc Ciencina to Sama
Żabnica że tam Żab Zielonych niebywało y też ich niemaszk
tylko Same chropowate gdzyż tam Rzeka Kamienista iest
y Woda w Całym Panstwie Naylepsza y naylekcieysza którą
niegdy Ważono międzyinszemi Wodami iako y Przybędzie
Cisiec nazwany od Laska Cisowego ktory tam przedtym był
na tym Mieyscu
Miłowka od miłego Łowu od ktorego Mieysca w Laszy mi
ła Łowu było gdy Panowie Przedtym będący na Łowie
tam ieździli także od Rzeki nazwaney Miłowka ktora
płynie od Hal Suchey Gory y od Prusowa
Czatuiow Wieś Iż Czaty Lás był z Miłowki aż na Samę Ray
czą także iż tam iest potok nazwany Czatuiow ktory zebr
awszy Kamienie Sobą Sarnie do Soły
Rayczza nazwana od Gory Rayczze Iż tam z tey Gory z Iut
owemi Owczami Panskiemi Stawano a niektorzy mowią
że tam poddany na tym Mieyscu Naypierwey zbudował się
ktorego Rayczą Zwano
Sołki nazwane od Lasu tak Mianowanego Sołka gdzie
Rzeka Soła wypływa y początek Swoy y Nazwisko
z tego Mieysca bierze A Usoły zeu Rzeki Soły Zawadzone
Radeczka dla Rzeki tak nazwaney ktora z pod Gory
Racze albo Rayczze bierzy y przez tę Wieś płynie Nazw
ana iest
Ryczyrka Od Rzeki Ryczyrki ktora z pod hale Ryczyrso
wey Wykapem płynie Zowie się
Soł Wieś przezwana od Słonych wod albo Soli tam będącey
ktorą niegdy tam Warzono
Niebedzwid Stąd się Zowie że się tam niegdy Wieś Osa
dzona była dwa Niedźwie
dzie

dzona była dwa Niedzwiedzie cały dzien bili aż zaledw
ce się pod Wieczor rozeszli się Także natym Mieyscu
Łazy Wielkie z ktorych niegdy Potażie Warzone ytam nieiakie
go Urzescza Slachcica Zboyczy ktory dozorcą był tych Potażiow
do Kotła Wrzucili y Uwarzyli
Smierlawka albo Szare Wies że tam Owiec 150
Sniegiem Zapadło natym Mieyscu y pozdychało od Zimy
y od głodu niemogąc do nich donść aż tam się Zaśmierdziały
y Szare tam Polezmich Zostało dla czego ta Wies Smierlaw
ka y Szarem się pospolu Zowie
Kamesnica Iż tam bywały przed tym kamienie Słoneczne albo
Swiecące się gdzie kruszce naydowano y do tych Czas może
ich znaleść iako się w złotnym pokazuie
Radzichowy Ztąd nazwana ta Wies Iż tam naypierwey w tey
Wsi kościoł Niemcy Wymurowali przy ktorym się Ludzie
choc Zdaleka radzi chowali Pogrzeby od Prawnioe y na pier
wsza ta Fara Po staro Zywiecskim Kościele nastała
Leszna Wies ta na Mieyskim Lesie Zasadzona iest gdysz
tam natym Mieyscu Lesni Mieyscy Pola Miewali swoie pilnu
iące Lasu na on Czas Nazwanego kabatu Mieyskiego, y
Dzwony sobie swoie Naypierwey zbudowali poddawszy się
pod Farę Radzichowską iż im blisko do kościoła było
obadzice niż przez Las do Miasta ktora od Lesnych y od
Lesney Rzeki nazwana iż Przez Las Mieyski płynie
Sienna nazwana iż tam Siana naywięcey Mieszczanie Zywi
eccy robowali pokonec Lasu swego kabata y do nich to Pole
należało y Siennym Polem to nazwali ztąd ta Wies do Fary
Zywieckiey Należy y niemaść z Miastem od Prawiaię
Wedle dawney Possesiey Miesca choc by bardzey do radzicho
wskiey Fary iey przystało
Ostre Wies iż pod Gorą przykrą y ostrą Osadzona iest
y Gora nad nią Ostra się zowie
Zabłocie iż ta Wies za Błotem albo albo z Lipową Płotem
Mieyskim na on czas Lesie iego zasiadła
Lipowa Wies nazwana iż tam wtym Mieyscu Naypier
wszy poddany Chałupę sobie z drzewa samego Lipowego
zbudował y że chałupę iego Lipową nazwano a potym od tey
Chałupy Wies Lipowa Osadzona y Przezwana
Słotwina od Słotkich Jagod albo Trzesni tam rodzą
cych się y tam Wiele rodzących Drzew Nazwana
Pietrzykowicze Wies Iż w tey wsi Naypierwey Chłop Pietrzyk
osadził się

osadził się y naywięcey Pietrzykow albo Piotrow tam bywa
to Zarzecze Iż za Rzekami Sołą y Żylką osadzone iest
Tresna Wies albo Trefna Iż tam kamienie na Wierzch kupigo
y łomią ta Gora Trefna na Wszystko była y trzeszczała
tylko kamienie z gaiami aż do wody Soły
Czernichow od czasu tak nazwanego Czernichow albo że
w tym Lesie Swinie Czarne dzikie Chowały się
Międzirodzie Iż Międzyte Wies przez Sołę y Wielerzky
grodzie potrzeba
Zadziele że za działem Pol Starożywieckich osadzona
ta Wies iest co przedtym Starym Żywczem była ale się
musiała dla Folwarku zbudowanego Przenies na Zadzi
ele

Nazwiska wsi Państwa Slemięskiego
z kąd poszły z dawnosci

Slemien Wies z tąd nazwana iest Iż Naypierwszy podda
ny buduiąc sobie w tym tam Mieysco chałupę nie skrothwił
oney sobie iako tu zwyczay iest w Gorach ale po lacho
wsku na dwoch Sochach Wierzch postawił Miasto krokwi
ktorego pytano co to robi on od powiedział Slemię gdyż
po za krakowsku na Sochach Wierzchy takie Slemienie
nazywaią y z tąd dziwuiąc się temu od iego budynku
iego Wierzchu Slemię te Wies nazwano
Kocierz Wies od Lasu nazwanego Kocierz y Rzeki z
niego płynącey a zwłascza że tam poddani Panstwa
Slemięskiego w tym że Mieyscu Kotelnice albo Kocierz
Owiec Miewali gdzie się Młode Owcze to iest Iagnięta
Kociły nazwana iest
Gilowicze Nazwane Iż w tym polu koło Rzeki gdzie Wies
Osadzona iest Gilow Ptakow Naywięcey bywało y gniezdzi
to się
Łękawicza Iż gdzie ta Wies iest Łąki same bywały
ktorych Więcey w tym Panstwie Niebyło
Koczanie Iż Panskie Owcze ktore z Dworu Slemięskiego
były tam na tym Mieyscu Koczenie Swoie Miewały albo
Kociły się
Las Wies nazwana że przedtym Las Panski w tym Miey
scu był gdzie Lesni sobie Naypierwey Domki pobudowali a potym
Wyrąbawszy Las Wies Osadzono y Lasem przecię Nazwano
Kurow przezwana Wies Iż tam dzicy kurowie albo Kogutow
ie Mnożyli się y gniazda Swoie Miewali gdy Lasem to przed
tym było Pole

Iesowicze

Jeżowice iż Jeżow więcey nigdzie iako tam naydowano
Pawel od Poddanego naypierwszego Pawła nażwana Gdyż w Gro
dzie Oświęcimskim tę Wies Paweł pisza
Rychwałd iż tam potok mały iest a Rychło zbiera y wali
prez tę Wies nawalnice a często
Oczkow Iż wtym Mieyscu Naypierwszy był Poddany nażwany
Oczko y Nażwano Gron Oczkow a Zwłascza iż ten Wies pra
wie na Oczu Zostaie
Mosczanica Iż natym Potoku albo Rzecze małey od
Laszku płynącey Mostkow nanic dosic było gdzie kto
chciał to przeiechał
Koczurow Iż natym Mieyscu Chłop nażwany Koczur
Mieszkał y ten Grunt Koczurow przeżwano
Okraynik Iż na Okrayku albo wkonczach Rol Gilowskich
ta Wies Osadżona
Łysina Iż kiełka Chałup na Gorże Łysinie Zostaie

Proprietates albo Własnosci Żywca y Wsi do Państwa należących

Kto chce Zwiedziec Gorzyste te Żywieczkie kraie
Niech Z Wierszow Wyrożumie ktore tu Wydaie
Naprżod poczne od Żywcza iak Miasta Sławnego
Bo się Państwo Żywieczkie Zaczyna od Niego
Żywczem Żtąd iest Nażwane że kiedys Iżywiło
W sobie Ludżi a choynie kiedy dobrże było
To Miasto od kościoła iest Sławne y Państwa
Lec w Swobie Znędżniałego ma dosic poddaństwa
Wsi Żas przynim rożliczne od Przotkow Nażwane
Są tak Żich Własnosciami Wszystkie opisane
Sporysz Z Stawow y Groyca (Pożytki) Wydaie
Lec Rzeka Kosszorawa Zle mu się Nadaie
Trżebinia niedaleko Ciągnie sie Potokiem
A Swinna z przyległkowym Gruntem Nieszyrokim,
Biadaszkow w Sady chayna Lec w Legi Uboga
Mutna dla niedostatku dosc niewola trwaga
Kossorawy są Sławne od Rżeki płynącey
Rewla od obfitosci Owsa wniey rodżącey
Hucisko Popiotami Grunta Ma Sprawione
Pewlica Zas Gorżyste Potoki Znędżnione
Ielesnia bardżo Mokra na Swe Urodżaie
Krzyżowa trochę lepiey chłopkom się nadaie
Przyborow ma drew dosyc takżeteszy Wody
Korbielow

Korbielow po pod Bieskid, ma swey dość swobody.
Sopotnia zaś Wielka, nazwana Płytkiem.
Jest w kamienie obfita, y z swoim Potokiem.
Jedrną z małą Sopotnią, maią Łąk dostatek.
A każdy Rok starza się, na głod swey na statek.
Juszczyna dość wesoła, bo pod Lasem Siedzi
w Węprzu się maią dobrze ze Soły Samsiadzi.
Bystra woyna dla Rzeki iż Wypada z Lasu
Brzeżnik do góry Ciągnąc ma Zapaszey dosc wczasu
Cisówna dość dostatnia bo ma dwa Kiermasze
Żabnica zdrowa w Wodę na Wszelkie wczasze
Ciesiec obfity w Sady Lasecego Sila pszenie
Milowka na swe pole nie zżyt Utyskuie
Czatuiow we Wierzbiny barzo Urodzayny
W Rayczy każdy Zarobek iest zawsze przedayny
Sołki w Drzewo obfite y w Powietrze Zdrowe
Ruczerka y z Rateczką Sam na Spust gotowe
Sol Sławna z Pogranicą y dla Rzeki Soły
W Nieledwi rzadko Widać kedy są Stodoły
Kamenica z Smierdawką te do Lasa Patrzą
Radzichowy Przenice w Urodzay Nietracą
Żabnicie w Piaskach buine biorą Cnoto Złoty
Leśgnoy dla Urzędniczey tam Niegania Szkoły
Sienna Siana Dostatek z mokrzysk Swoich Rodzi
Z Ostrey y tez Słotwiny Jagod dość Wychodzi
Lipowa z Gory Skrzecznie ma Wielki pożytek
Pietrzykowicze Zyta nie rodzi Nabytek.
Zarzecze ma Samsiadtwo Niezgodne z Sołą
Trecna się Sczyci Wielce Swą Gorą Wesołą
Czernichow Swe potoki Kocha Ulubione
Międzybrodzie na Brzegach Warta Zasadzone
Zadziele się Furmanstwem Stawi y Granicą
Stary Zywiecz Ehosciatem Starościa się Szczyci
Nierodzi się w tym Państwie Przenica y Zyta
Ale Owies Nayrodzi robotę sowito
Wysiewa korzecz z korcza kopa toniepewnie
Z kopy korzecz precz tego co idzie do Plewnie
Zima na Swięty Michał miewa Swoy początek
Na iedzą się na Szancach do Zielonych Swiątek
Druda lowu wpiecz niełażą Samosie Zaleca
Miejsca bo Wszędzie może bydz Fortycza
Ptaśtwo Czały Rok krzyczy nie na Stanczyj z Strzechy
Bo Oczom tak ze Uszom

To oczom także Uszom dodaie Uciechy
Grad Szkody nieraz czyni bo każdy Rok Spada
Często wienc Turbatiey nie iednemu Zada
Ryba Łosos Pstrag Lipien rodzą się wtym Kraiu
Owiecz po Gorach Rożnego Rodzaiu
Jaszcze Miski Talerze y Sprzęt zdrzewa inny
Jest wtych Gorach rozliczny Nie trzeba tam Czyny
Prospekt w dalekie Strony iż Niebieskie Sfery
Kraie są Naywesel∫ze zgoła Beldegiery
Jest Wszystko co Potrzeba krom Samego Chleba
A odzienie to Zgunie tylko kupic trzeba

Osiadłosci Czałego Państwa Zywieczkiego

Miasto Zywiecz ma w Sobie Domow Nro — 240
Gruntów Swoich Łanow Nro — — — — 4
W Ktorych Zagonow w Rolach iest — — Nro 440
Z tego Miasta na Pogłowne iedyno Wychodzi Zł 718
Poddymnego Sine Abiuratis iednego Zł — — 107
Tegoż cum Abiuratis od Dymow 185 Zł 95
Poboru iednego ~~Simpla~~ Simpla — — — — Zł 32 / 9
Czynsu do Zamku Roczniego — — — Zł 6 8 / 4
Taczma JMX Proboszczowi Zyta y Owsza po Wiertli 28
Zagonow Mieyskich Według Regestru Płatownego Nro 220
Zagonow kościelnych na Swiatło przed Cymboryum Nro 242
Zagonow JMX Proboszczowi Czynsownych Nro 20
Niwek Zasolnych Domowych Nro — — — 216
Lecz teraz Czynsu do Zamku nadstawiono czyniąc Wszystkiego Zł 85 / 14

Osiadłosci Wsi

Spory/z z Poddanym JXM Proboszcza ma Rol 9 —

	Role	Zagonki
Trzebinia — — — — — — — — — — —	10	—
Swinna — — — — — — — — —	8	—
Przytkow — — — — — — — —	—	15
Biadaszkow — — — — — — —	—	10
Mutne — — — — — — — — —	—	17
Pewla — — — — — — — — —	—	20
Kossorawy — — — — — — —	—	26
Hucisko — — — — — — — —	—	15

Jelesnia

	Role	Zarobki
Ielesnia	31	
Przyborow	21	1
Krzyzowa	10½	
Korbielow	—	12
Sopotnia Wielka	—	21
Sopotnia Mała	—	26½
Iusczyna	10	—
Wieprze	12½	—
Bystra	—	21
Brzusnik	—	26
Ciencina z Abramowym	8	—
Zabnica	—	17
Cisiec z Wolnoscią Drozdow	19	—
Milowka	16	—
Raycza z Czatuiowym	—	15
Usoły okrom Zagrodnikow	—	24
Ryczerka z Radeczką	—	30
Soł	13	10
Nieledwia	—	16
Smierlawka albo Szare	—	20
Kamesnicza	—	26
Radzichowy	36	—
Zabłocie	11	—
Leszna	—	37
Sienna	—	25
Ostre	—	15
Lipowa	20½	—
Słowina	—	16
Pietrzykowicze	25	—
Zarzecze	5	—
Treszna	7	—
Czernichow	7	—
Międzybrodzie	5	—
Zadziele	8	—
Stary Zywiecz	1	—

Z tych Wsi na Pogłowne Wychodzi Simpla Zł 37 53
Na podymne iedno Simpla — Zł 353
Na Pobor iedeno Simpla — 6 — Zł — 52 19
Hal w Panstwie Zywieckim Nro 6 — — 34
Łąk albo Polan Nro — Młynow Wszystkich Nro 60 — 25
Stawow — Nro 2

Osiadłosci Panstwa Slemieńskiego	Role	Zarębki
Slemień Wies	13	—
Kocoznie	12	—
Las albo Komorowicze	—	17½
Kurow y Iezowicze	—	21½
Gielowicze	26	
Pewel	17	17
Rychwald	12	—
Rychwaldek	6	—
Mosczanicza	9	—
Koczurow	1	2
Oczkow	4	—
Kocierz	—	42½
Lphawicza	11	—
Okraynik	—	15
Łysina	—	11

Z tych Wsi Poglownego Simpla — — Zł. Nro
Na iedno Podymne Simpla — — Zł. Nro 123
Na pobor ieden Simpla — — Zł. Nro 7
Hal w tymże Panstwie — — Nro

Specificatia Polan Zywieczkich

W Żarże ...... Polany
W Poszrednim ...... Polany
W Ianoskach ...... Polany
W Tarlicznym ...... Polany
Pod Rachowcem ...... Polany
W Granicznym ...... Polany
W Miodowczu ...... Polany
W Wołowczu ...... Polany
W Iaworskim ...... Polany
Bucierzisko ...... Polany
W Glinnym ...... Polany
W Niczkulinie ...... Polany
Sedziebnym ...... Polany
W Prusłowie ...... Polany
Na Przystopie ...... Polany
Przybytki ...... Polany
Noczlegi ...... Polany

Wytrzyscone ... Polany
Kotarsyska ... Polany
W Pochodzitym ... Polany
W Złamnym ... Polany
Na Skałce ... Polany
W Zabawie ... Polany
W Rzecznym ... Polany
W Słamnicy ... Polany
W Leszczynach ... Polany
W Iastrzębiu ... Polany
W Okragłym ... Polany
W Smrekowym ... Polany
W Reydykolnym ... Polany
W Rowninach ... Polany
W Studzienkach ... Polany
W Krzyzowkach ... Polany
Złodzieyki ... Polany

Lesz...

Iaworzyny	Polany	W Plonym	Polany
Moczarki	Polany	W kozim Grzbiecie	Polany
Iablonow	Polany	W kotarnym	Polany
Skitowki	Polany	W kawatowie	Polany

Tych Polan Znayduíe się na 600

Denominatia albo Nazwiska Gor y Hal Państwa Zywieczkiego

Grodziec Gora Łyska Gora Josek nad Ielesnią Wieterne nad Korbielowym Polski dział Jatowczyk Magorka Jatowiecz Wielkie Pilsko Usczawne Bucynka Munczernik Szypron Tonieczni Kozi Grzbiet Martoska Romanka Wawrzyconka Mały Gronik Przystop Tokarka Magora Abramow Prussow Sucha Gora Ryszanka Łysionka Giewacka Reydykalne Ruba Buczyna Wysoki Bieskid Munczow Ryczerzowa Bendoska Praszywka Kotyszka Sro bite Racza Wielka Graniczny y Somolczany Gron Rachowiecz Pochodzita Zabawa Janoski Kdzawka Barania Biała Gora Żary Skałka Czerwieniec Gora Upetz Jelenicza Czucella Matyszka Wierzch Wiesnika Szedzielnik Gron Boraczy Gawlowski Studzionki Gron Koscielec pod Pomią Łaka Panska Gron Okruchly nad Szałkami Gron Stracony Gron Jastrzębi Długi Gron Desczany od Bieskida Orawskiego z ktorego Wody do Orawy z iedney a z drugiey do Solki Strony Obraczaią się Gron Glinka Buczynka Skrzecznia Gron Palenica Gron Niesłychany Skalite Gron Magork Tresna Żar gora Szerokagora Pieskowka

Satyr Goralski Poleku Umykaiący się z Gor y Lasow Zywieczkich

Satyr albo Mąż dziki tu z Zywieczkich Lasow
W ktorych przed kielką set lat miewał dosyć wczasow
Rozwodząc swe mieszkania między Zwierzętami
Pokrywszy swą Osobę Gęstemi Lasami
Bowiem Gory a lasy tu przedtym bywały
Z ktorych mi przezroczyste Rzeki wynikały
Maiąc Ptastwa dostatek y Wszelkie Zwierzyny
Niewidziawszy przy Lasach tu Żadney dziedziny
Tylko Paszey Wszelakiey było wszędzie choynie
Zyiąc sobie Zwierzęty Sam Pan Przedostoynie
Oczy swe delektuiąc po Zielonych Polach
Gdzyss iescze oniakich było słychać Hulach

Ale wszystko

Ale wszystko Pustynie bywały w tych Gorach
A Zwierza wszędzie pełno po wielakich dziurach
Tu kiedy to miasto były lasy gęste
Niewaiąc Pogranicżni zasze Swini częste
Z kąd Niemcy Miasto Żywiec Zaypus nazywaią
Jako by rzekł Swini las z Polska przekładaią
Aż ludzie z tych Gor Zamnych [illegible] pożywienie
z Drzewa, Rzek y też Zwierząt, na swe pomnożenie
Z kąd miasto to więc Żywiec w on czas założyli
Że czynnie w tym tu mieyscu ludzie starzy żyli
Y Żywcem od Żywienia nazwisko mu dali
Ci Panowie ktorzy go przed tym zakładali
A w tym [illegible] pierwsi, łowiąc Zwierza wszego
Posadzili blisko miasta na Żubra Zacnego
Ktorego ułapiwszy Panu darowali
Z kąd Pieczęć Zacnej Głowę za to otrzymali
A tak wprzod koło miasta lasy wyrąbano
Gdy Pola dla Rol swoich wszędzie rozszerzano
Z kąd Cisowe tragarze jeszcze do tąd trwaią
Y były lasy przepyszne na pamiątkę daią
Tak raz [illegible] Wioski bez wszelkiey odwłoki
Uznano głębokie y gęste Potoki
Ja dalej wnikaiąc y z wszelakim Zwierzem
[illegible] mieszkańcy Zemną [illegible] przymierzem
A rozszerzywszy [illegible] do gor się udali
Gdzie Domy chociaż rzadko potym zakładali
[illegible] Drzewiny zwalali Kamienie
[illegible] w Rolinach siewali nasienie
W tem Owce, Konie, woły poczęli też chować
Za czego dalej od nich musiał odstępować
Zwierz ów po [illegible] y lasach głębokich
[illegible] miał dosyc w on czas pustych [illegible] szerokich
Aż się więcey [illegible] tym dalej Państwo [illegible]
Że tylko na granicznych lasach zostawiło
To zawsze Hat, Łąk, Cerkli dosyc narobiono
Y Zwierza w ludzie lasy daleko zagnano
[illegible] Drzewo do pustyń y Owcami [illegible]
Że ich masz y za Krzyż nawet y w Ubocza
W lasach Zboyczy choc pod czas mieszkanie
Przez ktore dosyc częste miewam przeszkadzanie
A co większa że z tych I po wsiach rozmaitych
[illegible] z grunta wadzą choc darmo nabytych
Krzywdząc jeden drugiemu Ziemie wydzieraią

A Panom choć nieslusznie Pokoju

A Panom choć nieszczęśnie Pokoiu niedaią
Gdy się w Miesiąc niemogą to to szyrokie Państwo
Że iakomne na Grosiły tu w górach Poddaństwo
Gdzie nie iuż z pogranicznych łasow wyganiała
J granic się strzec twierdze Gdzych nie wzdrygała
Sei room iuż y naszpal drew w Zimie nie stanie
Gdy nie będzie tych łasow wszystkich szanowanie
Nawet Zwierza y Ptastwa niemasz y Zaiąca
Juz y Zwierzęta tu w Gorach y Dzicza Zwierzęta
Bo się nie ma gdzie ktorie wszelki Zwierz na polu
Gdy tutay wszędzie pełno iak Woyska w Podolu
Dla czego z łasow waszych iuż uchodziwać śmiesze
Iuż reszcze gdzie zachować swey dzikie dusze
Gdyż Gorali na Cyrkle łasy wypalaią
A Zatyra na Starość zewsząd wyganiaią
Niechce iuż dłużey sławie Bożey was oddać
Niech wam te rany Krzywdy pomstę zmy stan

Panowie Dziedziczni Państwa Żywca

Naypierwod panowali Żywcowi Xiążęta Oświęcimskie, iako to Xiążę Kazimierz, Wacław, Przemysław, y Jan albo Janusz a ten Xiąstwo Oświęcimskie przedał Kazimierzowi III Krolowi Polskiemu. Roku tedy 1457 Kazimierz III Krol Polski kupowszy Xiąstwo Oświęcimskie od Xiążęcia Janusza za Dwadzieście tysięcy Grzywien Szerokich groszy, trzymał Żywiec lat 19.

Roku zaś 1474 Piotr Komorowski Hrabia Orawski y Liptowski otrzymał darowizną Żywiec od Kazimierza III Krola Polskiego, ktory syna swego świętego Kazimierza z Węgier wyprowadził, ktory na Żywcu umarł 1472 roku.

Potym Panowali Mikołay Komorowski Brat Stryieczny Piotrow z Alexandrem Synem iego, za ktorego Żywiec Spalon R. 1477, gdy Rebelizował przeciw Krolowi Polskiemu z pobudki Matyasza Krola Węgierskiego.

Potym Panował Jan Komorowski Kasztelan Połaniecki z Stryiecznym Bratem Swoim Mikołaiem Krolewskim z Starostą Oświęcimskim, ktory Kościoł Żywiecki zmurował a ten umarł R. ~~[illegible]~~ 1535.

Potym Krzysztof Komorowski Kasztelan Sądecki a Brat poprzedniego, ktory Wielkiego dopuścił y Szpital sobocznie założył y domy fundował legowawszy na to Summy Dwieście tysięcy Złotych a na Szpital pięć tysięcy a ten umarł Roku 1608.

Potym Mikołay Komorowski Starosta Oświęcimski, Nowotarski, syn Kasztelana Sądeckiego a ten Żywieckie Państwo Konstancyi Krolowey Polskiey przedał za ... tysięcy złotych

złotych zastawił y Żolty gorskie Państwo utracił a ten umarł R. 1633.
Roku 1623. Konstantia Królowa Polska Zygmunta III. Małżonka Żywiec otrzymała wykupiwszy powyższe o Summy 600000 Złotych
Poniey gdy umarła Roku 1631. Karol Ferdynand Biskup Wrocławski y Nyski Opat Tyniecki Xiąże Opolskie y Racyborskie Syn Królowey Konstancyey Królowey Królewic Polski Żywiec otrzymał y Panował lat 23. a ten umarł w Wyszkowie 1655. Roku
Tymże Roku Jan Kazimierz Król Polski Brat Jana ... do Sukcessorów na Państwo Żywieckie nastąpił a ten Korony złożywszy z Polskiey przed Żywiec Roku 1669. do Francyey wyjechał a Żywiec ... podał a ten umarł w Niewernie R. 1672.go
Roku 1675. Jan Wielopolski Hrabia z Pieskowey Skały Kanclerz Wielki Koronny Żywiec wykupił po Konstancyi Krzysztofnie z Komorowa Małżonce swoiey wyżey wyrażoney zastawny o Summy 600000 złotych a ten umarł w Warszawie Roku 1688.
Po Jego Śmierci Franciszek Wielopolski Syn własny ze Krwie Panów z Komorowa idący Starosta Krakowski Bocheński y Wielicki Żywiec Dziedzicznym sposobem otrzymał
Roku zas 1727 Margrabstwo Pinczowskie na Dom ... Wielopolskich po Śmierci tego Pana Józefa Myszkowskiego przypadło że Pan Mikołay Komorowski ... Małżonkę swoią Anny Myszkowskiej z którey z rodzony P. Krzysztof Komorowski R. 1616. a ten zas rodził Konstancyą Krzysztofną Córkę która za J. W. J. Jana Wielopolskiego Kanclerza w Małżeństwo wydana jest z którey Dom Wielopolskich rozszedł się y początek wziął to Margrabstwo po Żeniey Rodzeniu przypadło y nowym Tytułem obdarzony jest przez się Gonzagów z Komorowa Myszkowskich z Wielopolskich ... ... Herbuje się Orłami albo Jastrzębiami przy Koniu ...

Katalog Swiętey pamięci Jasnie Wielmożnych J. W. W. Panów z Komorowa których ciała w Kościele Żywieckim odpoczywaią.

Pan Piotr Komorowski Hrabia Orawski y Liptowski ze Synami Janem y Alexandrem od Roku — 1478.
Pan Jan Komorowski Syn Piotrów — 1475.
P. Wawrzyniec Komorowski Sekretarz J. K. Mści — 1550.
P. Jan Komorowski Kasztelan Połaniecki — 1566.
P. Stanisław Syn Krzysztofów — 1583.
P. Jan Stolnik Podczaszy Królowey Polskiey — 1585.
P. Jan Syn Kasztelana z ... w lat 15. — 1585.
Pan Krzysztof Syn tegoż dziecięciem —

Pan Piotr Syn P. Kasztelana

Pan Jan Syn Kasztelana Sądeckiego w młodzieństwie 1606.
Pan Krzysztof Kasztelan Sądecki — — — — — 1608.

Pani Barbara Małżonka P. Piotra Komorowskiego Hrabie Orawskiego y
Liptowskiego
Pani Zofia Pana Jana Małżonka
Pani Barbara z Tarnowa Małżonka Kasztelana Połanieckiego
Pani Katarzyna Małżonka Córka Kasztelana Połanieckiego.
Panna Barbara Córka Kasztelana Połanieckiego
Panna Elżbieta Córka tegoż
Pani Jadwiga Lubomirska Małżonka P. Krzysztofa Komorowskiego Ka-
sztelana Sądeckiego — — — — 1573.
Panna Anna Córka Kasztelana Sądeckiego — — — — 1581.
Pani Anna Walaszkówna Krakowianka Małżonka P. Podczaszego
Jana Spytka Komorowskiego — — — — — 1588.
Pani Anna Pazionka Starościnka Lubaczowska wtóra Mał-
żonka Kasztelana Sądeckiego — — — — — 1592.
Panna Barbara Córka Kasztelana Sądeckiego 1591.
Panna Elżbieta Córka Pana Mikołaja Komorowskiego Staro-
sty Oświęcimskiego która umarła — — — 1616.

Generalni Dyrektorowie Dzierżawy
Państwa Żywieckiego od Panach Komorowskich
Panowi Rzyszy który P. Mikołajowi Komorowskiemu Ży-
wiec zajechali zostawię swoim
Chrzysztof Czarnecki Dworzanin Królewski Starosta pierwszy
Żywiecki od Konstancyey Królowey Dan
Walenty Raczkowski Sekretarz Królewski Administrator Je-
neralny Żywiecki
Andrzej z Pilce Koniński Dworzanin y Pokojowy Królewski
Starosta Żywiecki
Piotr Pilchta Starosta Rawski Stanisławski Administra-
tor Generalny Żywiecki
Samuel z Lipia Lipski Sekretarz Królewski Starosta Żywiecki
za Króla Ferdynanda Królewicza
Marcin Piegłowski Cześnik Krakowski Starosta Żywiecki za
Jana Kazimierza Króla Polskiego z którego sprawy Szwedzi
do Żywca przyjechali
Stanisław Łoyza Commissarz y Sekretarz Królewski

JWl. Pani Katarzyna z Komorowa Grudzieńska Starościna Srodzka y Żywiecka

Wawrzyniec Wodzicki Sekretarz Królewski Starosta Żywiecki przez Lat 14

Jan Zachemowski Ekonom Państwa Żywieckiego za panowania Jana Wielopolskiego Kanclerza

Alexander Drożdowski Podstoli Bracławski Administrator Jeneralny y Dzierżawca Żywca za Państwa Franciszka Wielopolskiego Starosty Krakowskiego

Mikołay Olszewski Łowczy Rawski Marszałek Jego M. P. Staro. Krak.

Jan Komecki Burgrabia Krakowski Kommissarz Żywiecki Dzierżawca Moszczańskie

Podstarościowie Żywieccy

St. Mikłaszowski
Jakub Jasieński
Tomasz Słaski
Daniel Dzieniecki
Woyciech Kunowski
Jan Mylenda
Stanisław Bieganski
Mikołay Olechowski
Kazimierz Rabczyński
Andrzey Irlandt
Jan Omański
Woyciech Szymonski
Gabriel Drozdowski
Maciey Budrewicz
Jan Pyszkowski
Stanisław Pytkowski
Stefan Lubowski
Michał Kowalinski
Mikołay Maziski

Piotr Wysowicz
Mikołay Maziski
Stanisław Kosinski
Jan Sobolewski
Remigiasz Zgrzeb

Cathalog Kapłanow będących rodem z Żywcza

Andreas de Żywiecz Altarysta Cracowiensis quondam Miles Herosolimitanus Anno 1521

Ioannes Grzegorzek als Kroczkowicz V Olomucensis ibidem mortuus Anno 1567 4 Februaryi (Citka altar̃ę Anno 15..)

Ioannes Culisius als Kuliżek altarysta Żywecensis ibidem mortuus

Ioanes Zaykowicz als kotyrka Canonicus Olomucensis ~~ibidem~~ ibi obyt Anno 1571 6 Augusti

Martinus Copatius als Szymonek Altarysta Żywecensis qui 100 Annos habuit obyt anno 1585 24 Octobris

Andreas Wantolowicz Plebanus Radzichowiensis ibi obyt Anno 1599 10 Februarii

Ioannes Plancus Commendarius in Jordanow obyt ibidem Anno 1599

Albertus Bargalius Plebanus Żywecensis obyt Magna Feria 6ta die Martiy Anno 1600

Mattheus Plancus in Jordanow Mortuus die 19 Maij Anno Dni 1600

Andreas Husarowic Vicarius Cracowiensis obyt 16..

Valentinus Boczkowski Subdiaconus obijt Cracoviae ad Ecclesiam B. V. M. R. C. in Circulo 1605 ... 5 Aprilis

Mathias Pastuszkowicz alias Pastuszka Plebanus Radzichoviensis postea in Rabka obijt 1608 12 Aprilis

Stanislaus Chybowicz Plebanus Radzichowiensis

Valentinus Corabius primo Plebanus Żywecensis postea [illegible]sis et Decanus Oswiecimensis sepultus [illegible] 1614 25 Maij

Melchior [illegible] Plebanus in Gozlice prope Opatow obijt 1615 ... Junij

Sebastianus Bergius alias Berger Prepositus Żywecensis obijt 1618 ... [illegible]

Stanislaus Michalec Plebanus in Chlia prope Tarnowice obijt 1619 11 Maij

Martinus Chlipiorius Mortuus [illegible] ad Ecclesiam S. Floriani 1619 Augusti 16.

Baltasarus [illegible] alias [illegible] Altarista Żywecensis obiit Żywcii 1624 16. Augusti

Andreas [illegible] Vicarius Ecclesiae [illegible] Cracoviensis Poenitentiarius obijt 1627 12 [illegible]

Adamus Radwan alias Kantyk Plebanus Bestwinensis obijt 1627 3 Martij

Gasparus Andreades [illegible] Prepositus in [illegible] Majoris Poloniae obijt 1625

Mattheus [illegible] Praebendarius [illegible] in Ecclesia Cracoviensis obiit 1630 6 Aprilis

Ioannes Kostatius Diaconus Sepultus Żywcii 1630

Andreas [illegible] Utriusq Juris Doctor atq Canonicus S. Georgio et Poenitentiarius Cracoviensis obiit 1630

Valentinus [illegible] Mansionarista ad S. Barbara [illegible]

Jacobus [illegible] Altarista Żywecensis obijt 1635

Stanislaus Chytrzenski Commendarius Micgoviensis
Moyses Petricius Decanus Scepusiensis Plebanus in Czarny Dunaiec obiit 1637 13 Aprilis
Joannes Pasturzkowicz alias Szczepankowicz
Simon Kominkowicz et Nicolaus Haszkowius Plebanus in Zytowa et Jordanow obiit 1637 11 Aprilis
Simon Petricius Plebanus in Raba obiit 1637
Benedictus Zombecius Vicarius in Zosina 1630
Stanislaus Kiszkowicius obiit Sancti ... 1641 29 Januarii
Andreas Horatius Penitentiarius in Eccl. Zyw. ... 1636
Andreas Chytrzenski Plebanus Jelesnanensis 1625
Mathias Ziaykowicz Praesidens S. Rosarii et Mansionarii ... Zywecensis 1646 5ta Julii
Mathias Muscius
Jacobus Pietrzykowski ... Zywiecii obiit 1655
Jacobus Zombecius Vicedecanus ad Eccl. Colleg. S. Omnium Sanct.
Stanislaus Etzrecius Penitentiarius ... S. Martini et ... Barbarae obiit 1659
Joannes Zombecius Vicarius Zodanigoviensis
Stanislaus Philiserius ad Eccl. ... Barbarae ... 1659
Stanislaus Gonsparowic Prebendarius Rorante in Arce Cracoviensis
Mathias Cybowic Vikarius Zywecensis
Joannes Jaworski Vikarius Cracowiensis
Stanislaus Simelius Vicedecanus Cathed. Cracoviae postea praepositus Zarcensis ibi Mortuus Sepultus Czestochoviensis A 16..
Sebestianus Mniskowic Plebanus Lipnicensis obyt A 166.
Joannes Fabrzyczki Probendarius in Arce Cracoviae A 166.
Stanislaus Kaszkowicz proto Decanus Zywecensis et Oswiecimensis atque propositus Zywecensis Plebanus Radzichowie et Łodygowice et Milovie obyt A 1662 2 Februarii
Albertus Chwostkowic Vicarius Zywecensis obyt A 1662
Franciscus Suski Clericus obyt Zywecy A 1668 30 Januarii
Gasparus Kiskovius Vicarius Milowcensis Sacerdos annis ... Caecus obyt Zywecy A 1672
Nicolaus Foltynski propositus Zywecensis obyt A 1672
Sebestianus Jaworski Prebendarius S. Crucis in Arce Cracoviensis obyt A 1692
Tomas Chwostkowicz Mansionarista in Arce Cracoviae
Albertus Simelius Decanus et Propositus Zywecensis obyt Zywecy A 1692 A 8 Martii
Sebestianus Gonsparowicz Plebanus Radzichowiensis. Sacerdos annis 55 obyt A 1698
Petrus Kotelski Vicarius Ecclesiae Cathed. Cracoviae obyt
Gabriel Nemecius Penitentiarius in Arce Cracoviae obyt
Joannes Nemetius Decanus Zywecensis et ... Plebanus Lodwigowice et Chrzanoviensis A 1701 8 M...

Stanislaus N...

Stanislaus Nemecius Vicedecanus et Sacristianus Ecclesiae Cracoviensis Omnium Sanctorum obijt A 1700
Petrus Rybowic Plebanus Milovicensis Occisus ab Rebelibus Zydnary in Scepusio
Andreas Balcerowicz
Albertus Gasparowicz Subdiaconus obijt Leopoli
Matheus Zarzecki Vicarius Radziechovice obijt Ketiis
Gasparus Rybowicz Plebanus in Nowenska Scepusy
Jacobus Fiezkowicz Vicarius Zywecz et Voynicensis
Simon Cadrzynski Praesidens Confr. Rosarij Zywc obijt 1680
Bartholomeus Zarzecki Vicarius B.V. Mariae Cracoviensis
Martinus Pawluskowicz Plebanus Bialasensis
Joannes Frankowicz Plebanus Grabkoviensis
Sebastianus Frankowicz Mansionarista in Eccl. B.V.M. Crac.
Michaël Mrzyglodowicz Concionator Rybovicensis et Pitnie.
Tomas Mamuchowicz Vicarius Zywec obijt 1694
Albertus Mamuchowicz Plebanus Nietraszoviensis 1699
Joannes Rybarski Plebanus Tercensis in Aravia obijt 1705
Andreas Brzezinski Phil. Doctor Concionator et Canonicus Kielcensis Secretarius S.R.M. et Plebanus Zorovicensis et Ca bus obijt die 15 Martij 1708
Christophorus Anderski Praepositus et Concionator Zywc obijt 1712
Casimirus Sikowicz Vicarius Kolbiensis
Severinus Strzebinski Commendarius Rabensis Ac. qui Zywiecij obijt 1706 die 24 Januarij
Simon Szyskowicz Praesidens Conf. Rosarij Zywcensis obijt 1705 Apr.
Valentinus Kotelski Vicarius in Chrzwiska obijt 1678
Nicolaus Kolaczewski Vicarius Dobucensis obijt 1710
Joannes Komorowski Concionator Biecensis Plebanus Rozglorz et Milowiensis obijt 1716 die 22 Julii in Milowka
Sebastianus Radzki alias Pousilas Mansionarista B.V.M. Crac.
Urbanus Zambecki Plebanus Przyszoviensi
Laurentius Babilonowicz Vicedecan. B.V.M. Crac. et Sacristia ibidem obijt 1710 in peste Crac.
Stanislaus Miodonski Psalterista in Aed. B.V.M. Crac. obijt
Stanislaus Azdlonski Plebanus Vitkoviensis post in Zywcii
Andreas Pleninski Plebanus Rychwaldensis obijt 1720
Alexander Kotelski Commendarius in Hospitalia obijt 1705
Joannes Skoryszkowicz Vicarius Radzichoviensis obijt 1714
Sebestianus Soltdzynski Plebanus Sekszniensis 1705

Woycicch Rybarski

Petrus Rupnowicz Vicarius Wilcoviensis.
Sebastianus Fabrowicz Praebendarius Rychwaldensis obyt 1707
Jacobus Mamuchowicz Plebanus Stokoviensis
Antonius Stefanowicz Canonicus Chełmensis Custos Tarnoviensis
et Praepositus Misliczensis et Grybow
Joannes Potrzanowski Canonicus Crudiniensis Plebanus Kościelecen:
Stanislaus Kalfasowicz Plebanus Popicensis obyt 1727
Joannes Kantorowic Concionator Sierzensis et Boc. obyt 1697
Martinus Kustowicz Plebanus Wrodziensis obyt 1704.
Martinus Sieblinski Praebendarius S. Crucis Wyżnej
Petrus Kotelski Plebanus in Kapka
Albertus Białkowicz Comendarius in Wtoriennica obyt 1712
Sebastianus Myszkinski Vicarius Suskoviensis obyt 1698
Albertus Młynarski Vice Scholasticus Visliciensis
Gregorius Jaluszkowicz Plebanus Jeleniaviensis
Albertus Brzeżowski Clericus Gawic obyt
Valentinus Rudzki Mansionarista Sandomiriensis obiit 1708
Damianus Potrzanowski Vicarius
Joannes Miodowski Vicarius
Joannes Drozdowicz Comendarius obyt Benasowki 1711.
Paulus Ostrowski Mansionarista in Arce Boc. 1722.
Mathias Wielobycowicz Plebanus in Oppido Rymbark 1721 ob.
Thomas Tomalski Vice Decanus SS Omnium Cracoviae
Laurentius Legoczki Vicarius Voynicensis ibidem obyt
Melchior Sagolski Senior Scholis Arcensis Cracoviensis
postea Plebanus Valuchoviensis
Kazimierus Kownacki Eccle. Collegiatae Omnium SSrum
Scholastykus Cracoviensis obyt A 1703
Franciskus Jedrkowic Vicarius obyt Zebrzydowi A 1720
Joannes Kolkovic Plebanus Crawcensis obyt A 1705
Stanislaus Bobrowic Commendarius in Sdow
Venceslaus Pawluskowic Vicarius in Sdow obyt A 1720
Franciskus Kantorowic Clericus obyt A 1702
Greggorius Pikulski Commendarius Radzichowic Postea Pleban
Lucas Skorupskowic Clericus
Joannes Opplinski Plebanus Stypensis
Clemens Uiwarowski Clericus obyt in Zakliczyn
Nicolaus Calfasowicz

Pałcowic

Nicolaus Kalfasowic als Szczyglinski Vicarius Palcz

Franciskus Mizerski Vicarius Zywcz et Prebendarius Rychwald

Casimirus Mlynarski Plebanus Stittmanensis

Franciscus Frater eius Baccalaureus Obyt

Jakobus Malezowski Philosophus Baccal et Presbiter

Casimirus Mandeczki Philosophus Profesor

Joannes Sołtkowicz Plebanus Terscianensis obyt A 1703

Stephanus plazowski Vicarius Orawcensis obyt 1708

Andreas Krzyskowic Vicarius Wodzislaviensis obyt A 17[illegible]
in Wieloglowy

Ludwicus Babilonowic Vicarius SS Omn Cracovi obyt A 1722

Paulus Karczinski Clericus

Josephus Stephanowic

Josephus Mikuszowski Vicarius propos Olomucz

Albertus Bieleczki Vicarius Cracoviae in circulo BVM
et Vicarius Zywcensis postea Plebanus Lodygoviae

Dominicus Anserski Vicarius Rychwaldensis

Kilianus Markowicz postea Vicarius Ruycensis et Milo
ovensis obyt in Milowka Die 2 Februarii Anno 1723

Josephus Plucinski Vicarius Dobasicensis Anno Dni 1722

Franciscus Servinski Vicarius SS Omnium Cracoviensis
postea in Mielecz prebendarius
ibidem obyt Ao 1722

Paulus Babilonowic Canonicus Lucensis Prepositus
S Agnetis Stradomiae Plebanus Droginensis

Albertus Kalfasowic Vicarius Stopnicensis postea
S Rosarii Promotor Nesfarinensis

Carolus Smielski

Simon Gorylski Vicarius Zywcensis Postea Plebanus
Rychwaldensis

Jakobus Bieniecki

Jakobus Owsinski Plebanus Jelesnianensis

Simeon Krzyzeczki Plebanus Slavicensis

Ignatius Ostrowski

Matheus Z Suchanko

Mathaeus Suchonski Vicarius Łodzgoviensis ibidem obijt 1721.
Mathias Mrowieczki
Dionisius Pohutkowic Prebendarius in Lipnika
Andreas Szydlinski Plebanus in Osiek et Kobylanka
Michael Chmurieczki Plebanus in Sosnensis
Casimirus Namystowski Mikuszowski ut infra
Stanislaus Kozelski
Joannes Pawluskowic
Stanislaus Mrowieczki
Albertus Guterkowic
Vincentius Chodakowic
Josephus Pantoflowic
Michael Ostrowski
Franciscus Flotkowic
Josephus Woyciczki
Paulus Gorczyczki
Marcus Kepinski Prebendarius Sendziszowiensis
Blasius Mazurkowic Vic Zywc
Paulus Steblinski Vic Zywc
Mathias Kolkowic
Petrus Standerski
Joannes Kluczęski
Melchior Staneczki
Martinus Redwanski Vic Zywc
Simon Zychowicz Vic Zywc
Staszkiewicz
Paulus Kucharski Vic Zywc
Szafranski
Laurentius Aiferski Vic Zywc
Antonius Wieczorkowicz
Sklarski Mikuszowski Jedrkiewicz
Paulus Anderski Donatinski
Josephus Rydel Pleb Radzichowiensis
Nicolaus Kaczynski Plebanus Satuszkiewicz
in Aihlin.

Cathalog

Cathalog Zakonników będących rodem z Żywcza

Leonardus Chybovius Ordinis Fratrum Minorum Cracoviensis Sepultus Die 9 Octobris A° 85

Mathias Sobkowic Ordynis predicantorum Prior et Contionator in Warka obyt Die 8 7bris A° 699

Jakobus Dominikus Babiczski Ordinis Predycatorum obyt Thoroniy A° 620

Simon Chwostecius Ordinis S Fracisci

Stanislau Linczowski ordinis S. Augustini

Martinus a [illegible] Ordinis Cersterans

Petrus Kasprzykowicz Ordinis Premonstrantesium

Bartholomeus Skorzypkowic Canonicus Regularis

Patrizius Owsiankowicz Canonicus Regularis

Martinus Balta[illegible]des Ordinis de Observantia 1633

Daniel Kobzovius Ordinis de Observantia

Paschasius Regulus Ordinis de Observantia

Alexius Roczynski de Observantia Ordinis

Julianus et Wenceslaus Zywiecki alias Lochmanowicz Ordinis S. Pauli Eremitae Provincialis Obiit 1672

Stanislaus Chmelius Ordinis de Observantia Concionator Jubilatus per Provinciam

Hieronimus Ptaszkowicz Ordinis de Observantia

Hieronimus Romanczyk Ordinis de Observantia

Augustinus Gorzyfsko Ordinis ejusdem

Clemens Marianus Łaszkowicz Ordinis S. Augustini

Albertus Augustinus Tomalski Ordinis S. Augustini

Urbanus Oruszynski Ordinis Predicatorum

Gabriel Ciesierzkowicz ejusdem Ordinis

Rychardus Czader Ordinis Minorum S. Francisci [illegible]

Joannes Kapistranus Rybarski Ordinis de Observantia

Albertus Adrianus Haltakowicz Ordinis de Observantia

Joannes Chrzczycki Ordinis de Observantia

Jacobus Niedojetowicz ejusdem Ordinis

Martinus Colopius Ordinis Praedicatorum 1655

Paulus Fortunatus Bruchanski Ordinis de Observantia

Petrus Bonaventura Grabowski Ordinis Carmelitanum

Eustachius Mikinski Societatis JESU

Franciscus Alexander Maldowicz Ordinis S. Augustini de Penitentia et Beatorum Martirum

Paulus Stephanus Brzuchanski Ordinis de Observantia
Albertus Walerzykowicz Ordinis de Observantia
Albertus Florianus Corossa de Observantia Obijt 1705
Nicolaus Młynarski Ordinis S. Pauli Eremitæ
Albertus Bonaventura Miodowski Ordinis de Observantia
Simon Antonius Mikuszowski Ordinis Reformatorum
Andreas Antonius Zybecki Ordinis Fratrum Minorum
Jacobus Vichelmus Haliczius Ordinis S. Augustini
Stanislaus Ticzkowicz Ordinis S. Joannes Dei
Sebestyanus Florianus Goleczki Ordinis de Observantia
1714 obiit
Jakobus Lincowski Ordinis de Observantia
Joannes Stolarczyk Societatis JESU Vestiarius
Stephanus Jakkowicz Societatis Jesu
Jakobus Cieńkanski Ordinis S. Francisci Conventualis
Cypryanus Symon Ratkowicz Ordinis de Obsewantia
Paulus Bonawentura Starczowicz Ordinis de Obserwantia
Petrus Mathias Cadrzynski Ordinis S. Francisci Concionator per...
Lukas Skoruphowicz Ordinis de Observantia
Sophia Anderszonka Virgo Monialis Ordinis S. Norberti
Albertus Wielbłądowicz Ordinis S. Augustini de Peniten-
tia B.M.V. S. Marcii
Illustris ac Magnifica Maria Francisci Wielopolska Comi-
tissa in Zywiecz de Pieskowa Skała Virgo Monialis Ordinis
S. Clara Conventus
Ludovicus Bruno Owsinski Ordinis S. Francisci Reforma-
Thomas Anselmus Wielbłądski Ordinis S. Pauli Primi
Eremitæ
Sophia Kratowszczonka Virgo Monialis Ordinis S. Clara
Conventii
Martinus Zajączowicz Ordinis de Observantia
Gniatkowski Ordinis Carmelitanum Calceatorum S. Bnæ

Cathalog Kapłanów Zmarłych
Ktorych Ciała w Kościele Zywieczkim pogrzebione są y odpoczywaią

Xiędz Pietr Pleban Zywieczki Ktory Umarł Roku 1536
Xiędz Jan Kulizek Altarysta Zywieczki Ktory odprawiwsze Mszą S. przy Ołtarzu Umarł Roku 15..
dnia 16 Marca
Xiędz ... de Bo...

Xiądz Matthias de Zembrzycze Pleban Żywiecźki
ktory Umarł Roku 1576 die 24 9bris
Xiądz Marcin Szymonkowicz Altarysta Żywiecźki
ktory maiąc blisko sto lat Umarł 1585 Die 24 Octobris
Xiądz Walenty Stoiak de Oswięcim Altarysta Żywie
cźki a ten Umarł w Morowe powietrze ktore w Żywcu zaraz
on czas grassowało Roku 1592
Xiądz Woyciech Bargalius Pleban Żywiecźki ktory Umarł
Wielki Piątek Roku 1600
Xiądz Walenty a Łączkorona Pleban Rychwałski ktory
Umarł 1600
Xiądz Matthias Pastuskowic albo Szczepankowicz Pleban
Radziechowski ktory Umarł Roku 1608
Xiądz Sebestian Bergier albo Bergius Pleban
Żywiecźki ktory w Łaźni Zamkowey Umarł Roku
1618 Die 3 9bris
Xiądz Walenty Sextilis de antiqua Sądecz Ple
ban Rychwałski
Xiądz Jan Mathiaszowicz
Xiądz Jan Grzegorzek
Xiądz Łukas
Xiądz Jan Gorzenski Pleban Żywiecźki
Xiądz Marcin de Pszczyna
Xiądz Walenty Selavas
Xiądz Paweł de Kanthy
Xiądz Jakub Łaszkowicz 1635
Xiądz Paweł co Na Groycu był.
Xiądz Stanisław a Rawa Wikary Żywiecźki
Xiądz Baltazar Rzygniowiusz albo Swięży Altary
sta Żywiecźki a ten Umarł w Popielec 1624 Roku
Xiądz Adam Karczykowicz alias Radwan Pleban B
estwinski 1627
Xiądz Mathaus Ryszkowicz Roraczysta Zamku
Krakowskiego Roku 1630

Xiądz Jan Kozat

Xiądz Jan Cosatius albo Szczepanek Diakon 1630
Xiądz Andrzey Chytrzenski Pleban Jelesniayski 1645
Xiądz Mathiasz Ziaykowicz Presidens Rożancowy Żywieczki
ktory umarł Roku 1646
Xiądz Stanisław Styborowicz Pleban Radziechow:
X. Stani: Wojciech Probo: Żywe: dziekan Przczynski 1654
X Mathias Styborowicz Wikary Żywiecki
X Jakub Piotrzykowski Wikary Krakowski 1655
X. Jan Zesecki Wikary Radziechowski
X Jan Wodkowic S. Teologii Doktor
X Jan Krzyżyk Artium et Phil: Mazister Wikary Radziechowski
X. Stani: Kasztowicz Dziekan y Proboszcz Żywe: umarł 2 Febru: 1667
X Woyciech Chwostkowicz Wikary Żywiecki 1667
X Sebastyan Gozlinski Pleban Jelesniawski 1668
X Franciszek Luski Mansionarius 1668 30 January
X Mikołay Fotynski Proboszcz Żywiecki 1671
X Matheusz Piaskowski Gramatalist Żywiec
X Gaspar Kiszkovicius Ciemszyna Oczy bedące Xiędzem lat 50 Roku 1672
X Jan Cymelius Pleban Jelesnianski ktory umarł A. 1675
X Woyciech Augustyn Tomalski Zakonnik .. Augusty: od S. Katarzyny z Krakow: 1679
X Szymon Cadrzynski Presidens Rożancowy Żywiec A. 1680 die 24 Xbris
X Woyciech Symalius Dziekany Prob. Żywiec umarł 1692 die 10 Marty
X Thomasz Szamuchowicz Gramatalista Żywiec w sobie utynął 1694
X Seweryn Szebinski Comendarz Rabczycki
X Jan Urbanowicz Gramatalista Żywiec 1706 die 27 January
tuize się odprawowała a ten umarł Die 17 Xbris A 1712 mayący lat 80 na chwałę wzit Primitiae
X Krzysztow Andersky Prob. Żywe: umarł Die 7 February 1713
X Szymon Rysiewicz Presidens Bractwa mayący lat 80 y miesięcy 5 a na kaplan-
stwie lat 44 a na Bractwie 34 umarł Die 4 Aprilis A. 1725
X. Marcin Szeblinski Wikary Żywiec 1737
X Ceglorzeski Ordi: Minorum de Observantia utopiony tu schowany
X Ignacy
X Grzegorz Mikulski S. Mi Rosary Promotor
ktory utonął 1744
X Jozef Rydel Pleban Radziechowski ktory pod Grzegorzem wło
X Ant Frakulski y Jozeff Straczynski Prob. Żywiec ktory był Proboszcz
lat 30 umarł Roku 176
X. Clemens Baran Wikary Żywiecki umarł

Cathalog Dziekanow Proboszczow Plebanow Presidentow Kaz Prebędarzow Dekaniey Żywieczkiey

Dziekanowie Żywieczy

Stanislaus Kaskowic A 1624
Joannes Nemetius A 1667
Albertus Simelius A 1673
Urbanus Kupiszewski A 1692
Joannes Polak A 1703
Blasij Marinczak A 1783

Proboscowie Żywieczy

Mathias Żebrzyczki A 1536
Walentinus Crabius A 1581
Albertus Bargalius A 1594
Sebestianus Bergius A 1600
Albertus Gagutkowski A 1619
Stanislaus Bloch A 1623
Stanislaus Kaszkowicz A 1654
Nicolaus Foltinski A 1667
Albertus Simellius A 1672
Christophorus Anderski A 1692
Venceslaus Bryskiewicz
Joannes Turowiecki A 1720 1713
Fraciscus Jozef Stryczynski A 1758
Andrzey Jozef Papinski
Adalbertus Rzedonski 1801.
Franciszek Xawery Augustyni.

Kaznodzieie Żywieckie

Albertus Simelius A 1667
Christophorus Anderski A 1692
Venceslaus Bryskowicz A 1713
Joannes Turowieczki A 1720
Francyskus Jozef Stryczynski A 1738

Presidentowie Żywieczy

Andreas Rosatius A 160
Matthias Ziaykowicz A 1628
Joannes Simelius A 1629
Simon Cadrzinski A 1668
Chrystophorus Anderski A 1680
Simon Ryskowicz A 1687
Jakobus Borowicz A 1765
Ignatius Borowicz A 1729
Simon thadeus Trybulski A 1748

Prebendarze S. Krzyscy
Gabriel Nemetius A 1625
Martinus Steblinski A 1696
Gregorius Galuszkowicz A 1698
Josephus Woyciczki A 1724
Martinus Steblinski A 1720
Simon Zychiewicz A 1736

Plebanowie Radzichowscy
Andreas Wantolowicz
Mathias Pastuszkowicz A 1592
Stanislaus Sapisius A 1606
Stanislaus Hybowicz A 1608
Walentinus Iwanowski A 1632
Stanislaus Kaszkowicz A 1642
Sebestianus Goniparowicz A 1667
Josephus Vanni A 1698
Gregorius Pikulski A 1717
Jozef Rydel A 1744

Plebanowie Rychwalscy
Valentinus de antiqua Sadecz
Sewerinus Ulscius A 1600
Baltazarus Sumski A 162[illegible]
Albertus Masurkiewicz A 1641
Andreas Placinski A 1684
Simon Gorilski A 1660

Prebendarze Rychwalsczy
Joannes Zyzanski A 1672
Andreas Koscieleczki A 1681
Sebestianus Fabrowicz A 1691
Franciscus Mizerski A 1702
Dominik Anserski A 1739

Plebanowie Jelesniawscy
Andreas hytrzeski A 1632
Sebastyanus Gozlinski A 1650
Joannes Simellius A 1668
Sebestianus Chakowski A 1670
Sebestianus Satdrzinski A 1687
Gregorius Saluszkowicz A 1705
Jakobus Owsinski A 1728
Ignatius Pawlowinski
Niemczyk

Plebanowie Milowscy
Stanislaus Hybowic A 1636
Walentinus Iwanowski
Stanislaus Kaszkowicz A 1643
Petrus Hybowic A 1662
Albertus Symelilius A 1670
Nicolaus

Nicolaus

1580
1588

Nicolaus Brzuchanski 1680
Joannes Komonieczki 1695
Walentinus Borowicz 1716
Ignatius Szwagierkiewicz 1748
Matias Ozaistowicz
Adalbertus Krokowski

Plebanowie Lodwigowscy
Stanislaus Kaszkowicz 1635
Joannes Nemetius 1657
Urbanus Kupieszowski 1629
Atonius Chrzqszczewicz 1669
Albertus Bielinski 1707

Plebanowie Slemienscy
Andreas Koscielecki 1672.
Albertus Macharowicz 1691
Albertus Stoieczki 1713
Stanislaus Stoczki 1717
Josephus Gorski 1719
Augustinus Szamorski 1720

Bractwa Introdukowane
Rozancowe Zywieczkie 1618
Angiola Stroza Lodwigowskie 1639
Rozancowe Suskie 1650
S. Anny Krzesowskie 1653.
Szkaplerskie Rychwalskie 1689
S. Anny Milowskie 1696
S. Barbari Milowskie 1713
S. Troyce Rychwalskie 1718
S. Izydora Radzichowskie 1720
S. Jozefa Jelesniayskie 1724

Czechy Uprzewilejowane
1580 Czech Krawieczki ~~1590~~ 1582
1588 Czech Kowalski ~~1591~~
Czech Szewski 1597
Czech Piekarski 1598
Czech Sukiennicki 1604
Czech Rzeznicki 1607
Czech Garczarski 1625
Czech Slosarski 1627
Czech Tkacki 1664

Czech K

Czech Kaźmierski 1699.
Czech Ciesielski 1702.

Gospody Stanowiące
Krawiecka Roku A. 1577
Kowalska A. 1585
Slosarska A. 1620
Tkalska
Szewska A. 1576

Cathalog Burmistrzow Zywieczkich po kielka lat Residuiących

Walanty Chyba — A. 1572
Stanisław Węgorzowski
Marcin Mrowiecz
Jan Zyta
Marcin Pagacz A. 1573
Jędrzey Mierzwa
Jurek Stolarz
Tomasz Ciesla
Marcin Szwach A. 1575
Wawrzyniec Krekutka
Łukasz Tabay
Jan Kroczek A. 1576
Bartosz Boli Brzuch A. 1577
Jerzy Szczepaniec A. 1579
Paweł Karczyk
Mikołay Zienc A. 1584
Mikołay Chybowicz
Marcin Chybowicz
Stanisław Mrowiecz A. 1590
Jan Harski A. 1591
Jerzy Tyrley A. 1592
Marcin Daszowicz
Jerzy Bargalik A. 1595
Jakub Boczkowski A. 1597
Jan Janiczki
Jan Hlauda A. 1600
Jędrzey Balcerowicz A. 1603
Jan Chlipkowicz
Jerzy Smieczka
Jerzy Symellius A. 1605
Marcin Odrzygasc A. 1612
Jan Marzeczki
Jan Rybarzyk A. 1614
Jan Szwach A. 1618
Maycher Fabry A. 1620
Michał Gałuszka A. 1622
Piotr Stolarzyk A. 1624
Simon Chyla A. 1624
Jędrzey Komornicki A. 1625
Jędrzey Grontarski A. 1627
Bartos Niemczyk A. 1628
Piotr Pietrzyk
Sebestian Miodona A. 1630
Wacław Locmon
Paweł Strzezowicz
Jan Rybarz A. 1632
Walanty Chwostek
Woyciech Marzeczki A. 1639
Matheus Regulus A. 1640
Stanisław Laszek A. 1641
Marcin Wiecorek A. 1642
Simon Bober A. 1643
Jan Laszek A. 1645
Urban Rożek

Jan Rożek — 1648
Mikołay Wieczorek 1650
Maycher Kałasowicz 1655
Jan Tomalla — — 1657
Jan Minkowicz — — 1659
Piotr Śliz — — 1660
Stanisław Rybarz
Matheus Student 1661
Mikołay Tomalowicz 1663
Jakub Smitka — — 1665
Bartłomien Piotrowski — 1667
Jan Wieczorek — — 1669
Jerzy Tkacz — — — 1670
Jan Oppel — — — — 1672
Stanisław Sałuszka — 1672
Marcin Zgbek — — 1674
Franciszek Tomalla 1678
Paweł Symelius — — 1678
Jan Połnarowski — — 1679
Adam Pawliszkiewicz 1684
Woyciech Fiżek — 1684
Jakub Wiecorkowicz 1684
Andrzey Komoniecki 1686
Bartłomien Babilon 1688
Grzegorz Miodonski 1688
Woyciech Mirbina 1695
Stanisław Krzyżek 1697
Woyciech Chmielinski 1698
Jan Molinski — 1702
Mathias Student 1703
Maycher Owsiankowicz 1704
Grzegorz Komoniecki — — 1705
Paweł Tomalski — 1706
Marcin Sutterkowicz — 1709
Kazimierz Niewiadomski 17
Simon Kwasniowicz — 0

Malcher Ostrowski 1715
Wawrzyniec Myszkinski 1716
Mikołay Smitka — — 0
Sebestian Wyrwalski 1718
Marcin Staszkowicz — 1717
Tomasz Roczynski 1721
Sebestian Florkowicz 1727
Jedrzey Żychowicz 1728
Andr: Komuniecki kronikarz. 1732
Za swiezey pamięci. od Roku 1765.
Jan Kanty Petruszinski.
Mateusz Fabrowicz
Jozef Obtułowicz
Antoni Mikuszowski
Dominik Toczkiewicz
Dominik Rybarski
Maciey Nowotarski
Andrzey Ryczkiewicz
Andrzey Gołecki
Jacek Jawicki
Woyciech Brydziński
Jan Giercuszkiewicz ten że pierwszy Regulowany Burmistrz
Josef Korn — interimalni ad 832.
Franz Kloska — Apoth: a 835
Petz Sędzia y Burm: teraz.

Cathalog Woytow Zywieczkich

Stanisław Ciekarzyk
Błażey Krolik A 1587
Jan Baraski A 1590
Jakub Ryszka A 1591
Jan Janiczki A 1597
Jędrzey Balcer A 1598
Marcin Wantoła A 1602
Błażey Sobkowicz A 1603
Stanisław Chwostek A 1605
Stanisław Kincowski A 1611
Andrzey Komornicki A 1623
Marcin Fałkasek A 1625
Wacław Lochman A 1626
Paweł Strzeżowicz A 1635
Jerzy Jamelius A 1639
Jan Rybarzki A 1641
Jan Łaszek A 1645
Sebestyan Miodona A 1647
Simon Poker A 1649
Bartołz Niemczyk A 1650
Melchior Kalfasowicz A 1653
Mattheus Regulus A 1659
Stanisław Rybarzki A 1660
Simon Chyba A 1666
Mattheus Rybarski A 1667
Matheus Student A 1667
Błażey Tkacz A 1674
Jan Michałkowicz A 1683
Bartłomiey Piotrowski A 1684
Florian Jecimski A 1684
Andrzey Komoniecki A 1688 co kronikę pisał
Stanisław Krzyskowicz A 1707

Paweł Tomala A 1729
Woyciech Mola A 1740
Jan Gierużek nastał 1760
Mateusz Wych po nim
Mikołay Szalbski 1761
Stanisław Kaczeński
Matiasz Zych tu się Urząd Woy
skończył, nastąpił Regulowa
Jan Gieruszkiewicz pierwsz
Burmistr Regulowany.
Jan Janta pierwszy Send
Antoni Południak, tegi Syn
który chciał Żydów na obs
ł[u]dę Miasta wprowadzić

CHRONOGRAPHIA
Albo Dzieiopisz.
ŻYWIECKI

To miejsce na którym Miasto Żywiec z gruntami założono, na on czas lasem Bukowem było na którym się obficie bukwie rodziło gdzie okoliczni mieszkańcy osobliwie Podgórzy Niemieckiego języka będący (gdyż tu Oświęcimskie Xięstwo Śląskiem nazywano dla tego że się tu ludzie z różnych miejsc schodzili, to jest z Polski, z Morawy y z Czech z Węgier albo z Śląska iakoby z Śląska ościennych;) Stada Świni swoich pasali, zwiąc ten Las z Niemiecka Zaypus, to iest Świni Las, albo Świniopas którego iezyka Niemcy wszyscy do tych czas używaią y Miasto Żywiec Zaypus nazywaią. Albowiem z tego Świni paszenia, tego Miasta Osada się zaczęła, gdy wypleniwszy miejsce gdzie Stary Żywiec stoi, osiedli się na swoie tylko za dało ... a zostawiwszy pod ... dla uchronienia się od deszczów y zawierania na noc Świni zasadzili, gdzie ich co Rok stada wszystkie zganiali y paśli. Zatym upatrzywszy sobie miejsce w mieszkanie się Ludzi, to miejsce obrócili y od Obfitości Żywienia Świni y rozkrzewienia w tych górach rzeczy y pożywienia zawiedzią się ... chatup Żywcem nazywano. A że naybardziey to Świni paszenie było Podczas święta wszystkich Świętych, kościół na Pamiątkę tego Wszystkich SS. zbudowali, która potem mała Osada za Przywilejem y Prawem Xiążęcia Oświęcimskiego miasteczkiem się stała y pieczęć, gdy mu ... zubra na ... Swemu darował, za to Żubrzą głowę w ... Złotego Okręgu za Herb miasteczka Żywca ... czas otrzymali a to się stało koło lat 1400 za ... Krolowania Władysława Jagiełłona Króla Polskiego a Oświęcimskiego Xiążęcia Kazimierza w Oświęcimiu mieście panującego, który Żywcowi Miasteczka prawa nadał.

Leć ten Przywiley Praw, pod czas wolnego Niebespieczeństwa gwałtownym sposobem na Leśnicy w Xięstwie Toszeckim na Śląsku zabrano bowiem różne rozruchy na ten czas dzieiące się na Śląsku.

Gdy Roku 1438 Świętosław Dziersław Rytwiański ... będąc pan Maiętniejszy w bogactwa, y stryia ... Zroszczywania ... u Swego Stryja Wojciecha ... Biskupa Gnieźnieńskiego ... w tym Roku umarłego po którym Niezmierny skarb ... wszystkie z tego potężnych ... y ...

brat a ten zdradliwie nocy iedney z ludem pod Zator Miasteczko
podszedł y one wziął, ponieważ Mieszczanie nic się takowego nie
spodziewali. Co tedy widząc Wacław Xiąże Oświęcimskie
do Krola Polskiego o Zator udał dla czego Rytwiański pa-
sacze Krolowi musiał gdy mu Krol Tysiące Grzywien za Zator
dał y zaś się tego Krol Wacławowi Xiążęciu przywrocił.

Potym Oświęcimskie dzierżawy wszystkie do władzy swey podbijać począł
y wielkim Postrachem Śląskie Granice y Xiążęta ich trwożył a gdy
nieostrożnie na stanowisku sobie postępował pobity y od Ślązakow
wygromiony był

Po ktorych rozgruchach Krol Władysław Polski Zamku od niego odebrane
Wacławowi Xiążęciu Oświęcimskiemu Kazimierzowi Synowi wrocił, z tego
to Xiąże Wacław Oświęcimskie pod Władzą y opiekę Krola Polskiego we-
społ z Przemysławem y Janem Bracią swą dziedziczne Państwo od
onego czasu przebywał poprzysiągł. Ku temu Barwałd Zamek
Łotrostwem y drapieżą [illegible] oczemu na tych Miast puścił

Do onego rozruchu Sami Ślązacy byli, ktorzy [illegible]
gdy Dziedzictwa swoie na liczbne y drobne części podzielon
swoim potem rozwiedli a z Oyczystych nadziey [illegible] y podług stanu swego
sił swey wyporować się nie mogli, drapieżą albo zbojstwem żyć na-
wet sobie za wstyd y sromotę nie poczytali.

Wrotko potym mogło też to być gdy Polacy do Śląska wpadli według
y w [illegible] Słyszeli [illegible] przyczyny tedy pusto-
szona Ślązakow te były

Że oni Węgrachowi Krolowi Czeskiemu pomagali a Łotrostwem / rozbijaniem
Polskę plondrowali, do tego fałszywą Monetę bijąc y zagęszczając one
mały zysk szkodę Polsce przywodzili.

A zatem bojażnią y mocy Śmierci Wacław Opawski, Raciborskie Bo-
lesław Strzeleckie y Opolskie, Ku temu Bernard, Jan y Mikołay
też Opolskie Xiążęta, a nad to Szlachta Brzeska przymierze z Wła-
dysławem Krolem Polskim y Kazimierzem Synem iego uczynili a Kazi-
mierza Krolem Czeskim obranego przyznali

Xiążęta zaś Oświęcimskie Wacław, Przemysław y Jan Naypierwey między nie-
mi przyrzekli że nie przeciwko Kazimierzowi Czeskiemu Krolowi Polskiemu
[illegible] pomagać nie mieli y pod Koroną Polską z Xięstwami Oświę-
cimiem y Zatorem się poddali

Niemniey także Roku 1447. Gdy Kazimierz Jagiełło Krolem Polskim był
Koronowany Ślązacy Będzin Miasteczko wzięli y wytrupili [illegible]
tam dziesięć wozow do Miasteczka [illegible] w rzeczy z Kupcami
a w wozach pełno było Zbroynych ktorzy [illegible] Broni [illegible]
[illegible] wszakże z [illegible] wiele Kupcow zabili
y [illegible] posiadali

Przy tym [illegible] wielki Kłopot był [illegible] Bi-
skup [illegible]

iż Zbyszek Biskup Krakowski Siewior albo raczey Xięstwo Siewierskie w Śląsku na Biskupstwo Krakowskie od Wacława Xiążęcia Cieszyńskiego za Sześc tysięcy Grzywien Pruskich kupił w którym Śląskie Xiążęta bronił dlatego aby do Polskiey korony nie przychodziły, aż Piotr Szafranięc do przyjachawszy tam z ludem nie małym gwałtem się wewiązał na Biskupa, oco się Śląskie Xiążęta srogo gniewały y Polszcze odpowiadały

Roku Pańskiego 1400 w Poniedziałek po S. Jakubie z pozwolenia Bonifacego IX Papieża Sławna Akademia Krakowska od Władysława Jagiellona Krola Polskiego Fundowana y Założona iest, która approbowana od od Jana XXIII Papieża; w tey naypierwey Piotr Wyszi Biskup Krakowski Lekcią czytał y nauki szczęśliwie zaczął.

Roku Pańskiego 1412 Błogosławiony Jan Kanty w Miesciu Kentach Dnia 24 Miesiąca Czerwca z Uczciwych y Pobożnych Rodziców Stanisława y Anny szczęśliwie się narodził, będąc iego Ojczyzna gdzie Kapliczka własnie zmurowana iest y tam Miejsce Narodzenia y Wychowania iego a rodzic iego szewskim się Rzemiosłem bawił

To Miasteczko Kenty dlatego iest nazwane że Xiążęta Oświęcimskie gdy na Łow jeżdżały to Mieysce Kantami nazywali, mówiąc iedźmy do Kand; gdzie w tym Mieysczu w Lasach naleziono Orlicę która w Gniaździe na trzech Jaiach siedziała y na tym Mieyscu Miasteczko założono nazwawszy Kęty dawszy Xiążę temu Miastu Pół Orła y trzy Jaia na Herb

Z tych trzech Jaij Proroctwo się Bierze trzech Swiętych Potomków z tego Miasteczka iako Orlicze iaki wyszedno Jaie S Jan Kanty drugie Błogosławiona Ludwina tamże Narodzona która w Rzymie Umarła w Roku 1623 O czym Mszey tego Roku Napiszano będzie a trzecie iescze Jaje w przeyrzeniu Boskim iest z którego temu Miasteczku pociecha się stanie

Ale niedziw gdyż to Miasto zasadzone Miało bydź Nayprzód w tym Mieyscu w Lesie Karczma w Lesie zbudowana była w którey taki Karczmarz Naypierwszy się Pobożny trafił że niedaleko tey Karczmy Kapliczkę sobie dla swego Nabożeństwa nazwawszy ią Swiętym Krzyżem zbudował ku którey karczmie a dla tey Kapliczki wielka dom ków Ludzi zbudowało się y z tąd osada tego Miasta stała się y w tym Mieyscu teraz kościołek Sw Krzyża od Wielebnego Xiędza Grzegorza Dziewoyskiego tameczńego kapłana zmurowany iest y Prebendą opatrzony a tego wieżakiu

Clemens Głasc

Clemens Ptusc Krawczyk Wiedząc iż Pinigdze Miał Nocy iedney Udusił a na Pasiku S. Franciszka na despekt iego Obie sił Zapieczem y Pinigdze iego Zabrał, o ktorym trudnosc w Pogrzebieniu Ciała Rozumieiąc że sobie Sam tak Uczynił ale że kapłan pobożny był tamże w tym kosciołku S. Krzy za Między Ławkami Zwyczaynie pogrzebiony był iest Ale Pan Bóg potym iego Niewinnosci Wyiawił gdy tego złoczyncę o pewny popełniony Exces w Miescie Kaliszu Exequowano w Konfesatach swoich dobrowolnie Wyznał że temu pobożnemu kapłanowi w Księtach to Wyrządził, co do kent Ztamtąd Authentice doniesiono iest Na Oczyszczenie iego

Roku Panskiego 1428 kosciołek Swiętego krzyża za Miasteczkiem Zywieckim Naypierwey wpoła z Murowany iest a po Święcony przez Jarostawia Biskupa Laodyckiego Suffragana krakowskiego w ktorym poswięczenie koscioła albo kiermasz odprawowano wpierwszą Niedzielę po S. Małgorzcie w ktorym kosciołku w Ołtarzach pod mensami Zaprawiono Reliquie Jedenastu tysięc Dziewiczek w Ołowianych Puszeczkach. Wielki Ołtarz iest Męki Panskiey drugi pobocżni przy Wielkim Ołtarzu z strony Południoweý S. Heleny, trzeci potey stronie Większym Chorze S. Longina, Czwarty z połnocżniey strony na przeciwko niego SS. Nikodema y Jozefa, Piąty blisko Zakrystiey S. Weronyki iako to na tabliczki były sporządzone y napisane a na Murze przy tych Ołtarzach były przybite, ale za restauratią tego kosciołka dla dawnosci zepsowanego.

Co się stało na on czas za Zbygniewa Olesnickiego Biskupa krakowskiego ktory Xięstwo Siewierskie kosciołowi krakowskiemu iako się Wyżey Czytał kupił y Xiążęciem się on Naypierwey pisac począł

Roku Panskiego 1433 Xiążęta Sląskie powadziwszy się z sobą Bolesław Opolski, Mikołay Raciborski około Granic bitwę sobie dali u Rybnika gdzie Xiążę Opolskie zostało się naplacu a Raciborskie Kazimierz też Xiążę Oswięcimskie Umarł zostawiwszy te syny Wacława Przemysława y Janusa ktorzy się tym Xięstwem wszyscy rozdzielili To tedy Xiążę Kazimierz Oswięcimskie Testamentem legował to Czyns Wszystek Roczny z Miasta Zywcza iemu na on czas należący Rocznie Szrzywien Groszy dobrych Czeskich na Fundusz Xiędzu Matheuszowi Alterzyscie Zatorskiemu do Ołtarza S. Mariae Virginis Assumptionis et S. Michaelis Archangelis na co Miasto Żywiec dało Authentice Obligatią iako temu dosic co Rok Czynic będzie, do Data Februarii quarta proxima post

quarta proximum post Festum Nativitatis B. V. Maria
Anno Dni 1432
Roku tedy 1434 Władysław Jagiełło Krol Polski Umarł ktory krolował lat 52 y Miesięczy 3 na iego Mieysce obrany y koronowany Władysław Syn iego Naystarszy ktory potym wraz y krolem Węgierskim został
Pod tym krolem w Xięstwie Oswięcimskim y Zatorskim były wiele rozruchy gdy Roku z wyszey Napisanego 1438 Derslaw Rytwianski Buntownik Zator Miasteczko dobył y w swoię moc wziął, a Oswięcimskie Xięstwo pod swoią moc podbił aż go krolowi Władysławowi Polskiemu wrocie y oddac musiał wrociwszy go nazad krolowi Władysławowi Xiążęciu Zatorskiemu pod tą umową aby Barwald Zamek gdzie była Ucieczka y Obrona Rozboycow krolowi puscił gdysz tez y Xiążęta Oswięcimskie rozboystwem się parały

Roku tedy 1441 Nieiaki Iskra Nazwany Czech pisząc się Hetmanem Ladysława Dziecięcia w Czterech Miesięczy przeciwko Władysławowi krolowi Węgierskim Ukoronowanego Spis do Polskiey Należączy Naieżdżał Na ktorego Mikołay Komorowski Brat Piotrow złączywszy się z Mikołaiem Czayką Kapitanem Na Brzozowcu z Ludem swoim Nacierał ale będąc przemożeni od Wielkości Komorowskiego z Czayką poimano
Roku tedy 1442 Piotr odrowąż Woiewoda Ruski y Starosta Lwowski ciągnąc krolowi Władysławowi do Węgier na Pomoc z Ludem swoim gdzie będąc w Budzimiu u krola nazad go odprawiwszy do Polskiey odesłał ktory iadąc Nazad Nocy iedney Telephus Kapitan Koszyczki prawie we Spiączki Nadybał iego y rozgromiwszy Lud poymał go ale zmorzniwszy znowu iego Woysko Pana swego odbic chciało iakosz do gonili Telepha Węgrow poranili y iego Poymali ale że wprzod Piotra Odrowąża na Orawski Zamek Posłał, Niemogli go od niego dostac aż Iakub Czader Starosta na Orawie u ktorego Na Zamku był odrowąż Obawiaiąc się aby Niemiał Kłopotu wziąwszy go z sobą iachał z nim do Budzimia, chcąc sobie krola przeiednac y przeprosic iakosz to krol od niego wdzięcznie przyiął zatak uczynił
Roku tedy 1444 Władysław krol Polski y Węgierski w Bitwie z Turkiem pod Warną nieszczęsliwie w dzien 8 Marana zginął maiąc lat Wieku swego 21 krolował Polsce lat 10 Węgrom 5 lat

Roku zas 1447 Dnia 25 Czerwca Kazimierz III Jagiełłowic Brat Władysławow Koronowany iest
Roku tedy 1448 w Piątek Por Narodzeniu Panny Maryey po
smierci Wacława

smierci Wacława Xiążęcia Oswięcimskiego Przemysław Xiąże Oswięcimskie y Toszczynskie dał przywiley na Toszku po onym zabranym na Łeżnicy, ktory Niemieczkim ięzykiem wszystek opisany iest, dawszy wszystkie Wolnosci y Prawa iako Miasto Oswięcim ma, w ktorym Las Kabat na onczas będący Miastu Zywczowi z Gruntami do Miasta przyległemi daie y daruie, wspominaiąc wszystkie potrzeby Miasta y Sady takze y rzędy aby nie naruszone zostały, nadto od Ceł wszelkich Mieszkanczow tego Miasta Wolnemi Czyni y składne od Soli brac naznacza, ktory Przywiley pisał Michał z Raciborza Pisarz iego Nadworny. A ten Przywiley z Niemieczkiego na Polskie Słowo w słowo dla Wyrozumienia dalszego Wytłomaczony y tu w Pamiątkę Wieczną porządnie wpisany iest:

My Przemysław z Łaski Bozey Xiążę na Oswięcimiu a Pan na Toszku

Wiadomo czyniemy tym Listem naszym Wszem y Kazdemu z So z Osobna, ktorzy ten List Widziec albo czytac Słyszec będą, iz przed nas przybyli Wierni Nasi Mili Obywatele Miasta Naszego Zywcza, Całe pospolstwo Ubodzi y Bogaci, daiąc nam Wiadomosc y pokazuiąc, zeonym przez Nieprzyiaciela wzięty iest Przywiley opiewaiące na Łednicy, ktorego kopię od Słowa do słowa nam Pokazali.
My tedy zwysz Mianowane Xiąże a Pan Prosbę ich y Wiernie Usługi Uznaiąc ktore nam roznie Czynili, ponawiamy y Stawierdzamy ten Przywiley zwysz Mianowanym Miasta Zywczowi w tey że Wadze y Mocy Pierwszey od Słowa do Słowa iako w swobie brzmi.
Takze my Xiąże a Pan pomienione daiemy y pozwalamy Mieszczanom y Obywatelom Wiernym Miasta naszego Zywcza Wszelkie Prawa Mieyskie z wszelkiemi prawemi pozytkami dochodami Zazywac z wszystkiemi Nalezytosciami ktorekolwiek Słowy mianowane bydz moze, Uzywac spokoynie y Osiadac Wszelkim Sposobem y prawem, iako Miasto Głowne Oswięcim ma y trzyma Wszelakim Wszytkiem Porządkiem Całe y Zupełnie y niczego nie wymawiaiąc

Daiemy tez zwysz Mianowanemu Miastu Zywczowi Pole y Łąkę Kabat Nazwany Las w Graniczach iego leżący między dwiema Strumieniami Kielmichowie czy y Siennaz do niżniey Lipowey gdzie przed laty Miasto Zywiecz y Obywatele iego

y Obywatele iego Wszyscy Bydła swoie Paszali y uży-
wali y dotąd Używaią także Mianowany Kąnd Kabat y Zasem
Każdemu tak Ubogiemu iako y Bogatemu do Używania Wolny będz
mai y Żaden Onym wtym przeszkadzać nie ma.
Także my Xiążę Pan Pozwalamy y daiemy Ubogim y Bogatym natym
ze Polu do Zasiewu zbierania y trawy koszenia aby Wszyscy wobecz
tego Wolno Zażywali
Także Pozwalamy Pomienionemu Miastu Żywczowi Obywatelom iego
aby Wolno w Piątek y we Srodę w Rzekach naszych Ryby do Stołu
swoiego łowili
Także pozwolenie daiemy pomienionemu Miastu Żywczowi aby
Skotnicę do przegonienia Bydła Sprawili iako y gdzie się onym nay
lepiey podobać będzie
Także daiemy miastu Żywczowi aby Żaden Pan który Maiętność
swoią ma iako y Pospolici ani Sołtys na przeszkodę Miasta nie ma
chować Żadnego Szewcza Rzeźnika Krawcza Piekarza Karczma
rza Słodownika oprocz omile od Miasta
Także daiemy to My Xiążę y Pan Wyszpomniany Miastu Żywczo-
wi aby Żaden wokoliczny Miasta Żadnego Targu ani Jarmarku
nie stanowiał a trzymał, ale aby Wszystko do Miasta Żywcza
w targu przynosił y przywosił
Także daiemy Miastu Żywczowi Mocza y Wola nayzaluzniany
Wszystkie Karania Gołdny Mieyskie takiako ma pomienione
Miasto Oświęcim albo inne Miasta, czynić ana pożytek Miasta
Obracać.
Także daiemy Miastu Żywczowi Wszelkie prawa Mieyskie
aby Więźniow których do swego Więzienia Wezmą Sądzili pod
miecz y na Szubienicę tak iako ma Miasto Oswięcim.
Także daiemy Miastu Żywczowi y Obywatelom iego y Mieszcza-
nom aby Grunta swoie pomnażali Stawy, Młyny y inne
do pożytku należące pożytki y pożytki co kolwiek ilu mysle
mogą sprawiali.
Także daiemy Miastu Żywczowi Wszem wobecz y każdemu oso-
bna który pod Władzą Sądu Mieyską aby z dobrami y towarami ich
od Wszystkich Ceł y Myta tam y sam iadąc albo idąc Uwolnieni byli
y to Wszystko cokolwiek do Zbawiennego y Cielesnego Użytku
będzie może czynić tych Wszystkich Uwalniamy.
Także daiemy to aby Myta od Solarzow przechodzących odbierali
ato na poprawę Drog Kało y Mostow y dołu Obracali
Na ostatku daiemy my Opisane Xiążę Pan Miastu Żywczowi
aby Żaden tak Cudzy iako y Obywatel który do Pospolitego
Udział nie wychodził gdzie indziey ani się przebierał, [illegible]
daiża za Wszastko niewinnym y zakazuiemy aby onego [illegible]
en inny dostęp nieprzymał póki pierwszemu nie zapłaci Którego
my mianowane Xiążę a Pan dla lepszey pewności do tego Listu
pieczęć Herbu naszego przykładamy daiemy y Opisuiemy
w Taszku w Piątek po Narodzeniu Panny Maryey w Roku [illegible]
przy tym w ołnaci

Przytym byli wierni nasi Mili Tschowie z Złotnice nasz Mar
szałek Adam Kiczka z Prusnice Krysterz Cymetin Zychota
z Stupek, Mikołay Mikołay z Czechowic, Heremon z Skotulina
y Michał z Raciborza Pisarz nas Nadworny ktoremu ten List
przez nas Roskazano Pisac y Wygotowac nam y Wiernym
naszym na Sławe.
Ten Toszek Miasteczko w ktorym te Prawa nadane są
iest we Sląska od Tarnawskich Gor Miasta tak nazwanego
mil trzy, ktore Miasteczko Drewniane iest y Głową Xięstwa
Toszczynskiego, ale teraz tylko Hrabstwem nazywaią ale
Zamek na skale piękny y potężny przy miescie ma z Cterema
Wieżami Znacznie ozdobiony że niemasz w całym Sląsku Za
mku pięknieyszego nad ten a potym w Małym Głogowku gdzie
Ian Kazimierz Krol Polski pod czas Expedicyey Szwedzkiey
residował y nasi tam u niego z Zywcza bywali.
Ależnica zaś Miasteczko gdzie prawa naypierwsze zabrane były
od tegoż Toszku Miasta mil trzy także iest, ktore do tego z Panstwa
Toszynskiego należy, co wszystko z tey Strony Rzeki Odry do
Polskiey przedtym należało. Teraz tam Graf Gaschin Kal
waryą fundował U S. Anny z Ależnicą puł mile od Zorza mil 14

O tym Przemysławie Xiążęciu pisze iedna Historia że Szedł
z Familiey Piastow Młodzieniec Urodą Piękny lat przystoyne
mi od Pana Boga Męskiemi Obdarzony, a ten z upodobania swego
nad Wolą Panow swoich Nieiakiego Theophila poddanego
swego Corkę na Imię Cecylią Wziął za Małżonkę lubo z domu
Ubogiego iednak Nadobney Urody, nad ktorą gładszey Trudna
było znaleść y w Wielkich Domach Panskich, a do tego pobożno
scią y Statecznoscią wszystkie przechodziła że nigdy po sobie
w postępkach swoich płochosci albo lekkomyslnosci nie pokazowa
ła żadney. A że ią Xiążę Corkę y Syna z Spłodził ktorą
doswiadczaiąc Stateczności, udał przeciwnie iakoby dał zatra
cić tożey Potomstwo dla niesławy iż z poddaney poszło.
O co się Xiążęciu We wszystkim nie sprzeciwiała ale nie godno
sc swoiey przyznawała. Ale przemysław Xiążę Mądro taiemnym spo
sobem do Xiążęcia Oppolskiego Szwagra Swego Odedział
dzieci do Wychowania posłał ktore rowności drogiey y one
iakoby pogardziwszy do Oyca posłał nazad, udaiąc że inną
sobie rownego Stanu Weźmie, czemu przebaczyć musiał tak
one długo cierpliwosci y statecznosci długo probował, lecz
Widząc Nieodmienną w Małżenstwie Wszelakim Syna
y Corkę Wychowane do lat trzynastu przywieść kazał,
do siebie przywoławszy Cecylią z przeprosżeniem onęy iako
Matce dziatki iey prezentował y w Większy Affekt w Mał
żenstwie oney Wyswiadczył; O czym długa Historia o niey
swiadczy.
Roku Panskiego 1430 Xiążę Cieszynskie przemysław
Utargnął się Siewier

Utargnoł do Siewierskiego Xięstwa y on Zbyszkowi Bis
kupowi Krakowskiemu chciał odebrać y Zamku Siewier
skiego dobywał ale niemogł nic Uczynić tylko co szkody
Wielkie Wszędzie wokoło poczynił przetoż Biskup zebra
wszy sie na lud Woiował też koło Cieszyna w zgodzie
tak długo iż się Musiał znim przemysław Zgodzić y Wszytkie
szkody Nadgrodzić
Roku tedy 1451 Wielkie się szkody działy Xiążętom Oswię
cimskim dla Rozboystwa Wielkiego, Gdyż na Zamku Wątku
rzeczonym blisko Kent Miasta Stoiącym Gels Sleziak a na Zam
ku Barwałdzie U Gory Kalwariey Włodek z Skrzynski Herbu
Łabędź y z Zoną swą Katarzyną rozbiiał z ktorem Skrzynskim
Walczył Piotr Szafraniec o ten Barwałd, Zaco mu Xiążęta Oswi
ęcimskie Dwa Tysiące Złotych Obiecały dać, aby z stamtąd
Wyiachał.
Roku zaś tego 1452 Krakowska Ziemia naten Czas niebyła
w Pokoiu Bo przemysła Xiąże Cieszynskie y Jan Oswięcimskie
Zebrawszy Tysiąc ludzi Pieszych y Jezdnych czynili Wszędzie
szkody Wokoło w Polszcze, Upatrzywszy Czas kiedy co żywo ro
zbieżało z domow przed Morowym powietrzem, bo naten Czas
bardzo grassowało)
Przeto Piotr Szafraniec maiąc tę przyczynę na nie że mu dwu Tysię
cy Złotych niezapłacili ktore byli obiecali wziął pod nimi Malec
na ktorym sto koni Jazdy y Pieszych zaś sto zostawił, ktorzy ie
ie zewsząd trapili aż mu musieli zapłacić co byli winni, A nadto
Osm set Złotych szkody nadgradzaiąc wydać mu musieli a on im też
Malec ich Wroćił.
Potym Xiąże Cieszynskie niedzierżąc przymierza ktore do Sześci
Miesięcy z Polaki Trzymać przyrzekł, rozbił Kupce Krakrakowskie
gdy iachali z Jarmarku z Wrocławia
Rychło potym Jan Szczekoczki z Janem Kuropatwą podkomorzym
Lubelskim z Roskazania Seymu lubelskiego Oblegli Janusza albo
Jana Xiąże Oswięcimskie na Oswięcimiu dla szkod ktore często
czynili y tak długo dobywali że się musiał poddać, gdzie Jan
Kuropatwa na Zamku został.
Roku tedy zaś 1453 Jan Xiąże Oswięcimskie chciał dobydź
Oswięcimia ktory dzierżał Kuropatwa na Krola, ale od pędzon.
przetosz oprawił blisko Zameczek Wątek z ktorego czynił Wiel
kie szkody w Polszcze Łotrowskim Obyczaiem. A tam Jachał
Jan Tenczynski z ludźmi Woiewoda Krakowski ktory Obległ
go na Wątku Zaczym sie poddał y Wziąwszy pewną Summę
pieniędzy Ustąpił Oswięcimia Krolowi y tak Oswięcim na Krola
przyszedł ktoremu Slachta Wszystka Oswięcimska przysięgła Wierność
y Posłuszenstwo Zachować
Roku zaś 1455 Rozboynicy Przy Granicach tu Sląskich
zbiiali, z ktorych iaki Kawka y Jan Swieborowski Polaczy
a Jurek Stosz Morawiec z tey przyczyny iż im było niezapła
czono Służby

płaczono Słuszby w Prusach, czego się do gardła mście poprzysię-
gli; do ktorych na kupiło się było Wiele Łotrowstwa, Rabowali
nayprzod okoła Olkusza y Sławkowa, gdzie wzięli przez osm-
dziesiąt Koni co w kole biegały y Sławkow spalili.

Roku zas 1457 Pomieniony Kawka y Jan Swierbo-
wski zebrawszy zas bardzo Wiele Łotrowstwa do siebie Gorę ktorą
zowią Zebracza blisko Oswięcimia Osiedli; z stamtąd Okoli-
cze Wszystko rabowali, do ktorych codzien Więcey ieszcze
zboystwa przybywało, a Między niemi y Jan Xiążę Oswięcim-
skie do nich się przyłączyło, aby zas się Oswięcimia iako dostał.
Jakoż blisko tego było, albowiem gdy Jan Synowiec Podstaro-
sci Oswięcimski poymał Osmi tych Łotrow y Wsadził do Wieże
na dno a Powrozatego ktorym ie tam wpuszczał nie zabaczono odiąc.
Tedy to Łotrowsto w nocy Wylazło zasię po onym powrozie
z Wieże y Opanowawszy onę Wieżę poczęli się z niey Kamien-
mi bronić, Czego dowiedziawszy się Jan Xiążę Oswięcimskie szedł
im co prędzey na ratunek, Przeto Podstarosci Niewiedząc iako
innaczey uczynic ma, zgodził się z onemi Łotry Niż Xiążę przy-
szło y Wrociwszy im Konie ich y bronię Dwiescie Czerwonych Złotych
darowawszy, puscił precz ktore zas Katarzyna Włodkowa y Krzy-
żanska trafiwszy w drodze odbiła y Obrała.

Zaczym tez Jan Xiążę Oswięcimskie dawszy Oswięcimo-
wi Pokoy Wespoł z innym Łotrowstwem drugą gorę ktorą zo-
wią Wapienną blisko Dobczycz opanował y Miasteczko My-
slenice Osadził, Przeciwko ktoremu Slachta pod Jesien
się russyli, Obległszy Myslenice dobywali. A w tym ktos uczy-
nił rozruch Wielki zawoławszy do domu tak iż Wszyscy ieli
Wołac do domu do domu y Poiechali precz one Xiążę Niedo-
bywszy, a potym Xiążę Wyiachawszy Kłobuczko zrabowały y spalili.

Potym iż iuż był Stary bardzo Jan Czyzowski Starosta
Krakowski ktory Oswięcimski Zamek w komendzie trzymał,
tak iż się mogł zboycom Oprzec Mikołaiowi Rzeszkowi Herbu
Odrowąż dano Starostwo Krakowskie opatrzywszy go Większym
dochodem aby to zboystwo ktorego było dosyc mogł pochamowac.
Zaczym swe Zameczki z ktorych złosci Ludziom Wyrządzali,
Zbiiali podało Krolowi a Krol ie zburzyc kazał y Oswięcimski
Kray Osadził, aby od tych zboycow Wolni byli.

Tegoz Roku 1457 Janus albo Jan Xiążę Oswięcim-
skie narobiwszy dosic przez swoie Łotrowstwa ludziom szkod,
gdy Widział iż nic Nimoże wskorac Xięstwo Oswięcimskie
Krolowi Kazimierzowi III Polskiemu z Piędziesiąt Tysięcy Grzy-
wien Szyrokich Groszy Praskich Liczby Polskiey Czterdziesci y
osm Groszy do każdey Grzywny rachaiąc Wiecznie na Koronę
Polską przedał y Prawa

na Koronę Polską przedał y Prawa swego ustąpił które Xięstwo
Krol do Woiewodztwa Krakowskiego przyłączył, a Xięstwo Zatorskie sie
ieszcze sobie trzymać wymowił. Co się stało w Gliwicach w Poniedziałek
przed S. Maciejem Apostołem, do którego Xięstwa y Żywiec należał, z kąd
to Xięstwo na Krolewszczyznę się obrociło.

Roku Pańskiego 1458. Dnia 3ciego Października Krolowi Kazimierzowi Pol-
skiemu Elżbieta Krolowa Corka Woyciecha Cesarza Rzymskiego, Urodzi-
ła Syna Kazimierza który potym S. został, dla którego potym Państwo w
Dom Komorowskich przeszło Żywieckie, o czym niżey napisano będzie.

Roku Pań 1460. Wołczyk y Borzywoy Krzyńscy Herbu Łabędź wespoł
z Żoną Katarzyną z nieboszczym Brzakiem z Grodziarzow z Żywca y z Tu-
rzey Gory nad miasteczkiem Dobrzycami leżący wypadaiąc, przyległą
kraine Oświęcimską Łupiestwem y Rozboyniczem plondrowali y szkody
czynili; albowiem Xiąże Oświęcimski już poprzestał swych złości, aż
Mikołay Xiążek z Witkowic Podkomorzy y Starosta Krakowski z Pio-
trem Komorowskim y Szlachtą Oświęcimską, tym ich z tąd wyparł, y onem-
ci ich potracił.

Roku 1462. Był Ziazd Wielki w Głowie gdzie Kazimierz Krol Pol-
ski w Pięci tysięcy ludu przyiechał którego Jerzy Krol Czeski we dwu
Tysięcach Koni przeciwko niego wyiechawszy przywitał będąc na tym
Ziazdzie dwu Biskupow, Wrocławski, y Ołomuniecki y Czworo Xiążętom
Krol Polski na Zamku stanął a Krol Czeski na Ratuszu na którym
Ziazdzie dziewięć dni z sobą pertraktowali gdzie potwierdzili między
sobą przymierza, aby Krol Czeski więcey nie szkodził Woyskiem w
tych Dzierżawach więc w Oświęcimiu Zatorze Oświęcimiu Żywcu Bar-
wałdzie y Siewierzu. A Krol Polski nie miał się upominać Posagu
po Elżbiecie Krolowey swoiey Żonie, który był zapisany na Krolestwie
Czeskim.

Roku tegoż Dziwy się Wielkie na Niebie pokazowały bowiem widziano na
Niebie po Zaściu Słonca Krucifix z Mieczem między dwiema Słońcami, a Południu
idąc też w z Procesyi po Krakowie Głowa S. Stanisława pociła się iak w Łaźni
Potym Rychło Bornway Skrzyński, y Włodek, Rozboynicy wyciągnąw-
szy ieden z Zatoru. Drugi z Bielska w Półtora Tysiący Koni kędy Oświę-
cimia wszędzie szkody Czynili Wielkie a Między Sachczelem Wadowi-
cami na Rzeka na sobie Gorz iedney Osiedli która zowią Bukowiec y tam
Fortycę mocną zbudowali z którey okolicznie ten Kray wszystek
nałeżdżali, których to Złodziejow Mikołay Xiążek Podkomorzy
y Starosta Krakowski ruszywszy przeciwko nim powstał, z Szlach-
tą z Szczyrzyckim zaciągnąwszy nie wiele do Tniecza wiezdneyg, bąd
to z pierwszy się z Piotrem Komorowskim z Węgier przyiezdżaiącym
y też Rozdzielawszy wszystkim powszechny, ale też na oney twierdzi
od Środy po S. Macieju aż do Środy w samą Wigilię S. Apostołow Szymo-
na y Judy obleżony (: gdy im Bornway z Węgier pomocy nie przywiodł,)
Głodem do Poddania się przymuszony, zdrowie tylko z odzieniem darowany

darowawszy onych

Pod tenże czas Jan Spytek Tarnowski Podolian Hetman Sylesii Gubernator
broniąc Granic Oyczystych od Chciwych Sąmsiadow w Martwey ostale
piersi swe za Całosc Oyczyzny Mężnie się stawiaiąc od Husitow samżycie położył.
Atoż się tedy do tyczy Gory Groyca na ktorym by miał być Zamek tego w kro
nikach nie maż ale mogło to być że Włocięga y Bonywaj Strzyzsey Gło
woni Rozboynicy, mogli tu Zostawać y Fortecę idły z budowac gdy iako zwyczaj
się pisze że Żywca y z Turzey Gory nad Dobrzycami będącey wypadali a
zbiiali a potym tu w Gory Zakrywali się y obozyli, do tego wspominaią kro
nikarze Zamku Żywiec ktore Krol Kazimierz dla tych rozboynikow
y dla Mikołaja Komorowskiego kazał rozrucić y inszych Zameczkow
dosyć rozburzyć iako o tym w Roku 1477. będzie Opisano niżey.
Że to wszystko w tym Podobieństwo iest że tu Zameczek musiał
być gdzie JMb. X. Proboszcza Żyw. na ktore o samym iest Gorka, tego Groy
ca bo tam są wały, rowy, y insze rysunki y piwnice do tego Znaydowało
tam srzaby starożytności oprocz od Kowala ukute y kuse Żelazne
co to musiało to bydz Że się tym Rozboynicy bronili tak y potym
Mikołay Komorowski gdy po Piotrze pierwszym Brat Stryieczny
na Żywcu panował y przeciw Krolowi z Rebelizował chcąc Maciejowi
Krolowi Węgierskiemu Żywiec podać a do Węgier przyłączyć
o co tu potyczka wielka była, że siedm niedziel dowodząc się Rządzić
się tego dnia Zamku Żywiec dostano y on rozwalono dotychczas ruina
zostaie w pamiątce.

A Barwałd zas Zamek potężny na gorze Żar zdawna nazwaney z
ktorey Gory Zamku Katarzyna Włodkowa iako przed tym iey Mąż Woło
dek rozboiem się bawiąc bawiła. Za co potym żywo z rozkazania Kro
lewskiego spalona iest.
Ktora Gora y Zamek Barwałd przy gorze Kalwaryi z ktorego Zamku
rozwalonego Kamieni Eremitorium albo Kapliczka S. Maryi Magda
leny zbudowana iest, iako o tym Skrzypkowski opisuiąc Kalwariey Fun
dacyą świadczy tego y sama wies od tych czasow Barwałd tak nazwa
na od tego Zamku podziś dzień nazywa się y od tego Zamku ta
gołtwe Barwałdskie zostaie.

Że iako nawiedze iest gdyż te dwa Zamki W. P. Komorowskich Dzie
dziczni przeszły będąc z Łotrostwa Złoczyńcow wydarte y dobyte w
też Dobra zaś które od Xiążęcia Oświęcimskiego dostały się a potym Panu
Kotowi Komorowskiemu Hrabi Liptowskiemu y Orawskiemu daro
wane do dobra Otrzymały się y takich tu Rozboynikow przed tym w tym
Kraiu nie bywało.
Roku 1463. Dnia 5go Lipca był z tym w Kroczynie za tegoż Kroła Kazimie
rza Boiego gdzie Ośm dni o tym iako przeciwko Woynie Pruskiey

[illegible] postan[illegible] miasto pospolitego ruszenia po groszy 6. z łanu a [illegible] z Karczem y młynow także po Groszy 6. Podatka od czego na ten czas naypierwey płacic poczęto bo o tym przed tym słychać nie było

Roku 1460. Dwie Wielkie Kometty były iedna po drugiey które Wiel[kie]go [illegible] iako głod, Woynę y mor, także y suchość a Po[...] co wszystko potym było gdyż od Wielkiey Suchosci tak wie[...] [...]szy namnożyło się że rzecz nie podobna była które nie tylko w Polach [...]owały wszędzie Zboża ale potym y w Stodołach w zimie.

Roku Pańskiego 1471. Gdy Jerzy Krol Czeski Umarł Czechowie prosili Kazimierza 3. Krola Polskiego o Władysława Syna Starszego na [Kr]olestwo Czeskie którego im w Siedmi Tysięcy Jezdnych a dwa tysiące Pieszych posłał y przez Mikołaja Biskupa Kamienieckiego przy [...]szych Biskupach w Pradze z Wielką radością pospolitego lu[dz]u Koronowany był.

Oczym słysząc Węgrowie że Władysława Krolewica Polskiego pominąwszy Matthiasza Krola Węgierskiego Krolem Czeskim obrano y Koronowano wnet w taiemney radzie Senatorowie Węgierscy od Matthiasza Węgier[skie]go Krola odpadli że w całych Węgrzech będąc to. Soli albo Grodow dziewięć tylko przy Matthiaszu [illegible] zostało y wyp[ra]wili posły do Krola Kazimierza. Jana [illegible] Arcy Biskupa y Pa[...]ca Koscielskiego Biskupa, y Jana Karotla, z Rozgonia żądając drugiego Syna młodszego Kazimierza (: który Swiętym iest któremu z zgodna Obrazach y Koronacyach taki tytuł przydaią Sanctus Casimirus Princeps Poloniae. Magnus Dux Lithvaniae Electus Rex Hungariae etc.) aby im go na Krolestwo Węgierskie podał, ponie[wa]ż dłużey nie mogli znosić okrucienstwa Matthiaszowego cze[go] iesli by dla nich uczynić Kazimierz niechciał, posły do Turec[...]kiego [illegible] na pomocy ściągać wyswiadczali się y nakształt przy tym woienny [...]mik podeymowali się.

Czym nie pogardził Kazimierz Krol Polski ich prozbą y Syna swe[g]o Kazimierza maiącego lat 13. we Dwunastu tysięcy ludzi pod [...] Piotra Dunina do Węgier posłał.

[O]czym słysząc Matthias Krol Węgierski że przednieysze Pany sobie przeciw[...]ne Częścią woiennym postrachem częścią niezmiernemi obietnicami zno[...]wu na swoię Stronę ściągnął y gdy Kazimierz do [illegible] miasta przy[...]ciągnął żaden do niego z Węgrow niechciał przyiechać ani w tey [...] Woysku iako byli obiecali Co widząc Służebni a zwłaszcza Niem[...]cy które Kazimierz za Pieniądze chował precz z woysk odiechali o[...] czym Krol Matthias maiąc dobrą Sprawę pod Nitrą go obtegnął.

A ta Nitra Zamek iest sprzeczny y obronny z przyległym Mia[...]stem Wyssnim na Pagorku y miasteczkiem drugim Niżnim niżey Pa[...]gorku, będąc to Miasto Nitra Hrabstwem sam tego przezwiska Sto[li]cą y Biskupią Katedrą maiąc pod sobą Kapitułę Kanoników Dzie[...]sięc mil od Preszporka na wschod y tyło także mil od Strygonium na Połnocy.

In ea conclusus [illegible] Casimirus Casimiri Regis Poloniae Filius contra [...]

Mathiam Corvinum Regem Hungariae a nonnullis Proceribus in Hungariam evo-
cati, atque ab eodem a Mathia circumvallatus, ac tandem in Patriam re-
dire coactus ut scribit Pater Martinus Szentivani Societatis J. E. M.
in suo Calendario Tyrnaviensi.

Ale Królewic Kazimierz z pomocą Szlachetnego Piotra Komorowskiego
maiętnego y zbogaconego człowieka na on czas Hrabie Orawskiego
y Liptowskiego. etc. we czwartek w Dzień S. Szczepana w godzie Swiąt
w Siedmset tylko woyska iako [illegible] w Nowey z Nitry do
Polskiey nie chciał, pomieszkawszy kilka dni w Orawie y w Rozemberku
u Piotra Komorowskiego do Polskiey się wrócić musiał.

Z czego się Król Kazimierz wstydał y Woynę Węgrom wypowiedział
Aż legat Papieski Marek Patriarcha Akwileński rodem Wenet do
Kazimierza Króla tu do Polski przyiechał y onych w tym pogodził.
Bowiem był ziazd albo Kommissya w Nysie gdzie także Papieski
Poseł był radząc około Pokoiu przez tydzień Cześć ale nic nie sprawi-
li aż w miesiącu Lipcu czyli Sierpniu do Opawy po Osmiu Osob nato
wyznaczyć naznaczyli. Król Polski aby był w Oswięcimiu, Czeski w
Kłodzku, a Węgierski w Ołomuńcu a ieśliby oni się zgodzić nie mogli z
godzie tedy się wyroki między niemi uczynili a z [illegible] na
Burgundskie Xiąże dano, a ieśliby się tego niechciał podiąć tedy Król
Francuski miał to wykonać Co się stało Roku 1473

Kazimierz Król Polski sam tey zgodzie Opawskiey nie ominął w czas
Lecz według naznaczenia w Oswięcimiu gdzie wiechał więcey niż
w Sześci tysięcy Ludzi bo miał Panow z sobą Polskich y Litew-
skich dosyć y Tatarow Litewskich Tysiąc. Król także Czeski
Władysław miał także nie mało ludzi z sobą w Kłodzku y Pa-
now Czeskich a Mathias Król Węgierski żadnego nie mógł zwieść
do Opawy Oprocz Woyciecha Biskupa Weszprymskiego Węgry-
na a Woyciecha Kostki Czecha a z [illegible] ci wymówili
Króla że miał woynę w Węgrzech z Krzyżakami Polskiemi
którzy Węgry plondrowali

W tey tedy sprawie gdy się nie uczyniło. Polacy Uradzili pospoli-
te ruszenie do Węgier gdyż Węgrowie wtargli do Podgorza w Polskę
rozumieiąc że Król Polski Krzyżaki na Węgry pod Wlodt naiezdzaiąc
Węgrzy Miasta Iasliska Brzostek Kołaczyce Frysztak Dębowiec
Duklę Pilzno Krosno Żolescz y Mułżyne etc y Wsi rożne rabowali
palili Ale że był w Woysku nierząd a do tego Zima zaszła Przeto
arcy Biskupa Gnieznieyskiego y Biskupa Krakowskiego
z Dobiesławem Kmitą Kasztellanem Lubelskim y Ianem Rytwian-
skim Marszałkiem na to Wysadzili którzy zjechawszy się
do Starey Wsi Węgrzy którzy byli w Kramowicach także na to
Posłani y Zasiadszy z sobą na tym Wespoł zgodzili się tym
Sposobem Żeby sobie Więźnie z obu Stron wrócili a szkody za
szkody żeby y Przymierze Między sobą do trzech lat mieli
w ktorym miał być

ktorym miał być też y Krol Czeski a ktorzy by znich to przy pierwszo chciał zniść, tedy go poddani w tym nie mieli słuchać ani mu być posłuszni. Ktory obowiązek Sami Węgrowie podali bo wiedzieli że Pan ich nie rad dzierzał Słowa.

Roku 1474. Przeciw Mathias Krol Węgierski był nieprzyiacielem Krolowi Polskiemu chociaż mieli przymierze, bo nan podwodził Tungena Biskupa Kamienskiego z Prusz y Sleziaki y na Władysława Syna iego Krola Polskiego Czeskiego trucizne przez iednego z Draycze Czecha ktorego naiął Posłał aby go Otruł którego Poymano w kontach ale boiąc się Mark Sam sie nią Otruł, ktorą miał zaszytą w Szukni, a była taka Jadowita że kogo na mniey zaleciała Umarł.

Potym tenże Mathiasz Krol Węgierski Oburzył się na Piotra Komorowskiego Herbu Korczak Pana Dostatniego We Węgrach Załozywszy nan Przyczyne Iż on Krolewicza Polskiego z Nitry Wyprowadził y do Siebie Przyiął y Zachował a w Polske z Węgier Wyprowadził zemscic się nanim postanowił iako mu Zamkow Siedm w Węgrach Zbudowanych iednak Polscze y Slaskowi przyległych odebrał to iest Sławe Likawe Hradek Rozymbek Zabiniec Stary Ukrad Swiętego Mikołaia w Liptowie, tylko Zawarwszy się Piotr Komorowski na Zamku Orawskim ktorego Mathiasz Krol Uspokoił w Osm Tysięcy Złotych Uspokoił w Samym Złocie

Zkąd Piotr Komorowski do Polskiey z Całą Swoią Familią się przyprowadził gdzie pięknie przyięty y Zywiecz mu Miasteczko z Szerokim Panstwem Za Zyczliwość Krol Kazimierz iego darował. Aluko dłatey przeciwko Koronie Polskiey Zyczliwosci Wielka Podniosł na Maiętnosciach Zamkach y Dobrach dla Poderzenia szkody Wolał Iednak z Zyczliwosci Komorą z kąnd Komorowskim Nazwany iest tu w Polscze Oyciec y w Nadgrode postradanych Zamkow Zywieczkim Kontentowac się Panstwem.

Anietylko Zywieczkim Panstwem obdarowany iest ale Barwadskie Starowstwo Natemu Przydano, gdzie był Zamek Barwald położony bardzo Nawysokiey Gorze naprzeciwko Lanczkoronie Stoiączy ktory niegdy Włodek Skrzynski Zoną Swoią Bawiąc Zbystwem iako o tym wyżey Napisano iest trzymali, będąc do tego Starowstwa Wsi Ryc Barwald Stanisławow Gołachowiecz Schocznia y Mikołay U Wadowic ktore Panstwa do Ostatniego Potomstwa w Rękach Komorowskich Zostawało. W czym nam Mieszkanczom Zywieczkim potrzeba Panu Bogu dziękowac y Swiętego Kazimierza za Osobliwego Patrona Sobie miec iz to Panstwo Zywieczkie Suskie Slemińskie y Lodygowskie ktore przedtym za Komorowskich Iedna było z krolewczyzny Slachetczyzną y Dobrami Dziedzicznemi Stało się, że u nas Zołnierz Nigdy nie postoi z kąnd Widziec by Uciąże iak w Inszych krolewskich Miastach y dobrach było Słyszeć, to Wszystko dla Swiętego Kazimierza Stało.

Albowiem Coś dziwnego Znaczy Zywczowi że to Miasteczko za Kazimierza Xiążecia Oswięcimskiego Załozone y Prawa Naypierwsze nadane były, ktore należniczy Zabrano, Kazimierz Krol Polski zas od Xiążęcia Jana Oswięcimskiego Zywiecz kupił, dla Kazimierza zas Swiętego Zywiecz Pkomorowskiemu darowany w dzien zas Swiętego Kazimierza Konstantia

Krolowa Polska od Mikołaia

Constantia Krolowa Polska od Mikolaia Komorowskiego Zywiecz odebrała
Z tey Familiey Znowu Swiętego Kazimierza Janowi Kazimierzowi Kro-
lowi Polskiemu się dostał, a odniego do rąk Dziedziczych Jch Mosciow
PP. Wielopolskich z Pieskowey Skały Względem Rodzaiu PP. Ko-
morowa Przyszedł y co iescze Tego Jmienia Panow Kazimierzow natym
Panstwie Może bydz, a ten S. Patron może Sczęsliwosciami czym
daley Większemi Opatrżowac y rządzic y Na Ostatnim Kazimierzu
możesie Zakonczyc.

Tegosz Roku Znowu Krol Mathiasz Węgierski Posłał do Słąska
Dwa Tysiące ludzi z Janem Bielikiem Sleziakiem na pomoc
Wacławowi Xiązęciu Rybnickiemu Przeciwko Hynrykowi Xiązęciu
Kozlinskiemu, Ktory mu był Obległ Plezinę Miasteczko, ale odstąpił gdy
przyciągli Węgrzi. Wszakże Wacław Xiąze niedufaiąc Mathiaszo-
wi Zamknął Miasteczko przed Węgry a sam Ustąpił na Oswięcim
gdzie był Jakub Dębinski Starosta Krakowski z woyskiem y przetoż
Bielik Plezinę oblegnął y Poddali sie mu tym Obyczaiem, żeby Mathiasz
odpuscił Wszystko Wacławowi Xiązęciu Rybniczkiemu. Za Plezinę
pusciłsię do Ziemie Oswięcimskiey z Woyska Bielikowego Trzy-
sta Koni Woiowac ktore Polaczy Porazili Wszystkie Ziechawszy
z Oswięcimia boim w ciasnym Mieyscu Zastąpili Między Stawy
tak iż Niemogł Żaden z nich Ucięc gdzie ich Dwiscie Zabili
a sto poymali przetosz sie drydzy Więcey Niesmieli kusic.
Gdym Wspomniał Piotra Komorowskiego godnatez y Klenot Her-
bu iego Opisac Zdąnd sie Trzema Wrębami albo Rzekami Piecze-
towat y ktory przodekiego iest w ktorym tak twierdzą:
Tego Herbu przyscie z Węgier do Polskiey O ktorym tak niektore Scri-
pta piszą Wspominaiąc że przedtem z dawnosci tey Familiey Przodkowie
Czaszą sie Złotą W czerwonym Polu a W niey Psia Głowa a w Hełmie
trzy Rzeki Biale pieczętowali ktory Herb potem odmienił Ludwik Krol Pol-
ski Węgierski (wedwudziesciu lat y przydząc sie to basnią ktory powiadano o tym Herbie: Że Węgrowie iescze przed przy-
sciem Hunnow do Panoniey gdzysz przedtym Węgry Panonią sie zwały
aż gdy Hunni z Awarem Wodzem ich Panonią Osiedli będąc z Scythiey
grubi Poganie od nich hungarią Nazwano a Węgrami iż ta kraina Wę-
growata iakoby Karpetna a gorzysta zostaie mieli krola obierac y nie mo-
gąc sie zgodzicz, postanowili Między Sobą kto Naypierwey Wnidzie
w Ongmach albo Izbie kędy Siedzieli ten Krolem Miał bydz. Oczekiwaiąc
Krola drzwi Szeroko Otworzyli w tym Pies Wszedł, Oni niechcąc Umowy psowac
Spodziewaiąc sie aby to iuzbył Krol od Boga im Naznaczony poczęli mu się kła-
niac iako Panu. W tym Czas przyszedł że Wszyscy iesc Mieli Niechcieli iesc
azby Pana Pierwey Nakarmili przykryto Stoł Psisko pilnowało iesc
ktorego Posadzili Naprzednim Mieyscu, a W tym przyniesiono potrawy.
Kraycy przystąpił Kraiac dawał iako krolowi iesc obrawszy Mięso z ko-
sci rzucał kosc do Złotey Wanienki albo Czasze, Pies skoczy za kosciąą
a W tym Kraycży dobywszy Szable ciął go w Kark aż mu głowa do Czasze Zło-
tey wpadła mowiąc: iesli chcesz bydz Krolem poprzestan psich Obyczaiow.
A Węgrowie do Szabel skoczą a on W tym dopadszy Konia Uciekł
przez trzy Rzeki albo Wręby, ktoremu potym dano na to Pamiątkę
ten Herb. Ale to są basnie to pewnieysza co inszy Historyk Sw-
iadczy y Opisuie)

Ex Celebry Famil

Ex Celebri Familia Korczakorum is origenem traxit quorum
Sentema gentelitium Triplici fluvio quos ab Origenes bellis
Panonicys hostili Sanguine Miscuerit in Segnitur. Vias aliqui sive
Lemniscos interpretatur principis Manu incruenta to militis pectore
ductos fidem erga se Solandatis Usitatum est Genti Korczakorum
Superius in Scuto Styphum Sive Craterim de ferre ex quo Caninum
Caput prodit hianti Victu Lingvam exserens ab hac Origene gentis
Caraffa ex que Paulus quartus pontifex Maximus prodit gloriam
deducit Petra Sancta Societ. JESU de Simbolis Heroicys

A tego Klenotu Herbu Początek opisuie Historyk Węgierski
wspominaiąc Pierwszego Przodka Herbu tego w ten sposob.
Był Zoardus Korczakowski w Panoniey Pan Wielki y w dziele
Rycerskim bardzo Mąż Sławny ktorego Sam Atyla lubo Woio
wnik na Wszytek Zawołany Swiat, Wielce Szanował y innych wpod
dane obrociwszy Zoarda iako przyiaciela Sobie poważał.
Ten Zoardus Woiował Appulią y Scholdował Regionem
y Kataine załozone od Sławnego Katona Rzymskiego ten Nosił
przedtym Znak na Chorągwi Signum Astutis cum Corona
Iastrzębia z koroną a snadz tym ze się Pieczętował lecz potym
trzy Rzeki Białe w Czerwonym Polu obrał Sobie.
Okazyia nadania tego Kleynotu po Ześciu Xiążęcia Węgier
skiego iescze za Pogaństwa było Interregnum w Węgrach, Zie
chali się Obywatele na Elekcią Nowego Pana, Wszyscy iedno
staynym głosem Wotowali na Zoarda y onego Kandydatem
Między innemi Uczynili Pierwszego. Wymowił się Zoardus
iednak Elektorowie niechcieli inszego Pana tylko kogoby Podał
Zoardus Na Państwo y Podał z Familiey Zacżney ktorego zdo
mu zwano Kaninus że się był Wyżłem Pieczętował dlatego
tak był nazwany.
Ten Caninus nastąpiwszy Na Państwo był bardzo Cięsz
ki Poddanym że tyranstwa iego żadną Miarą Zniesc Niemogąc
Udali się do Zoarda Supplikuiąc aby radził o nich y iakkolwiek
Osadził na Karki ich tak Cięszki ego tyranna tak aby ich
Uwolnił od oney oppressiey.
Zebrawszy Woysko Zoardus na Kanina nastąpił na niego y Zabił go
a Głowę z Canina Wszytkim We Zawszy Ukazowac kazał.
Elektorowie Znowu proszą Zoarda aby Panował on y Powto
re Wymowił sie y Podał innego ktory Skoro Obiął Państwo
Węgierskie chciał zawdzięczyć Zoardowi iako Promotorowi
swemu na to Podnosc, Zoardus Niechcąc inney Kontentaciey
to Sobie Wyiednał.
Poniewasz Prawi Zawsze ze na Sławę robię y Zawsze Znaczne
moie odwagi były y Zwycięstwa ktorem odnosił acz na rozmaytych
placżach iednak Znacznieysze Tryumphy moie przy Donaiu
Drawie Sawie albo Cisie Rzekach były, proszę abym sie piecze
tował trzema Rzekami ktoreby Znaczyły Donay Drawę
Sawę albo Cisę Rzeki, a Aiz Zwyciężyłem Kanina
ktorg iako Pies Zaiadły

Ktory i ako Pies Zaiadły był na Wasze Poddane Swoie niech mi tez
złotych Rzek Głowa Wyżła w Cławy Złotey przydana będzie, co
Wszystko Otrzymał iako Sam Rządał.
Ta Okazya tego kleynotu Zawsze w Panstwie Węgierskim w każdey
Expeditiey Znakiem Wielkiego Szczęscia była
Wspomina Theoprastes iako u Celtyberow na Kopiey Kubek Wody
noszono y Nazywano go Pokulum Fortunae to iest kubkiem Szczę
ścia mając to że gdyby ta Woda w Cale sie Ustoi Zawsze ich Wygra
na będzie.
A Węgrowie w Panstwie Swoim te Rzeki na Chorągwiach Woy
skowych Malowali y Mieli ie sobie Za pewny Znak Szczęscia ro
zumieiąc że z nich Szczęscie Rzekami Płynie gdy pod tym Znakiem
szli na nieprzyiaciela
Z kąnd Węgierskie krolestwo Herbuie się trzema Rzekami y
trzema Gorami na ktorych iest Korona a w Koronie krzyż na kształt karawaki wyraża
ją te trzy Rzeki Danay, Drawę, Sawę albo Tysę które nay słynniejsze w Wę
grzech są a gory trzy Tatry, Fatry, y Matry będące w tym krolestwie Nayznacz
niejsze Nayważniejsze, y Nay wyższe, a krzyż w Koronie który Benedykt ten
Papież Rzymski S. Chrześcianowi Nay pierwszemu Krolowi Węgierskiemu z to
wą pobłogosławiwszy posłał ażeby y przed krolem ten krzysz zawsze
noszono dawszy mu ten tytuł Rex Apostolicus ponieważ Węgry do
katholictwa z pogaństwa Nawrocił y ta Korona Węgierska się Nazy
wa Sacra Korona gdyż przez Anioła We śnie się Benedyktowi
VII Papieżowi Obiawiona aby tę Koronę ktorą Polskiey Nagotował
Węgrom a krolowi Stephanowi posłał iako się tak Stało
Wypłynęły te Rzeki z Panstwa Węgierskiego y z Wielką Sławą
rozeszły się po rozmaitych Częsciach Swiata
Zaszły te Rzeki do Włoch temi się Pieczętuie Iasnie Oswiecona
Familia Karaffow y co u Nas ten Herb zowią Po polsku Korczak kto
~~[illegible]~~ po Włosku Znaczy Karaffa y tak od tego Herbu ma Na
zwisko ta Familia
W tym Domu Karaffow Zawsze się rodzili ludzie Wielcy
y Zacni y z tey Familiey oprocz inszych Dygnitarzow Arcy Biskupow
Neapolitanskich Osmi Patriarchow Cztere kardynałow Koscioła
Rzymskiego Szesnascie Ioannes Petrus Karraffa Naywyższym
był Biskupem Rzymskim ktory na papiestwo obrany nazwa
ny był Paulus IV y inszych tak Wiele a złotych Czas Sławi
sie ten kleynot.
Wielkie Zalecenie Herbu tego ktorym się Pieczętował Nast
ępca Piotra Swiętego a Namiesnik Boski
Zapłynęły te Rzeki do Panstwa Weneckiego tego kleynotu Używa
Familia Donatow z ktorego Domu Franciscus Donatus był Xiążęciem
Weneckim y Rzecz pospolitą w Wielkim porządku y pokoiu spra
wował y do tąd ta Familia kwitnie, y krzewie będzie

Zapłynęły

Zapłynęła ta do nas do Polski z rzeki którymi się różne Domy Herbuią y zac-
ni się wysoce urodzony P. Piotr Komorowski Hrabia Liptowski y Orawski a
Pan na Żywcu, Dziedziczny z całą familią pieczętował, który tu z Węgier
z całą Familią do nas przybył y tu się w Żywcu rozrodził, panuiąc na Ży-
wcu, Słemienu y Suchey Jego Rodzay przez Lat Sto pięćdziesiąt y dwa
aż do zastawy P. Krysztofa Komorowskiego który żyiąc Konstancyi Kró-
lowey wszystek Sto tysięcy Złotych zastawił.
A ponieważ Piotr Komorowski był y Pisał się Hrabią Orawskim
słuszna też o Orawie iako Pobliskim Państwie a Sąsied
ctwie nieco Opisać.
To Hrabstwo Orawskie nazywa się Aravia albo Arva, jedni po-
wiadaią że Orawą zowie się od Rzeki Orawy, która pły-
nie przez to Hrabstwo, ale naypewnieysza od Skały Arva
nazwaney, na którey Zamek Orawski zmurowany jest, y do
tego Zamku cała Orawa należy, maiąc do siebie Wsi sa-
bie podległych, sto bez trzech to iest 97. y miasteczka
cztyry. Par 12, Rol 1000.
A ten Zamek Orawski naywyższy na tey Skale Arva wierz-
chu rzeczoney samey mieli zbudować Templaryi Zakonnicy
niegdy będący, który Zakon od Klemensa Papieża V. na
Concilium Wieńskim dla pewnych przyczyn Roku 1310.
Zatracon y wygubion. Na którym Zamku wyższym iest kaplica
y więzienie ciasne, gdzie Piotr Odrowąż Woiewoda Ruski
a Starosta Lwowski siedział Roku 1442 iako wyżey napi-
sano iest. A ten Zamek y Hrabstwo dostało się w Dzierżawę y
Dziedzictwo P. Piotrowi Komorowskiemu przy tym y Lipto-
wskiemu pobliski.
Zamek zaś średni niższy na tey Skale będący zmurował
Joannes Abbatti iuż po Komorowskim.
Trzeci Zamek nayniższy Franciscus Turzo, po nim na-
stąpił Georgius Turzo, na ostatku Emericus Turzo którzy tam
wszyscy w kościele na tym Zamku pogrzebieni są y maią
swoie Herby za Epitafia. Ten Emericus Turzo miał Córek
siedm które się powydawały za tych Panów Węgierskich:
Jedną miał Julius [illegible], Drugą Paulus Esterhazy Woie-
woda Węgierski, Trzecią Gaspar Illeżany, Czwartą Wyszeli-
ska, Piątą Usłatusci, Szóstą Humenay, Siódmą Pinay
A Stephanus Tekieli miał z nich Córkę, z którey się uro-
dził Emericus Tekieli, so przeciw Leopoldowi Cesarzu
Rebelizował a Turka pod Wiedeń przywiódł
Roku 1683. ale zwyciężon przez Jana III Króla Polskiego.
A to Hrabstwo Orawskie dla tych Siedmi Córek na Siedmdzia-
łow z tiwisią przyszło iż go Siedm Panów trzyma y do-
chód Roczny z tych wsi iego do nich należy y przychodzi.

Piotr Trzeci Komorowski

Piotr tedy Komorowski Hrabia Orawski y Liptowski w nagrodę utraconych Swoich Zamkow w węgrzech Otrzymawszy Zywiec Panstwo Swoie iako od Kazimierza Krola Polskiego począł Szczęsliwie panowac. A naprzod uczynił z Decymy Miasta Zywca tudziesz y wsi ktore naon czas były Erekcyą ktorą w R. 1472 w konsystorzu w Diecezyi Krakowskiey w ten Sposob opisana iest.

Nova Zywiec cum Vico Sporysz Scotos 9.			
Antiqua Zywiec Scotos 14.	Latos Grossos	—	60
Pietrzykowice Fertones 23.	Latos Grossos	—	23.
Zabłocie Media Marcam	Latom Grossom	—	11.
Moszczanica Scotos 8.	latos Grossos	—	32.
Radziechowy Scotos 8.	latos Grossos	—	32
Cięcina Scotos 8.	latos Grossos	—	32
Łękawica Scotos 8.	latos Grossos	—	32.
Rychwałd Scotos 8.	latos Grossos	—	32.
Ubiecz Minor Scotos 0.			0
Ubiecz Major Scotos 0.			0
Lipowa Scotos 0			0

Scotus albo Skot Valet florenc. fl. 2.
Fertonis albo Wierdunek groszy fl. 12
Latus Grossus Grosz Krolski

Lecz niedługo ten Piotr Komorowski Panuiąc na Zywcu z Janem y Alexandrem Synami umarł y w Zywcu pogrzebiony iest iako ołtem Epitaphium iego w Kosciele Zywieckim nad Zakrystyą od Jana Spytka z Komorowa na Marmurze czerwonym wybite pokazuie w ten nizey Łacinski Sposob. ktore słowo od słowa w tych Wierszach nie tylko Łacinskich ale zas na Polskie wytłumaczone y złozone iak się.

Epitaphium Magnifici Dni Petri de Comorow Comitis Aravie et Liptow in Zywiec Sepulti cum filiis Suis Joane et Alexandro qui Obiit Anno Salutis 1472.

Molle sub hoc saxo tumulatus Comorocensis Petrus
Qui Comes Aravie Liptovie que eram
Cor mihi Virile animosumq Natura dedit
Victoriq mihi Pannonis Regis pars immodica fui
Interea Casimiro Nato Regis Duce Polo Pannonium intrante
Profligatus per Ungaros a Mea Castra misi
Incolumemq Petri Casimiro Regi reportavi
Hoc perspiciens Mathias Rex se movit in iram
Cuncta mihi ampuit e castris abscendens iussit
Hinc a Casimiro Rege Polonice Zyvec donatus
Cum Filijs meis Joanne et Alexandro Hic tumulatus
Immemor Quisquis es, inmemor mei ob...

Precor pro me.

Precor pro me digna vota velis reddere Jovi
Et quicunque meum Veneris ante Sepulchrum
Sidere noli te pigeat at moliter Umbra cubet
A Polsku sę tak tłomaczy.

Tu leżę pogrzebiony ony Piotr Komorowski
którym był żarny Hrabia Orawski Liptowski
Serce Męzne y Śmiałe natura mi dała
Zwyciestwo Macieja Węgier też nie mała chwała
kiedy tem Kazimiera w Węgrach będącego
Wyzwoliłem od Węgrow prześladującego
Wniosszy go Oyczyznie ony Polskiey korony
Zkąd Mathias Krol Węgier gniewem zajuszony
wszytko mi odebrawszy z Zamkow wygnać kazał
Za co mi Krol Kazimierz Żywiec darem nadał
Tu z Janem Alexandrem z Synami pogrzebiony
Jestem ciesztym Kamieniem na wiek przywalony
Tedy kto niepamiętny jest w tym wieku mego
Proszę sę za mną prozbę wznieść do Boga żywego
A kto przydzie przed moy Grob niechay sę nie ostydzi
Powiedziec że tu leżę chociasz mnie nie widzi
Roku Panskiego 1473 Dnia 24 Miesiąca Grudnia w Wigilią Bożego Narodzenia Błogosławiony Jan Kanty Profesor y Doctor Sacrae Theologiae Sławney Akademiy Krakowskiey w Kolegium Wielkim w Krakowie umarł świątobliwie, który do Rzymu y do Jeruzalem Pielgrzymowął y w prawy Ustawiczney się Zawsze ko chał y wiele Xiąg napisał, jako etc. Comment na Teologią świętego Tomasza, Libros tres super Mathaeum, et Sermonum Librum ze niem. Ten gdy na Dysputach przy Doktorach y mistrzach o pra wdę co mowił przychodził do każdego z nich mowiąc idę do Msze świętey proszę jezlim cię w czym obraził albo przymowił odpuść mi y w mowie ostrożność wielką miał a te słowa cze sto mowił które sobie w swym mieszkaniu na białym murze wę glem napisał: Conturbare cave non est placare suave
Diffamare cave nam rem revocare grave
Ten w Kościele w Krakowie S. Anny starym pod amboną pogrze biony y wiele Cudow po śmierci swoiey uczynił któremu Epitaphium na nagrobku jego tak napisano na murach była
Carmine ne libeas meritum nec labia laudes
Gentis hiperboreae cujus nunc gloria Celsi
Crescat in immensum divis poscentibus odas
Atque tuos titulos extremo tempore cernet.
O którym S. Kantym iako natzym Ziomku poblizkim opisałem
a żeby pamiętka.

a żeby pamiątka o nim tak narodzeniu y Swiętey Smierci była wia
doma Żywcowi.
Tegoż Roku 1473. Była wielka Suchość w całey Polszcze że Rzeki
powysychały y trawa nie rosła dla czego paszę bydło nie ma
ło y ztąd zdychało Zatym y morowe Powietrze nastąpiło na ludzi
y Ognie po rożnych mieyscach Miastach wielkie panowały.
Roku 1474. Woyna wielka we Sląsku była gdy Xiążę Żegan-
skie Jan z namowy Mathiasza Krola Węgierskiego w Cztery tysią
ce ludzi przeprawiwszy się przez Rzykę Odrę Sląsko plondrował
aż pospolite Ruszenie było w Polszcze y sam Kazimierz Krol Pol
ski wyciągnął do Sląska, y Wracław Polacy obległi; ale gdy przyszło
na nie Zimno głod, y mor, muszeli odstąpić.
Roku 1475. Powodz wielka w Żywcu była y wielkie szkody
ludziom w gruntach narobiła a zwłaszcza y w Krakowie wi
sła bardzo rozlała że na Stradomiu u Bernardynow na Otta
rzach w kościele woda była co się miedzym kościołem zostało
aż zwłaszcza cało inni twierdzą że na ten czas kościoł Starożyw
ski woda zabrała y zniosła, poczym zas Szarancza z Węgier
y z Morawy przyszła do Polszczey która wielkie szkody uczyniła
co się też Roku 1476. dostało.
Roku 1477. Mikołay Komorowski Brat Stryieczny Piotra z Alexan
drem Synem panuiące na Żywcu od Mathiasza Krola Węgierskie
go do Węgier wezwani o podanie iemu do Węgier Barwałdu,
Żywca, y Szlarskich Zamkow Dzierżawy Polskiey należące obie
cuiąc im za to Zamki ktore Piotrowi Komorowskiemu we Węgrzech
odięto przywrocić sąktor iuż o odpadnieniu do Węgier ostateczny
posłuchy twierdziły. Ta nie lekko ważna Sprawa zdała się to być
dla tego że te Zamki y maiętnosci Żywieckie w Karpackich
prawie Gor Sarmackich Polskę od Węgier dzielące pobudowa
ne są, ktore gdyby Węgrzyn opanował snadny by na przystęp
do Polski był a dla tego dla Słonych wod obfitości (ktore się
we wsi Soli znayduią) dochody Krolowi Polskiemu na żu
pach umnieyszyć by się musiały.
Co usłyszawszy Kazimierz Krol Polski posłał ludzi takich ktory
by zepsowany umysł Mikołaja Komorowskiego naprawili, ale że
iuż Mathiaszowi Krolowi Węgierskiemu przysiągł tym się wymo
wił. Aż znowu Spytek Jarosławski Kaszt y Stanisław Wydrob
ka Bełski Woiewodowie poiechawszy do niego wszelkiey rady
usiłowali nawiesc go aby Zamki one y z Osiadłosciami Kro
lowi Polskiemu przedał wziąwszy od niego Summę pieniędzy względem
ktorey one otrzymał y Oszacowanie szkod, ktore Skarb Rzeczy
pospolitey podięte być udawał, aby na rozeznanie ludzi chciwszych
przywrocił ktorzy namawiali w nim nic nie mogli zbudować.
Potym na tych Miast posłano Jakuba Dembinskiego Woiewodę
demińskiego a Starostę Krakowskiego.

Wojewodę Sędomirskiego a Starostę Krakowskiego. Z Orszakiem
Woyska Zebranego; Zaczym on przez Siedm Niedziel Uwadzę
się znim Zamków onych Piędziesiątego dnia Szturmem dobył, Z których
moczny Barwałd zburzył y Zywiec spalił a Zamek iego rozwalił,
Z roskazania Królewskiego; Którego Zamku Pamiątka znaczna na So-
rze Groycu w Szańczach iego zostaie których Zabłoczanie y Spo-
ryszanie Lemeszem Zakrawa gruzy y onego Obchodzi kopce.
A Saffłary zas u Nowego Targu Markowi Ratołdowi obwię-
zane na które miał Prawo od Krola Polskiego Przywrócił.
Tedy aż do Piero Mikołay Komorowski do Krakowa Przyiachał y Wy-
stępek Swoy Oczyścić z przypomnieniem Pierwszych Zasług
Przodków Swoich Zniesc Usiłował,
Aż do tego Nakłonił w Prawdzie dobrotliwość Królewską ze mu insze
Majętności w Chełmskiey Ziemi za tamte odięte dać gotów był tylko
że on Chardzie onę kondycyią pogardziwszy do Węgier poiechawszy
Krola Mathiasza o pomoc prosił, ktorey dostąpić Niemogł, bo na ten
Czas z Cesarzem Walczył, niemogł go ratować. Znowu się do Polskiey
Nawrócił a Krasnostawski Powiat zaledwie na Kazimierza Króle-
wi Polskiemu w Nagrodę tych Szkod wyiednał. I Zywiec zasię
iemu przywrócił, Pod który Czas Szańce na Węgierskiey Górcze
mogły Stanąć których znaki dotąd są. Dla którey tak znaczney
ruiny y Spalenia Miasta Zywcza Musiało się to Miasteczko
z Starego Mieysca na to Nowe przeniesc y pobudować, iako o tym
niżey będzie Opisane
Roku 1480 Był Wielki Mor w Polszcze wszędzie który
z Węgier przyniesiono a trwał przez lat dwie
Roku 1484 Dnia 4 Marcza Swięty Kazimierz Królewic
Polski y Obrany Król Węgierski nie tylko Patron Całey Korony
Polskiey ale y Zywcza Swiątobliwie w Wilnie Umarł y dla kto-
rego iako się wyżey Napisało Zywiec Piotrowi Komorowskiemu
darowany iest, Maiący Życia Swego tylko lat 25 którego przez
150 lat Niemiał Ciało iego bez Skazytelnosci Wespoły z Hymnem
Omni die etc. Matce Bożey od niego Wydanym, który y Sam Ma-
wiał Zachowane było. A ten od Leona X Papieża w Roku 1521
Kanonizowany iest y Clemens VIII Papierz Swięto iego w Koronie
Polskiey Swięcić roskazał
Roku 1489 Mathiasz Krol Węgierski on Wielki Niespokoy-
nik Sąmsiednich królestw który przymierza z niemi łomał y Szkody
czynił y Sląsko prawie Splądrował gdy Wieden był obległ y on do
stał tam gdy się nań gotowano apoplex go popadszy tamże Umarł
z radością Wszystkich iego Okolicznych Panow Nawet y poddanych.
Jego Ciało iego z Wiednia prętko Wywieziono do Białogrodu y tam
pogrzebiono, na którego Mieysce obrany Na Królestwo Węgierskie
Królem Władysław Krol Czeski Syn Naystarszy Kazimierza Krola
Polskiego.
Roku 1492

Roku 1492 Trzy Słonca prawie wpełnią Grudnia Miesiąca wpołudnie Samo Widziane na Niebie były. potym kometa była przez dwa Miesiącza która się zawszdy po Zachodzie Słonca Ukazowała, poczym był w Polsce Wszędzi głod tak na ludziach iako y na bydło.
Tegoż Roku Kazimierz III Krol Polski Ociec własny Swiętego Kazimierza Miesiącza Czerwcza w Grodnie Pobożnie Umarł który Piotrowi Komorowskiemu Żywiec nadał maiąc Wieku swego lat 64 a krolował w Polsce lat 45 y w Krakowie na Zamku u Swiętego Krzyża w kaplicy Żałobliwie pochowany, na którego Mieysce nastąpił na królestwo Polskie Olbracht albo Jan Olbrycht Syn iego który w Krakowie koronowany był.
Tegoż Roku Zima tak Ciepła przez dwa Miesiąca była to iest w styczeniu y Lutym iż Sady kwitnęły trawy Wielkie były y Ptaczy sie legli ale w Marczu wszystko pokaził mroz.
Roku 1494 Jan albo Janus ostatnie Xiąże Zatorskie z Małzonką swoią Barbarą nie maiąc żadnego potomstwa, Xięstwo wszystko Zatorskie które do tąd trzymał pod ostatnią Korony Polskiey, Janowi Olbrachtowi Krolowi Polskiemu y cały Koronie iego wieczne zaprzedał za Dwadzieścia tysięcy Złotych Węgierskich w szczerym Złocie wymowiwszy sobie dożywocie tego Xięstwa zażywać, Przy tym na każdy Rok z Żup Wielickich y Bocheńskich Dwieście Grzywien pieniędzy pospolitey monety y liczby Polskiey y szesnaście Bałwanow Soli do śmierci ich ażeby oddawano to iest na każde Ćwierć Roku 50. Grzywien Pieniędzy y Cztery Bałwany Soli oddawano im z skarbu Krolewskiego zlewaiąc wszystko prawo na Koronę Polską wiecznemi czasy. To się stało w Krakowie we Wtorek ante Festum S. Petri ad Vincula
Tegoż Roku Cud albo dziwowisko ukazało się w Krakowie gdy iedna Niewiasta nie daleko S. Ducha dziecię Urodziła Martwe a na grzbiecie u niego był Wąż, żywe gryząc Ciało. Druga zaś we Wsi rzeczoney Czarney Urodziła Dziecię z Zaięczemi Uszyma y szyią. Poczym na przyszły Rok nastąpiło Morowe Powietrze wielkie w Krakowie.
Roku tedy 1497 Xiążęta Sląskie ziechawszy się do Nysy Miasta, Mikołay Xiąże Opolskie Henryk Księżkie Jan Roth Biskup Wrocławski Kazimierz Xiąże Cieszyńskie, poswarzyli się sami w Radzie na Ratuszu. Tam Mikołay Xiąże Opolskie maiąc puginał pod suknią rzucał się z nim na Henryka, potym na Biskupa potym na Cieszyńskie Xiąże który był starostą Sląskim. Opadli go chcąc mu wydrzeć Puginał, także targaiąc się z nim spadli z gory na doł a gdy mu puginał wydarli, uciekł do Kościoła ale Biskup kazał go z kościoła wziąć, tamże za kazem ściąt przed Ratuszem bo iuż zadał kiedsa Ran którym.
Roku 1499. ~~Cielet~~ ~~który~~ się trzydzy Żydy ~~wy~~ g?wierali powie ~~trzy~~ ~~żenię~~ gdzie ~~wy~~
Roku 1500 Gdy po spaleniu Żywcu który był twierdzą starym Żywcem mieszczany pierwszy opuścili to samo mieysce a tu na to mieysce gdzie

Nowy iest przeniesli się czyniąc to dla Kościoła Świętego Krzyża aby im było blisko do niego dla Nabożeństwa chodzić gdy to tam wieysce Stare y z Kościołem także z miastem spalone było y popiołem się wszystko stało iako się wyżey napisało.

Poczym gdy nowy zas tam Kościoł wybudowano y Osady nowey nieco ustawiło się woda gwałtowna y wielka przybywszy też drugi Kosciół Starożywiecki zniosła y Osady nową zabrała.

Dla czego iż tu przestrzeńsze Mieysce dla Założenia Miasta było y grunta urodzaynieysze blisko swego lasu na ów czas Kabata dla wygody bliższey do Budynkow będąc iescze Gora szubieniczna lasem lisowym zarosniona, a nayważnieysza iż był Gościniec prawie z Węgier z Orawy do Polski albo Śląska iako się to y do tych czas pokazuie dla czego to miasto musiało się z tam tego na nowe mieysce przenieść.

A te Grunta Mieyskie Starożywieckie w dzierżawę Panow Komorowskich przyszły obrociwszy one na Łan Sołtysi nazywano.

Poczym niedługo P. Krzysztof Komorowski Kasztelan Sądecki a Pan Żywiecki Dziedzic ten Sres y z Kmieciami indziey przeniosł y do wsi nowey Zadziele nazwany przemienił a Role Kmieciow z Łanem Sołtysim na Folwark nowy Starożywiecki przemienił albo postanowił.

A Kościoł Starożywiecki iuż trzeci po zabraniu go od wielkiey wody nowy zbudowany iest od Roku 1507 iako ten Rok nie tylko w dłoście y ale y na Samych Dzwonach pokazuie się do tych czas.

W tym tedy nowym Mieście naprzod Zamek wymurowano Żywiecki to iest gdzie się Starożywieckie Mieszkanie pokazuie cała to z Bramy wchod Kordygarnia y na tym pokoie dwa sklepy, ktorego Zamku prawie był znak. Ale go tylko potym Pan Jan Spytek Komorowski a Podczaszy Krolowey Polskiey iako teraz iest rozszerzył y wielce przyozdobił w Roku dopiero 1569. iako o tym niżey napisano będzie.

Gdy tedy to Miasteczko Nowe Żywiec zasiadło stała się divisia Rzemieśnikow wszystkich Gruntow od Grodu Oświęcimskiego gdzie Gruntow mieyskich to iest Rol Łany cztyry uznano Kowalow 5 Krawcow 2 Szewcow 7. Piekarzy 3. Rzeźnikow 2 Kołarza 1. Kuśnierzy Kiemnikow [illegible] 3. Garncarzow 2 Tkaczow 2 Na ostatku Komornikow na ten czas 10. narachowano a od Łanow sztyrech Złotych 12. Łoszowego alias Dupple oznaczono.

Od ktorych Rzemieśnikow na Pobor od każdego po Groszy Kk. 15. a od Komornikow po Groszy 6. Uradzono ktorego iednego de wszystkiego uczyni Simpla Złotych 33. grosz 9 y tak do tąd to miasto się opłaca.

Albowiem przed tym za Xiążąt Oświęcimskich Rocznego czynszu Miasteczko Żywiec z tego Swoich tylko 5 Grzywien Groszy dobrych Czeskich Liczby Polskiey oddawało y to na fundus one altarii do Załoba do Ołtarza B. Mariae Assumptionis et S. Michaelis Archangeli zarowno począwszy od Roku Pańskiego 1432 z naznaczeniem Testamentem

Kazimierza Xiążęcia on czas Oświę

Kazimierza Xiążęcia na On Czas Oswięcimskiego iako
otym Wyżey Napisano iest
Roku 1501 Jan Olbracht Krol Polski do Prus iachawszy
w Toruniu apoplexią Zachorzał, z Ktorey Umarł maiąc
Wieku Swego lat Czterdziesci y Miesiąc a Krolował lat Osm
y Miesięczy Osm, w Kaplicy S Jana w Krakowie pogrzebion
ktory Żony niemiał ale tak Młodzianem Zostawał. Nastąpił
w Mieysce iego na krolewstwo Alexander Brat iego.
Roku tedy 1502 Dnia Czwartego Lutego podczas ziego
Koronaciey z Litwy do Krakowa przyiechała Helena Krolowa
Małżonka iego ale niebyła Koronowana dla tego, że w Greczkiey
Wierze była Czarowna Moskiewska Katolicką niechciała bydź,
y na Zamku Krakowskim Miała Swoię Kaplicę, gdzie obycza
iem Ruskim Nabożenstwo Swe odprawowała
Roku 1505 Dnia 19. Maja Grad Wielki ze dżdżem Wielkim y hanebnym
y okrutnym trzaskiem w Krakowie spadł tak iż sztuki lodu pa
dały iako Kokosze iaia ktorym nie tylko drzewa ale y dachy niado
mach otłukł. A na Zamku Wieżę iedną Pioron strzaskał w sztuki
Tegoż Roku na Seymie Radomskim Sze ktora Szlachtę o Rozboy potłu
czono a Rusinowską Białagłowę ktora z nimi rozbiiała w Butach z Ostro
gami z Mieczem w Ubierze Męskim poimano y tak ony obieżono
Tegoż Roku Elżbieta Krolowa Polska a Żona Kazimierza Trzeciego a Mat
ka Kazimierza w Krakowie Umarła ktora pochowana na Zamku przy Mę
żu swoim.
Roku 1506. Dnia 19. Miesiąca Sierpnia we Srodę o Czwartey godzinie w
noc Alexander Krol Polski w Krakowie na Zamku umarł maiąc
Wieku swego lat 46. a Krolował lat 4 y Miesięcy 8. Jego Smierc
~~Wielka dni przed tym~~ Kometa ktora była Wielka dni przed tym ~~...~~
uprzedziła, też okrągła Kula Ognista bardzo jasna na Wieżę Krako
wskiego Ratusza iedney nocy spadła była. A pogrzebion ten Krol
nad Wolą Jego w Wilnie w Kaplicy w ktorey S Kazimierz Brat ie
go własny leży.
Roku 1507 w Dzien nawrocenia S. Pawła Zygmunt Pierwszy Xiążę
Głogowskie y Opawskie Brat Alexandrow na Krolestwo Polskie Koro
nowan przez X Andrzeja Roze Arcybiskupa Gnieznienskiego.
Na początku Panowania Krola tego Zygmunta niejaki Jakub Mielsztyn
czyli Weyś z Brzezin y Piotr Zatorski podobno Rodem z Zatora czynili
się Swiętemi bo Mielsztynczyk zwał się Chrystusem a Zatorski S. Pio
trem zebrawszy drugich do siebie podobnych frantow a Kuglarzow
trzynaście według liczby Apostolskiey, dawszy każdemu Imię Apostol
ludzi zwodzili w Polszcze chodząc po Wsiach dziwy Czary gusła a
wymysły swoie na Oszust ludowi czynili; ktorzy w Częstochowy widzia
le byli y ludzie w nich prości Uwierzyli A tych nie ktoro Ligę a Ku
glarstwa zrozumiawszy Jeymi ubili ze z Polskiy z Uciekali.
Między ktoremi był niejaki Promiż albo Pribus Student z Apostoła
Małem od Żywca ze Wsi Swinney iako o nim Starzy ludzie powiada
li ~~ktorzy go znali~~.

li którzy go znali. A była ta Familia Primusow sławna we Swinney ać-
men Primus był Woiewodą ważatskim we Swinney który P. Mikołaiowski
morowskiemi Pieniędzy pożyczał raz Złotych 1356. y groszy 22. a drugi
raz Złotych 500. w którey Summie pod Kołe we Swinney na Kształt wod-
noski trzymał maiąc nato recognicye Iego (: którą Sam :) gdy iego zboyce
na Gorze Kozki za Kleszowem zabili R. 1624 dnia 10. kwietnia, co
kto otym niżey napisano, będzie konstancya krolowa Polska Potomkom Iego
zmogła y wolne Puł Koło uczyniła.

Za tegoż Krola otym czasie Jan Boner Szlachcic Niemiecki który do Pol-
skiey tu przyiechał y krola tego Summą pieniędzy poratował. Albowiem
Oswięcim y Żupy Ruskie które były w Zastawie w Sześciu Tysięcy Czerwonych
Złotych od Pawła Szamego Mieszczanina Krakowskiego Krolowi wykupił.
Tegoż Roku Powodź była wielka w Żywcu że w Staroźywiecki Kościoł zniosła
będąc niewmnogą Ołtarza wielkiego wyżey łokcia po którey powodzi Nowy zbudo-
wano iako teraz stoi
Roku 1508. Mor wielki w Krakowie był gdzie pospolitych ludzi wiele pomarło.
Także Życia spalono co służył Xiądz Katolicki y Zaywszy Sakrament
Roku 1509. Stradom przy Krakowie wszystek zgorzał Xiężom Kościołów y Miasta
Krakowa wielkey pracą ledwie obronili.
Było także w Konstantynopolu także w Bosnij, w Dalmacyi y we Włoszech
wielkie bardzo trzęsienie było Ziemie z zapadnieniem wiele Miast y Budo-
wania, z wielkim postrachem było ludzi
Roku 1510. Na Seymie Piotrkowskim który w Miesiącu Lutym złożony był
Uradzono y Postanowiono aby Swieckie sprawy od Duchownego Prawa wy-
iete były ale każdy tam stawał kędy kto należy y niemięszało się Ducho-
wieństwo z Swieckim Stanem.
Tegoż Roku w Wieliczce w Gorach Solnych ogień zaszedł z kąd się zaięło
y zawaleniem Gor się zakończało
Roku 1511. Za Krola Zygmunta I Polskiego na Seymie Piotrkowskim zabroniono
Krolowi temu Pieniędzy bić dla tego że Czerwone Złote zdrożały y w tacono
one po trzy wiardunki to iest po Złotemu y groszy sześć a potym przyszły po
kopie a teraz w iakiey cenie y drogości została y czym daley więcey poydą
Roku 1512 Dnia 17 Junij Krol Zygmunt Pierwszy Polski w Dzien Piątkowy
na Zajutrz Swięta Swiętego Jana Krzciciela dał Przywiley Miasteczku Ży-
wcowi maiąc politowanie na utrapienie iego względem Łopowego które do
Woiewodztwa Krakow na onczas należało od tamtecznych wyższych którą
Exakcyą tym Przywileiem ustanowił, żeby co roczne Miasteczko Żywiec
po trzy trzmy Łan lipowych P. Janowi Mikołajowi Jordanowi z Zaklu-
czena Kasztelanowi Wiślickiemu y inszym po nim Exaktorom oddawało
wyrażaiąc Łacińskim Językiem: Tres Capecias Lozenmalias Tharcie bonas
et Valentes singulis Annis de ponore debebunt et tenebantur, którą Exa-
kcyą y w Roku 1547. Utwierdza iako Przywiley na to zostaie w Kasie
Miejskiey. A teraz Łopowe inaczey chodzi y w Summę się wielką wzno-
si

Roku 1513 zbiu

Roku 1523. Dnia 27 Junii Tenże Zygmunt Krol Polski po Radomskim
seymie do Litwy wyiezdzał za ktorym Wawrzyniec Myszkowski z Py-
Zkowic Mąż Woiennym Cwiczeniem sławny poiechał do niego skarżąc
się o rozne krzywdy na Janusa albo Jana Xiążęcia Zatorskiego proszącego
o Sprawiedliwość. Krol mu do Powrocenia do pędział do Polski odłożył, na-
pisawszy list do Xiążęcia aby się krzywd iemu czyniących zatrzymał.
Janus Xiążę Zatorski wiedząc o odieździe Krolewskim do dawney swoley
styi Swego nawrocił się. Bowiem wody ktora pewnemi Przekopami na ła-
ki Wawrzynca Myszkowskiego płynęła odiął.
Zkąd Wawrzyniec Myszkowski do Zemsty pobudzony. Xiążęcia Łowiem
bawiącego się napadł y gdy oba społem zdaleka od Sług ziechali się
słowy łaskawemi Myszkowski Xiążęcia pytał aby się od krzywd swoich
zatrzymał.
Ale Xiążę tym bardzey Myszkowskiemu groził dla czego dobywszy puinała
Xiążę przez Bok y łopatki Myszkowski przebił że Xiążę Janus na ziemię
z konia zaraz spadnął y nim Ludzie przybyli skonał. A Mysz-
kowski przez mieysca wiadome z rąk następuiących uszedł.
Z kąd potym po Smierci Janusa Xiążęcia Zatorskiego przez uiście nie będą-
cego inszego Potomka Xięstwo Zatorskie od tego czasu Krolom Polskim przypa-
dło y z Xięstwem Oświecimskim złączone iest.
A Wawrzyniec Myszkowski Uchraniaiąc się z tego aż pod czas woy-
ny Moskiewskiey przyszłego Roku 1514 w Litwie wielką odwagą
Nieprzyiaciela Poraziwszy z tąd od Hetmanow za nim Krol przepro-
szony do łaski pierwszey odpuściwszy mu tę winę przyszedł.
Roku 1514 w Węgrzech była woyna Domowa ze ludu pospolitego tak
z Miast y wsiow a zwłaszcza chłopstwa od Roley y pługow oderwało
się kod zaraz Panow y zgromadziło się do Sześć dziesiąt Tysięcy obra-
wszy sobie Hetmana, Jerzego Czakey Siedmigrodzanina Szlachcica
woiennego tylko ze łotra wielkiego ktory chciał opanowa Koro-
ny Węgierskiey y sam Krolem zostać ktory naprzod na Biskupy y Xię-
żą Okrociotny Miasta wsi oburzyli się Zęzmią plondrowali czyniące
rozne złości przez trzy Miesiące ze ludzi od tego łotrostwa wiele
poginęło. Bowiem Biskupa iednego z Szlachtą na pale
powbiiali y kapłanow w kościele zabiiali aż Janus Grabia Spiski
Woiewoda Siedmigrodzki Brat Krolowey Polski zebrawszy się ała ono so-
spustne łotrostwo u Themeszwaru poraził był y wygładził y He-
tmany ich srogą Smiercią pokarał a wodza ich Jerzego Czakey Zela-
zny rozpaloną Koroną ukoronowawszy Ćwiertowac kazał. Zaczym węgierska
Ziemia od tey Domowey woyny uspokoiona była
Roku 1515. w Nowym Mieście Zywcu gdy wyrwano Kościoł Far-
ny Murowac Nie iaki Marcin Hałama Mieszczanin Zywiecki
Domostwo swe własne na Szpital Ubogim darował ktory
był między Ulicami

był między Wigilią a [illegible] aby blisko Kościoła zostawał)
To widząc Pan Jan Komorowski Kasztelan Połaniecki y Oświęcim
ski tak że Pan Wawrzyniec Brat iego własny a Sekretarz Jo
Krolewskiey Mości ktorzy społem na ten Czas na Żywcu Pano
wali, temuż Szpitalowi Naypierw za Fundatią Uczynili
naznaczywszy po Złotych Pięć na każdy Rok z Dani swoiey
do temuż Szpitalowi y od każdego Waru Kwartnicę Piwa Wie
cznie y Dziedzicznie dawać nad to na każdy Piątek po trzy
Bochenki Chleba posyłać.
Urząd też Mieyski Żywiecki Naśladuiąc Panow Swoich
na tenże Szpitalowi dali Pustaszy dom z ktorego była Łaźnia,
aby się Ubostwo wniey Umywało, kutemu od każdego Waru Piwa
Mieyskiego Kwartnicę Lekwaru Wiecznie dawać naznaczyli
z ktąd do tego Czasu Szpital po Cebrze Lekwaru Zawżdy bie
ra a to z tey przyczyny to się dzieie.
Potym Pan Jan Komorowski Kasztelan Połaniecki dał Prawo
temuż Szpitalowi na Dziesięcinę Wytyczną po wsi Radzicho
wach Wszelkiego Zboża ktore Prawo Aktami [illegible] Xiędza
Jana Jerzinskiego Niegdy Kanonika y Officiała Krakowskie
go utwierdzone iako Erekcyja Uczy tey Dziesięciny a to
niewiedzieć dlaczego ustało.
Roku 1516 Xiądz Jan Łaski Arcy Biskup Gnieźnieyski
z Concilium Lateranskiego z Rzymu wrocił się y Tytuł Legata
Nati Sobie y Successorom Swym Arcy Biskupom Gnieźnien
skim wiecznemi Czasy przyniosł y Otrzymał
Tegoż Roku Mniszy Swiętego Franciszka w Krakows
kim Konwencie Woyciecha Fontina Zakonnika Słuckiego
włoskiego Doktora w Pismie S. Uczonego że ich z obyczaiow
złych karał Dnia 5 Września o pułnocy w Celi Sromotnie
zabili y zamordowali z ktorych na gardle iedni pokarani są
w Rynku Krakowskim a drudzy z Lipowcza z Uciekali
Roku 1517 Krol Zygmunt I Polski zmowił Sobie w Ne
apolim w dzień prawie S. Mikołaia Patrona Barskiego gdzie
ciało iego leży y Oleiek Wonny z Ciała iego Ciecze, za Małżon
kę Bonę Xiężnę Barską, ktorą w Krakowie Zacnie przywitano
Sukno y Sukno Czerwone po Ziemi rozesłano po ktorey
iechała y w ktorym Koronowana była
Roku 1518 W Wigilią Swiętego Mattheusza Ewangeli
sty Zigmunt Pierwszy Krol Polski dał przywiley Miastu
Żywcowi na Jarmarki dwa, to iest ieden na dzień Swięta
Swiętych Trzech Krolow a drugi na dzień Swiętego Wawrzy
ńca Męczennika z ktąd to Miasteczko dopiero się wzięło y
poczęło w Sławie w Jarmarki y Targi rozmnażać
Roku 1519 Na Seymie Piotrkowskim zakazano Ku
śnic Używać y Zbroy nosić okrom tylko Woyny
Roku 1520 w Miesiącu Sierpniu była powodź Wielka
z ustawicznych deszczow y Zboża na polu w kopach porosły
Tegoż Roku

Tegoż Roku Mieszczany Kazimirskie poscynano na Krakowski Zamku
o Stabosa Szlachica z Krakowskiego Powiatu Ktorego byli roskarali Scięc
samo trzeciego y w dol nie Chrześciańskim Sposobem wrzucano mieniąc
że gwałt na Mieście uczynił gdy tłukł do Gospody gdzie mięszkały Niewiasty go-
ścinnej y Upórem chciał tam wniść; Niewiasta gwałtu wołała dla czego Sta-
bosz poiman dla czego Stabosz poiman y przywiedzion na Ratusz gdzie
osądzili onem gorące Brzeciu y ścieli go, Za co Krol roskazał aby poscinac
y tak Burmistrz y dway Rayce ścięci to iest; Marcin Kapliczek y Cheling.
A od tego czasu ustawion iest statut w Toronie aby Urząd Mieyski nie
miał żadnego Szlachica Sądzić Prawem Przy ktorym by nie było Grada to
iest Urzędu Grodzkiego też iest Starosty albo Podstarościego inaczey
uczynili Burmistrz ze dwiema Rayczami mają gardło dać.
Roku 1521 Wielebny X. Andrzey z Żywca altarista Krakowski przed tym
Żołnierz Hierozolimski ktory był w Hierozalem y tam ten tytuł otrzy-
mał będąc nim pasowany potym był w Barzegdzie z Kości S. Miko-
łaja płynie Olejek wonny, a ztamtąd przyniosł mego Olejka y darował
Szpitalowi S. Mikołaja na Wesołey w Krakowie tegoż Roku iako oyczy-
zny Kościoła Scripta świadczą y chowają go za Relikwią Jego y skarb kościelny
Roku 1522 w Szwedskim Królestwie za Gustawa Krola ceh, weszło tu
Luterstwo a przed tym było Katolictwo ktory Biskupy y Kapłany powy-
gániał z Szweciji.
Roku 1523. w Piotrkowie na Seymie Ustanowiono ten Porządek w Polszcze
aby Woiewodowie podług Urzędu swego w przedawaniu rzeczy wszelkich
Zaczerni byli aby drogość w Rzeczach nie była. Także aby Doktorowie z Wy-
kina każdy Roku pilnie rewidowali.
Tegoż Roku nastąpił na Biskupstwo Krakowskie Piotr Tomicki ktory
Rozpoczęty do Kościoła Krakowskiego Kupił y do Xięstwa Siewier-
skiego przyłączył
Roku 1524. Była wielka z Urodzaiu Ziemi y Jarzyn drogość w
wszystkiey Polszcze bo Mrozy wszystkie zboża popsowały ktore
stały aż do Swiątek y ludzie na włościach tylko chwastem iedli z Żywności
Tegoż Roku Albrycht Krol Mistrz Pruski ktory będąc Duchownym
złożył z siebie biały szaty Krzyżackie z Krzyżem Czarnym z Luteranami
a Sektę Luterską przyiął y od tąd Xiążęta Brandeburskie Luteranami
są od ktorego Mistrzowie Krzyżaccy w Prusach zaginęli a na to mie-
sce Xiążęciem go Krolewieckim Zygmunt Krol Polski uczynił Lennym
podległym Koronie Polskiey dawszy mu Miasto Krzyże Herb Orła Czar-
nego ktory na szyiey ma Korony a na piersiach S. liter.
Roku 1525. Dnia 18. Miesiąca Lutego o wtorey trzeciey y Czwar-
tey Godzinie na dzień Pięcioro Słońca na Niebie się ukazało dwie
około samego Słońca między wschodem a Południem drugie dwie
daleko od nich Między Zachodem a Połnocą
Roku 1526. Janusz Ostatnie Xiąże Mazowieckie będąc otrute chia-
do Pana Umarł Zaczym Xięstwo Mazowieckie do Korony Polskiey
przypadło ktore

przypadło Korone Od 400 lat za rozerwaniem Korony na Cztery Częsci swe Xiążęta miewała, których tam iuż na ten czas nie stało po którym teraz Warszawy odebrał y z Xięstwem iey.

Roku 1527 we Włoszech Hiszpańskie y Niemieckie Woysko Karola V Cesarza z Hetmanem swym Xiążęciem Borbonem którego było do czterdziestu Tysięcy Pod Rzym napadło y on z Papieżem Klementem obległo y Rzym złupili aż że się aż Papież trzy kroć sto tysięcy złotych Pieniędzy oddać Musiał y wolny Rzym uczyniło

R. 1528. Urodził się Wielki dziw Człowieczy u Radomia w Sprankowie maiące Głowę Liszą Piersi Kosmate z pyskiem y Zębami głosem straszliwym ryczące był żyw godzin 6.

Roku 1529 Soliman Car Turecki napomoc Janowi Zapolskiemu który przeciwko Ferdynandowi Cesarzowi y Królowi Węgierskiemu chciał być Królem Węgierskim przyciągnął do Węgier ze Dwiema Kroć sto tysięcy ludzi y z Budzyma Niemce wygnał a Janowi Zapolskiemu dał. Potym do Wiednia ciągnął y on wojną gniewną obległ Mosty na Dunaiu popalił y wszystkie Pola około Wiednia okrył. W Wiedniu tylko było Piętnaście tysięcy niemieckiego ludu które Ferdynand do Wiednia na obronę posłał, gdzie Turków porażono częste od Wiednia z wielką niesławą y skąd z nazad do Konstantynopola się wrócili.

Roku 1530. Zygmunt Pierwszy Król Polski Syna swego Zygmunta którego Augusta lat dziesięci za żywota swego na Królestwo Polskie Ukoronował którego był Koronatorem Jan Łaski Arcybiskup Gnieźnieński a też aż do lat przyszedł Prawa Polskie poprzysiągł

Roku 1531. Dnia 1. Miesiąca Sierpnia Kometa się na Niebie pokazała po której Wołoszy porażono y Pokucie zaś do Korony odebrano

R. 1532. znowu insza Komete Gorejąca na Północy która przez miesiąc prawie codziennie była widziana.

R. 1522 Kometa zaś insza przez 80 dni świeciła. Tym gorzała

R. 1524 Sekta Nowokrzczeńców zaczęła y Zjawiła się której Głową był Hans Von Leiden który się Królem Izraelskim y wszystkiego świata pisał. Człowiek chciał by też wyganiaczego wszystko panowania że tak Oni kazał, Pana Boga rozumieiąc, lecz potym ono te trosławy y matactwo porażone było y Wódz ich Hans Leiden Król Izraelski z drugiemi Dwiema z których ieden zwał się Duchem S. obszczuni na gardle y tak ta Sekta zginęła

Roku 1535 Moskwa wtargnęła do Polski nad którymi był nay wyższym sprawcą Owyna nazwany Opiekun Xiążęcia Moskiewskiego który okrucieństwo takowe czynił dopuszczał że Dzieci małe na koły wsadzać kazał. Lecz potym był pojmany y Więźniem był u Pola

Roku 1536. Gdy Kościoł Farny Żywiecki murowano nayprzod JJMM
PP. Jan y Wawrzyniec Komorowscy dali ulać Dzwon wielki na ktorym
ten Rok ulaty iest także Herb troistych Rzyk wyraża w sobie
Tegoż Roku Introdukowany iest nayprzod za Pleban Żywiecki Wielebny
Xiądz Mathias Tembrzycki do Parochiey teyże Żywieckiey. A tego
Epitaphium albo raczey Osoba na Kamieniu wyryta w Ornacie Stoiąca
w Zakrystyi stoiąca pod Passyą w murze Kościoła do tego pokazuie się. Ale
teraz iak iuż ta Passya zniesiona iest z tey przyczyny że wielki Ołtarz
ciemniła y do tego Bozy Grob zasłaniała że się nie mogł wydawać
na Kościoł y też Passya R. 1740 zniesiona z Osobami albo Rzeźba
y nieporządnie, teraz zostaie ale drzwi w ktorych było Drzewo
na ktorym Drzewie ta Rzeźba stała wyrzynkowane są y ta Oso
ba z Kuta y wystawiono rowno mur.
Tegoż Roku w Wielkiey mocy Krakowskiey Zamek Krakowski pogorzał
a z ktorego dużo części nowo zbudowane y ozdobnie wystawio
ne z Zaciągu wszystkiego ludu. W ten czas wiele ludu potłuszto
ktory ogień gasił albowiem w Sklepieniu gankow na nich upadło
y potłukło o ktorych nie mozono sprawdzić doświadczyć się ciągle, także
szkoda wielka przyszła
Roku Panskiego 1537 w Piątek przed Swiętem Panny Maryi
go Stare Gromnic JchMM. Panowie Jan y Wawrzyniec Komorowscy
Bracia rodzeni Rodzeni a Panowie na Żywcu Dziedziczni Dali Przy
wiley Miastu Żywcowi na wolne Słodow robienia y Piwa warzenie
y szynk także Wagi, iż nie wolno było po wsiach Słodow y Pi
wa robić tylko ze Zwyciow całego Państwa Żywieckiego w Mieście
Żywcu Piwo brać y wszelki trunek wyimuiąc atyssa Łodygow
skiego y Milowskiego, ktorych iuż Panowie Komorowscy nie mieli
ale dawszy im tylko każdy Rok do Roku wolność po ziarnu Ma
dru Słodu Pszenicznego, a to wyszynkować a nic więcey a z swo
iey własney Pszenicy Domowey a gdy by swoiey własney Pszenice
nie mieli tedy indziey nie mieli słodu kupić tylko z Mieszczanami Ży
wca ci Mieszczan.
Także Siedlacy w tymże Państwie Żywieckim każdy ku swoiey po
trzebie mogli dwa razy w Rok Piwa warzyć to iest od świę
tego Marcina w Poście aż do wielkiey nocy potym w Roboczne dni
Swiętego Jakuba aż do Swiętego Bartłomieja a dalej nie a żeby
Kowal nie mieli ani iedni drugiemu za Pieniądze przedawać mogli, a
gdy by kto kolwiek to czynił z Pomocy Pańskiey Mieszczanom dano
no moc brać, te Franki (?) sprzedane Zamek albo do Szpitala
Także żeby każdą rzecz ktorą by kolwiek na przedanie mieli żeby
do Miasteczka Żywca mieli na wiele (?) a nigdzie nie wynosili ani
wywozić się ważyli pod zabranieniem y zniszczeniem tych rzeczy.
Także wolność Pierwszego

Także wolność winnego szynku na wszystko Miasteczko ku Pospolitemu dobru pozwolono iest.
Dla których wolności Domy swe Mieszczanie mają wystawiać budować, pobudowanie tak w Rynku iako y w Ulicach, a Piwo dobre warzyć y szynkować aby zawdy wszystkim Poddanym wygoda była pod katowską Pamiątką. Co wszystko w tymże Przywileiu zamyka się który słowo od słowa z słowieńskiego Pisma wypisany dla wiadomości y Pamiątki dalszey iest tak

Ku Wieczney Pamięci Amen

My Jan y Wawrzyniec Bracia własni z Komorowa a na Żywcu Kasztelan Oświęcimski y Sekretarz Króla Jego Mci etc. etc. etc.

Wyznawamy tym Listem Naszym Każdemu. Że dawamy wiecznie y Dziedzicznie. My y Potomkowie nasi Miasteczka Żywcu ten moc y Prawo Listu tego tey mocy że w Państwie naszym Żywieckim w żadney Wsi naszey żaden Poddany nasz Słodów robić ani Piwa warzyć ani Szynkować nie będą moc także w żadney Wsi naszey Państwa naszego Karczm wszędzie być nie ma, ale ze wszech Wsi naszych Państwa naszego Żywieckiego Poddani nasi Żywieccy Siedlacy z ich wolą Piwa z Miasteczka Żywca mogą brać które Szynkować moc będą, wyimuiąc Sałtysa Łodygowskiego y Sałtysa Miłowskiego których my nieskupili, ci maią moc y będą Każdy Rok do Roku Piwa warzyć po iednemu Małdru Słodu a to Wyszynkować a nic więcey ze swey własney Pszenice Domowey a kiedy by swey własney Pszenice niemieli tedy indziey niebędą moc Słodu kupić tylko z Miasteczka naszego Żywca.
Także iż Mieszczanie nasi wyż napisani będą powinni na każdy czas Piwa dostatek warzyć y w Miasteczku mieć aby Ludziom do wsiów zawsze dostatek Piwa dali gdy przyiadą po nie, a iesliby Piwa dostatku nie mieli tedy ie za to skarać mamy.
Także też Mieszczanie Żywcy napisani będą warzyli zawsze dobre Piwa a niepotrzebnie oniewac y dać uważyć.
Także Siedlacy Poddani nasi w Państwie Żywieckim każdy ku swey potrzebie Domowey będą moc sobie Piwa warzyć dwa razy do Roku to iest od wstępney Środy w post aż do Wielkiey nocy ani daley ale Szynkować nie mają, ani żaden drugiemu za Pieniądze przedawać nie ma.
vide na drugiey Stronie №. I
II A gdy by też kto kolwiek z naszych Poddanych Państwa naszego Piwo Szynkował albo Słody robił tedy mamy dać Mieszczanom naszym Sługi służebniczo który wespołu z Mieszczany maią iść a to Piwo albo Słód które by Szynkowali albo warzyli wszystko mogą zabrać a na Zamek albo do Szpitala dać y także Piwa albo Słodu Mieszczanom z niego za pracę dane być ma
a podnięcie moc będą

Wydykiedzie na drugiey Stronie zakreślone №. I iednak bez odstępów ciągłe

2. 1 N° I 1 Po drugie moc będą ci Poddani nasi Napiani sobie Ku swey własney Do
mowey potrzebie Piwa nawarzyc na Robotne Czasy, to iest od S. Jakuba aż do
S. Bartłomieia będą Piwo moc miec ale szynkowac nie maią ani żaden drugiemu
za pieniądze przedawać nie ma.
Także ci Mieszczanie nasi za tę łaskę ktorą my im czyniemy a te rzeczy
napisane pozwolili się y będą powinni Domy swoie poprawiać, y znowu wysta
wiać, budować, tak w Rynku iako y w Ulicach a ktory by tak nie czynił tedy
mu Piwo zabroniono piwa warzyc byc ma.
Takżeśmy Przykazali wszem obywatelom naszym w Państwie aby każdy rzecz
ktorą by kolwiek Ku przedawaniu mieli żeby też do Miasteczka Żywca nieśli
a do inszych Miasteczek albo wsi Państwa nosić nie śmieli a iakliby
z Państwa nosili tedy dawamy Mieszczanom naszym tę moc że będą moc
brać a na Zamek potrzebne przyniesc albo do szpitala dać Mieszczanom
za pracę z tego nie co dano być ma.
Także Mieszczanin żaden nie ma do wsi żadney chodzić a kupować
w kotrych bądź żadney rzeczy tylko na Targu w Mieście a ktory by tak
nie czynił Mieszczanie go karać mieli.
Także żaden Siedlak w Państwie naszym nie ma żadney rzeczy między sobą
ktora by nie skona być miała skupować ale każdy do Targu do Miasta nosić ma.
Także tę wolność Mieszczanom naszym dawamy że wina szynkować moc będą to
iest na wszystko Miasteczko Ku ich Pożytku być ma być ale żaden Mie
szczanin żaden albo ktory Szlachcic się szynkować nie ma ale na wszy
stko Miasteczko szynkowano być ma. Ten list dana pisan na Żywcu
w Piątek przed S. Panny Maryi tego Słowa Gromnic Roku od Narodze
nia Syna Bożego 1537. a dla lepszey y pewnieyszey Istości Pieczęci
nasze własne Ku temu Listu kaliśmy Zawiesić.
Tegoż Roku w Polszcze Woyskiel woyne Kokoszą nazwano że Szla
chta Polska wyiechała przy Krolu na tę woynę a nie byli iemu po
wolni ktorych stąd rospuścił że się nie sprawiwszy tylko Kokoszy
po wsiach dość nie byli y naiedli y dla tego żarty z nich czyniąc ci
co tu w Domu byli Kokoszą Woyną nazwali.
Roku 1538 Do Stępka y do Węgier z Zawarami Koronnemi do
Zawarto eto dla wielkich Krzywd ktore tam na Granicy y
Zygranicą będzie Korone pobytkaly Zaczym przyszło do tego że mię
dzy Krolem Ferdynandem, ktory Krolestwa Czeskiego Morawy y
Szląska y Krolem Zygmuntem przez Zobopolne Commisarze ktory
byli w Miesiącu Maiu do wielkiego Głogowa zesłani Pakta
pewne były postanowione w Miesiącu Styczniu Edykt ktemu
wydany były z Korony żaden Szlachcic na postronną woynę nie wyie
żdżał gdyż Krol Sam Żołnierzow pieniężnego ludu potrzebuie.
Roku 1539 Ciało Błogosławionego Jana Kantego w lat Sześć
dziesiąt Sześć po Śmierci Jego tego Roku na przybranie Miey
sca zdobnieysze z Ziemie w Grobie trumne przeniesione w kościele S. Anny
wtenczas kiedy podniesiono dla Cudow Jego z kąd Xiądz Jakub
z Zelepa rza Doktor y Kanonik krakowski Jemu Grob z kamie
nia zbudował.
Tegoż Roku Katarzyna

Tegoż Roku Katarzyna Malcherowa Rayczyna
Krakowska przez Żydy zmamiona Chrześcianską Wiarę
wzgardziła; a częścią ieyteż to przysło zepsowaniegłowy
albo rospaczy bo się często rada prawowała. Agdy iey od błędu
odwieść niemożono osądzona iest przez Piotra Gamrata Biskupa
Krakowskiego na Śmierć, Na którą szła tak śmiele iako
na Wesele y Spalona wśrod Rynku Krakowskiego
Roku 1540 Xiądz Łaski Proboszcz Gnieznieyski y Łęczy
cki y który iuż był mianowany Biskupem we Węgrzech
Waspryminskim do Niderlandu potym do Angliey poiecha
wszy tam się ożenił z podziwieniem Duchowieństwa.
A naten czas też y w Toruniu Elbiągu y Gdansku Luterska
się Wiara rozżarzała y roszerzyła
Roku 1541 Dnia 26 Miesiąca Sierpnia Solymon
Cesarz Turecki Budzim Miasto Węgierskie głowne obległ
y przez Zdradę otrzymał z Wielkim Zasmuczeniem Węgier
y całego Chrześciaństwa który trzymał w władzy swoiey przez
lat 146 aż od Leopolda Czesarza dobyty y wydarty iest
Roku 1542 Kościoł Farny Żywiecki zmurowany iest
y w Wewszystkim dokonczony maiąc tytuł z Poświęcenia
Swego Narodzenia Panny Mariey y Swiętego Wawrzynca
Męczennika, Na pamiątkę Pana Wawrzynca Komorowskiego
na który Naywiększy koszt łożył, Którego kościoła Dedyka
catya albo Poświącanie Stało się w Pierwszą niedzielę po
Swiętym Franciszku Roku 1547 od Prozmaa Biskupa
Laodyceskiego Suffragana Krakowskiego

Do tego Kościoła Ołtarz Wielki Zaśnienia Nayświętrzey
Panny Mariey z Budzimia Miasta Stołecznego Węgier
skiego przywieziono takim Sposobem:
Iż przeszłego Roku gdy Solymon Car Turecki Budzim
Miasto Węgierskie Zdradą dostał który Ołtarze w Kościołach
Katolickich Wywracać y psować kazał którego Panowie
niektórzy Węgierscy uprosili o niektóre znaczniejsze oł
tarze ażeby by ich mogli do Swoich Kościołow gdzie
indziey przewieść, Na co im z podarunkami tego pozwolił.
Pod który czas Wielmożny Pan Graff Sunnegk z Budzia
cina Dziedziczny Pan Nowego Miasta nad Rzeką Kiszucą
otrzymał ten ołtarz w Budzimiu y przywiozłgo do Nowego
Miasta chcąc go w swoim Kościele wtymże Mieście postawić
ale że Wielki był na Wysokość musiał poniechać.
Oczym dowiedziawszy się

O czym dowiedziawszy sie Pan Piotr (Lorenz) Komorowski z Żywca Uprosił go Sąsiedzkim Sposobem że mu go do Nowo Zmurowanego Kościoła Żywieckiego dożyczył, Za który mu dał Soli Bałwanow Jedenascie; Który Ołtarz przytrafił się do tegoż Kościoła będąc Wszystek Struktury takiey iako w Krakowie w Kościele w Rynku U Panny Mariey Staroświecką Modą Zawrzysty iest a na wierzchu z Wieżyczkami.

A Tego Xiądz Stanisław Kaszkowicz dał Przerobić Dziekan Żywiecki y Proboscz na tę modę teraznieyszą iako teraz Zostaie Który przerobiał Syncerz Zembrzycki a ten zgorzał

W tym że Kościele Od PP z Komorowa iako Fundatorow nadane Są trzy Ołtarze dochodami.

Jeden Wielki Ołtarz Titulu Nativitatis B V Marie z swoiey Fundaciey po Złotych 36 corocznie.

Drugi Ołtarz Titulu Corporis Christi albo Cymborium po Złotych 22 co rocznie.

Trzeci Ołtar Immaculatae Conceptionis B V Mariae z swoim nadaniem Złotych 80 co rocznie.

Na ktore były Cztery Priwilegia dwa Stare dwa Nowe Sub Data Anno 1550 Na Msze Święte w Kazdy tydzien.

Należała takze niegdy Plebanom Żywieckim dziesięcina Snopkowa z Postanowienia Panow tychże Fundatorow a koło Roku 1528 z każdey Role ~~z każdey Role~~ we wsiach po Snopkow 30 Żyta y tyleż owsa ale to na insze przemieniono aby Każdy Rolnik dawał Wiertel Żyta y tyleż owsa Każdego Roku.

Nadano temusz Kościołowi przywiley Napisany pod Pieczęcią Krolewską Sigmunda Krola Polskiego Augusta I Data Anno 1550 Na pięćdziesiąt Złotych od Panow Jana y Wawrzynca Komorowskich na Rok każdy Dla plebana Żywieckiego dwoch Altarystow Także Rektora Szkoły Organisty Dzwonika także Spitala y Łaziennika fundowanych Który Czyns pomienionych Złotych 50 teraz niedochodzi Kościoła ani do tych Ołtarzow.

Na posag tegoż Kościoła nadano Łan Pole przy Rolach Mieyskich leżączy ciągnący się od Granic na wschod Słonca wsi Moszczanice aż za Rzekę Sołę do Granic Pietrzykowskich Którego Łanu iest w tego Samym w Liczbie ... gonow 72

Tegoż Roku

Tegoż Roku 1542 Jan Fabrzyk Przedał Rolę Swoię
Dziedziczną Między Łanem Panskim Spitalowi Żywieckie
mu Za Złotych Pięć Dwadziestà Ktora była w Possessyey Spitala
ale ią Potym w Panski Grunt obrocono od P. Krzysztofa Komorow
skiego w Miescu tym Za Wyszemiesciem
Roku 1543 Był Mor Wielki w Krakowie o ktorym powiadaią
że Umarło około Dwudziestu Tysięcy ludzi
Roku 1544 Było Czworo Zaćmienia iednego Roku Słon
ca Dwoie także Dwoie Miesiącza co się przedtym nigdy nie
trafiło, przeto Matematiczy Zdawna o tym roku powiadali
y pisali iż Fortunni to ludzie będą co te Czasy przetrwali
Roku 1545 Na Seymie Krakowskim Czopowe z Miast
Krolewskich y Duchownych Postanowiono z Ktorąd Żywiecz Mia
steczko przywiley Otrzymało od Krola Zygmonta na Czopo
we aby co rocznie po trzy tylko Grzywny Tarlipowych
oddawało, a tego patrz w Roku 1512 Wyżey

Roku Panskiego 1546 Cechy Kowalski y Kra
wiecki Żywieckie Otrzymały przywiley Łacinski od pięci
Biskupow Na pozwolenie Obsekwiy albo Nabożenstwa
Suchedniowego Za Dusze Zmarłe to iest Mszy Swiętych
regwialnych albo Exekwiey na każde Cwierć Roku Za
Braci tychże Czechow przypominaiąc insze Milosierne
Uczynki Pogrzeby modlitwy y Iałmużny dawszy na to od
pustow dni Czterdziesci ktory by Brat albo Siostra tych
Czechow bywali na Exekwiach tych Mszach S. y mowili
Za dusze Zmarłych pięć Pacierzy y tyleż Zdrowas Maria Con
firmuiąc im Braterstwo Władza Sobie od Boga daną
Skarbu Koscielnego, ktorego przywileiu iest takie Series
Verborum et Condicionum Łacinskim Językiem Ut intra:

Nicolaus Vladislaviensis Ecclesiae Metropolitanae
Gresn. electus et postulatus Archiepiscopus, Samuel
Plocensis electus ac postulatus Cracoviae, Joannes Pre
misliensis Andreas Chełmensis et electus postula
tusq Vladislavies. ac Erasmus Laodicensis eadem
gratia Episcopi

Significamus tenore presentium universis et singulis presenti
bus et futuris harum notitiam habituris quod Salvator huma
ni generis Jesus Christus cuius sunt deliciae inter filios

hominum habitare ad recuperandam Dragmam decimam et Ovem perditam Centesimam humanam Creaturam Divinæ Imagini Figuratam lapsu protolapsi perditam, sive Divinitatis per gratiam, Volens nobis particeps esse, mortalitatis nostræ formam Assumpsit, ut Hominem de laqueo servitutis eriperet in quem Serpentina surrepsit suggestio. Ille namque qui salutis Nostræ preparandæ gratiâ advenit ad Charitatis et dilectionis fervorem electos suos invitat, inquiens: Hoc est praeceptum meum, Ut diligatis invicem quemadmodum dilexi vos. Quod quidem praeceptum adimplere prius voluit antequam Contumeliose Crucis patibulum et Amarissimæ Mortis Supplicium ad absolvendum Humanæ perditionis Conscriptum lege peccati Cyrographum dignatus est Subire.

Quidam igitur Christi Fideles Contubernii Fratrum Sartorum in Oppido Zywiec pro ac devoto affectu Excitati cupientes Salutis Suæ Medelam Assequi Orationibus Elemosinis Missis Exequijs obsequijs et alijs operibus Charitatis Sedebite pervenire, Volentes ad impetrandam Divinæ pietatis Clementiam in Suæ Salutis remedium Salubre Spiritualis Fraternitatis perennius Vinculum Subire decreverunt in hunc Videlicet Modum.

Quod ipsi Fratres et Sorores quilibet eorum quater in anno ad Eclesiam parochialem in eodem Opido Zywiec Singulis anni Quatuor Temporibus Videlicet Feria Secunda proxima post quilibet Quatuor Tempora vel alia die per eos deputata ad Cellebrandam dictam Fraternitatem Convenient ibique Vigilias Novem Lectionum cum Missa Deffunctorum Videlicet Requiem aut Sic enim per Rectorem et Ministros Ecclesie predictum decantari procurrabunt quibus Soli Fratres et Sorrores assistentur quilibet eorum infra predicta Missarum et Vigilliarum Sollennia per Viginti Orationes Dominicas et totidem Salutationes Angelicas pro animabus Defunctorum Fratrum et aliorum quorum-Conque Christi Fidelium orabunt.

Item dum aliquem ex Fratribus huius Modi Fraternitatis aut etiam peregrinum Seu advenam de hac luce migrare Contierit et quam cito ad Notitiam Fratrum predictorum et aliorum infuturum assumendorum devenerit

asscendorum devenerint mors Fratris et Sororis aut Peregrini illico Fratres convenientes de Sepultura eorum et Exequiis eo modo disponent quod Defunctum factis Exequiis et Missarum Solennijs infra ejus Exequias quilibet Fratrum et Sororum Quinque Orationes Dominicas totidem Orationes Angelicas cum devotione pro Animabus Defunctorum Fratrum in eorum Indulgentiam Singulis Octo diebus per totam Hebdomadam exercebunt Divinis Officijs vel in Ecclesia occupati alijs curis non possent interesse.

Item intra hujus modi Missarum Solennia circa Sepultura Fratrem ejusdem Fraternitatis Peregrinorum et advenorum Pauperum quorumcunque quos Fratres predicti moti pietate in Sacramentis Ecclesiasticis et Sepultura curaverint promovendos et procurandos seu Infirmos visitaverint tenebuntur infra hujus modi Missam Defunctorum denarium offere ad Altare cujus Oblationis Perceptio ministris Ecclesiae pertinebit.

Caeterum ut eadem Fraternitas per Fratres eo ferventius et reverentius exerceatur quilibet Fratrum singulis quatuor anni Temporibus pro sumptibus et alia quacunque necessitate ejusdem Fraternitatis pro Divino cultu debebit qui Abundans seu Possessionatus fuerit Unum grossum ad Carbonam seu Cadislam Fraternitatis predictum ponere Pauper vero et Defectuosus medium Grossum ex qua Congregatione pecuniae Fratres ministris Ecclesiae ejusdem ratione Vigiliarum singulis Quatuor Temporibus quatuor Grossos solvere tenebuntur reliquum vero pecuniae Collectae juxta arbitrium ipsorum pro Alijs Negotiis Ecclesiae convertent.

Super quo quidem Fraternitatis vinculo prefati Fratres à nobis Confirmationis Beneficium petierunt.

Nos vero attendentes eorum pium Propositum et Salubrem devotionis affectum cupientesque ipsos benigno favore prosequi ut etiam Orationum Fraternitatis ejus modi mereamur efficie eandem Fraternitatem duximus pro ut Confirmandam Confirmamus in Dei Nomine per Praesentes.

Ut autem dicta Fraternitatis Celebratio ardentiori desiderio et devotione exerceat ut Corda assistentium in Amorem Omnipotentis Dei exigantur Omnibus et Singulis qui in Cordis compunctione praemissam Fraternitatem Compleverint Missis interfuerint Mortuorum Sepulchra seu ubi fuenat Infirmosque visitaverint confessis tamen et contritis de Omnipotentis misericordia et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum Illius Authoritate confisi per Quadraginta dies Indulgentiarum de injunctis

de iniunctis pœnitentijs Misericorditer in Domino relaxamus et impartimur.
In quorum Omnium fidem et Actatius Testimonium Sigilla nostra presentibus à subappenta [?] sunt Datt Krakowie Die Sexta Mensis Januarij Anno Domini 1546.
Roku Panskiego 1547 przed S. Tomaszem Apostołem Dnia wtorkowego Udało Xiąże Cieszynskie darował Głowy trzy Swięte Jedenastu tysięcy dziewic Panu Janowi Komorowskiemu które przyniesione są przez Organistę Organistę Cieszynskiego a te Głowy S. z wielką radością przyiął P. Jan Komorowski y do Kościoła Nowo zmurowanego Farnego Zywieckiego wprowadził y na wieczność y pocieche zaleca ie się tym S. Głowom All Dziewic złożył które do tąd nienaruszone zostaią na tym Ołtarzu S. Troyce Który Ołtarz dedykowany iest miedzy inszemi Cnotami S. Urszuli Panie y Męczennice Chrystusowey.
Tegoż Roku do Kościoła Farnego Zywieckiego uczyniono wielki Dzwon y na Dzwonicy zawieszono na którym ten Rok wylany iest z temi literami Anno Dni 1547. Christus Rex gloriæ venit in pace et Homo factus est.
Roku 1548 w Swięto Chwalebne Wielkonocne Zmartwychwstania Panskiego Zygmunt Pierwszy Krol Polski umarł maiąc lat Osmdziesiąt y dwa a Krolował lat 41 na iego Mieysce nastąpił ieszcze za iego Żywota Koronowany Zygmund August Syn iego a ten pogrzebiony na Zamku w Kaplicy nowo przez niego zmurowaney która złocistą dachówką pokryta Dnia 26 Miesiąca Lipca Na którey Kapliczy takie Carmina ab extra wykowane są
Ne mirere hospes decus hoc Sublime Sacelli
Saxaque Phidiaco scalpta Magisterio
Hoc Statuit Sigmundi opus qui Struxit et Arcem
Clarior hic recta Sed ratione labor
Illum ne Credas dum Momentanea Condit
Atria perpetuam post ha buisse domum
Tegoż Roku 1548 Panowie Jan Polaniecki y Wawrzyniec Sekretarz J.K.Mći z Komorowa iako Bracia rodzeni a Panowie Zywca dziedziczni Dali przywiley albo prawo Miasteczku Zywcowi na Browar którego oni Sami Używali a ten darowali ku pospolitemu y Obecznemu pożytku Mieszczanom Żywieckim na wieczne y wiekuiste Czasy, nadto kiedyby który rok Kędy kolwiek w tych Gorach Żywieckich Zrodziła się Bukiew tedy Wszytkim w Obecz Mieszczanom tak Ubogim iako y Bogatym Wolno było to zbierać [?]
gnać y paść Swinie

tam gnac y paść Swe Statki drobnego Stada to iest Swinie
y Wieprze to iest pokiby pasze Stawało a im się podobało
bez Wszelkiego Czynszu na potomne Czasy Ktorego przywil
eiu iest taki Wypis iako niżey ⁊

W imię Boże Amen Ku Wieczney Pamięci
My Jan Kastelan Połanieczki y Wawrzyniec Sekretarz
JKMsci Bracia własni z Komorowa a Na Żywczu dziedzi
czowie Wiadomo Czyniemy tym to Naszym Listem wszem
wobecz y Jednemu Każdemu Zwłaszcza podług rzędu y powa
gi iego tak ninieyszym iako y będącym Ktego Uirzi albo
Czytaiąc będzie Słyszeć Że maiąc na własney Baczności po
sługi a Uprzeyme Nachylności wiernych Naszych Miłych
Obywatelow Wszech Miasteczka naszego Żywca Ktorey uprzeymo
ści oni z Przodkow swych byli y Przodkom naszym y nam samym się prawie
pilnie a wiernie nachylni y chcąc ieszcze onych y ich Potomkow, ku nam y Po
tomkom naszym uczynic Nachylnieyszemi y pilnieyszemi a Uczciwą ich obacżuiąc
wiadomość. Tedy z łaski naszey Obywatelom tym naszym Miasta naszego Ży
wca y ich Potomkom dawiemy y dawamy Listu tego mocą Ku wiecznemu
a prawemu Dziedzictwu Browar nasz Dziedziczny w tym Miasteczku
naszym Żywcu Ktoregośmy zawsze z Przodkow swych Używali. Że od
tego czasu im tego Browaru odstępuiemy a ten Browar tym Mieszcza
nom naszym z Wierzchu opisanym im Ku Obecnemu Pożytku y użytku
Dziedzicznie puszczamy. Że na tymże Browarze sobie y Potomkom
naszym Prawa zadnego nie zostawuiemy. Także ci z Wierzchu opi
sani Mieszczanie nasi będą moc tego Browaru używać wszelako
z Rzędu naszego y Pospolitego Człowieka Miasteczka tego y te wol
nosci z Browaru Ku Pospolitemu a Obecnemu Pożytku maią obracać
iako się im lepiey y pożyteczniey zdać będzie. I potrzeby wszystkie te
go Browaru iuż swemi Pospolitemi Pieniądzami będą powinni Opatrować
I z tego Browaru Burmistrz y Rada Miasteczka tego powinni będą Obey
rzątek każdy Rok czynić. Nad to ieszcze tym Obywatelom naszym dawa
my wiecznie y Dziedzicznie te wolnosci iż kiedy w Gorach naszych Żywie
ckich kiedy bykolwiek ktory Rok a kedy kolwiek by w tych Gorach
naszych Żywieckich gdzie Bukiew zrodziła się tedy ci Mieszczanie wszy
scy wobecz Ubogi y Bogaty tegoż Żywca Miasteczka naszego maią tam gnać
y paść swe Statki drobnego Stada to iest Swinie y Wieprze poki by pa
szy stawało a im się podobało bez Wszelkiego Czynszu y zapłaty nam y Po
tomkom naszym a tę Wolność zawsze ci Mieszczanie z Wierzchu opi
sani y ich Potomkowie tak maią mieć y iey używać teraz y na potomne
czasy. Gdy by ieden Rok Ktory tu gdzie Bukiew zrodziła się bez wsze
lkiey przeszkody naszey y Potomkow naszych. Temu na Swiadectwo y na
lepszą Ufność nasze własne Pieczęci Ku temu Listowi przycisnąć y zawie
sić daliśmy znaczną pewną wiadomością. Tco Dan y Pisan na Ży

wcu

wcu w Sobotę w Dzien Swiętego Michała Roku Panskiego 1548.
Roku tegoz Pan Jan Komorowski Kupił od Marcina Węgorzewskiego
Sołtystwo Łodygowskie za Złotych 100 po 16. Groszy Kazdy złoty rachu
iąc Ktorego mu ustąpił ze wszystkiemi Pozytki, Młyny, Rolami, Stawa
mi, y Łąkami Ktore się iakkolwiek nazwać mogą a te Łodygowice
od Łąk Łodygowatych nazwane są.
Roku tegoz Dnia 26. Wrzesnia Zegar ten co na Wiezy Ratuszowy iest z
Wielkiey Polskiey do Zywca przywieziony a kupiony za Złotych 28.
Dico Dwadziescia Osm Polskich.
Roku tegoz Xiądz Xiędza Zabił w Krakowie u Kościoła S. Mikołaja za
murami na przedmiesciu na Wesołey
Roku Panskiego 1549. w Krakowie przytrafiło się było że Corka Matkę swo
ię własną zabiła nie iaka Strzelimuszontka nazwana ktora była o to
Kleszczami targana rospalonemi y potym w worze zaszyta y utopiona
Tegoz Czasu Część Zamku Krakowskiego zgorzało przeciwko Kościołowi
Swiętego Stanisława.
Tegoz Roku w Krakowie Sługi Xiędza Andrzeja Czarnkowskiego Słu
gow iż im nie rządnicę odbili Studenci od wszystkich Swiętych Szko
ły, na Szkołę na Sli y Kilku Studentow Zabili a Sprawiedliwosci
Studentom za to nie było, z Szkoł Akademiy Krakowskiey y Burs
, y gdzie kolwiek byli, wyszli a udali się do Niemiec, Prus, y Czech
ze Szkoły wszystkie pustkami zostały y mało się ich potym wro
ciło y to ieszcze nie rychło.
Roku Panskiego 1550 Dnia 10 Maja Pan Wawrzyniec Komorowski
Sekretarz Jego Krolewskiey Mści a Pan na Zywcu dziedziczny pobożnie
Swiątobliwie umarł tu w Zywcu. Ktory zywot swoy wszystek w Swięto
bliwosci prowadził a Kościołowi Zywieckiemu także Miastu Zywco
wi dobrze uczynił będąc Pan zawsze dobrotliwy. O Ktorym powiedaią
że Część swoię albo połowię Panstwa swego tego Zywieckiego nań
przychodzącego na wystawienie Wieże Zywieckiey Ordynował. cze
go dokonał Jan Spytek Komorowski Podczaszy a Synowiec iego
w lat trzydzieści y trzy.
Tegoz Roku 1550 Xiądz Marcin Krowicki Ktory był u Woje
wody Krakowskiego to iest u Kmity Pisarzem dochodow Zonę
poiął w Żurowicach we Wsi Stanisława Orzechowskiego Magda
lenę Pobidzinską z ktorą uciekaiąc przed Biskupem Krakowskim
na Pinczow się udał.
Roku 1551 Xiądz Stanisław Orzechowski Oxyc Kanonik Przemyski
ożenił się z Magdaleną Chełmską Scogo. Biskup Przemyski
X. Jan Dziaduski nie gromił. Przeto X. Dzierzgowski Arcybiskup Gnie
źnienski Synod do Piotrkowa złożył tamże Orzechowskiego za nie
posłuszny był za Heretyka Deklarowawszy potym o tacy
wszy się przeprosił Arcybiskupa y do laski Stanu Kapłan
skiego przyszedł.

skiego przyszedł

Roku 1552 Był w Polszcze Głod y mor wielki.

Roku 1553 Zygmunt August Krol Polski zostawszy Wdowcem po-
szedł w małżeństwo Katarzynę Ferdynanda Cesarza Corkę a wdowę co była
pierwey za Franciszkiem Gonzagą Xiążęciem Mantuańskim lecz tylko kilka
dni z nim mieszkała, do utonął w Jeziorze a ta była własną siostrą nieboż-
czki Elżbiety Krolowey pierwszey żony iego ktorego małżeństwa ludzie
nie chwalili y nieżwyczayne było tylko od Papieża na stawanie obu
dwu stron dyspensa była.

Roku Pańskiego 1534 w Poniedziałek po S. Marcinie Pan Jan Komoro-
wski Kasztelan Połaniecki a Starosta Pański Oświęcimskiego Dał Zy-
wieckim Miastu Zywcowi na Rabat Grunt Mieyski ktory niegdy było
am o ktory między Zabłoczany a Miastem różność była dla czego wielka
Krol raku wiele Panow y szlachty tu w Zywcu bywali na Kommissyach
a koniec się między niemi stal nie mogł. Gdyż to Pole na ktorym Wieś
Zabłocie załądżona iest od Zabłoczanow na Mieystkim Lesie wyrobione
było iako się dotąd pokazuie z stawow trzech ktore leszcze w Dzier-
żeniu; so iest Iedn X Proboszcza Zywieckiego a trzeci Mieyski; tak choc
w Rolach Zabłockich zostaią iako Przywiley opiewa tan tego Roku
o stawach Mieyskich

Tyż tenże Pan Jan Komorowski dawa y daruie własne Dwa stawy at
do Rybniki Jeden zaraz nad Zabłociem a drugi nazowany Borowy
a poniżey tego Borowego inszych małych pięc stawkow y Stuchowski
bez naruszenia Zabłoczanow prowadząc wody z stawkow do tych stawow
a gdyby było potrzeba mogą Przekopą wieść wode do niech wola
woda do tego stawu nad Zabłociem bez narzekania Zabłoczanow
do im za tę Przekopę P. Komorowski dał inszy Grodzieński Zam
Nowa Pałza aby się w to mieysce uzywali. A o ciężcze Miastu w
nagrodę tych Rol Zabłockich nie zostało Pole nazwane Łączki ro-
cie Mieyskich Rol podle bodzącego Brzegu aż do mniszego Pola kto-
rych Łącek Zabłoczanie zażywali darował y nagrodził

Według tego Przywileiu dawano co rocznie z Miasta Panu Dziedziczne-
mu Zysu Zywieckich Zboż na Dzień S. Michała Pszenice Cwiertni Osm
Zyta Cwiertni Osm y Owsa Cwiertni Osm Ale to zniesiono Potym gdy
Role Mieyskie nie Wyszło Miescem na Dwor Pański skupiono
Płatu zas Domowego na Dzień S. Jerzego Co Rok dawano od domow Zło-
tych czter po putkopie y groszy 20.

Na Dzień zas S. Michała Płatu Polnego y z Domowym pospołu y z spory-
szany do ta Wies niegdy do Miasta iako mowią Szpitalowi należała
Złotych 30 po putkopie y groszy Osminaście dico grosz 18.

Wolno też było według tego Przywileiu Mieszczanom Zywieckim ka-
żdy Rok wycięgo w Lasach Pańskich sto Jzdeb Drzewa y na wodę
puscic, gdyż by się podobało ktorych sto Jzdeb ieden po drugim cząm
siedzie po dziesięć Mieszczanow co Rok wedle Porządku używali Jzpie

Jzdeb

Izdeb Drzewa zachowali 50. to iest Tafli 5. Ktore wolno było wyiąć
Spuszczać y przedać komu się podobało bez Żadney przeszkody Panskiey
tylko na Pospolite dobro do Skrzynki mieyskiey należało dać gro-
szy sześć a nie więcey. A gdy ię Rozgotkę kto kupił od gmiada
zaię tylko powinien dać groszy 12. Co się z wiadomości Bur-
mistrza y starszych działo.
Przy tym Składne ozłne wtym Przywileiu to miasto miało iż kaz-
dy Cudzoziemiec od każdego Bałwanu Soli powinien dać był Groszy trzy
a Mieszczanin tuteczny albo Sędlak Poddany Panski Groszy dwa
a co od rąbaney Soli od wozu groszy Półtora ato do mieyskiey Skrzyn-
ki na potrzebę Miastu przychodziło.
Na ostatek teże P. Komorowski darował Miastu Łaźnią ktorą wła-
sną ku mieyskiemu Dziedzictwu aby Cerulika wniey chowano
od ktorey aby Cyns roczny od niego Miastu zniey szedł y wkaźdy mie-
siąc raz Łaźnią dla szkoły y Szpitala bez zapłaty Cerulikowi pa-
liłato wszto ku wiecznemu Zbawieniu iego Wszym dozor Urzędowi nakazał.
Ktorego Przywileiu iż go dla starości y Pisma nie czytelnego y starodaw-
nego y Staroświeckiego wyczytać nie można ten dla dalszey wiadomości Mu-
sia zaledwie wyczytany y wytłomaczony ktorego sposob y słowo wsło-
wo niżey wypisany iest

W Imię Boże Amen Ku Wieczney Pamięci

Poniewaz Biegiem lat a przemiennosci ziemskich Ustawy Przodkow
a dania wszelakie nie iako bywaią przemieniąne y nie iako bywaią
przemienione y dano iest Pismo z Opatrznego Rozumu ktoreby wsta-
wnieyszey pamięci mogło spomagać aby dania albo ustawy Przodkow wie-
cznie na potomki przyszłe mogły być zachowane a przetoż
Ja Jan Komorowski z Komorowa a na Żywcu Pan y Dziedzic Kasztel-
lan Połaniecki a Starosta Państwa Oświęcimskiego z Herby y Potom-
ki swemi wyznawamy tymto Listem wszym wszem obecz y zosobna ka-
zdemu kto to czyżny albo czytaiąc słyszeć będzie. Że pamiętaiąc na
wierne zasługi wiernych moich a miłych Obywatelow wszech Miasta
sztu mego Żywca Ktorzy oni Przodkom mym a teraz mnie po wsze
czasy zawsze się zasłużyli a dobrze y wiernie zachowali y aż do te-
go czasu swemi powolnemi służbami przeciwko mnię się zachowuią
Takie łaskę chcę za to im Pociezenie uczynić a ku sobie y Potom-
kom mym nayczyntnieyszych y życzliwszych starowić
Tedy Nay pierwey List ich a Przywiley Główny ktory maią od Oświeconego
Xiążęcia Pana Pana Przemysława świętey pamięci Xiążęcia Toszczyńskie-
go y Oświęcimskiego ktoregoż w on czas Państwo Żywieckie Dzie-
dziczne było Mocy Lista tego we wszech Artykułach Punktach
potwierdzam Że według tego wolnosci swych maią zażywać a tak się
zachować y sprawować iako inne Miasta z Wierzchności swoiey Xiążęcey
y Potomkow mych nic szkodni nie będący.
A co się tego kąta a mianowicie Rabatu tyczę ktory ciż moi Mieszczanie
w tym tym Liście głowny opisany maią o ktory rozność między nie-
mi a między

mi a między Zabłocany Poddanemi memi od kilkudziesiąt lat była
a zawsze ciż moi Mieszczanie wedle swego tego Listu Przotki moie y
mnie ustawicznie Upraszali y starali się, gdzie wielka kroć czę
sto wielu dobrych Panów y Szlachty dla tego w Żywcu bywali a ko=
niec się między niemi nigdy stać nie mógł. Tak ia z wierzchu opi
sany Jan Komorowski Kasztelan Oświęcimski Uważaiąc to sobie
że zawsze Mieszczanie tenkąt Kabat opisany maią a widząc ro=
zmnożenie tego mego Miasteczka ze w Granicach swych zewsząd
był ściśniony z Pomocą Pana Boga Wszechmogącego takowy zem ko=
niec między temi Mieszczany a Zabłocany Poddanemi swemi ota
kąt albo Kabat uczynił
Że między Kopcami usutemi od Zabłocia a między Potokiem
nazwanym Kielmichowcem od Pietrzykowic to wszystko Pole po
wole y z lasem ciech Mieyskim który na Liście swym starym
opisany maią. A to Pole od Zabłocanów na Mieyskim Lesie iest
wyrobione teraz wyremie napisanemu Miasteczku Żywcowi mocą
Listu tego przywłaszczam ku prawemu ich Dziedzictwu strazy na
wieczne czasy a potym od Zwierzchu Kielmichowca między Kopca
mi usutemi od Pietrzykowic aż za ostatnią Rolą Pietrzykowską iedney
strony a za Sołą od Zabłocia z drugiey strony od Ostatniego Kopca aż po
Przekopę która na Staw Mieyski cieczę a moi Mieszczanie Gra
nicę swoią mieć będą.
A za to coby ieszcze tym moim Mieszczanom na tym tącie Kabacie
nie dostało tedy im miasto tego ty Pola wszystkie nazwane Łąki
w końcu Mieyskich Ról podle idącego Brzegu aż do mnieyszey Soły
których Łączek Zabłocanie zawsze zażywali. Za które ia z Wierzchu
opisany Pan dał Zabłocanom za nie skupiwszy w Zabłociu iedne
go Kmiotka osiadłego a iednego Zagrodnika z Pustą Rolą na czym
Zabłocanie przestali
Tak iż moi Mieszczanie tych Kątów Kabatu y Łączek maią ie w Gra
nicach swych swobodnie y spokoynie używać bez wszelakiey prze
szkody im y potomkom y bez narzekania Poddanych moich Zabło
canow albo się ym tuż odemnie dosyć za stało
Tedy bądź Łąkami zwyczaynego bydła bądź Lasami bądź naymo
waniem na Zagrody Ubogiemu y Bogatemu z Miasta a Pieniądze do
mieyskiey Skarbony na pospolite dobro obracali iakoby naylepiey y
naypożyteczniey starsi z Miasta ze wszystką Obcą wymyślić ku po
spolitemu dobru to im wszystko wolno będzie uczynić teraz y
na Wieczne Czasy
A co się Osu tycze który ci moi Mieszczanie w Liście swym Główny
opisane maią tedy iako Przodkom mym tak y mnie y potomkom
moim powinni będą dawać każdy Rok na dzień S. Michała Osm
Ćwiertni Pszenice, Osm Ćwiertni Żyta, y Osm Ćwiertni Owsa i co kol=
wiek nad tych Osm Ćwiertni trojakie zboże wyżey nachodzi do
tego Ja z wierzchu opisany Pan ani Potomkowie moi nie maią

nie

nie miec a tez Mieszczanie to wszystko maią do Mieyskiey Skrzynki na po
spolite mieyskie dobro obrocic teraz y na wieczne czasy.

A co się Płatow pinięznych tyczy tedy tez maią Mieszczanie iako Przod
kom moim dawali y mnie dawaią y Potomkom moim powinni będą
dawac Płatu Domowego na Dzien S. Jerzego kazdy Rok dzieśc Zło
tych po put kopie y dwadzieścia groszy a na dzien S. Michała Płatu
Polnego z społu y z Domowym płatem z sporzszany Trzydzieści Zło
tych po Putkopie y Osmnaście groszy ktoby wyzey teraz y na poto
mne czasy nad chodziło to wszystko Ja z wierzchu opisany Pan
y z Potomkami swemi dawam y daruię tym moim Mieszczanom że to
wszystko do Mieyskiey Skrzynki na Pospolite dobro maią obrocić te
raz y na wieczne czasy.

Tak Ja z wierzchu opisany Jan Komorowski Kasztelan Oświęcki z
Herby a Potomki swemi tym moim mieszczanom prawemie a wie
cznemu y ich Dziedzictwo y dawam y daruię własne dwa sta
wy albo Rybniki ieden zaraz nad Zabłociem a drugi mianowany Bo
rowy a poniżey tego Borowego y inszych małych pięc stawkow Gole
chowskie ktorych dwu stawow wielkszych y tych pięc stawkow mnie
szych trzymaiąc mieszczanie maią wolno trzymac używac y sprawiac na
Rybiac bez wszelkiego czynszu mego y Potomkow moich bez kamysza
nia Poddanych moich Zabłoczanow y przeszkody ze wszystkiemi pożytki
prowadzac wody ze stawkow do tych stawow a zwłaszcza do tego
stawu nad Zabłociem bez narzykania Zabłoczanow bo ia za tę Dziedzi
dał insze pastwiska Groycowe Zamkowe aby ich wolno miejsce używa
ktorych wszystkich stawow Burmistrz y Starsi tego mego miasteczka
powinni będą opiekac doyzdac y opatrować a pozytek od tych stawow
do Mieyskiey Skrzynki na Pospolite dobro obracac teraz y na wieczne czasy
Ynad to wszeze Ja wyzz opisany Pan z Herby y Potomki swemi tym mo
im Mieszczanom z łaski swey dawam y daruię ieden dobry staw powy
szey tego stawu Borowego że sobie mogą dobry staw nowy dac
wystawic a iego potym iako innych stawow wieczne y dziedziczny
używac bez wszelkiey Przeszkody y czynszu mego y Potomkow
moich.

Także dawam temu memu przepisanemu Miasteczku tę wolność y
swobodę że każdy Rok maią wyciąć w lasach moich pięc Grzeb Drze
wa na wodę gdy by się im podobało y z dała ktorych pięc Grzeb ie
den podle drugiego po dziesięc Mieszczanow na Rok maią używac
wszystkiem bez żadnego mego y Potomkow moich przeszkody na ten
sposob że gdy na kogo Porzytka przydzie tedy sobie ma put Grzeb
to iest pięc drzewa wyrąbac y to wywieść y spusic albo przedac iako
mu się podobac będzie a tu z niego każdy od swoiego put Grzeby po
winien będzie do Mieyskiey Skrzynki na Pospolite dobro groszy 6.
dac a ktoryby z gmińnych gdy na niego taka Porzytka przydzie nie
to by go stało aby sam to Put Grzeby wyciął y wywiozł tedy może porzy
tkę swoię wolnie przedac ziemianu swemu z miasta z gminnych wszak
ros z wole Burmistrza y Starszych bez ktorey wole ~~y mieć~~

~~niema~~ żaden ~~niema~~

y Wiadomosci Zaden niema Porząłki Swey Przedawać ani iey Zaden Kupowac A ten ktoryby od Kogo takową Porząłkę Kupił Winien będzie Za nię dać Dwanascie Groszy. Takze temu Przedopisanemu Miasteczku tak iako Nieboszczyk Brat Moy Spolu Zemną iest dał Browar nasz temu Miasteczku ktoregosmy my Uzywali tedy i a Zwierzchu Pan y to Mocą Listu tego Stwierdza Z tego Browaru iuz ci moi Mięszczanie będą moc yma 10 Używać a od Browaru Samego Według Zwyczaiu Starodawnego Brać ado Mieyskiey Skrzynki Klasc na Pospolite dobro Mieyskie obrocić a Ztego na wszelakie poprawy a potrzebytego Browaru będą Winni Nakładać teraz y na Wieczne Czasy. Takze Ja Zwierzchu Pan Opisany z Herby a potomkami Swemi daiam y daruię temu memu Opisanemu Miastu Zywczowi tę swobodę y Wolnosc gdyby kolwiek ktorego Roku gdziekolwiek Panstwa mego Zywieczkiego Bukiew Urodziła się tedy im Wolno Wszystkim wobecz Ubogiemu y Bogatemu na Pastwę swinie gnać Swoie y tam Pasć Pokiby Pastwy Stawało y Poki by sie Podobało bez Wszelakiego od Pastwy Płaczenia mnie y Potomkom moim bez Wszelakiey Przeszkody y także na Wszelakie Stawianie y Potrzeby Polne iednemu każdemu Obywatelowi Ztego mego Miastecka Zywcza Wolny Las im bydz wszędzie w Panstwie mym Zywieczkim bez Wszelkiego od tego Płaczenia y Przeszkody y Potomkow mych Takze ia Zwierzchu Opisany Pan z Herby y Potomki Swemi daię temusz memu Nad Pisanemu Miasteczku Zywczowi Sławne Składne Zeby w Miasteczku Każdy cudzoziemiec od Każdego Bałwa na Soli powinien będzie dać Miastu trzy grosze a Mieszczanin tuteczny albo Siedlak z Panstwa mego Zywieczkiego Poddany Powinien będzie dać dwa Grosza do Mieyskiey Skrzynki na pospolite dobro A co sie odrąbaney Soli tycze Składnego tedy od Wozu Pół drugiego grosza powinien będzie Każdy dać teraz y na Potomne Czasy a ktokolwiek Miastu takowe Składne da tedy Wolen będzie od inszego Wszelakiego Myta Panskiego Mieyskiego Wyimuiąc kto by Sol tu Kupiwszy z Panstwa mego Zywieczkiego wiosł ten będzie mnie y Potomkom moim Myto Starodawnym obyczaiem dać Każdy Kupiec y Poddani moi okrom Mieszczon Ci iuz od takowego Panskiego Myta Maią bydz Wolni teraz y na Potomne Czasy Albowiem Myto w Liscie Swym głownym maią Opisane a takowe Składy Soli nigdzie w Panstwie mym Zywieczkim niemaią powsiach bydz tylko tu w Miasteczku Takze ia Zwierzchu Opisany Pan z Herby a potomki Swemi iako Dziedzicz Woytowstwa Zywieczkiego daię y daruię temuz memu przeopisanemu Miastu Zywczowi Łaznię Swą własną tu wzyweczu kuich Prawemu a Wiecznemu Dziedzictwu Ze iuz moc maią tę Łaznię Budować poprawiać y Cyruliki godne teraz y potomkom mym y wszey obeczy iednać ado Łaznie postanawiać a iemu Czyns ktory do Mieyskiey Skrzynki na pospolite Mieyskie dobro im dawać y Ustanawiać teraz y na wieczne Czasy

Teraz y nawieczne Czasy mnie ani potomkom mym Zteyłaźnie
nic niedawac
Wyimuiąc y to Sobie y potomkom Swym pozostałym aby każdy
Czerulik teraźnieyszy y na potomne Czasy będący ieden raz w Mie
siącu to iest we Cztery Niedziele porządkiem idące Łaźnią Upalił
dla wszytkich Ubogich tak Szkoły iako y Spitala y tak z Miast
czka bez wszelkiego płaczenia Czerulikowi A Burmistrz y Stan
maią tego doyrzec aby to temu Cyrulikowi Sło Wiecznemu z Ban
Temu wszemu Na potwierdzenie a lepszego tego pewnosc Swą
Pieczęć tego Listu przycisnąć a przywiesc dałem z moią pewną wi
domością Dan y Pisan na Żywczu w Poniedziałek po Swiętym Ma
cie Roku Panskiego 1554 rachuiąc
Ego Joannes Comorowski Castelanus Polacensis

Roku tegoż Kościoł Farny Żywieczki iako iest wszędzie okr
choru Zatylniego gdzie teraz Organy. Są Wielkie pomalowany
iest y gdzie PP. Komorowscy byli Wymalowani w Chorze Wiel
kiego Ołtarza y za Liczba Roku tamże tego Napisana iest
ale Zabielona Roku 1706 gdy kościoł restaurowano.
Przytym y Powały w Kosciele Swiętego Krzyża pomalowane
są y ieden to Malarz Wszystko Malował
Roku 1555 w Sochaczowie Dorota Łazeczka Ziemianka Dzie
wka Uboga we dni Wielkanoczne U Dominikanow
Nayswiętrzy Sakrament Ukradła y Żydom przedała Zaco
była y Żydy Spalona.
Roku 1556 Pan Jan Komorowski Kasztelan Połanieczki Daro
wał na Ogrod Osm Zagonow Ziemie dla dwu Altarystow Ko
scioła Żywieczkiego Zadomem Perowskim a Plebanią Ży
wieczką y Ogrodem iey gdzie Xiądz Stanisław a Rawa
Altarysta Żywieczki na Swoiey Częsci Sadził y Szczepił
Drzewka y Zażywano tego kielka lat a potem niewiem iako
odpadło
Roku 1557 Była Wielka drogosc w Polszcze że Krakowski
Korzec Żyta był po trzy Złote
Roku 1558 Szkoła Stara przy Kosciele Farnym Żywieczkim
Wybudowana była która lat Sto y Smnascie Stała aż od
dyscypuła Każimierza Swierczkowicza rodem z Rybarzo
wicz iako się Roku 1626 Niżey Napisze Spalona iest
który potym Kapłanem Zostawszy tylko Niedziel Siedm
onym był bo w Żołkwi Umarł Młodo a oiciec iego Musiał
nową zbudować.
Roku tegoż Xiądz Marcin a Krosno Altarysta Żywieczki
legował Spitalowi Żywieczkiemu Złotych Sto y Pięćdziesiąt
które Piniądze Pan Jan Komorowski wziął a nowy Staw
w Sporyszu Łożysko Nazwany Zato Spitalowi dał.
Przytym Jan Biały de Nowopole Stary Sługa Panow Komoro
wskich Nasladuiąc iego legował insze Złotych Sto pię
dziesiąt aby drugi

~~Sto Piędziesiąt~~ aby drugi Staw był Wystawiany Nałego Spitala y te Pieniądze Supra Specificatus Pan Komorowski wziął do Siebie a drugi Staw Nowy wteyże wsi Sporyszu Spitalowi oddał exstant eorum privilegia iest y w Trzeciey pierwszy Staw Napisany A tych Stawow Zamek Używa a Zato Spitalowi nic niedaie a iest dotych Czas wteyże wsi Sporyszu od tąnd Nazwany Staw Spital

Roku 1559. Dnia 8go Octobris Jey Mć Panna Magdalena Corka ~~Corka~~ Jego Mći Pana Jana Komorowskiego Kasztelana Polanieckiego wydana w małżenstwo za Pana Jana Łękarana na tym weselu było konnych 500

Roku 1560. Dominica Cantate Pan Krzysztof Komorowski syn Jmći Pana Kasztelana Połanieckiego przyiechał z cudzey ziemie z Nauk z osobliwie ze Włoch z Padwy do Żywca

Roku 1561 1 eodem Anno nihil quid factum

Roku 1562 w Niedziele środopostnią a słowem Łacinskim Laetare Jmć Pan Jan Komorowski Kasztelan Połaniecki a na Żywcu Pan Dziedziczny dał znowu inszy Przywiley Miastu Żywcowi na Las Kiełbasow tak rzeczony. Iż Las Mieyski pierwszy Rabat albo Kąt leżący ku Paleniu Zabłockiemu na Ohamy Zdolne Drzewo y Pożytki Jego od Przodkow wyrąbany był za który Las Kiełbasow Miastu wiecznemi czasy nadał aby go sobie ku potrzebie swey Miasto zażywało a mianowicie gdy b[y] [?] czego Panie Boże racz Zachowaly przygoda wielka Ogniowa na Miasteczko przyszła y aby sobie go iako własnego Gruntu y Dziedzictwa strzegli y bronili.

A ten Las Kiełbasow takie Granice Opisane ma poczowszy od Rzeki nazwaney Sopotnia albo Sopot w Gorę Wierchem aż do Wierzchu mianowicie Skałka a od tey Skałki Wierchu nadewszystkim Lasem Kiełbasowym aż do Wierzchu mianowicie Komarnik a od tego Komarnika przez Wierzch aż do Hawroniego albo Gawroniego Potoka a potym nadoł aż do Rzeki nazwaney Koszarawa iako Zakrzosami y innemi Kopcami Ograniczony iest.

Ale tego teraz Miasto nie trzyma w tych Granicach bo od Rzeki Sopotnie aż na Wierzch Skałki do Rol Jeleśniańskich te Pola obrocono y nie wiem iako odięto tylko z samego Lasu Kopcami Ograniczono, co nie Kopce albo iakies znaki Zakrzosow od Pola Jeleśniańskiego maią bydz Granica tylko sama Rzeka Sopotnia. W tym miescu Krzywda ze tak wiele Pola od tego Lasu odpadło

Znowu z drugiey strony od Wsi Swinney od Wierchu Komarnika aż do Hawroniego Potoka Swinianie Pole odebrali ktore do Kiełbasowa należą y czym dalej podrąbuiąc Las Gruntow sobie przyczyniaią y w las się pomyka.

Przy tym Las nazwany Łyska pospołu z Okłeta niegdy także Jaśnie darował y dał ktory Okieł na Pola wyrobiony iest daiąc moc tego Lasu y Pola Używac bądz Pastwiskami bądz Oraniem y inszemi Pożytki ktore wymyslic mogą na wieczne y Wieczyste czasy.

A Granice tey Łyski Okła takie są Naypierwiey ten Okieł Opisany iest sam w sobie z starodawna Zamierzony Miedzy Rolami niegdy mieyskiemi a Poryszkiemi a Kopcem narożnym od Granic Moszczanskich potym od tego Kopca Granicami Moszczanskiemi

szczańskich potym od tego kopca Granicami Mieszczańskiemi w Górę aż po Po-
tok na którym Granica Rychwałdzka stanęła a potym tym Potokiem
w Górę Granicami Rychwałdzkiemi do kopca od tego kopca zaś do Dru-
giego kopca a od tego kopca zaś w Górę aż do wierzchu kopca aż
do Łysiki gdzie także kopice usypane iest potym od tego kopca wierzchem
Łysiki do kopca narożnego od Rychwałdu a od tego kopca w przymo
aż do Potoka miarowiać Chimney od Wsi Ryze a potym na doł tym
Potokiem aż do kopca potym od tego kopca który iest usypany nad Potokiem
Między tąż Łysiką a między wierchem Paszyoska rzeczonym a potym
na doł Potokiem aż do Rzyki Kożarawy a potym aż po Granice
Sporyskie które teraz do Państwa Oświęcimskiego należą.

Także Kożarawę Rzekę Miastu dał. Iż Prawo ma zapisane w Przywileiu
swoim Głównym że wolno Mieszczanom w Rzekach różnych ku swemu Po-
żytku we Srody y w Piątki Ryby łowić. Tedy chcąc pożytki w Rzecze swey nay
główniejszey sobie uczynić dał y darował wiecznemi czasy na własne
im Dziedzictwo Rzekę Kożarawę poczynaiwszy od Ujścia tey Kożara-
wy aż do Ujścia Rzeki Przybytki) która wpada wpod Wsi Przybo-
rowa do Kożarawy./

Wymówiwszy tę Kondycyą iestliby dwa Łososi Mieszczanie złowili tedy ich za-
wsze maią być dwa onym a trzeci Panu Dziedzicznemu za którego Łososia
powinien Pan dać nie co za nie, mają Nynie y potomne czasy którego Przy-
wileja iest taka właśna forma albo Copia to iest wypis taki.

o Imię Boże Amen ku wieczney Pamięci

Jan z Komorowa a na Żywcu Pan a Dziedzic Kasztelan Połaniecki a starosta
Barwałdzki z Słotky a Połania Osiwni. Znamo czyniemy tym listem naszym
przed wszystkiemi obecznie kto go uźry albo czytaiący słyszy albo czy-
tać będzie. Że przyśli do mnie Poddani moi Mieszczanie Żywieccy pro-
ni mili a pokornie zradosci prosili iako Pana swego Dziedzicznego o
nie sam kęs Lasu ażebym im nadał a darował daiąc radzie mi tego
że Lasy ich które oni maią w Lisie swym Głównym Przywileiu
opisano miarowiać na Kabacie dane od JM Mi Xięci Xiążąt Sta-
rszney pamięci na ten czas Panów Dziedzicznych Państwa Żywie-
ckiego że się wyrobane na potrzeby y Pożytki swiadków swych y
także ku palenice Zabłockiemu na Grany y także na Cztebne Dro-
wo ku Mieszczanom po wodzie do Krakowa także tych Lasów ba-
rdzo mało zostało

Tak ia z wierzchu pisany Jan Komorowski Kasztelan Połaniecki
pamiętaiąc na zasługi tych cnych pisanych Mieszczan Pod-
danych moich wielkie to dam istotnie że takowe Lasy ich za
pamięci moiey są na potrzeby o pożytki me wyrobane które oni
sobie ku potrzebie swey a miarowiać, gdyby Nasego Pana Boga
nie zachował na nię przygoda na walną ogniową przyszła Jeżeli
także mając na budowę tey Zaski a pozwolenie Mieszczańskiego im
łowi zdobym rozmysłem swym dobrowolnie dał a daruię y mocą tego

Listu dawam

Listu dawam dawam a daruie tym zwysz pisanym Mieszczanom Pod
danym mym w czem w obecz Kie ich prawemu a wiecznemu Dziedzictwu a Opatrze
niu tenzyszysth Pozytek moy własny las Mianowicie Kiełbasow na mym
własnym Zywieckim Gruncie zawsze moią Swinną leżący począwszy
od wsi Sopotnie Rzeki w Gorę Wierchem a do Wierchu Mianowicie
Skałka a odtey Skałki Wierchem aż do nadewszytkiem tem lasem
Kiełbasowem aż do wierchu Mianowicie Komarnika a od tego Komar
nika przez Wiech aż do Hawraniego Potoka a potym tem Wierchem
dołow aż do Rzeki Mianowicie Kosarawy tak iakos iuż to ciosna
mi albo Zakrzosami y innemi Znaki iest obznaczono a od Granic o
no ktoregoto lasu ciż zwierchu Pisani Mieszczanie moi Zywieczy
maią go Uzywac wszelakim Wymyslem Obyczaiem Sobie
Warowac ostrzegac y ochraniac iak swego własnego gruntu Az
iscienym A gdy by im była taka potrzeba bądz to Panu swemu
albo komu inszemu w Podarowanie im w oczet lubo inszemu Zacz
nemu to im wszytko ma bydz Wolno wtym Zwierchu Pisanym
Lesie Kiełbasowie iako kolwiek tego będą mogli Uzyc bez wszey
moiey y Potomkow a Poddanych mych przeszkody nine a na wieczne
czas

Nadto iesze pobaczywszy ia Zwierchu Pisany Jan Komorowski
Kastelan Połanieczki tych zwierchu pisanych Mieszczan Zywieckich
Poddanych swych Uprzeymą Powolnosc y przychylnosc ktorą oni
po wszytkie Czasy pokazowali y Pokazuią przeciw mnie iako
to Panu Dziedzicznemu y Synom mym tedy im przytym przy
dawamy y daruiemy mocą Listu tego ten wszystek moy własny
las mianowicie Łysko Społu z Okłem niegdy także lasem kta
ry Okieł wpamięci moiey iest na Pole Wyrobiony a mnie iako
Panu Dziedzicznemu Należał Sprawiedliwie ktorego to Lasu ciż
Zwierchu pisani Nasi Miescza Zywieczy będą Uzywac Spolnie
y z tym Okłem y Polem wszelakim Wymyslonem obyczaiem
bądz to na budowanie bądz to na Grodzenie bądz to Na Spalenie
na drwa y na ich wszelakie potrzeby y tego Pola Mianowicie
okła także będą Uzywac bądz to Pastwiskami bądz Oraniem
y Naymowaniem Swym Sąm Siadom

Anadto Wszelakim Myslistwem Ptakow a Zaięczy iak będą
Umieli a Wymyslic mogą to im wszystko ma Wolno a Swobo
dno bydz bez wszelkiey mey y potomkow a poddanych mych
przekazy nime y na wieczne Czasy

A Granice wtym będą Mieli Opisane Naprzod ten Zwierchu
pisany Okieł iak Wiest Sąm w Sobie z Starodawna Zamierzany
miedzi Rolami Mieyskiemi a Sporyszkiemi a Kopczem Narob
żonem od Granic Moszczanskich potym od tego Kopcza Granica
mi Moszczanskiemi w Gore aż po Potoki Na ktorym Granica
Rychwalska Stawała a potym tym potokiem w Gorę Grani
cami Rychwalskiemi

Granicami Rychwalskiemi do Kopcza a od tego Kopcza aż do drugi
go Kopcza a od tego Kopcza zasię w Gorę aż do Wierchu Łyski
gdzie także Kopiec iest Usuty potym od tego Kopcza Wierchem
Łyski do Kopcza Narożnego od Rychwałda a od tego Kopcza
w Przeymo do Potoka Mianowicie Swinney od wsi Pewle
a potym nadoł tym Potokiem aż do Kopcza potym od tego Ko
pcza aż do drugiego Kopcza a od tego Kopcza ~~zasię w Gorę~~
który iest Usuty między tą Łyską a między Wierzchem
Praszywka a potym nadoł tym potokiem aż do Kossarawy
Rzeki a potym aż po granicę Sporyszkie tego wszytkiego
cisz zwysz Pisani Mieszczanie moi Żywieczy maią Używac
y bronić ochraniac wszelakim Sposobem iako Swego wła
snego Gruntu y Dziedzictwa.

Taki ia zwierzchu Pisany Jan Komorowski Kastelan Pa
Tanieczki to oznaymiwszy a istotnie wiedząc że ci zwierzchu
pisani Mieszczanie moi Żywieczy maią w swym Słownym
przywileiu Napisany ten Artykuł między innemi arty
mi że im Wolno Sobie ku Stołu Swemu łowic Ryby w Piątki
y Soboty w Rzekach mych tak chcąc ia Sobie uczynić pokoy
w Rzecze Swoiey Nayglownieyszey Sobie od tych Mieszczan y od innych
danych Swych Tedym im dał y mocą Listu tego dawam a daruię zwierzchu
napisanym Mieszczanom Swym Wszem w Obec y każdemu Mianowicie
Rzekę Kossarawę poczowszy od Uscia tey Kossarawy aż do Uscia
przy Sopytki w ktorey Sobie będą mogli łowić z niey wszelakie Ryby
wszelkim obyczaiem w Piątki y Soboty y w inne dni po smie Kuchni
Swemu tylko Nie na przedanie.

A co się dotycze łososiow łowienia w teyże Kossarawie tedy Burmistrz
z Rayczami moi Żywieczy na ten Czas y na potomne Czasy będą
cy maią tego Pilnowac gdy by ktory z Mieszczan Zabił łososia w
Kossarawie aby go Burmistrzowi przyniosł a Burmistrz z Rayczami
mnie y Potomkom mym zawsze dwa Łososia a Sobie na obrócić
dobrze trzeciego Łososia a ia y Potomkowie moi za każdego łososia
mnie y Potomkom mym Przyniesionego powinni będziemy dac
nieco za pracą ninie y na wieczne Czasy.

Gdy z tak cisz zwierzchu Pisani Mieszczanie mogli y mogą tey Rzeki prze
strzegac Kossarawy warowac ochraniac od każdego Człowieka iako
Swego własnego Gruntu y Dziedzictwa bez wszelkiey moiey y Po
tomkow mych y poddanych przekazy ninie y na Wieczne Cza
sy.

A wszakże zwierzchnosci moiey Panskiey y Potomkow mych bez …
zenia tak w tych zwierzchu Pisanych Lasach iako y w tey Rzecze
Kossarawie.

I prosili mnie cisz zwierzchu Pisani moi Mieszczanie abym im tak
we danie a darowanie Swe Listem Swym a Pieczęcią Swoią.
Tak ponieważem im to z Łaski Swoiey Panskiey dobrowolnie
nadał a darował tedy im to taką mocą Listu tego y Pieczęcią
ią y Podpisaniem Swoiey własney ręki potwierdzą ninie y na
wieczne Czasy Dan

y na wieczne Czasy Dan y Pisan na Zamku mym Zywczu w Niedziele Srodo Postną a Słowem Łacinskim Lętare Lata Panskiego 1562 poczytaiące

Jan Komorowski Kastelan Połaniecki Ręką własną

Roku tegoż 1562 po Swiętym Franciszku w Niedziele a Kiermasz Zywieczki Pan Krzystof Komorowski a Syn własny Pana Jana Komorowskiego Kastelana Połanieczkiego poiął w Małżenstwo Jey Mosc Pannę Jadwigę Lubomierską Kastelankę Zawichwostką

Roku 1563 Pan Jan Komorowski Kastelan Połaniecki Kupił Zagrodę od Jędrzeia Zelonka między drogą a Soliskiem od Soliska a Zagrodą Sletową Za Złotych 23 poput konie a to Na kościelnych Zywieczkich aby kościoła doglądali która Zagroda niewiedziec gdzie sie obraca

Roku 1564 Przed SS Szymonem y Judą P. Jan Komorowski darował Marcinowi Kucharzowi Miesczaninowi Zywieczkiemu Zagrodę Za Młynem Zamkowym ale że Połomkowieiego Utracili w Zią wszy od Zamku Piniądze na Zamek się obróciła

Roku 1565 Panu Krzysztofowi Komorowskiemu od Xiążęcia Oświęcimskiego darowane są Cztery Działa na Obronę Zamkową które potym Zabrano na Zamek Pieskowey Skały Za Pana Jana Wielopolskiego Kanclerza a Pana na Zywczu w Roku 1681

Roku 1566 Dnia 15 Wrzesnia Dobrotliwy Wielce Pan Fundator Jan Komorowski Kastelan Połaniecki y Oświęcimski a Fundator Wielki y Dobrodziey Kościoła Zywieczkiego który ten kościoł wespoł z Wawrzyńczem Bratem Wymurował y Wiele dostatnich Ozdob Kościołowi temu Zostawił iako to Srebrną Wielką Monstrancią która Jedenaście Funtow w sobie waży Srebra albo Grzywien No 22 Krzyż Wielki Kielichow etc etc Ornatow etc pobożnie y Swiątobliwie w Zywczu Umarł który z wielkim Zalem od Synow y Wszytkich Poddanych w Kościele Farnym Zywieczkim Dnia 10 Grudnia Miesiącza w tymże Roku Pogrzebiony iest.

Po ktorego Smierci Pan Jan Spytek Komorowski podczaszy Katarzyny Krolowey Polskiey Syn iego własny Nagrobek mu z Kamienia Wykowany w Kościele Zywieckim między Ołtarzami Południowey Strony SS Fabiana y Sebestiana y Swiętey Agnieszki iako Kochanemu Rodzicowi Swemu Wystawił przypisawszy mu takie Epitaphium Łacinskim Stylem w te Słowa

Magnifico Dno Joanni de Komorow Castelano Polanecensi et in Zywiec Haeredi Viro Singulari tum animi tum Corporis fortitudine predito Religionis Catholicae Cultori Vitae vero integritati conspicuo et ab omnibus Optime merito Anno Domini 1566.

Die 15 7bris Vita functo Joannes Spytek de Komorow
Pocillator Reginae Catharinae Posonicae Parenti Chariss
simo pietatis ergo monumentum hoc po
suit Anno 1583.

Po iego Smierci Dway Synowie iego P.P. Jan Spytek y Krzysztoff
nastąpili y Zywcowi szczęśliwie panowali
Roku tegoż 1566. P. Krzysztow Komorowski zbił Niemcow dla
Gwałtu ktory czynili w Krzesłowie Poddany ktorych była liczba Koni
~~Koni~~ 500
Roku tegoż Zygmond August Krol Polski Katarzynę Krolową
Zonę Swoię do Cesarza odesłał niechcąc z nią Mieszkać
dla iakieyś okazyey ktorego oto y Arczy Biskup Uchanski y
z Senatorami uprosić niemogł choć przednim klękał na Kolan
y z płaczem na twarz swoię padał prosząc go y dla Boga
Samego aby Zoną niegardził ale tego skorać niemogli a tey
Krolowey Katarzyny Cesarza Ferdynanda Corki był Pan Jan
Spytek Komorowski Podczaszym iako się tym y dziś temy godn
się zaszczycał
Roku 1567 We Wtorek przed Swiątkami Godziny dzien
tey Panu Krzysztofowi Komorowskiemu Narodziła Pierwsz
Corka Imieniem Zofia w Krakowie na Grodzku.
Roku 1567 y 1568 Panowie Jan Spytek podczaszy y
Krzysztow Kastelan Oswięcimski z Komorowa a Bracia Ro
własni Rolę od Mieszczan Zywieczkich Skupili iedne drugi
zatrzymać czyli na Grunta Swoie Panskie albo Raczey Folw
czne Folwarku Oszarskiego to iest od tych Osob Rolą kup
ił a Gumoły Woyciecha Zyty Macieia Placka Jurka Sliza
Doroty Nożaczki Anny Borkowey Jadwigi Laryszowey Ka
tarzyny Brotkowey Matheusza Tureia z ktorych się Fol
warki w Panstwie Zywieczkim Poczęły iawić ktorych oprze
tym niebyło
Roku 1568 Dominica Cantate w Kosciele Zywieczki
przygodziło się że na Nieszporze dwie Swiece zapalone
przed Wielkim Ołtarzem a trzecia przed Ołtarzem Ci
rium razem zgasły Samy Między Psalmami czemu się ba
rdzo dziwowało Bardzo Pospolstwo
Roku tegoż W dzien wniebowzięcia Nayswiętszey Panny
Mariey Błogosławiony Stanisław Kostka Patron Polski w Rz
mie Swiątobliwie Umarł Dziesiątego Miesiąca po wstą
pieniu do Zakonu Societatis JESU maiąc tylko lat 18
Pogrzebiony w Rzymie w Kosciele Swiętego Jędrzeia in Mon
Quirinali ktory

in Monte Quirinali ktory między Błogosławione policzony
od Klemensa Papieża VIII gdy cudami za żywota y po śmier
ci słynął

Roku 1569 w Koronie Polskiey Unia albo ziednocze
nie ~~zostało~~ się Polska z Litwą dokonczona stała się y też
zasiadania mieysc w Senacie Ustanowiono y w Warszawie
aby bywały Seymy y Elekciey naznaczono przez co się porzą
dek stał w Koronie

Roku Panskiego 1569 Pan Jan Spytek Komorowski
Podczaszy Katarzyny Krolowey Polskiey Zamek Żywiecki iako
teraz iest w swey ozdobie zacznie wymurowat przyczyniwszy
ku starim izbom wiele ozdob kosztem swoim iako się
teraz to w nim pokazuie o czym iest w Zamku Biała na ka
miennych dwu Tablicach wyryta wte niżey słowa

Ioannes Spithek de Komorow In Zywiec
Pocillator Sacræ Reginalis Poloniæ Cathari-
næ Arcem hanc Occasum et Septem-
trionem Versus Multis partibus Magno Sum
ptu restaurari et Pluribus Tricliniis et aliis
Novis Structuris additis exornari fecit
Anno Domini MDLXIX

Roku tegoż Panu Krzysztofowi Komorowskiemu Naro
dziła się druga Corka dnia 9 Maia imieniem Bar
bara tu w Żywcu

Roku tegoż w dzien Swiętego Witalisa w Maiowe dni Snieg
wielki spadł a trwał przez dni trzy począwszy od
dnia trzeciego Maia aż do piątego

Roku tegoż Dnia 18 8bris ze wtorku na Srodę w nocy
Kosciół Farny Żywiecki złodzieie wykradli

Roku 1570 Dnia 6 Kwietnia Xiąże Fryderik Cie
szynskie było tu w Żywcu z Panem Łaskim Woiewodą
Sieradzkim ktorych Pan Krzysztof Komorowski hoynie
czestował

Roku tegoż Dnia 3 Listopada po wszytkich Swiętych
godziny 19 Panu Krzysztofowi Komorowskiemu narodził się
Syn Naypierwszy tu w Żywcu ktoremu dano imię na krzcie
Jan z wielką radością Panstwa

Roku tegoż Huta na Bystrey nastała

Roku 1571 Dnia 29 Stycznia grzmiało nad Krakow
wem y słyszanie było wielkie y był to Roki nie Urodzay
ny na Ludzie wielki ucisk aż umierali od głodu

Roku tegoż Woyciecha Snaydra Mieszczanina y Burmistrza Ży
wieckiego drzewo zabiło w lesie w Kietrzawie

Roku 1572 w dzien SS Fabiana y Sebastiana Pan Jan
Spytek Podczaszy Komorowski poiął sobie za Małżonkę
Pannę Annę Walkowską

Anne Walkowy Krakowiankę Piotra Wałaszka Mieszczani
na Krakowskiego Corkę

Roku Panskiego 1572 Dnia 7 Lipcza Zygmunt August
Krol Polski maiąc lat 52 ostatni potomek z Męskiego Pokole
nia Jagielonowego Pobożnie Umarł Panuiącey ten Domu w Polszcze
blisko przez lat Dwiescie od Jagielona po ktorego Smierci
przez 72 lat Interregnum w Koronie było ktory Pogrzebiony
w Krakowie w Kaplicy przy Oycu Swoim Dnia 10 Lutego
Roku 1574

Roku tegoż w Polsce Wielkie Powietrze było że Wię
kszego niepamiętaią a przed tym był Głod

Roku tegoż Gwiazda Nowa Na Niebie Miasto Komety po
kazała się na pułnoczy okrągła wokoło złotoszy maiąca
była iasna y Celniey Szła nad inne Gwiazdy y Same Plan
ety a trwała na iednym Mieyscu przez dwa Miesiąca

Roku 1573 W Żywczu Panu Krzysztofowi Komo
rowskiemu Narodziła się trzecia Corka imieniem Zuzanna

Roku tegoż W dzien SS Trzech Krolow z Soboty Na niedzie
lę Jey mosc Pani Jadwiga Lubomirska Małżonka Pana
Krzysztofa Komorowskiego tu w Żywczu pobożnie Umarła
ktorą w Żywieckim Kosciele pogrzebiono

Roku tegoż Wielebny Xiądz Andrzey Kozatius tu w Żywczu
Narodził sie ktory zostawszy Kapłanem był Plebanem Na
przod Przeciszowskim a potem w Krakowie Na Zamku
Penitentiaristą y Kanonikiem S Jerzego ten Urodziwszy
sie Nie Żywym był przez godzin dwie albo trzy a potem nad
Spodziewanie ożył Duch w nim y był Kapłanem Zacnem
Czyniąc y Piszcząc dosyć Kosciołowi Żywieckiemu y Miastu

Roku Panskiego 1574 w Niedziele Zapustną Henryk Walezius
Krolewicz Francuski Xiąże Andegaweński na Krolestwo Polskie
był wybran tegoż Dnia w Krakowie Koronowany był ale nie długo
Panował bo posłyszawszy o Smierci Brata Swego we Francyi d
18. Miesiąca Czerwca przez Zamkową Furtę z Krakowa w Nocy ucie
kł z Polskiey nie opowiedziawszy tylko samo [illegible] uciekał
do Oświęcimia y tam granice Polskie przeiechawszy [illegible]
z Konia aż w Pszczynie. O ktorym dowiedziawszy się Jan Tęczyn
ski Kasztelan Woynicki y Mikołay Zebrzydowski Marszałek Ko
ronny gonili go ktorego aż za Pszczyną doscigli prosząc a
by wrocił ale nie chciał tylko Pierscien z palca zdiąwszy obie
cał wrocić y o [illegible] powiedział na ktorym Mieyscu za Pszczyną
[illegible] dla pamiątki [illegible]
rego przez [illegible]

rego przez dwie lecie nie mogge się doczekać króla inszego Hali
Roku 1574 Dnia 16 Miesiąca Stycznia Wielmożni Panowie Pan
Jan Spytek Podczaszy y Krzysztof Kasztelan Oswięcimski z Tarno
wa Zgraca rodzeni a Panowie Dziedziczni Żywca. Dali Przywi
ley Miastu Żywcowi że w każdey wsi y Folwarku nie miał nikt
robić Piwa y Gorzałki palić tylko w Samym Miescie Żywcu y ka
zać na wsi wszystkie Piwa y Gorzałki na karczmy [illegible]
brali y szynkowali. A jesliby który z Poddanych Państwa Żywieckie
go ważyć sie śmiał y Piwo robić albo Gorzałkę palić albo też z
kąd inąd wozić. Tedy wolno było Mieszczanom Żywieckim to zabrać
a połowicę do Zamku połowicę do szpitala dać a tegoż żeden bronić
nie miał pod wielką karą y srogą winą Pańską. Ale zboża y
stady Mieszczanie Żywieccy powinni były Pańskie każda [illegible]
płacić jako w Targu y [illegible] by było do tego [illegible] powinni
byli opłacić od Miastu z Stodu [illegible] złoty y
[illegible] bo [illegible] grozy 12 [illegible].
Także zboża, [illegible] Ryby, Miody, [illegible] Łososi
aby Poddani ze wsiow Państwa Żywieckiego dla żywności y potrzeb
[illegible] nie przedać nie wozili tylko na Targ do Miasta
Żywca pod przepadkiem y winą Pańską.
Także wina [illegible] mogą szynkować oddawszy na Pospolite dobro
do Skrzynki Miejskiey co powinność każe a za takową [illegible] obligo
wali się [illegible] Pakowie aby tak w Rynku jako y w Ulicach Domy bu
dowali y porządnie mogli poprawiać y w nich szynkować nie prze
dając przekupniom pod Winą Pańską y miejską. Z [illegible]
[illegible] iż ci Panowie dobrzy jako [illegible] byli gdy takie ła
ski Miastu pokazowali a teraz się wszystko odmieniło dzie
ie którego Przywileju [illegible] tak słowo w słowo wypis
przet

W Imię Boże Amen Ku wieczney Pamięci My
Jan Spytek Podczaszy Koronny [illegible] a Krzysztof [illegible]
[illegible] Żywca a Kasztelan Oswięcimski Graca rodzeni Wy
znawamy tym to Listem naszem wszem y jednemu każdemu w Obec
z osobna teraz tego [illegible] albo czytając słyszeć będzie że pamię
tając na wierne a szczęśliwe Zasługi Wiernych naszych mieszczan oby
watelów wszystkich Miasteczka naszego Żywca którzy Przodkom
naszym y nam także we wsze czasy zawdy się zasługowali ado
brze y wiernie zachowali aż do tego czasu owemi powołaniami zasłu
gami przeciwko nam zachowuje
Dzałe my List ten a Przywiley [illegible] który mają od Starszych pismo
[illegible] Panno Nie boszczyłowo P. Ojca naszego Wielmożnego
Pana Jana Tarno

Pana Jana Komorowskiego Kasztelana Sotanieckiego y Pana Wawrzyń
ca Sekretarza Jego Królewskiej Mości a Stryja naszego w tym wszystkim
potwierdzamy a Dajemy wiecznie y Dziedzicznie my z Herby a Potom
ki Swemi Miasteczku Naszemu Żywcowi y wszystkim Obywatelom tego
że w Miasteczku a Państwie naszym Żywieckim wszystkim a w ża
dnej wsi naszej które teraz są y na potym być mogą ze wszy
stkich żaden Poddany ani Sługa nasz ktokolwiek czynsz niemal ani
Piwa warzyć ani Szynkować nie będą mocz z tych którzy któ
rzyby sobie we wsiach robić mieli albo z kąd inąd wozić mieli
tylko ze wszystkich wsi naszych na Państwie Żywieckiem nale
żących Kmiecie a Karczmarze z Miasteczka naszego Żywca aby bra
li Piwa na Karczmy y Szynkowali

A ieśliby który człowiek z Poddanych naszych w którey kolwiek wsi
w Państwie naszym Żywieckim śmiał aby warzyć abo Słody sobie albo
bo z kąd inąd wożąc Piwo z nich warzyć y Szynkować tedy da
wamy mocz wszystkim tego naszego Mieszczanom naszym Żywieckim
wszystkim w Obecz do tych wsi iść a takowe Słody albo Piwa po
brać a do Szpitala połowicę dać a na Zamek połowicę

A takowe potrawki Gospodarz tego Domu y żaden inszy Człowiek Pod
danych naszych Miasteczka Żywca tego broniennie pod winą y do
... nasza ... y było ... y Prawem Koronne
go od Przodków naszych y nas Herbowy Potomkom ich.

A Poddani nasi Miasteczka Żywca będą powinni Piwa dawać Podda
nym naszym wszystkim we wszystkim Państwie Żywieckim we
... Czwartku Słodu

Także też Mieszczanie nasi Miasteczka Żywca mają y będą powin
ni na każdy czas Piwa dobrego dostatek mieć aby Poddanym na
szym do wsi naszych wszystkich dostatek dodawali.

A Jeśliby Piwa dostatek nie dodali Poddanym naszym tedy ie za to
karać mamy wyimuiąc to kiedy by się co z przygody w Browarze
stało

A też Poddani nasi Mieszczanie Żywieccy a tedy wszystkie które
wsi tylko iednak mieć będziemy we wszystkich Folwarkach
naszych będą powinni u nas brać teraz y na wieczne czasy
potrzeby ... będzie takowa Piwa tako y na Gorzałkę tak
iako w Rynku będzie y indziey

A Czynszy powinni nam będą płacić to iest od Mielców Słodu
po ... Pieniędzy na wieczne czasy zawsze iednako
tak też ci wszyscy którzy Gorzałki palą albo palić będą powin
ni będą Szynkować po ... naszem y takie miary s tu
pić trzema ...

O Młynarzow...

A Młynarzom od mlecia Słodze nic nie będą powinni dać. A iż Młynarze takowe Słody wnet bez wszelkiego omieszkania y wymawiania naszym mleciem y Rzymkowick będź w obudwu Młynach naszym pod Zamkiem y wszędy y indziey będą powinni prętko mleć aby im y nam Panom żadne omieszkanie się niedziało.

Też tymże Poddanym naszym Miasteczka Żywca dopuszczamy y mocą tego Listu dawamy teraz y na wieczne czasy z Herbami y Potomki swemi. Że wina miody szynkować będą mogli na Pospolite dobro Miasteczka Żywca to iest Burmistrz z Radą.

A my Panowie z wierzchu opisani Obiecujemy słody dobre Brzeźnicze a nie inakże Poddanym naszym Mieszczanom Żywieckim dawać teraz y na wieczne czasy.

A co się do tyczę o kotła Gorzałek które by w Oysach mieli palić albo zinąd wozić albo nosić Poddani nasi albo kto inszy tedy im pozwalamy y mocno czyniemy Poddane nasze Miasteczka Żywca teraz y na wieczne czasy. Iż mogą te Gorzałki brać we wsiach y na drogach w Państwie Żywieckim a mają dać połowicę na Zamek y sobie połowicę, tylko aby Poddani nasi ze wsi naszych brali w Miasteczku naszym Żywcu u Poddanych naszych.

A za takową łaskę którą czyniemy przeciwko tym Poddanym naszym Miasteczka Żywca. Tedy i Poddani nasi wszyscy tak w Rynku iako y w Ulicach powinni będą Domy swe budować y porządnie poprawiać y wystawiać y każdy będzie powinien szynkować w Domu swoim a nie przedawać Przekupniom w Mieście pod winą Pańską y Mieyską.

Także my przykazali wszystkim Poddanym naszym we wszystkim Państwie Żywieckim żeby każdą rzecz którą by iedno Poddani nasi ku przedowaniu mieli aby na Targ do Miasteczka naszego Żywca przynosili y wozili iako Żyto, Pszenicę y wszelakie Zboże. Także Masła, Sery y wszelkie nabiały także też Ryby iako y Pstrągi y wszelakie insze okrom Łososi które nam Panom należą.

Także też wszelakie Zwierz y Ptaki, miody, woski, które za Przodków naszych Poddani nasi Miasteczka Żywca Korcami kupowali y teraz to mieć chcemy po Poddanych Inszych wszystkich po wsiach naszych pod winą naszą wyimuiąc to od wszelkiey każdy Burmistrz nas Pany swe według potrzeb naszych.

A Poddani nasi Miasteczka Żywca tedy nam Panom Dziedzicznym

powinni powiedzieć

powinni powiedziec o wszystkich rzeczach nam potrzebnych kie-
dy by z nas czego potrzebował abyśmy ie za Pieniądze na-
sze słuszne dostać mogli pierwey niż kto inszy.

Takze też inne wszystkie rzeczy ktore kolwiek by iedno mieli
Poddani nasi Siedlacy ku przedaniu aby do Miasteczka
naszego niesli y wiezli y nigdzie indziey pod wielką winą y prze-
padkiem tego wszystkiego

Też ieżeli by ktory z Poddanych naszych ktorey kolwiek wsi na-
szey smiałby się tego ważyć aby do inąd wywozić albo wyno-
sić, albo Kupcom ktorym kolwiek bądź a zwłaszcza prze-
spolnym w Domach swych przedawać by mieli: Tedy dopu-
szczamy y pozwalamy mocą Listu tego Mieszczanom naszym ta-
kowe kupie y wszystkie rzeczy wyżey opisane brać we
Wsiach, na drogach, y wszędy kędy by się trafiło tak Pod-
dane nasze iako y z kąd inąd. A takowe rzeczy pobrane te-
dy ciż Mieszczanie nasi na Zamek maią odnosić a my
z tego wszystkiego połowicę im za pracę dać będziem powinni

A co się tycze Ryb łowienia stawowych z inąd albo przedawa-
nia po Wsiach tedy roskazuiemy po wszystkiem Państwie
naszym Żywieckim Poddanym naszym Wsianom albo Sie-
dlakom aby takowych Ryb nigdy na przedaz ani na poto-
mne czasy nie wozili ani niemi nie Kupczyli ani przedawa-
li po Wsiach, pod utraceniem wszystkich Ryb, iedno Mie-
szczanom naszym w Żywcu ktore Ryby Mieszczanie Że-
dy mogli pobrać a nam z tego połowicę maią dać.

Roskazuiemy też aby Poddani nasi Wałaszy wszyscy ktorzy by
kolwiek mieli na przedaz Sery albo Bryndze, aby ich nie
smieli nigdzie wozić y przedawać iedno w Miasteczku na-
szym Żywcu a czego by w Żywcu nie przedali tedy im wol-
no będzie kędy indziey wywieść pod winą naszą a dla lepszey
tego wiary y Upewnienia tego Przywileiu Naszego swe-
mi własnemi Rękami podpisaliśmy się y pieczęci na-
sze własne na nim roskazali zawiesić. Dan y Pisan
na Żywcu Dnia 16go Miesiąca Stycznia Roku
Bożego A 1574

Jan Spytek z Komorowa Krzysztof z Komorowa
Ręką własną mpp Ręką własną mpp

Roku tegoż A 1574 Dnia 26 Miesiąca Marca wielebny Xiądz
Jan Calixtus albo Kulczek Altarysta y Patryota Ży-
wiecki odprawuiąc Mszą Swiętą przy Ołtarzu nie spo-
dzianie y nagle umarł. o ktorym Opinio est Beatum

albowiem

albowiem Spisawszy Katalog Xięży wszystkich Rodem z Zy=
wca miałem takę w Rok albo więcey we Snie przed Swiętaniem
Rewelacyą, Jż przyszła do mnie iakaś poważna y Szedziwa Perso=
na y pokazowała mi Regestr podłużny goły wszystek mowiąc
mi Spisałeś Regestr Xięży wszystkich Rodem z Żywca a mało
też tego pokazawszy mi go tylko Samego. Imieniem y Przezwi=
skiem napisanego zaraz był dzień y Rok Smierci iego po=
wiedziawszy te słowa Ten szczęśliwszy wszystkiemi Zginęła
mi Szczęśliwy y Błogosławiony.

Poczym nie skoro przeglądaiące się w skryptach Xędza Andrzeia
Horatiuska z Żywca Wikaryusza y Penitencyaryusza Kościoła
Katedralnego Krakowskiego który rożne dzieie rad był Żywie=
ckie pisał Znalazłem ręką iego własną napisanego między
Kapłanami Umarłemi Rodem z Żywca których on Kaźdnia=
Xiez Ambona publicavit. Załeżące swiadomonych pro Domi=
nica Octava post Pentecosten Anno Dni 1615. Którego tak
napisał temi słowy Joannes Kulczek Mansionarius Żywie=
ibidem mortuus circa Altare dum Sacrum peragebat
Anno 1577 Die 16. Martij.

Z tąd Uznałem Verifikacyą Snu Jż to szczęśliwy Koniec przy
Ofierze Boskiey Duszę Swoią Panu Bogu oddać a cóż że iako
twierdzą post Consumationem przy Mszy S. umarł tylko wia=
domości nie maię przy którym Ołtarzu y gdzie pogrzebiony iest
Ale Oyczyzna iego miała być Dom Szczepański w Ulicy Krako=
wskiey gdzie y Xędza Andrzeja Horatiuska była y tam się na=
rodził tom zaś to napisał iż się to może kiedy przydać ciądzie
na potomny czas Albowiem Mirabilis Deus in Sanctis Suis.

Tegoż Roku Pan Jan Spytek Komorowski Podczaszy z Budo=
wał kazał Dom za Zamkiem Danielowi Bangowskiemu Re=
ktorowi Szkoły Żywieckiey który był rodem z Węgier
Człowiek Uczony y Rektorski miał tu w Żywcu Uczyć y
inszych nauk w którym Domie na Frągarzu Średnim wy=
rysowany ten Tytuł Generosus Dnus Joannes Spytek
Pocillatore Sumptu Suo extruxit Anno 1574

Temuż przy tym dał Sztukę Ziemie przy Domie gdzie przed tym
Kopski mlyn bywał

Poczym temuż Danielowi Bangowskiemu przytrafił się Casus
infortunius. Jż rozgniewawszy się na Żonę swoią którą miał z
Rodzaiu Gonigarowskiego gdy iadł ciągnął na nią Nożem który
z poręku utknął w iey Ciele z tąd chorując umarła wnieny.

z ponięciu

zwszelkie anizeli z Rany Za co był osądzony publicznym kazaniem maiąc Clementią iako na człowieka uczonego y przydatnego Miastu po czym ten Mieszczanin potomstwo swe zostawił a przedawszy Dom ten do węgier poszedł.
Roku tegoz On Krol Polski Henryk ktory z Polski taiemnie wyiechał do Francyi iż Brat iego Krol Francuski umarł ysposobił się na Krolestwo Oycyste gdyż Avimonu do Lugdunu a ztamtąd do Rhemis dla koronatiey przyiechawszy y był na Krolestwo Francuskie w Zapustną także Niedzielę iako y na Polskie Koronowan. A iż tameczny ArcyBiskup Kardynał Lotarynski pod ten czas umarł tamże w Avinionie Koronował go Kardynał Guizo starszy nad Dwunastą Pares Francie ś. tego Dyonizego Koroną w Łzawą nad zwyczay innych Krolow to iest inna Korona ktorą Koronuią Krole Francuskie a po Koronacyi wyiechał do Paryza
Potym tego Krola mnich z Klasztoru Iakobinerow nozem iadem napuszczonym zdradliwie przebił z czego umarł Dnia Dwu tego Sierpnia maiąc lat Dwadzieścia trzy 1589.
Roku tego Grady wielkie panowały uczyniwszy dosyć szkody na wielu mieyscach także Powietrze było po wszystkim niemal Krolestwie że dosyć było Pustek po miastach y wsiach.
Roku 1575 Pan Krzysztow Komorowski poiął w Małżeństwo wtorą Małżonkę Pannę Annę Pana Starego Starosty Łapacew
Roku tegoz w Poniedziałek przed Niedzielą świętego Piotra wiecheł Barza mieszczanin Zywiecki przedał Grunt nazwany Obszar lezący między Placowey a Kobiatkowey Gruntami Frankowi Macharskiemu do Sporysza za Złotych Polskich Czernaście dwie 14.
O czym Urząd Zywiecki dowiedziawszy się nie dopuścił tego aby takowy Grunt Mieyski od Miasta nie odpadł a do Sporysza nie przyszedł namowił Stanisława węgrzynowskiego Mieszczanina Zywieckiego, aby ten Obszar odkupił a Mieszczańskiego Spadł
Z tego każdy pryzna ze ten Obszar do Miasta należał y taka pilnosc Urzędu była niechcąc ku Ubliżeniu Miasta nic nie tracić y pozwalać ale ieszcze prymnożyc
Roku tego była wielka Suchość dla czego drogość musiała bydz.

Roku 1576 Stefan

Roku 1576 Stefan Bathory Siedmigrodzki Xiąże za Krola Polskiego obrany tegoż Roku Dnia 18 Kwietnia na Koronatią do Krakowa Wiechał y był Koronowany od Stanisława Karnkowskiego Arcy Biskupa Gnieznieyskiego poiąwszy Krolową Annę Starą maiącą lat 60 w Małżenstwo.
Podtenże Czas Maximilian Cesarz od niektorych za Krola Polskiego obrany pod Krakow z Niemcy przyiachał chcąc Uprzedzic Stephana Barthorego y Krakow dobywał Wystąpiwszy na Mury od Kosciola Swiętey Anny ale Studęci Akademiey Krakowskiey tych Murow obronili y dostali Tarczę chorągwie y insze Woienne oręża Ktore z Viktoriey Sławney na Pamiątkę w Bibliothece do tąd Chowaią.
Znowu Olbrycht Laski Woiewoda Sieradzki Sprzeciwił sie Stephanowi Krolowi Polskiemu Ktory Cesarską Stronę mocno trzymał Ktory na Zamku Lanczkoronskim Zawart był Zacharyasza Goreczkiego Sieradzina Sługę swego by Zamku Niepuszczał ale sie bronił obiecawszy mu że lud Cesarski miał przyisc dniu trzecim a na znak tego mieli Niemczy w Noczy ognie na Gorach Ukazac ale sie to niesta To bo Uprzedził Stephan Krol Polski y Wyprawił Pod Lancz Koronę Działa y ludzi dosyc dobywac Zamku Lanczkoronskiego y gdy Strzelano do Zamku kielka dni y dziury iuż w Murach były tylko do Sturmu isc poddał sie Goreczki y Zamek Krolowi puscił a krol mu winę odpuscił y Niemcze Ktore tam miał do kielku dziesiąt przy sobie Wolno puscił
Roku tegoż 1576 Wielebny Xiądz Mathias Zembrzyczki rodem z Zembrzyc Plebąn Naten czas Zywieczki Umarł A ten sobie od lat szesci za Zywota Nagrobek albo Epitaphium w Kosciele Farnym Zywieckim U Zachrystiey pod passsią Wystawił Kazawszy na Kamieniu Osobę swoię Stoiącą w Ornacie Wykowac y to pismo temi słowy Wybic

Sit Nomen Domini benedictum in Secula
Matthias de Zembrzice existens Plebanus in Zywiec ab anno 1536 Vsque ad Annum 1570 Considerans quod incertus est dies mortis ideo Vivente Sanus Monumentum hoc Sibi erigi Curavit quo Mortuus Christi Adventum expectans requiescere Obdormivit in Domino 1576 die xx Iris

Ale to Epitaphium

Ale to Epitaphium renowuiąc Kościoł po Spaleniu d 1712 [illegible]
Zniesiono

Roku Panskiego 1577 Panu Krzysztofowi Komorowskiemu z Wtorey Małżonki Pani Anny Pławionki Narodziła sie Corka tu wżywczu imieniem Anna

Roku 1578 Panu Krzysztofowi Komorowskiemu Narodził sie tu wżywczu Syn imieniem Mikołay ten Ktory Żywieckie Panstwo wzastawę Konstantiey Krolowey Polskiey podał oczym niżey Napisano będzie

Roku 1579 We Srodę przed Swiętym Bartłomieniem Pan Jan Spytek podczaszy y Krzysztof Komorowski dali List albo przywiley Miastu Żywczowi na Wolnicę ażeby każdo rocznie była Ktora ma się poczynać od Swiętego Batłomienia aż do SS Trzech Krolow A ten przywiley niewiedziec gdzie sie podział podobnego Rzeźniczy zniszczyli

Roku 1579 Panu Krzysztofowi Komorowskiemu Narodził się zasię na Gołuchowczu Syn imienie Krzysztof iako y Rodzicowi

Roku tegoż Dnia 15 Xbris Pod czas Generalnego Seymu Warszawskiego Pan Krzysztof Komorowski otrzymał przywiley od Stephana 1 Bathorego Krola Polskiego na Targ na każdą Sobotę y trzy Jarmarki do Miasteczka Żywca Pierwszy pro festo Sancte Pauli Apostoli Conversionis Drugi Pro Dominica Ultima Ante Dominicam Pentecostes proxima trzeci pro Festo de Colationis S Joannis Baptistæ. Także na Skład Solny Miedzi y Ołowia y Mydło Mieyskie Ktory iest przywiley Łacinski ręką tego Krola Stephana podpisany y Pieczęcią Utwierdzony

Ale ty Jarmarki nie odprawowały się tylko na inne Swięta przemieniono to iest Drugą Niedzielą po S. Janie Krzcicielu a drugi pierwsza Niedziela po S. Michale iak zwyczayne Stoią

Roku Panskiego 1580 w Niedziele Przodopostnią P. Jan Spytek Podczaszy y P. Krzysztow Kasztelan Oswięcimski z Komorowa iako Bracia rodzeni a Panowie Dziedziczni Miasteczka Żywca Dali Przywiley Uczciwemu Cechowi Żywieckiego y przy nim Spetem Krawieckiemu Opisawszy im Uchwały y Porzątki ich według Ktorych do tych czas Sprawuią się

Roku tegoż

Roku tegoż Grob Chwalebny Chrystusa Pana który na wielki Piątek co Rocznie w Kościele wystawiają dała Kosztem swoim do tie Pani Anna Walaszkowna Pana Jana Spytka Komorowskiego małżonka który zaraz po złocie dała ale zgorzał Roku 1711.

Roku tegoż w Wigilią S. Jana Krzciciela we Czwartek P. Krzysztof Komorowski Kasztelan Oswięcimski darował Sebastyanowi Kenigowi Organiście y Służebnikowi swemu Plac na budowanie y Zagrode który dekret kazał w Akta Miejskie wpisać

Roku tegoż P. Krzysztofowi Komorowskiemu narodził się na Gotuchowcu Syn Imieniem Piotr

Roku tego w Lipinie Kościół złodzieje wykradli

Także tego Roku w Oswięcimiu Święto kradcy Cyboryum wytrząsłszy Przenayświętszy Sakrament Żydowi przedali zaco przez podarunki Smierci uszli

Tegoż Roku Susza wielka była przez Całą Jesień y Zimę czemu się dziwowano

Roku tego Dnia 15 Miesiąca Lipca Pobożna P. Anna Walaszkowna P. Jana Spytka Podczaszego naypierwsza Małżonka tu w Żywcu Świątobliwie umarła maiąc wieku swego Lat 36. która lubo Krakowianka była y Niebogatych Rodziców ale w pobożności y we wstydzie y Żywota Obyczaiow y inszych Cnot od Boga obdarowana Którą sobie Szlachetnie nad insze Panie za Małżonkę obrał pogrzebszy ią z wielkim Żalem Nagrobek iey z czerwonego Marmuru w którym iako żywa stoi wystawił ta każdy wychodząc do Kaplice widzieć może przypisawszy iey nad nią takie Epitaphium temi Łacińskiemi słowy

Dom

Generosus et Magnificus Dnus Joannes Spytek de Comorow et in Zywiec Honestissimae Feminae Dnae Annae Walaszkownae Coniungi optatissimae et bene merenti quae etiam Civis Cracoviensis nec locuples esset tamen pietate pudore Vitae morumq integritate et Caeteris Virtutibus a Deo Donata. Vet eam sibi prae Caeteris tam hoc erigi Curavit in quo ut Viva simul vixit ita mortua iuxta requiesceret Obijt Anno Salutis MDLXXX Etatis XXXVI. Die XV Julij

Roku Panskiego 1581 Die 3 Augusti die Dominica Valentij Korabius

ży Korabius albo Korabik Otrzymawszy prezbitery albo
Ostatnie Swięcenie pro Zwortali S Crucis w Krakowie dali mu
presente PR Komorowsey na Plebanią Żywiecką iescze przed
presbiterami na ktorą Plebanią był tegoż Dnia tako wy
żey introdukowany przez Xiędza Pawła z Stawi Syna
Wikarego Żywieckiego

A primitie od prawował aż dnia 29 Octobris w Niedziele
tu w Żywczu na ktorych Wiele Plebanow było Zaproszonych

Roku tegoż Pan Jan Spytek Komorowski a podczaszy Kro
lowey Polskiey do Kosciola Farnego Żywieczkiego Spra
wił Srebny Wielki Tharyburasz ktorym do tych czasie scze
w Kosciele kadzą giest w nim Srebra Grzywien 5

Roku tegoż Anna Corka tegoż Krzysztofa Komorowskiego
na Wyszoczyczach Umarła ktorą z Wielką Pompą do Ży
wcza przywieziono y Pogrzebiono

Roku tegoż Panu Krzysztofowi Komorowskiemu Katarzy
na Corka na Sołuchowczu sie Narodziła

Roku tegoż Pan Stanisław Orlik Siestrzeniec Pana
Krzysztofa Komorowskiego w Węgrach sie Ożenił ktorego
Małżonka z Węgier tu do Żywcza przywieziona we Czwar
tek Dnia 7 Czerwca

Roku Panskiego 1582 Dzwonica Żywieczka na ktorey
teraz dzwony Zawieszone są od Spodu z Fundamentu
zmurowana

Roku tegoż Pan Jan Spytek Podczaszy Komorowski
Zaczął Początek Wieże Żywieckiey U Kosciola Murow
y Fundamenta iey Założył we Wtorek Po Kwietniey
Niedzieli pod ktore fundamenta wprzod pale Olszowe żelazem
na koncach okowane Kafarami wbiano y na nich mur zakła
dano azeby do Ziemie (nie ustępował.

Roku tego P. Krzysztofowi Komorowskiemu Narodził się na Sołu
chowcu Syn Imieniem Stanisław

Roku tego Dnia 4 Pazdziernika w Dzien S. Franciszka Kalendarz
w Rzymie za Grzegorza XIII Papieża poprawiono y dziesięc dni
nazad pomkniono Co wszystko Kosciol przyiął oprocz Greckiego

Roku tego Był Wielki a die 15 Octobris Wiatr przez trzy dni
nie przestaiące ktory Wielkę szkodę w Domach y w Bydle uczynił
po czym Wielka była powodz

Roku Panskiego 1583 Pan Jan Spytek Komorowski
do Zakrystyi

do Zakrystiey Kosciola Zywieczkiego dał Zrobic Drzwi y okien nice Zelazne ktore do tych Czas Zawieszone
Roku tegoż Stanisław Syn Pana Krzysztofa Komorowskiego prze szłego Roku Umarł Narodzony Umarł ktory tu w Zywczu in Mesau leo pro avis Sui Sabbatho in Vigilia Pente Costes pogrzebiony
Roku tegoż Elżbieta Corka Panu Krzysztofowi Komorowskiemu na Gołuchowcu sie Narodziła
Roku tegoż Pan Jan Spytek Komorowski Podczaszy Sprawił Kosciołowi Zywieczkiemu Apparata Jedbawne Czerwone z antepediami y kielich z Spating a to wszytko dał Xiędzu Walentemu Korabikowi Plebanowi Zywieczkiemu co się działo we Czwartek w Same Wigilią Swiętego Jana Krzciciela
Roku tegoż Pan Jan Spytek Komorowski Podczaszy Ołtarz Kamienny nazwany Cymborium y Krzcilnicę także Nagrobki dwa Sobie y Swemu Panu Oycżu także Annie Walaszkownie Małżonce Swoiey Wystawił z Kamienia Pinczowskiego a terze czy wszytkie to albo robotę robił Mathiasz Swiątek z Krakowa Kamieniarz iako podpis iego Pokazuie a przywieziono to wszytko z Krakowa do Zywcza w niedzielę przed Swiętem Wszytkich Swiętych ale to ogien Zrainował Roku 1711
Roku tegoż Dnia 14 Grudnia Stephan Bathory Krol Polski z Warszawy do Krakowa przyiachał ktoremu Pan Krzysztof Komorowski Kastelan Oswięcimski Zaiechał maiąc Konnych Dwiesta a Piechoty Trzysta ktorego wdzięcznie Krol przyiął y Skarocze Wyszedszy rękę mu dał pocżałowac
Roku Panskiego 1583 Wieża Zywieczka dokończona Została przyczyniwszy Kosciola w chorze Wielkim ktorą murował Jan Hrycz albo Rycz Włoch Magister dobry a temu Mieszkaiący w Opawie Wieżą w srod Rynku podobną Wymurował a Mathiasz Swiętek Kamieniarz z Krakowa Kamienie teyże Wieże Ciosał ktore Wedle potrzeby należały także Jan Carpentarius albo Raczey Kołodziey rodem z Oppawy Więźbę Ociesawszy drzewo powiązał y należycie Wystawił y zbudował od ktorey roboty dano mu Złotych Nro Szec Set y trzydziesci dico Złotych 630
A tey Wieże Wysokosci Wszytkiey Łocki 140 było To iest muru wszytkiego od Ziemie aż do wierzchu Pod Samę blachę Łockci 78
A blachy obicia Więźby Wierchu iey od Muru Konczonczego sie aż do krzyża Łokci Nro 62
Muru od Spodu z Samego Fundamentu Szerokosci iedney Granie iest Łokci 18
Na Sali zas Łokci puł dwanasta dico 12 Wyższego muru co też y Banie Szerokosc

co też y Banie Szerokość tę miarę pokazowało
Stopni Kamiennych krzytych po których na wieżę chodzą od dołu
mego iest w Liczbie Nro 126.
w Gałce Są dwa kotły wielkie miedziane społem spoione która p
krzyżem iest, a ma być w niey taka miara y wielkość że dwa
tele może się do niey dziegć wstać
Krzyż zas na Żelaznym pręcie miedziany srebowany iest y blachem
złotemi obity które Czaszkami zamytowane są
Na którą Pozłotę Pan Jan Spytek Komorowski Podczaszy dał dwa
Pułmiński Czerwonych Złotych które na ten czas mogły być po
pię płacone, abyś Rzemieślnik albo Złotnik tego krzyża z
ciyna Martinus Jonas iako się był podpisał
Ten krzyż powiedaią że iest tak wielki że się zaledwo z Bramy
Zamkowey w mieścił gdy go tam robiono którego by wielkość
według miary Bramy na łokci tylko pięć była tak że człe
wiek wzrostem swoim może się dobrze rozłonzyżować a ieszcze
po iednym łokciu od Rąk, y Nóg zostanie wolnego Mieysca ale
Wieża zruinowana przez piorun R 1711. Dla Augusti
na którey wieży takaa Tablica Czerwonego Kamienia iest w mu
rowana wyrażaiąc w sobie takie pismo to te Słowa

Turris hæc erecta est ad laudem Dei Omnipo:
tentis Sumptu piorum hominum Cura vero et
opera Joannis Spytek de Comorow Pociliatoris etc.

Tego Roku w Sobotę Dnia 1583. 24. Xbris Dzwony z Dzwonice drew
ney zdięte a na wieżę nowo z murowaną zawieszone w tym mu
ru gdzie są Okna wielkie podwoyne. Ale potym że w murze
głos Dzwonów dusił się znowu na drewnianą Dzwonicę ich prze
siono iako teraz są.
Roku tego Zima Ciepła była że na Gody y trzy Króle orali, a
zas nagrodziła że na wszystkie święte we Wigilią Samą Śnieg
Upadł wielki. A na Boże Narodzenie Powódź wielka była
y wylanie wód wielkie.
Roku Pańskiego 1584. Po trzech Królach w tydzień deszcz
szedł cały tydzień z tąd Powódź wielka była y z brzegów wy
lewała, także miesiąca Lutego Orali Siali iako w Jesieni
gdyż Zima Ciepła była bez Śniegów y Mrozów nie było. A
zas w Jesień Suchość była taka że w Rzekach y Studniach
wody przez pomyśy chały
Roku tego Dzwon Zygarowy zawieszony na wieży Nowo z mu
rowaney Żywieckiey: we Środę wielką przed wielkanocą a ten
Dzwon Ulał Jan Weyzer z Lubina z Synem swoim Baltem
z Orawy który od Ognia Piorunowego Stopił się 1711.
Przytym tegoż Roku tenże Ulał Dzwon Dnia 25 Kwietnia
w Dzień S. Marka Ewange

w Dzien S. Marka Ewangelisty do Starego Zywca
Pod tenze Czas także Ulan y do Swiętego Krzyża Dzwonek ale
się w kilka lat spadał aż go przefyrmacono na Kazimie:
rzu za tego co teraz w nim dzwonią iako o tym będzie nizey
napisano Roku 1617.
Roku tego także w Sobotę przed S. Mateuszem godziny 12 przez
tego Dzwoniarza Jana Wayzera z Kubina Ulany Dzwon do
Jelesnie na ktorym litery te zostało. Vox mea Vox Vitae Vo=
co Vos ad Sacra Venite Anno 1584. ktory iest srednim.
Roku tego w Kosciele Zywieckim Pawiment albo Posadzkę Kwa=
dratowym Kamieniem położono
Także Kościoł Zywiecki Dachowką Czerwoną nakryto przez Ja=
na Krzyża Mularza z Opawy ktory Wieżę murował
Także Boża Męka wymurowana iest ktora stoi przy Kościo=
ku S. Marka na ktorey są te Litery wyrżnięte
Miserere mei Deus Secundum Magnam Misericordiam tuam
Sit Nomen Dni Benedictum in Secula 1584 gdyż
tam przed tym Kosciołka nie było ale wprzod taż Boża Mę=
ka postawiona iest a Kościołek po niey dopiero zbudowano
Roku 1591. w Powietrze Morowe
Tegoż Roku Ołtarz Nowy Cymboryum dał pomalować Pan
Podczaszy y Krzcielnicę w Srod Kościoła, co to malował Malarz
Krakowski Imieniem Szczęsny albo Felix
Roku tego Dnia 21. Augusti we Wtorek przed S. Bartło=
mieiem podniebienie albo Sklepienie pod Wieżą sklepio=
ne gdy buxztel albo Szople y rosztowanie odbierano z Wielkim
Grzmotem toż Sklepienie Oberwało się y na Ziem upadło Je=
dnego Mularza do Smierci zabiło a trzech Zywych poło=
manych z pod Kamienia wywlekli ktorzy wołali iakoby
pod Ziemią Na co we Dzwon Wielki na gwałt y poratu=
nek uderzono. Gdzie się ludzie zbiegli y ratowali rozwaluiąc
Kamienie aż ich dobyli, a Jan Mularz Magister załeduiewsko=
czył z kąd do tych czas iest Znak tego Oberwanego Sklepie=
nia pod Wieżą ale go zasklepiono potym zasię
Roku tegoż w Sobotę Dnia 9. Czerwca Andrzey Syn Pana Krzy=
sztofa Komorowskiego w Krakowie na Stradamiu Narodził
się w drodze przypadło Rodzenie Małżonki, gdzie w Domu
iednego Stolarza Połog odprawowała a ten Syn w tym w Mo=
skwie zabity y tam Pogrzebiony iako nizey będzie
Roku tegoż we Srodę po Narodzeniu Panny Maryi Jędrzey Mężi=
na Mieszczanin y Rayca Zywiecki Uczynił z Dekretu wydanego
Pana Krzysztofa Komorowskiego Przysięgę na Akta Zięgstwiey
stich względem

skich względem Zapisu Wyroku Dzieci Nieboszczyka Marcinowa to iest Staszka y Bartosza y Doroty. Którego się partiy wiary nie dawali. A on na to bronił się że zapis prawdziwy y dobrowolny y nieprzymuszony był ich Wyrok, Za karę Pozyię zaraz odpadli od wszystkiego zesławszy do słuchania tegoż Juramentu P. Komorowski Pana Jana Białaczowskiego y P. Marcina Dąbrowskiego Dworzan swoich także Jakuba Boczkowskiego Sługę Pana Podczaszego.

Tegoż Roku Pan Krzysztof Komorowski dał y darował Sebestyanowi Veniquie Organiście Kościoła Żywieckiego Zagrodę za Skrzynią na Brzegu Koszarawy, którą Potomkowie Tego mikołowi zaprzedali y do Miasta odtąd że tam zagrody należą które ieszcze woda nie pobrała

Wtenże Rok przygodziło się w Kęntach że Zygmunt Jordan od Brata swego rodzonego Achacego raniony Umarł y od niego zabity był

Także w Żywcu Zofia Chlipowa w sobotę Dnia 28 Kwietnia Umarła za którą Jerzy Chlip Mąż iey także dnia 28 Maja prawie we Cztyry niedziele po niey umarł.

Tegoż Roku Piorun Miasto Olkusz Zapalił iż Domow sta pogorzało na zajutrz Ludzie do Kościoła zeszedszy się Sklepienie Kościelne zemdlone od Ognia Upadło y połito ludzi do siedmdziesiąt

Roku Pańskiego 1585. w Dzień S. Szczepana w Godne Swięta Pan Jan Komorowski w lat 15. Syn w młodym Wieku umarł po którym w kielka dni zas Krzysztoff mała Dziecina Umarł na Gołuchowcu Których obu wespoł odprawował się Pogrzeb w Żywcu we Srodę w Dzień Swiętego Wincentego

Roku 1585 We Wtorek Wielkiego tydnia Wierzch Wieże Żywieckiey iż się nie podobał zrucono a inszy Wierz z Stupami iako teraz iest zrobiono y muru podwyszono na co Pan Krzysztof y Jan Spytek Bracia Rodzeni łożyli

Tegoż Roku Organy Wielkie które przed tym stały na chorze nad Ołtarzem Wieczerze Pańskiey gdzie teraz iest Ołtarz Passyi Starochwiecką Strukturą od Stanisława Bartoszewskiego Struktora Organorum et Instrumentorum wystawione były na które P. Podczaszy Koszt łożył A te Nową Strukturą y modę przerobione y przestawione są od Marcina Fabrycyusza Organistrza w Roku 1686. Za Staraniem X. Woycie cha.

niem X. Woyciecha Szymeliwa Proboszcza y Dziekana Zywie
ckiego gdzie teraz w tyle Kościoła stoia.
Tegoz Roku Die 8tia Junij JMX. Biało Brzeski Biskup Kamieniecki
z Jędrzeiem Bratem Rodzonem Opatem z Wielkim Orszakiem Sług do
Cieplic Węgierskich przez Zywiec przeiechał y tu w Zywcu nocował
O Tegoz Roku w Poniedziałek Swiąteczny Pan Krzysztof Komorowski po-
wrozy od Dzwonow odwiązać roskazał y Dzwonienie zakazał zeby
to nie wiedzą dla iakiey Okazyi to uczynił
O Tegoz Roku we Czwartek międzi Oktawą SS. Apostołow Piotra y Pawła
pul Godziny tak Ciemnosci takie były nie można było czytać y pisać.
Tegoz Roku Alexander Syn Pana Krzysztofa Komorowskiego Dnia
17 9bris narodził się a Ochrzczony Dnia 23 tegoż miesiąca
O Tegoz Roku w Ketach było morowe Powietrze od Swięta S. Małgo
rzaty aż do Narodzenia Panskiego w ktorym umarło Ludzi 947.
y Woyciechowi Młynarskiemu iuż pogrzebionemu głowę uięto y
także tam trzey Księża Umarli
O Także w Wadowicach było gdzie ludzi umarło na 300. y Xiądz
Mikołay Kloczynski Pleban umarł Co także y Cieszynie było zumie-
O Tegoz Roku Dnia 24. 8bris X. Marcin Szymonek Altarysta Zy- rało.
wiecki y tu Patriota Umarł ktory miał więcey nad Sto lat
Tegoz Roku w Oświęcimiu Jan Olszowski Syna swego własnego ...
piwszy się z Rusnicę zastrzelił
Tegoz Roku w Piątek przed S. Łukaszem Stał się zapis w księgach
Mieyskich Zywieckich Gruntu nazwanego Łączek albo Koniec
Rol za Sołnych ktore Rada Mieyska od Mieszczan niektorych
na Pospolite dobro albo Pastwiska pospolite odkupiła y nie co za
insze Grunta przemieniła ktorych wypis takowy iest
Marcin Chwieba za swoie za Sołe wziął kopę, Marcin Wieczek
za Zamianę za Sołą inszy Grunt przyiął, Staszek Krolik przy
iął za Zamianę na Rudzy pod Gorę za swoię. Michułce Zagrodę
za Sołą za Zamianę przyiął, Czyrzedarka Stara wzięła Złote
dwa za swoię od Stawu aż do Soły, Madonionka Stara też
od Stawu aż do Soły wzięła Złotych dwa, Misz za połowę
tylko swoiey Zamianę za Sołą przyiął Rybłowska też ku-
pna aż do Soły, Husarzowska także aż do Soły, Kasper-
kowska także od Stawu aż do Soły, Gardaczowska na prze
gon od Stawu po Drogę, Knotowska zapłacona na przegon od
Stawu aż po drogę
Co się stało za Burmistrzow Jurka Szczepana Piotra Chwostka y Ja
na Hulysy a to Za Sole na Pastwiska mieyskie obrocono ale
raz to Urząd po przedawszy na Niwki podzielił kto im więcey
dał przeciw woli.

dat przeiw Woli Rzeczypospolitey zdradzieckо iako niżey Roku 1692 napisano iest

Roku tegoż 1585 we Wtorek w Dzień S. Barbary godziny 9 Wielmożny Pan Jan Spytek Komorowski Podczaszy Katarzyny Królowey Polskiey Bogobliwie z wielkim nabożeństwem y żalem Pospolitego Ludu wiele milych Poddanych tu w Żywcu umarł którego Pogrzeb aż w Roku odprawowana we Czwartek przed S. Zebrzaiem to iest Die 28 Novembr. Roku 1586.

A ten wystawił sobie przed trzema laty za Żywota swego zacny Nagrobek który od Kaplice na Północney Stronie Kościoła iawnie wszystkim pokazuie się y postać iego wszystka w leżącym się wyrażała się ale iuż teraz nie ten Nagrobek kazał wyłomać X. Proboszcz Jędrzey Papiński y tam przy tym mieysce postawił nowy Konfesyonał.

Którego Epithaphium Łacińskim Językiem to wiersze w sobie brzmi takie

Tumulum Generosi Dni Joannis Spytek de Comorow Pocillatoris Sacrae Reginalis Poloniae Cathar[inae] Caes[aris] Ferdinandi Filiae etc.

Nec timet Heredes Vir prestans laude Joannes
Spytkus nec pompa gaudia Vates collit
Cum vivus sibi bussa parat bene sed quot honore
Funeribus dandum post pia fata putat
Adde quod extreme pivant hunc meminisse diei
Qui sapit istud idem Nil q moretur agat

Obijt Anno 1585

Roku tego Zima ciepła była bez śniegów y Mrozów z Gdymorowe Powietrze się w wielu Mieyscach szlóto

Roku Pańskiego 1586 We Srodę w samą Wigilią w Niebowstąpienia Pańskiego w Żywcu Piorun uderzył na Wieżą murowaną Kościelną Naypierwszy raz który niewiastę Agneszkę Płocowskę do śmierci zabił we Drzwiach pod Wieżą stoiącą a drugą Dziewkę Annę Stolarzową ogłuszył y iako by bez Duszę na Ziemię padła którą przy tego mieysca ruszyli tarli y opatrzyli y przyszła ku sobie Na Kościele zas Dachów się poszarpał y podle Wieże do Ziemie wbiegł na ten czas Grad wielki

Grad wielki spadł

Grad Wielki Spadł ze Okrył Ziemię w miescie tylko y leżał aż do Dnia Bożego nie bez małey szkody

Tegoż Roku we Czwartek Die 19 Junij Pioron Pasterza na Wsi przy ktory zaraz umarł zabił także Owiec 12. zabił a krowy do tego ieszcze trzy ogłuszył

Tegoż Roku y Miesiąca tego Deszcze Gwałtowne padały y Powodzi były

Roku tego Dnia 12 Grudnia Stephan Bathory Krol Polski Xiąże Siedmiogrodzkie w Grodnie umarł Cztyry dni tylko choruiąc ma iąc lat 56. a krolował w Kronie Lat 10. y miesięcy 7 dni 12 Pogrzebion na Zamku Krakowskim w Kaplicy Cyboryum z Czarne go Marmuru wystawioney

Roku Panskiego 1587 w Piątek przed S. Woyciechem Jan Ryck albo Kryczk Włoch z Miasta Opawy mularz ktory Wieżę Żywie= cką wymurował Upominał się był przed śmiercią Pana Podcza szego zarobioney Summy ieszcze należącey się mu od wieże złto= tych 140. do ktorego posyłał przed z Zeysciem Swiata gdy w chorobie Pan Podczaszy leżał aby mu ich ros kazał zapłacić

Tedy P. Podczaszy nakazał Stanisławowi Mrowczykowi Klucznikowi swemu aby mu oddał y zapłacił co zarobione miał Złotych 40. a Złotych sto aby zatrzymał u siebie na Szklepie nie Kościelne ktore się było Roku 1584 we Wtorek przed S. Stanisławem miesiąca die 21 Augusti oberwało mularza Jerze go zabiło y trzech innych potłomało aż ich zaledwie wy wleczono ktore do tych czas za tę pod wieżą Uważane się poka zuie

Po ktorego Smierci Upominał się tey Summy po Zużycz pomienionym Stanisławie Mrowczyku także Szafarzu y Klucznika Panskim ktory znał że Pan porączył płacić ale po Smierci Jego pięni dzy nie nie Zostało. Dla czego Jurament Stanisławowi Mro= wczykowi z prawa Mieyskiego naznaczono aby Przysiągł że co mu Pan wydac porączył przy sobie nic nie zatrzymał ani w swoy Pozytek obrocił a że pod czas pieniędzy nie co miewał wszak że za Roskazaniem Pilnym Panskim musiał wydac tam pil niey gdzie mu porączył y ros kazał dać. A po Smierci Pan skiey w całe wszystko y zupełnie oddał sprawiedliwie z Ro= skazania JMP Pana Oswięcimskiego Namiestnikowi tego Panu Krzyżykowi

Ktory Jurament Stanisław Mrowczyk gotow był uczynić ale Pan Mularz nie Chciał go przyiąć ani Słuchał Powiadaiąc że ia za pracę roboty swoiey pragnę zapłaty y nie przysięgi ktorąby mi miał kto płacić

Dla czego gotowości pilność swą Stanisław Mrowczyk przed Urzędem Oswiadczył

Urzędem Oswiadczył y nieprzysięgał A Jan Mularz bez zapła
ty od roboty swey ktora mu od złotych 140 należała z krzy
wdą swą odszedł.
Zkąd każdy przyznać musi że nie bez taiemnice Pioron na tę Wie
żą uderza a z własczsza w to mieysce gdzie to Sklepienie Obe
wało się a podobno dla tey krzywdy tego Mularza dziesię się
Com to dla wiadomosci Czytelnikowi napisał y tak się stało
Anno 1711. 2da Augusti
Roku tegoż 1587 Pan Krzysztof Komorowski Kasztelan O
swięcimski Wieżą Zywiecką dał wszystką Blachą miedzianą
obić iako teraz pokazuie się gdyż po smierci P. Rodzonego
tylko Lawami po futrowana była
Tegoż Roku w Oktawę Bożego Ciała nie iaki Grzegorz
Szyska Mieszczanin Kęcki znalazł z Jednorożca Rog
na wyspie u Soły Rzeki Co też przed tym na tym mieyscu
nie iaki Malcherek Mieszczanin Kęcki znalazł
Tegoż Roku w Niedzielę Szostą po Swiątkach to iest Dnia 28
Czerwca Panu Krzysztofowi Komorowskiemu narodził się
Syn Imieniem Jan tu w Zywcu
Tegoż Roku Dnia 22 Lipca w Swięto Maryi Magdaleny
Jakub Pietrzyk z Zywca idąc do kył y Przyszedłszy do
Porąbki nagle umarł którego w Kętach pogrzebiono
Tegoż Roku Kospaot w Canau wytupano a ten co go wytupał
tegoż tydnia w Zywcu był Spalony
Tegoż Roku po Podwyższeniu S. Krzyża była Powodź Wielka iakiey nie było od
Dwudziestu lat takiey
Tegoż Roku Miesiąca Grudnia Dnia 27. w Niedzielę w Dzień S.
Jana Ewangelisty Zygmunt 3ci na Krolestwo Polskie obrany
tegoż Dnia od X Stanisława Karnkowskiego Arcy Biskupa Gnie
znienskiego w Krakowskim Kosciele Koronowany
Przeciwko ktoremu Maxymilian Arcy Xiąże Rakuskie od nie kto
rych był obrany ktory pod Krakow z woyskiem przyciągnął
y Krolestwo chciał opanować iakoż w Dzień S. Katarzyny Szter
memgo dostaie Ale Studenci z Akademiy Krakowskiey
obronili Mury y rożne Zelobycze Oręża otrzymali że Ze
wstydem musiał odstąpić
Na ten czas Garbary u Krakowa spalono że po Piwnicach y
Skrzyniach Niemce przechowali y zdradę uczynili prze
ciwko Krakowowi
Roku P. 1588 Pan Krzysztof Komorowski Kasztelan O
swięcimski

swięcinski od Zygmunta Krola Polskiego otrzymał kasztelanią Sądecką na ktorą w Nowym Sączu dostatnie y ozdobnie wiechał y ozy odebrał

Tegoz Roku w Piątek przed Swiętą Elzbietą Cech Uczciwy Kowalski Zywiecki otrzymał od Radziei miasta Zywca z roskazania P. Krzysztofa Komorowskiego Kasztelana Sądeckiego Przywiley w ktorym iest Artykułow 29. do czego y Slosarzy przyłączono według ktorego Przywileiu ten Cech Rządz swoy od prawuie y nim się zaszczyca

Tegoz Roku w Krakowie u Panny Maryi na Piasku Xiędz Urbana ~~nie iakie~~ odprawuiącego mszą Swiętą Zakrzewskiego nie iakiego Człowieka zapamiętałego ku Ktory był bardzo kranił między ministransa zabił a ciało Panskie porąbał ktorego w Srod Rynku spalono

Roku Panskiego 1589 między Oktawą Bozego Ciała Panu Krzysztofowi Komorowskiemu narodził się Syn ktoremu na Krzcie dano Imię Stanisław

Tegoz Roku w Piątek przed S. Małgorzatą Toczyła się w Urzędzie Zywieckim Sprawa w zyłącem zabicia Nieboszczyka Koysa z Juszczyny ktorego ze wtorku na Srodę przed Oktawą Bozego Ciała w Zakrzowie u Stryszowa tego Roku nie iaki Woyciech Mucha z Marcinem Spolnikiem zabili przeyzrawszy ze miał pieniądze gdy go z Krakowa do Zakrzowa za zapłatą Je go na wozie na noc do Domu swego zawiezli y gdy wyszedł rano za wies zabili. Do ktorego Zaboystwa się nie znali ktorym Sąd nakazał żeby się Samo Siodm iako in Criminalibus od Przysięgli ale zaden przy nich uczynić tego niechciał zeby li podeyzreni z tąd ich wzięto na męki y Woyciech Mucha przyznał się a Marcin Spolnik tego niewinnym się udawał choc mu w oczy Woyciech Mucha mowił Ześ go ty zamordował. Za ktorym powołaniem dany był na mękę gdzie dwa Prawa wytrzymał a nie przyznał się dla czego do Dnia trzeciego to iest do Poniedziałku z męczonych zatrzymano a oni w tym Czasie pomarli, ieden tyże Nocy gdy byli męczeni to iest z Piątku na Sobotę a drugi z Poniedziałku na wtorek tenze Marcin. Co tedy Miasto Sprawiedliwosci O Kruszenstwo się stało. Zaczym w takich terminach ma być Miłosierdzie nie uwodząc się na Instygatorow ahoc le.... nastąpienia

Roku Panskiego 1590 Pan Burzynski poiął w Małzenstwo za Małzonkę Sobie Pannę Zofią Corkę Pana Krzysztofa Komorowskiego tu w Zywcu.

Tego Roku Na wiezy w Zamku Chłop się Obiesił

Tego Roku

Tego Roku trzęsienie Ziemie było cięszkie w Wiedniu y Morawii
Także Pogłowne niezwyczayne w Polszcze dla Tureckiey woyny
naypierwszy raz na Ludzi nastało tego Roku
Także tego Roku Sixtus Papież w Rzymie umarł a na mieysce iego Obrany Urban Siódmy który tylko dni dziesięc na Papiestwie będąc umarł
Roku Pańskiego 1591. Dnia 21. miesiąca Sierpnia w nocy JMć Pani Anna Stazionka JMć Pana Krzysztofa Komorowskiego Kasztelana Sądeckiego Małżonka długo chorujące w Zywcu Umarła która pogrzebiona iest we Czwartek Dnia 22 Pazdziernika Roku przyszłego 1592
Tas Pani legowała Złotych 20. Kościelnym Zywieckim pro Tempore będącym do używania bez Intressu azeby doglądali Kościoła Zywieckiego.
Tegoz Roku Stanisław Rymarz Mieszczanin Zywiecki Gorę wszystkę która iego była od wywozu poczowszy aż za Szubienice wdłuż y wszerz iako sam trzymał, tę oddał y darował na Wieczną Pamiątkę na Testamencie przy śmierci swoiey Miastu Zywcowi na Pastwiska Obcy wszystkiey
A Urząd za to Obligował się że będzie powinien Wiecznemi czasy za tę łaskę każdego Roku raz w Roku Łaźnią naymować na Ubostwo to iest Commune Balneum aby za niego Pana Boga prosili y iego wspominali.
Ale potym ta dobra Intencya odmieniła się. Bo Pan Mikołay Komorowski Starosta Oświecimski po śmierci tego Stanisława Rymarza odebrał był Miastu tę Gorę Jure Caduco iako na Pana Dziedzicznego. Iz tenze Stanisław bez Potomstwa Umarł y żadnych krewnych nie miał. A darował tę Gorę Stanisławowi Jarosławicowi a Szczekocinie po którym otrzymał onę Błażey Sobkowicz który potym przedał onę Miastu Zywcowi iako o tym niżey napisano będzie.
Tegoz Roku od Panny Maryi w Niebowzięcia w Krakowie aż do God powietrze było
Tegoz Roku od Miesiąca Września w Zywcu było morowe powietrze Wielkie które Studenci z Krakowa przyniesli y Miasto zarazili w którym Ludzi okrom Wsi więcey niż naypięcet pomarło y dla wielu Trupow Szkołę u kościoła z tyłu tego Krzyża wykopano do którey Pogrzebiczy wiele Ludzi Topolę na tą dla Pamiątki y znaku wsadzono a z tey do tąd taka Wielka Topola urosła który patrzący każdy dziwuie się y Starości iey przyznać musi

Pod czas tego

Podczas tego Powietrza między Ludzmi Umarł Xiądz Walenty Stoiek z Oświęcimia Altarysta Zywiecki
Także wto Powietrze Dom[...] Szesc Zgorzało w Straku wszkiey
Pod ten właśnie czas y Roku za Miastem Zywieckim Kosciołek S. Marka Ewangelisty zbudowany przy Bożey Męce Murowaney Która przed Powietrzem Roku 1584 Miserere mei Deus etc. Sit nomen Dni benedictam in Secula S.R.M.
A ten Kościołek wystawiony iest z Legacyi roznych morowych roznych Mieszczan y Dobrodziey ktory wto Powietrze pomarli Jako nie iaki Jerzy Mucharski alias Słowicha legował Spiże na Dzwonek y Złotych 10. na zbudowanie iego Także Walenty Słisz Hajdy Pyndze za Talar y Zyto omłocie sopzy wiertelí 5. dla Robotnikow y inszi ktorych nie podobna wymienie co dali po troche.
A ten Kosciołek tą Intencyą zbudowany iest azeby P. Bog y Swięty Marek to Powietrze morowe od nich oddalił iako tak stało się iako y w Rzymie w Dzień S. Marka gdy za Swiętego Grzegorza wielkiego Papieża Ustało gdy Procesyą na tą Intencyą w Rzymie odprawował y napominał tey tego Procesyą wiecznemi czasy po Chrześciaństwie w tenże dzień S. Marka odprawowac naznaczył y nięza iesc zakazał.
Co się stało za Xiędza Walentego Karabinka albo Korabinka Plebana na on czas Zywieckiego ktory był Rodem z Zywca
Roku Pańskiego 1592 Urzęd zupełny Zywiecki z Radą wszystkiego miasta Przedał Łaźnią mieyską w Łaźnie ten Szczęsnem Balwierzowi y Łaziennikowi za Summę Złotych 30 Polskich a nadto te Kondycye opisano mu pełnie naprzod od tey Łaznie aby co Rocznie dawał Płatu na Dzień S. Marka czyli Marcina Urzędowi mieyskiemu po Groszy 15. Co y Potomkowie iego mają pełnie y ich obligowano Do tego powinien był Łaźnią palic na każdy Kwartał albo Cwierc Roku to iest Cztery razy do Roku zawsze na Ubostwo y Szkołę w Imię Boze za Fundatorow tak iako inszi Balwirze przed nim czynili to iest przed Gody, przed Wielkanocą, przed S. Duchem, y przed S. Michałem, przytym Balwierzyka chował dla wygody ludzi y Nowych ustaw nie znaiące płace tylko iako Starodawna iest od Banieki puszczania Krwie y Golenia etc. Ku temu dano mu

niwke za sotą

Niwkę za sołą dla żywności uczyniwszy go wolnym od
wszystkich Ciężarow Obsług y Podatkow Mieyskich kto
re kondycye Obligowane nie tylko on ale y Jego Na
stępcy pełnili aż za niedozorem Urzędu teraz to wszystko
zniszczało y ta Łaźnia przez Stanisława Złotkowskiego
Grulińku zgnoiona y zruinowana iest który umarł R. 1701.
Tegoż Roku Dnia 5. Marca P. Krzysztof Komorowski Kaszte
lan Sądecki dał y Darował Stanisławowi Węgorzewskie
mu Sędzie y Mieszczaninowi Żywieckiemu (: nagradza
iąc mu znaczne iego szkody które dla służb w Maiętności
swey popadł :) Dom w Rynku albo kamienicę nieboszczy
ka Stanisława Rymarza który Jure caduco iako na Pa
na Dziedzicznego przypadł dawszy mu na to Przywiley obro
cie iako się mu podoba
W Krakowie zaś na Zamku Andreja Paliczowskiego ściąto, kto
rego Ociec własny kazał ściąć że był swywolny y Oycu
odpowiadał, Odmawiał odgrażaiąc.
Tegoż Roku Dnia 3ciego Lipca w Sobotę Powodz wielka
z deszczow była ze Stodoły, Domy, całkiem niosła y
wiele Szkod narobiła a z wlaszcza w Krakowie na Ka
zimierzu wszędzie zalała że po Rynku po Ulicach nawet
w Kościołach y Grobach wielka Woda była (: nie tylko tu
w Polszcze ale y w Węgrzech, w Morawie, y Sląsku, tak się działo
Tegoż Roku był korzec Żyta po Groszy 10. Pszenice po Groszy
20. Jęczmienia po Groszy 10. Owsa po Groszy 5. Grochu po Gro
szy 15. Krup Korzec po Groszy 24.
(Zima także długa była dla śniegow y Mrozow
Roku Pańskiego 1594. Dnia 11 Lutego w Piątek w Nocy
Żywiec pogorzał bo Domow Siedm w Rynku zgorzało
Tegoż Roku od Jesieni do Gromnic takie Ciepła były że O
rali Siali y bydło po polach paśli
Tego Roku w Jaworzu za Bielskiem Woyt y Karczmarz y dwa
inni zabili Innocencyusza Złotnika Pana swego Dziedzi
cznego z naprawy zuzanny Żony iego Zraniwszy go bardzo
do Sadzawki wrzucili którą potym ze dwiema temi Za
boycami Uchwycono y w Bielsku w Więzienie wsadzono, kto
rym Męki dziwne zadawali Dnia 10 Januarij, A trze
ci Zaboyca Nożem się przebił.
Tegoż Roku w Dzień Bożego wstąpienia nie iaka Doro
ta Szczepanowa z Lipowey zabiła Jurka Szczepana
Męża Swego

męża swego namowiwszy się z Łomzikiem Pokrewnym
Swoim z Ktorym Cudzołowstwo popełniła a złey okazyey
zeią srodze pobił y niż z Miasta Żywcza przyszedł na goło
wali doł w Komorże pod Łożkiem y gdy w nocy wyszedł Ku
Koniom doyrzec w sieni Uderzył go Czekanem Łomżnik
w Głowę y tak zamordował y z tą Dorotą Nałożnicą pod
Łożkiem zakopali go, Zaco od Sądu tu w Żywczu Okwo
wana była.
Tegoż Roku w Miesiącu Lipczu po Kanonizacyey S. Ja
czka od Clemesa Osmego papieża do Krakowa przy
niesiono Chorągiew z Rzymu do Kosciola S. Troyce Ktorą
z Wielką Ceremonią y Procesiami wProwadzono przez Ka
zimierz ze wszytkich Kosciołow od Bramy Skawinskiey
Tegoż Roku Xiądz Walenty Korabius albo Korabik
z Plebaniey Żywieczkiey Resignował a Introdukowany
y Instituowany Die 13 Novembris Die Dominico na Kentczką
Plebanią przez Xiędza Szymona Sczyrbica Altarystę
Kentczkiego, na ktorego tu w Żywczu Mieysce nastąpił
na Plebanstwo Xiądz Woyciech Bargalius Patriota Żywieczki
Roku Panskiego 1595 Dnia 29 Stycznia od Niesz
por do Godziny Dziewiątey Zamek Krakowski pogo
rzał y Kurza Noga co też y Powtore w Grudniu tegoż
Roku w Pokoiu Krolewskim chwyciło się aż ledwie
obronili
Tegoż Roku Postnego Czasu Xiądz Arcy Biskup
Gnieznieyski Xiędza iednego dał scięc o pewne Exces̄a
Tego Roku Przed Swiątkami we Srodę Przytrafiły się w Żywcu trzy
Exequucye trzech Osob ktore o tem wystąpek razem zginęły.
Naypirwiey Walenty Koszawa ~~z Cięcka~~ z Lisca zginął ze Sebestyana
Zagadłowego na Hali gdy konie pasł zabił a to z tey okazyi na
mowił go tenże Sebestyan w Karty y graiąc Groszy dwa y sze
ląg na Stawki położone mu porwał ktorych chcąc Upominał a nie
chciał ich wrocić z Ktąd go Siekierą z gniewu ciął aż zarazem
Umarł po smierci wziął iemu złotych puł tora iesczcze y tak
od niego odszedł
Potym Dorota Hoczyfarowna z Lisca zginęła ze męża swego mąż z inszym
w Bestwinie Slub brała do czego się nie znała aż attestacya od
Xiędza Bestwinskiego przyszła
Na Ostatku Barbara Opiołonka z Lipowey zginęła in[illegible]
iąc na nię

ioc na nię całyy y Gromada że od tey ku tak uniech w Złym podeyzreniu była y żeby im niało byc dla to psować y pożytki odeymować dla czego że wsi wygnana była. A ta przed Mękami y po mękach do niczego się nie znała y z tym na Sąd Boży poszła. Jaka to przed tym surowość była niech każdy uważa.
Roku 1596. Kaplicę Poboczną od północney strony Kościoła Żywieckiego poczęto murować którą z Rozkazu Pana Krzysztofa Komorowskiego Kasztelana Sądeckiego stawiano y kamienie ciesano tak na kopułę iako y na insze potrzeby wydrożywszy na tych kamieniach liter które do tąd wydaią: Assumpta est Maryam in Coelum Ec. y ten Rok przy tych literach na Kamieniu wyrażony iest na kopułe 1597.
Tego Roku Dnia 19. Czerwca X. Walenty de Antiqua Sądecz Pleban Rychwałski w starości umarł y w Żywcu w Kościele pogrzebion
Roku Pańskiego 1597 Dnia 26go Stycznia P. Mikołay Komorowski Syn Pana Krzysztofa Komorowskiego Kasztelana Sądeckiego Dał Cechowi Szewieckiemu Przywiley na wolne darcie dzięgi w Całyy ... tkich Lasach Żywieckiego Państwa na wieczne czasy, także y na palenie wapna w tych lasach y aby żaden z nich do nich nie wkupiony we dwie milach im nie przeszkadzał ale ta wolność y Prawo temu Cechowi nie nie ważne iest.
Tego Roku Dnia 5. Maja we Wtorek Szlachetny Jakub Fryczkowski na Międzybrodzie w drugim brodzie (: sądzę na koniu) w rzece Sole ztonąwszy pogrzebion w kościele Żywieckim.
Tego Roku w Kętach Annę dziewkę iedną co dobrze przykradała nad zwyczay pospolity obwieszone.
Także Macieja Biednyckiego co bił fałszywą monetę spalono.
Tego Roku w Krakowie Dnia 23 Czerwca w Wigilię S. Jana Krzciciela na Grodzkiey Ulicy Jezuici Kościoł S.S. Piotra y Pawła założyli gdzie Muzyka była we trzy chory y Msza S. odprawowano pod namiotem na który kościoł Zygmunt 3ci Król Polski wielki koszt łożył.
Roku Pańskiego 1598. Panna Elżbieta Pana Krzysztofa Komorowskiego w Małżeństwo iest wydana za Pana Alexandra Myszkowskiego. wesele było w Żywcu prawie w ostatnie dni Zapustne.
Tego Roku w Dzień S. Mateusza Apostoła y Ewangelisty to iest 21 Wrz. P. Mikołay Komorowski Starosta Oświęcimski otrzymał to Starostwo na którego tego Czasu wieczność.
Tenże tego Roku Starostą Lipnickim został y Panem na Myślenicach
Przy tey okazyi

Przy tey Okazyi godzi się też przypomnieć z Relacyi tudzi godney
Iż tenże P. Mikołay Komorowski będąc Starostą Lipnickim Dzwon
Wielki z kościoła Lipnickiego wziął y tu go do Żywca zawieść ka-
zał a Żywiecki Wielki zaś tam mieysca zamięnił, który tak
powiadaią że nie chciał Dzwonić, Ale to podobniey iż go musiał
nadworcie gdy go oto w Duchowieństwie turbowano tylko za Że-
lazne albowiem Sera zamięnił
Tegoż Roku Dnia 27 Iunii Panna Katarzyna druga Corka Pana
Krysztofa Komorowskiego dana za Małżonkę P. Lanckorońskie-
mu, wesele było w Krakowie
Tego Roku Cech Uczciwy Piekarski Żywiecki otrzymał od Pana
Mikołaia Komorowskiego Przywiley albo Potwierdzenie Arty-
kułow Co się Stało za Życia Rodzica iego Pana Krysztofa Ka-
sztelana Sądeckiego według których Rząd Rzemiesła swego
prowadził y zasłaniał się ale potym inszy od P. Franciszka Wie-
lopolskiego Starosty Krakowskiego dostał w którym Artyku-
ły lepsze y porządnieysze zostaią
Tego Roku we Żniwa były nie pogody że Zboża pogniły y porosły
w Jesieni także że nie mogli Orać siać z tąd drogo było że
korzec Żyta był po Półtorzecia Złotego
R. Pańskiego 1599. Panna Barbara Corka Pana Krysztofa Ko-
morowskiego tu Umarła y tu w Żywcu pogrzebiona iest
Tego Roku Korona Żelazna albo Paiąk przed Wielkim Ołtarzem wi-
szący w której Świece stawiaią y zapalaią zrobiona przez uczci-
wego Towarzysza Kowalczyka który robił u Maystra Fyrtkiem
nazwanego
Tego Roku J.W. P. Krysztof Komorowski y po nim Pan Mikołay
Syn iego Starosta Oświęcimski skupili Role Mieyskie na
Dwor Obszarski od tych Sąsiad y Mieszczan Żywieckich, to iest
Rolę Szpitalną Kobietkowską, Borkowskie dwie, Szczepanowską,
Czyłowską, Włoczkowską, Pomiotłowską alias Gibaszowską, Pero-
wską, Bargałowską, Owsionkowską, Starzowską, Świątkowską, Ka-
sprowską, Odrzygoscieowską, Wielkoską, Kubieboską, Woiciecho-
wską y Leczbierowską każdą po Złotych Sto y Dziesięć
Z tąd Folwark Obszarski tegoż czasu stanął zegnawszy dwo-
rzyszanow ze wszystkiego Tęgu a na Groyec w to mieysce Grunta o-
nym dano
Dla czego Grunta mieyskie Uszczupliły się y teraz gdy by prze-
dawał więcey by musiał dać niż co się zatę Sume sprzedały
Za co Miastu Żywcowi Czyny z Rol troiakiego Zboża do Zam-
ku przedtym oddawanego odpuszczono y zniesiono tylko
Pła[ci]…

Płatu albo Czynszu Rocznego Złotych 63. y Groszy Cztery od tego czasu płacie naznaczono

Taczmo zas Iego Mći X. Proboszczowi Zywieckiemu od tychze Rol zginęło Rol 20. szkody sobie pretenduiąc co Rok iako się w Monimentach starych pokazuie y X. Stanisław Bloch dał to sobie w Aktach Mieyskich opisać gdzie o tym iest Re lacya sub Actu Anno 1631. Feria 3tia in Vigilia Visitationis B.M.V.

Roku P. 1600. Xiądz Woyciech Bazgalius z Pleban Zywiecki w Wielki Piątek prawie w kazanie Umarł który Pogrzebiony w Kościele Zywieckim we Srodę po Wielkiey Nocy. po nim na stąpił na Plebanią X. Sebastyan Berger albo Bergius Koruny iego y tu z Zywca Rodzic

Tegoz Roku w Niedziel Czwartą po Wielkieynocy Dorota Zabiaczka z Zywca w Lętach umarła która była w Rzymie z Rądl przyszła po Wielkieynocy zdrowa a potym się rozchorowawszy w tą Niedziel w którą czytaią Ewangelią Vado ad eum qui misit me w kazanie pobożnie Umarła y tam Pogrzebiona

Tegoz Roku Pani Elżbieta Komorowszczonka P. Alexandra Myszkowskiego Małżonka Umarła w Krakowie w Sobotę mię dzy Oktawą w Niebowstąpienia Pańskiego która tamże w Kościele S. Troyce w Kaplicy ich IchMć Panów Myszkowskich pochowana gdzie y X. Piotr Myszkowski Biskup Krakowski leży bo on tę Kaplicę S. Dominika z Marmuru Sa mego wymurować kazał

Tego Roku Dnia 4 Października to iest w dzien S. Franciszka IM. P. Mikołay Zebrzydowski Woiewoda y Starosta Krakowski pod Lanckoroną na Gorze przed tym nazwaney Zarek a teraz Kalwaryą Kaplicę S. Krzyża albo Ukrzyżowania Pańskiego Gmachy założył takim kształtem y Forma Jako y w Jeruzalem iest.

Co słysząc JMć P. Krysztof Komorowski Kasztelan Chełmski a Pan na Zywcu Dziedziczny podniosł na niego Woysko y wyiezdzał z Ludem swoim mieniąc iż mu Gruntow iego do Starostwa Barwałdskiego należących zaymował iakos iuz Gorę Kalwaryą opanował y tam działa w szancach swych zasadził, których strzałano do tych się widoczne Znaki. Które potym roznice w Gruntach Commissia nastąpiła y to wszystko uspokoiła y żaden w Potyczce zabity nie był

Tego Roku Piotr Komorowski Syn Pana Kasztelana Chełmskiego.

deckiego był w Potrzebie Pod Dyrekcyą P. Jana Zamoyskiego
Hetmana Polnego Polskiego z Wielą Panow do niego przyłączonych
w Multańskiey Ziemi gdy w Polszcze Woyna Uchwalona była prze
ciwko Michałowi Woyewodzie Wołoskiemu który się był nim
uczynił wypędziwszy z Wołoch y z woiewodztwa Symeona kto
rego na Granicach Wołoskich Polacy zastaczyli y Podsiele
synem y Rzeką bitwę z nim złożywszy woysko iego którego
miał Sześćdziesiąt tysięcy częścią zbili częścią rozproszyli,
iż uciekać musiał. W którey potrzebie wspomniony P. Piotr
Komorowski Chwalebnie stawał y zwycięstwo znacznie otrzymał
iako o tym w Jego Epitaphium niżey opisano będzie
Tegoż Roku drogo było gdyż Korzec Żyta po Kopie był Z-
ozimienia po Groszy 40 Owsa po Groszy 24. Grochu Korzec
po dwa Talery Mydeł Słomy za Złoty na Ubogich Ludzi
było głodno że Lada chwasty iedli y z głodu umierali z czego
złodzieii y Łotrow było wiele
Tegoż Roku P. Andrzeia Bibersztyna Kastowieyskiego w
Iwaney Wsi Pana Poddani w Gaju zabili y na Grunt P. Jano
wskiego do Wody zanieśli y tam go wrzucili którego Czwarte
go Dnia znalazszy w Którey wsi Kościele pogrzebli
Roku Pańskiego 1601. we Środę po S. Błażeiu udyzna Exe
quowana była przed Sąd Mieyski na Śmierć Ewa Gadrowska
eżłkawicę z Roskazu P. Krysztofa Komorowskiego ie Męża
swego zabiła z pomocą Mełcerza Syna Herodowego z któ-
rym nieczystość popełniła chociaż mu tego ta ciotka była a
męża swego niewidziała bo w iedney nocy w pościeli
przyległa mu nogi aby się nie mógł ruszyć a on go za Gar-
dło dławił y Zadusił a potym wynieśli go do Stodoły na
Gumno aby się nie spodziewali udawszy że z piętra spadł y za-
bił się którego Mordercę w Roku 1608 Ćwiertowano
Tegoż Roku w Sam Dzień S. Franciszka Kaplica S. Krzy-
ża na Górze Kalwaryi będąca wygotowana z wielkiey Uoscy-
tości przez Klaudyusa Rangona Biskupa Regien-
skiego Legata Papieżkiego Poświęcona w Przytomności
X. Bernata Maciejowskiego Biskupa Krakowskiego y wie-
lkich Zacnych Ludzi Kazanie miał tey Dedykacyi X.
Gaspar Saliczki Societatis Jesu, Prorokuiące temu miey
scu że na tey puszczy będzie w Sławione Imię Boże iako
się tak stało

Tegoż Roku był Rok pożny do Sieiania bo Jęczmieny Owsy
Grochy

Grochy etc. aż przed wszystkiemi Świętymi ciężarze niepozbyte były
y po S. Marcinie Zboża y były na wielu mieyscach na polu zo-
stały gdyż Śniegiem przypadły.
Roku Pańskiego 1602 Dnia 4 Marca Piorun uderzył na Wie-
żę Żywiecką ale przecię żadney szkody nie uczynił. Co to iuż
drugi raz na tę Wieżę Piorun uderzył.
Tegoż Roku Miesiąca Lipca JMć P. Mikołay Zebrzydowski
Fundator Kalwaryi Zamyslaiąc Klasztor WW. OO. Bernardynow
tamże założyć, aby Xięża mieli Kaplicę S. Krzyża w Subnatło
w Kapitule Radomyskiey że zesłano dwu Oyców przednieyszych
aby to mieysce uważyli: Wielebnego Oyca Marjana Poświat-
skiego z Oycem Benedyktem Anserynem. Ktorzy to upatrzy-
wszy Okoliczność y Sposobność tego Mieysca Onoż na Kla-
sztor przyięli y Gromadzie się poczęli. W ktorym pierwszy Oy-
ciec Benedykt Anseryn tam umarł y pogrzebiony iest w
Roku przyszłym 1614.
Tegoż Roku Dnia 18 Czerwca JeyMć P. Mikołay Komorowski
Starosta Oświęcimski Dał y Darował Stanisławowi Żyszkowi
Kucharzowi swemu za Zasługę iego Kęs Ziemie leżący od
Ziemlichowca u Koncu Rol Pietrzykowskich Zagonow
40. na wieczne y wiekuiste czasy. Z tąd to tam Działki
Ziemi poczęty się we Miastu inkorporować
Tegoż Roku 21 9bris in Festo Praesentationis B.V. Mariae
Dzwonek na Kościoł Kłobucki ulał Jozef Krakowita za sta-
raniem X. Walentego Kwalbiapa a z Żywca Patryota.
Roku Pańskiego 1603 w Zatorze Stanisława Zabokliczkie-
go Bakałarza Erazm Gdowski Mieszczanin tameczny do
śmierci nożem przebił, ktorego Dnia 10 Stycznia w Zatorze
było.
Tegoż Roku JMć P. Mikołay Zebrzydowski Wojewoda Kra-
kowski poczynaiąc Kościoł Klasztorny na Kalwaryi muro-
wać wezwawszy Legata Papieskiego y Dwu Biskupow
Krakowskiego y Łuckiego, Dnia wtorego Sierpnia w Sam
Dzień Porcjunkule to iest nayświętszey P. Angelskiey
pierwszy Kamień z wielkiemi Ceremoniami założył y
Szczęśliwie Fabrykę począł.
Roku 1604 Dnia 8 Listopada Żywiec miasto pogo-
rzał w Ulicy Krakowskiey y zgorzało Domow pię-
y Stodoł 23 ze Zbożem 60 Wielki wiatr był
a z Gr

az Gonty niosl na Stodoly.

Roku Panskiego 1605 Na Kalwaryi Nowozaczetey przez Wielebnego Oyca Benedykta Arseniusa pierwszy Kamien na Grob Panski y Kaplicę Piłatową Załozono a tym czasem razmierzywszy drogi Swięte Krzyże postawione były na tych Miejscach gdzie teraz Kaplice stoią zamyslawszy JMć Pan Fundator wszystkie drogi Męki Panskiey załozyc y kaplice na nich wymurowac iakosz od Roku 1611. zaczęto aż do Roku 1617. doskonczone są.

A rozmierzał te Swięte Miejsca niejaki X. Broscius Doktor y Geometra Krakowskiey akademiy który poczęwszy od Kaplice S. Rafała aż do Grobu Panskiego narachował Łokci Krakowskich 11812½.

A nad Mularzami był Magistrem Paulus Baudarsh Belga który rzadko był trzezwy ale zawsze piiany a ten Klasztor Koscioł y Kaplice, S. Rafała tak porządnie wystawił który mu się dziwowano y z Panem Fundatorem iakoby iedney mysli był.

A ten Rozmiar Mieysc Swiętych albo Drog męki Panskiey na Kalwaryi dla wiadomosci Czytelnika tak na Łokcie Krakowskie wymierzono iest:

Od Kaplice S Rafała aż do Ogroyca iest Łokci ~~kro~~ 3240¾
Od Ogroyca do Poimania Łokci ~~kro~~ 52
Od Poimania do Cedronu Łokci ~~kro~~ 1066.
Od Cedronu do Bramy wschodniey Łokci ~~kro~~ 132.
Od Bramy do Annasza Łokci ~~kro~~ 1506
Od Annasza do Wieczernika Łokci ~~kro~~ 426
Od Wieczernika do Kaifasa Łokci ~~kro~~ 123
Od Kaifasza do Piłata Łokci ~~kro~~ 1245¾
Od Piłata do Heroda Łokci ~~kro~~ 827½
Od Heroda do Piłata insza droga Łokci ~~kro~~ 1011¾
Od Piłata do włożenia Krzyża. Łokci ~~kro~~ 22
Od Upadnienia z Krzyżem Pierwszego Łokci ~~kro~~ Łokci 130½
Do Serca albo Zayscia Matki Bożey Synowi ~~kro~~ 85½
Do Cyreneusza Łokci ~~kro~~ 107¼
Od Cyreneusza do Weroniki Łokci ~~kro~~ 294.
Od Weroniki do Bramy zachodniey Łokci ~~kro~~ 378.
Do Niewiast płaczących Łokci ~~kro~~ 538¼
Do Trzeciego Upadku z Krzyżem ~~kro~~ 288.

Do zdarcia

Do zdarcia Szat w Iaskini Łokci trzo — 243 $\frac{3}{4}$
Zrąd do Ukrzyżowania Łokci trzo — 37 $\frac{1}{2}$
Do Namazania Ciała Panskiego Łokci trzo — 24
Zrąd do Grobu Panskiego Łokci trzo — 26 $\frac{1}{2}$
Ktorego Rozmiarne iest Krokow 1575 z ktorych każdy Krok zamyka w sobie Puł Osma Łokcia a na to ktore uczyni z ułamkami Łokci 11812 $\frac{1}{2}$ to iest tyle krokow Łokciowych
Roku tego we Srode Swiętecżną IMć P. Mikołay Komorowski Starosta Oswięcimski dał tęż Ziemie za Cegielnią na on czas miedzy Pietrzykowskiemi Rolami nad Jeziorem mieyskim leżącą Jakubowi Boczkowskiemu y Corce iego na wieczne y wiekuiste czasy A to z tey przyczyny że tu w Zamku Zywieckim JMć P Mikołay Komorowski przy Rodzicach swych mieszkaiąc był ieden czas wesoły postał po Muzyke a potym po Panny mieyskie Zywieckie tako młodziany a potym pod piersy sobie Ktos Annie Boczkowskiewnie Corce tey odiąc chciał ona nie mogąc gdzie uiść aż Cyli Oknem czyli na Sali Zamkowey odważnie skoczyła y Oko sobie Szwankowanie wybiła Ktorey Panstwo Łaskawie dla odwagi tey iey w nagrode tego Oka tenże Sztukę Ziemie Rodzicom iey nadano, co się dla tego Oka stało.
Tego Roku tydnia na drugi dzien we Czwartek Swiętecżny Pod tenże czas Ten IMć Pan Mikołay Komorowski przy tey Sztuce Ziemie inszą Sztukę Marcinowi Bielowi y Annie Zonie iego wzdłuż od Kilmichowca aż do Ziemie tey Jakuba Boczkowskiego aż do Miedze takze Stanisława Zyrka na on czas Panskiego Kucharza nadał Ktore Grunta odtąd w Possesyą Mieyską przyszły y były będąc wolne od Czynszu aż do Roku 1700. na nię dopiero włożono y Oszacowano Czyns Zamkowy.
Tegoż Roku Dnia 7 Listopada Jakub Kuba z Sporzyszgnął przed Sąd Mieyski Zywiecki tu wzięty o rozne występki y rabunki a złotaszczu że dwie Zony miał y Pszczoły łomał czyli łupał z Towarzyszem swoim Za co przed Sąd Boży poszedł będąc osadzony aby był koło słupa wodzony a wytoczone Jelita z niego były Co się tak stało potym był Scięty Ktorey takiey Exekucyi Strasznej w Zywcu iescze nigdy nie było
Roku Panskiego 1606. w Dzien Panny Maryi Gromniczny Pan Jan drugi Syn tegoż Imienia JM. Pana Krzysztofa Komorowskiego.

Komorowskiego Kasztelana Sądeckiego w Młodzieńskim
wieku Umarł tenże Pogrzebiony był w Poniedziałek po
Niedzieli Kwietniey to iest w Wielki Tydzień
Tegoż Roku Pan Andrzey Komorowski Syn JM Pana
Krzysztofa Komorowskiego Kastelana Sądeczkiego w Mos
kwie Zabity iest Ktory się dobrze bronił w ten Czas gdy
Dimitr Car Moskiewski Marynę Mniszkownę Woiewodzion
kę Sendomierską w Małżeństwo poiął y tam do moskwy
przyiachawszy z Ludem Polskim y przez dwie Niedzieli
bankietuiąc. Się Moskwa zdradą Skupiwszy się przez
dzwięk Dzwonu iednego w Nocy na Pałac Czarski zdra
dą y gwałtem Napadszy Czara swego tamże haniebnie
z wielą Polakow zamordowali w ktorey okazyey pomieniony
Pan Andrzey Komorowski Poległ y tam Pogrzebiony iest.
Roku Panskiego 1607 Dnia 16 Sierpnia JMi Pan Miko
łay Komorowski Starosta Oswięcimski Dał Uczciwemu
Cechu Rzeźniczkiemu Żywieczkiemu przywiley swoy
Opisawszy im Artykuły Ktoremi się rządzić maią Naźna
czywszy Wolnicę każdą Sobotę w Żywcu ażeby się miasto
Targu odprawowała, Rok do Roku a z tego Cechu co
Rocznie nakazał dawac do Skarbu Zamkowego
Łoiu Kamieni Siedm z ktąd od tego Czasu aż do tąd odda
wac Muszą
Tegoż Roku dnia Osmego Listopada Exequowany był
przez Sąd Żywieczki Mieyski niejaki Jędrzey Krawc
Sługa JM Pana Myszkowskiego a to za zabicie tegoż Pomie
nionego Pana iż bardzo Czeladź Swoię y Poddanych
bijał ktorego przez Dekret Na Smierc Cwiertowaną Ska
zano. A tego Pana Jana Myszkowskiego Zabito w Zaduszny
dzień w Nocy w Bestwinie pochwyciwszy poynatemiego
y krztan poderznęli z ktorych Złoczynczow był ieden Subdi
akon a ożenił sie
Tegoż Roku przed Samym Adwentem JM Pan Piotr
Komorowski Syn Nastarszy JM Pana Krzysztofa Komoro
wskiego Kastellana Sądeczkiego poiął w Małżenstwo
JM Pannę Katarzynę Przerebską na Zamku Krakowskim
było hoyne Wesele
Pod tenże Czas JM Pan Krzysztof Komorowski Kastelan
Sandeczki Xiędzu Proboscżowi Żywieczkiemu pozwolił wz
ględem Taczma z Dworow Zamkowych Młyn pod Sam
ym Zamkiem Żywieczkim Zostaiący pospolicie Mieyski
Młyn Nazwany ze wszystkiemi dochodami y pożytki iako
to Miarkami z niego

iako to Miarkami z niego przychodzącemi w dzierżeniey Używa nie Spokoyne biorąc z niego pożytek przez Wszytko Panowanie JM Pana Mikołaia Komorowskiego.

A za Panowania Konstantiey Krolowey Polskiey od Pierwszego Starosty Zywieckiego JMć Pana Krzysztofa Czarneckiego odebrany y wtadzy Zamkowey przypisany iest Złotych tylko 350 z Skarbu Zamkowego naznaczono w to Mieysce Płacić, a dochod tego Młyna Teraz Złotych 1000 Wynosi.

Roku Panskiego 1608 po Niedzieli Szostey Poswiątkach Dnia Szostego Miesiącza Lipcza Godziny Osminastey na Czasym Zygarze JM Pan Krzysztof Komorowski Kastelan Sandeczki a Pan na Zywczu Łodwigowicach Slemieniu y Suchey Dziedziczny tu w Zywczu w Zamku Zywieczkim Swiątobliwie Umarł.

A ten na Testamencie Naznaczył Kosciołowi Zywieczkiemu Dziesięć Tysięczy Złotych na Fundatią kursu do Kaplicze od niego Zaczętey Murowac w Niebo w Zięcia Nayswiętrzey Panny Maryey azeby Wiecznemi Czasy od tey Summy rost y to Nabożenstwo sie odprawiało.

Przytym Spitalowi Zywieczkiemu Naznaczył Takż Fundatiey Cztery Tysięcze złotych z kond dotychczas ordynarią Za Wyderkaff temu Spitalowi Corocznie Zamek z Dworow Zywieczkiego Panstwa oddaie y dopiero Spital Zywieczki Gruntowną Fundatią odebrał y Otrzymał bo przed tym Mało co było Ordynariey iemu Należącey.

Na Ostatku Naznaczył JM Panu Mikołaiowi Staroscie Oswięcimskiemu Synowi Swemu Kaplicze Zwyszpomienioną dokonczyc y Ciało iego wniey pochowac

Co Wszytko Wedle iego Intentiey Ostatniey Woli stało sie Naprzod Kaplicze przy Kosciele Zywieczkim na Połnoczney Stronie iako iest w tey ozdobie prętko Wymurował y Należycie dokończył w ktorey Ciało iego podwalat pogrzebł

Na kasz zas JMX Proboszczowi y Mansionarystom iego co Roczne z Młynow Ordynatią Zapłaty dawac Naznaczył Spitalowi zas miasto Wyderkaffu od Summy Czterech Tysięczy Ordinarią z Folwarkow Nabiałow zboż Roczną tak Wydawac zawsze kazał w ten Opisany Sposob

Zyta Na Rok Cwiertni -- Nro ------ 24

Grochu Na Rok Cwiertni Nro ------ 4

Masła Na Rok Fasek Nro ------ 12

Syra Na Rok

Syra na Rok Kop Nro — — — — — — 12
Piwa na Rok Achteli Nro — — — — — 12
Słonin na Rok Połci Nro — — — — 12
Piniędzy na Rok Złotych Nro — — 48
Toiest na Miesiąc Każdy po Złotych Nro — 4
Którą ordinarią aż do tąnd tak oddawaią aż nieskoro
Znowu w Zimie na Każdy Tydzien po dwie Fury Drew przy
czyniono toiest w Roku 1700 z Ordinatiey JM Pana Fran
ciszka Wielopolskiego Pana na Zywczu Dziedzicznego
Po Smierci tedy JM Pana Krzysztofa Komorowskiego
Kastelana Sądeczkiego Zostało Synow trzech toiest
Piotr Alexander y Mikołay Między które tak Państwo
iego podzielono było y od tąnd rozerwane iest
Naprzod Panu Pietrowi dostało sie Panstwo Suskie
Potym Panu Alexandrowi Państwo Slemięnskie
Na Ostatku Panu Mikołaiowi iako Dziedziczowi
Państwo Zywieczkie y Łodygowskie Fundatiey
Kościelne y Spitalne włożywszy które Kosciołowi
Zywieczkiemu Należą
Między któremi była oto Wielka rożnica y Woynę między
Sobą Bracia toczyli dla Państwa tak Szerokiego z tąnd
iesze Szancze na Gorze Koniuszcze tak nazwaney do
tąnd Zostaią nad Rychwałdem y Znaki siętego poka
zuią ale przecię zaledwie sie zgodzili
Pan tedy Alexander Komorowski Otrzymawszy Sle
mienskie Panstwo zaraz się z Jey Mością Panną Stadniczon
ką ożenił ten zawziętosci dla podeyrzenia iakiegos
Swoim dwiema Dworzanom Zacznego y Slachetnego
Domu a iescze krewnym pomałżoncze tak zemstę nie
słuszną Wyrządził: Gdy Pachołkom Swym iednemu
Dzwonarzowi a drugiemu ~~a drugiemu~~ Kwasniowskie
mu tak nazwanym Pana Stadniczkiego Wywalaszyc
a Pana Dembinskiego Oslepic kazał za co iako sie obro
nił y gdzies sie podział o tym nizey napisana będzie.
Tegoż Roku dnia 15 Lipcza Miesiącza JM Pan Mikołay
Komorowski Starosta Oswięcimski a Pan na Zywczu
dziedziczny Otrzymawszu Państwo pod swoię własną
directią dał przywiley Miastu Zywczowi w którym
potwierdza wszystkie prawa y Wolnosci Przodkow
Swoich
A przytym taką Ordinatią czyni aby mieszczanie Zywieczy
Słody zboża z Folwarkow Państwa Zywieczkiego na P.
y Gorzałki nemine

na Piwa y Gorzałki nemine excepto brali Ktorego Słodu toiest Piwnego Każdy Korzec Strychowany pod Rękę po Groszy 26 tak w Natańszy y naydroszy Rok płacic mieli Ale Słody takie były z Pszenice Chlebowey Małdry dwa a Jeczmienia Przedniego Małdr trzeci

A takie Korce były Zeby ze dwu Korczy Cwiertnia Krakowska była y Młynarzowi od Mielenia tych Słodow tak Miarek iako y Piniędzy Zaden datek niebył

Ale też Zaden z miasta y podłanych niesmiał się ważyc Słodow Albo Zboż z Kąnd innąnd przywozic ale z Swego własnego robic pod Zabraniem takich Słodow chyba Zeby ichc na Folwarkach Pańskich niebyło y grzywien 10 powinien odłożyc Ktory Słod y Winy Połowa na Zamek połowa Urzędowi z Spitalem Należec Miały z Ktorego Słodu takie piwo Warzyc po winni byli, z Każdego Małdru Beczek Zawsze 21 a na dolewki po Achtelu mieli brac, Więcey nieprze bierac pod Winą Grzywien 10 a w Każdey Becze aby 96 Garczy było pod przepatkiem piwa y Winy Grzywien 10 a Beczka Każda Piwa po Złotych 7 tak w drogi iako y w tani Rok przedawana bydz powinn

Do tego Piw Zadnych do Miasteczka Wozic niegodziło się z Kąnd indzey pod przepatkiem Piwa y Winy Grzywien 10

Tak ze Zaden Mieszczanin nie smiał minąc pierwey niż nań okolka przydzie piwa Warzyc pod Winą Grzywien 10 tak że y ci Podlegac powinni byli co Marcze robic chcieli

Przytym nigdziey niebyło Wolno na Wsiach Piwa Szynkowac okrom trzech Karczem Jedney U Urbanka Na Bystrey Drugiey U Kasprzyka na Lesie Treciey na Soli

Urzędnikom zas Na potrzebę Domową Piwa Warzyc pozwolono ale w Browarze Zamkowym Ktorego Szynkowac Niemieli pod Srogim Karaniem.

A kto by Gdzie indziey Piwa Sobie Kupił okrom Miasta Winy Grzywien Szesc przepadac powinien

Gorzałki też pozwolono palic na ktorą Każdy Tydzien Cwiertni 5 Słodu Wyrabiac mieli, Ktory Słod Szczero Jeczmienny nato dawano.

Tego Słodu Korzec był po Złotym Jednym płaco ny a Każdy Kur

ny a każdy Kwartał po wyszynkowaniu zaraz płacić powinni.
Zostawiwszy sobie Pan Dziedziczny Palenie Gorzałki w maiętnościach swoich a Mieszczanie tylko w mieście szynkować powinni były
Szynkowanie Wina Porządkiem szynkować nakazano a ktoby bez Porządku szynkować sobie pozwolił Grzywien trzy ukrzywdzonemu winien Oddać był.
Ktore Grzywny y Winy z wysz Opisane zawsze połowa na Zamek a połowa na Urząd z Szpitalem należały.

Ktorego Przywileju dla Informacyi y wiadomości dalszey Copiatum iego własna Forma wypisuie się słowo w słowo tak.

In Nomine Domini Amen.

Ad Perpetuam rei Memoriam Nos Nicolaus a Komorow Haeres in Żywiec Liptoviensis et Oraviensis Comes etc. etc. Osviecimensis Capitaneus etc. Significamus praesentibus literis nostris quorum interest Universis et Singulis Exhibitas nobis esse Literas Pergamenas Polonico idiomate Scriptas manibus Illustrium et Magnificorum Dominorum D. olim Joannis Spytek a Komorow Pocillatoris Sacrae Regiae Majestatis Patrui Nostri et Christophori a Komorow Castellani Osvientimensis Progenitoris nostri Heredum in Żywiec Liptoviae et Oraviae Comitum subscriptas et Sigillis eorum Communitas Ordinationes Certas oppidi Żywiec Nostro Hereditario Servientes in se Continentes Sanas Salvas Illaesas Omnique Suspitionis Nota carentes Supplicatumque nobis est per Oppidanos Żywecenses Subditos nostros Hereditarios et easdem Literas Authoritate Nostra approbare et Confirmare dignaremur.

Quarum Literarum tenor Sequitur W Imienu Boże Amen Ku Wieczney pamięci My Jan Spytek z Komorowa Podczaszy Krolowey Jey Mci y Krzysztof z Komorowa Kasztelan Oświęcimski etc. etc. usque ad Subscriptionem ręką własną moią ut patet in Anno 1574. Sapienius.

Nos itaque Supplicationi praedictorum Oppidanorum Żywecensium Subditorum nostrorum benigne annuentes easdem Literas hic praeinsertas non solum approbamus Confirmamus ratificamus Verum etiam ex innata nobis benignitate contra praefatos Subditos nostros Żywecenses punctis non nullis infra Scriptis in Ordinem Novum Melioremque redigimus atque praesentibus Literis Nostris quorum tenor sequitur talis

Mikołay z Komorowa na Żywcu Dziedziczny Pan Liptowski y Orawski Hrabia Oświęcimski etc. etc. Starosta wszem

wo Obec y każdemu

w Obec y Każdemu z Osobna Komu to wiedzieć należy Niniyszym
Pismem naszym Oznaymuiemy.

Iż my baczenie maiąc na Wierne y Życzliwe posługi Poddanych
naszych miłych Dziedzicznych Obywatelow Miasteczka nasze-
go Żywca Dziedzicznego y chcąc sobie tychże Poddanych
naszych Dziedzicznych łaską naszą w tymże Poddaństwie y
Życzliwosci w tymże zatrzymać y do każdey Sprawy chcąc ie
sobie Wiernieyszych mieć, Prawa im z Strony Słodow z Zboż
wszystkich Folwarkow Państwa naszego Żywieckiego na wa-
rzenie Piw y Gorzałek takie nadaiemy.

Naprzod Słodey z Zboża wszystkiego Folwarkow Państwa nasze-
go Żywieckiego na Piwa y na Gorzałki tak do Miasteczka
iako y do wszystkich Maiętnosci naszych na warzenie Pi-
wa y Gorzałki palenie należące tu mieszczanie Żywiecy
Poddani nasi Dziedziczni wszyscy bez mine excepto brać ma-
ią ktorego Słodu to iest Piwnego każdy Korzec Strychowany
pod rękę po groszy 26. tak co naytanszy iako y co naydroż-
szy Rok, na każdy kwartał po wyszynkowaniu tego Piwa
bez wszelakich zwłok płacić będą powinni.

Na Słody Piwne takie a nie inaksze Zboża dawać tymże mie-
szczanom będziemy. Pszeniczne przedniey Chlebowey małebyłiwa
Trzeci Mac ... na przymieszanie pośledniey Piwney chędogiey
na każde założenie albo na Mieysce Pszenice pośledniey Piw-
ney chędogiey Jęczmienia przedniego Macka iedna, które
Słody Korcze naszym tak lecz naszą iako Mieyskie Lechowa-
nym mierzone być maią. A Korzec iako Wielki być ma-
ły ze dwu Korcy ćwiertnią Krakowską była.

Do robienia takich Słodow my Piwowarow swoich zawsze da-
wać mamy y robić w ciech Słodowniach Piwowarowie nasi
maią przy Ciedzach iednak dwoch Przysięgłych od Pospol-
stwa do takiego dozoru naznaczonych y od nich wysadzo-
nych. Słody Ktakowe w Młynach naszych tymże mieszczanom
mleć dopuszczamy w ciem aby im Młynarz o żaden datek
przykszy nie ma ani wspominać. Miar także żadnych
nam od takowych Słodow dawać nie powinni.

A ieżliby się ktory Mieszczanin mimo Wiadomosc y pozwole-
nie nasze Słody gdzie indziey kupować albo też Zboża swe-
go robić wazył by się tedy on wszystek Słod bądź to kupiony
były to ze swego Zboża zrobiony nam przypadać ma y ...
prócz tego w Gumnach y Folwarkach Państwa naszego
Żywieckiego nie stało y ceny Grzywien ... Zaraz bez

wszelakich

wszelakich odwłok ochtoryc powinien będzie którego stołu
połowica nym także y winy a połowica Urzędowi z Szpitalem
należec ma.

Z którego stołu takim sposobem Piwo warzyć maią z każdey
Mał dni Dwadzieścia y iedną Beczkę a doteczwey po Achtelach mie
maią a więcey nie przebierali pod winą 10. Grzywien której wi-
ny Połowica na Nas a połowica na Urząd y na Szpital przycho
dzi ma Beczki pomienione takowaszy takie y mieyskie Cechą po
cechowane być maią ażeby w każdey Beczce po Dziewięćdzie-
siąt y Sześć Garcy było pod przepadkiem takowego wszy-
tkiego Piwa y winy Dziesięciu Grzywien którego Piwa y po
mienioney winy połowica na nas a połowica na Urząd z Szpi
talem przypadać ma. Beczky każdą Piwa po Złotych
trzech a nie drożey tak w Nalanszy Rok y naydroższy teżi
Mieszczanie przedawać maią.

Piwo żadnych zniekąd ingd do Miasta wozić Mieszczanie y ni
komu innemu przywozić dopuszczać nie maią pod przepadkiem
takowego Piwa y pod winy 10. Grzywien którego Piwa y wi-
ny połowica na Nas a połowica na Urząd z Szpitalem
przypadać ma.

Także kiedy by się który Mieszczanin omiał ważyć mimo po-
rządki nasz molestować y prosić abyszmy mu pierwey niżeli
nan koley przydzie Piwo warzyć pozwolili także y ta-
ka nas powinien będzie Grzywien 10. nam, pięć a Urzędowi
Pięć nie od Wtorny odłożyć.

Takowey Winie y ci którzy by się robienia Marcow mimo
to postanowienie nasze domagali, która wina także się
obracać ma.

A żeby się w tym y nam Uszczerbku Prowentowy Mieszcza-
nom szkoda, albo do wyszynkowania Piwo nie działa dla te-
go dacemy tymże Mieszczanom moc Zupełną aby we wszy-
stkim Państwie naszym Żywieckim Stołem sprawować ani
Piw warzyć ani na Ostatek y zkąd ingd na wyszynkowanie
wozić żadnemu Poddanemu naszemu nie dopuszczali y my
sami naszym Poddanym nie dopuszczać obiecuiemy o-
procz trzech karczm iedney u Urbanka na Bystrey
Drugiey u Kasprzyka na Lesie, Trzeciey na Sole którym
teraźniey do inszych Wsi Piwa wystawiać dopuszczamy.

A jezliby który Poddany tak swawolny znalazł się aby się
śmiał ważyć tak stołem y pracował także trzy Piwo wa-
rzyć albo zkąd ingd kupować y przedawać, tedy maią iść
do swego Podległego do czego my im pomoc dać mamy

y tak Piwo

y tak Piwo iako y Słody y naczynie do Piwa należące maią nie brać y ich przedać, których Pieniędzy połowa na nas a druga połowa nie Urzędy na Szpital należeć ma.

Urzędnikom na potrzebę Domową Piwa warzyć pozwalamy z tym iednak dokładem ażeby go w Browarze naszym Zumdłowym robili z tych Słodow które im na wychowanie dawać będziemy których szynkować nie maią pod srogiem naszym karaniem.

Dla tego przykazuiemy y zakazuiemy wszystkim Poddanym naszym aby ze wszystkiego Państwa naszego Żywieckiego z Miasteczka Żywca od Mieszczan nie żadnego Piwo kupowali pod winą trzech Grzywien na nas, a drugich trzech na Urząd y na Szpital.

Gorzałki palenia tymże Mieszczanom naszym Żywieckim pozwalamy na który każdy tydzień Słodu ćwierćni Pięć wypalać maią który Słod zbożowo Pszeniczny dawać mamy y takoż miarą iako y Piany nie im być mierzony tego Słodu Korzec każdy po złotemu iednemu płacić powinni będą y Pieniędze nam także iako za Piwny co kwartał po wyszynkowaniu oddawać.

Zostawuiemy sobie Gorzałki iednak palenie w maietnościach naszych gdy oni swego palenia Gorzałki tylko w Miasteczku przedawać będą.

Szynkowania Wina tymże Obywatelom wszystkim w Obcę pozwalamy które każdy Porządkiem szynkować ma a dziedziby który gdy nie czas Szynkowania przypadnie sam wiadomie chcąc im szynkować nie chciał tedy drugi na Porządek iego następować z szynkowaniem nie ma mieć aż u niego Porządku kupi pod winą trzech Grzywien które temu uczynionemu w Porządku należeć maią od którego Szynkowania Urzędnikom Podatkowo żadnych dawać nie będą powinni.

Quod quidem Privilegium Utrumque sub inserta in Omnibus Punctis Clausulis Conditionibus pro Sacro Sancto Observari Promittimus et Successores Nostros Conscientiose eorumque Observandum hocidem Privilegii Obligamus et Astringamus, in cujus rei fidem praesentes manu Nostra Subscriptas Sigillo Nostro Consignari jussimus. Datum in Arce Nostra Die 15 tii Mensis Aprilis Anno Domini 1608.

Nicolaus a Komorow Haeres in Zywiec Comes Liptovia Oravia Capitaneus Oswiecimensis manu propria

Tenze JMć Pan.

Tenże JMć Pan Mikołay Komorowski nastąpiwszy na Państwo Żywieckie Wieś nazwaną Stary Żywiec zniosł ktorą był JMć P. Krzysztoff Komorowski Oćiec Jego na Sołtysim Łanie osadził y między Nnie [illegible] podzieliwszy rozdał a Folwark StaroŻywiecki zbudował y te Grunta na Folwark obrocił.

Co też przed tym za Życia JW Pana Krzysztofa Rodzica swego uczynił Iż Oszczarski Folwark zbudowawszy na ktory Rol 20 Mieyskich skupił y co Rol przed tym było 19. we Wsi Sporyszu Dziesięć ich na Dwor zniosł y dziewięć tylko zostawił iako ich do tych czas zostaie.

Znowu Wieś nazwaną Wielki Wieprz na ktorey było Rol 12 zniosł y na tym polu Folwark Wieprzski zbudował przyłączywszy tę Rolą czyli Pola wszystkiego do niego tylko Wies za Sołą Rzeką Mały Wieprz albo Wieprzże zostawił o ktorym Wieprzu Wielkim Wsi w Grodzkich Księtach napisano iest.

Folwark zaś Lizowski stanął do ktorego Rol wiec od Pietrzykowic odięto bo przed tym w Pietrzykowicach było Rol 30. a teraz tylko 23 zostaie.

Tenże P. Mikołay Komorowski kawałek Sztukę Wielką Mieyskiego odiął a Ćienną Wies na tym Mieyscu założył nazwawszy Cienną że Mieszczanie w tym Mieyscu kiedys ściana sobie w Lesie robili. I dla tego ta Wies do Parachyi Kościoła Żywieckiego należy według Gruntu Mieyskiego choćby iey własnie przystało do Radziechowskiey Parafii iako y Leszna iest. a to to Possesya Gruntu Mieyskiego sprawiła nawet y Cienna Wies Kiermasz wespoł z Miastem Żywcem odprawuie Mieyską się przyprzęgłosią y należytosią zaszczy caiąc y stary sposob bierze.

Tego Roku Dnia 16. Sierpnia JMć P. Mikołay Komorowski Starosta Oświęcimski z mowiwszy się z Księdzem Sebestyanem Bergierem albo Bergwiszem Plebanem Żywieckim starali się o wprowadzenie Bractwa Nayświętszey Panny Maryi Rożanca Swiętego do Kościoła Farnego Żywieckiego iako na to Otrzymali Konsens y Oryginał od Wielebnego Xiędza Woyciecha Sekowskiego Sacrae Theologiae Professora Prowinciała per Regnum Poloniae et Ducatum Silesiae Co się stało w Krakowie u S. Troycy Dnia iako wyżey. Ordynowawszy na to wprowadzenie Wielebnego Oyca X. Floryana Łowaczkiego Kaznodzieię Oświęcimskiego ktorego Konsensu taka Łacińska Forma wypisana iest.

Nos F. Albertus Sekowski Sacrae Theologiae Professor

Professor Prior Provincialis per Regnu Poloniae et Ducatum Silesiae

Ordinis Praedicatorum VPF Floriano Głowaczki Praedicatori Generali Ordinis ejusdem Salutem in Dno

Requisiti instanter fuimus ab Illustri et Magnifico Dno Dno Nicolai Komorowski Comite in Liptow et una cum Rndo Domino Parocho Zyvecensi nec non et a civibus Oppidi Zyvecensis Dioecesis Crac. erigere plantare et instituere velimus. Nos autem eorum supplicationibus nobis porectis inclinati et informati quod dictum Oppidum distat plus quam per duo milliaria ab Oppido Oswięcimensi habente dictam Societatem iam dudum una cum Confr. institutam devotione ipsorum Commendantes instituendo Tibi Venerando Patri Floriano Głowaczki Vis Nostris Nomine Rmi Mgri Ordinis Nostri Committimus et ejusdem auctoritate tibi hac vice tantum specialiter collata dicta Confraternitatem sodalitatem Sanctissimi Rosarij a Sto Patre Nostro Dominico ad inventam in praefata Ecclesia S. Laurentij Oppidi Zywiec Media praecone instituas plantes et erigas pium hunc orandi modum explices et suadeas Omnes Utriusque Personas in eam ingredi devote petentes benedicas recipias et in libro ad hoc deputato scribas Rosaria benedicas mysteria exponas Omnia denique et Singula facias s. Gratis tamen et solo Dei amore quae per nostri Ordinis Patres in Nostris Ecclesijs ad id deputatos fieri solent Posteris quem idoneum Sacerdotem debendi benedicendi et recipiendi Confratres Locos admonebis quod si contigerit aliquando Fratres Nostri Ordinis habere in dicto Oppido aut in ejus districtu circiter duo Milliaria ipso facto absque aliqua dilatatione ad Nostram Ecclesiam ipsa Societas cum omnibus bonis suis spiritualibus et temporalibus statim devolvent. teneantur se regere iuxta Capitulorum Ordinationes et Statuta Societatis Sanctissimi Rosarij in Nostra Ecclesia Smae Trinitatis Cracoviae erecta. Debebunt etiam postea petere Confirmationem praedictae Societatis a Nobis ad perpetuam rei memoriam In Nomine Patris et Filij et Spiritus Sancti Amen In quorum fidem hic Sigillo Officij nostri munitis manu propria subscripsimus Datum Crac. 16. Augusti 1608.

Conservamus in Dno

Fr Albertus Jelowski Prov. qui ut supra mp

(Locus Sigilli Ordinis)

F Vallerianus Lector

Tego Roku w Swięto Nayswiętszey Panny Rozancowey w Niedziele y dnia Pierwszego Miesiąca Oktobris Za Pawła V Papieża Rzymskiego a Piotra Tylickiego Biskupa Krakowskiego y Zygmunta III Krola Polskiego Szwedzkiego Wielebny X Floryan Głowacki Kaznodzieja Ordynarny Konwentu Oswięcimskiego Zakonnik S. Dominika wprowadził Bractwo Rozanca Swiętego Nayswiętszey Panny Bogarodzicy

Maryi

Mary

MARII. Do Kościoła Farnego Żywieckiego z Wielkim Konkur
sem Ludu Pospolitego a Radością Państwa Żywieckiego w
którym Bractwie Naypierwszy był Prezident Andreas
Kozatius tu z Żywca Rodzic, który wiele rzeczy temu Bra
ctwu naSprawował
Co się stało za Urzędu na on czas Burmistrzowskiego Ży=
wieckiego Sławnych Klauda Burmistrza Gerzego Smelicza
y Stanisława Wyrzewskiego Radziec a Stanisława Kwolka
Woyta którzy byli Naypierwszy Conservatores tego S. Bractwa
Tego Roku w Święto Narodzenia Pańskiego Adam Wacław Xiąże
Cieszyńskie Rewokował na wiarę Katholicką z Luterskiej
y powyganiał Predikanty z Państwa swoiego a Katolickie
Xięży Osadził był Srogi na Heretyki y Szlachta się go bała
którego potym otruli Roku 1617.
Roku Pańskiego 1609. w Sobotę Ostatniego Dnia Maja Sta
nisław Guzik Mieszczanin Kęcki w Lętach umarł y Zaożył
który potym zas w Dzień Bożego Ciała Umarł z podziwieniem
Ludzi y pochowany iest
Tego Roku Oświecony Adam Wacław Xiążę Cieszyńskie w Żywcu był
to iest w miesiącu Wrześniu a była z nim taka Assystencya
Dworu iego iż Piechoty miał z sobą 200. Szlachty y Dwornych
100. którego JMć P. Mikołay Komorowski Starosta Oświęcim
ski dostatnio częstował y ze wszystkim Dworem iego
Tego Roku w Niedzielę 17. po Świątkach Dnia 4 Miesiąca O=
ctobris w Dzień S. Franciszka Kościół Kalwaryiski w Lanc=
koronie będąc od P. Mikołaja Zebrzydowskiego Woiewody Kra
kowskiego zmurowany y dokończony tegoż dnia na tę Uro
czystość od X. Piotra Tyliczkiego Biskupa Krakowskiego
Przy bytności X. Pawła Woluckiego Biskupa Łuckiego
y X. Pawła Dębskiego Sufragana Krakowskiego Biskupa
Laodickiego był Poświęcony dawszy temu Kościołowi Titul
Sancta MARIAE Angelorum vel de Porciuncula
Przy którey Solenney Dedykacyi tamże odprawował Nową
Mszą S. albo Primitias Wielebny X. Franciszek Zebrzydo=
wski Bernardyn a Synowiec Fundatora
Przy tym tegoż Dnia JMć X. Biskup Krakowski Imieniem Fun
datora przy Obecności wielu Ludzi oddał Klasztor tego
Mieysca w Ręce Wielebnego Oyca Bonawentury Poznańczyka
Kommissarza Generalnego y Prowincyała Oyców Bernar
dynów który go przyiął y przyłączył do Liczby inszych

Klasztorów

Klasztorow Polskich.

Dla czego potym tę Kalwaryę z kongregacyi Prowincyalskiey Warszawskiey Zebrani Oycowie w Roku 1611. kazali nazywać temi słowy Kalwarya Zebrzydoviensis ad Sanctam Mariam Angelorum.

Przy ktorym Poświęcaniu tego Kościoła Kalwaryiskiego było Ludzi Pospolitego stanu y kondycyi do 10 Tysięcy

Tego Roku JMć P. Mikołay Komorowski Starosta Oświęcimski maiąc nienawiść z JMć Panem Podlaskim Starostą Zatorskim ruszył przeciwko tego lud swoy Poddaństwa chcąc mu nie ktore wsi do Granic Żywieckich, odiąć y Starostwo Zatorskie sobie przywłaszczyć, szkody mu znaczne czynił, y Tytuł mu odbierał pisząc się JMć P. Komorowski Księstwa Oświęcimskiego y Zatorskiego Nayw[y]ższym Starostą y mało na tym był aż pod Kęty Miasteczko zgromadziwszy nie mało tez Chłopstwa podieżdżał y przeciwko ktoremu JMć Pan Podlaski wyprawił się y szańce gdzie Werona teraz nazwana Stoi Kazimierz usypał maiąc Szalonowna 150. dobrych strzelcow oprocz inszey kupy chłopstwa

Gdy tedy w samą Wigilię S. Marcina Dnia 10. Listopada JMć P. Komorowski okazyą Pan tez Podlaski na niego się ruszył y lud iego rozproszył y Uciekaiących wiele przez Rzekę Sołę postrzelał ktorem nie mało Ludzi poraził iako według zachowku Osmdziesiąt onych naliczono samze na wyspie pogrzebiono a drudzy po Ucieczkie ktorą spraworzycką wayną nazywaią

Roku Panskiego 1620. Dnia 8. Marca Nieboszczyk S. P. JegoMć P. Krzysztof Komorowski Kasztelan Sądecki w Nowey Kaplicy w Kościele Żywieckim. ktorą przez JM. P. Mikołaja Komorowskiego Syna swego zmurował y tegoż Roku dokonczył Pogrzebiony iest ktorego Ciało przez dwie lecie do tąd dochowano y w tey kaplicy pochowano w Grobie pod Ziemny Sklepionym y kamieniem Popielatem przyłożono ktory kamien Jey Mć Pani Katarzyna z komorowa Grudzinska z Synem iego Alexandra Wnęczka Starościna Srodzka sprawiła ale aż dopiero w tymże Roku 1652. Na ktorym kamieniu dla Pamiątki takie Epitaphium wyrzezowane iest

Christophorus a Komorow Castelanus Sandecensis Liptovia et Aravia Comes, Dominus in Zywiec

Hic jacet qui

Hic iacet qui

Capelam hanc Assumptæ Dei Matris per Filiū Nicolaū Capitaneum Oswiatimensem erigi curavit

Atque ut ejusdem Virginis perpetuæ honori Officium cum Missa quotidiè decantaretur Decem millia Florenorū pro Mansionariis Quatuor Millia Hospitali testamento legavit

Anno Christi 1608

Hunc Illustris Catharina Grudzienska ex Filio Alexandro Nepotis Marmore isto texit A. Dni 1652.

O tym JKM Panu Krzysztofie Komorowskim twierdzą że też w Kościele Zywym Oycu iako Kasztelaniey Swoiey także Kurs fundował y podobną Legatię uczynił

Tu zaś w Zywcu to Officium z Fundacyi y woli iego odprawowało się w Kaplicy z pierwu każdego dnia ale iż uważono że Wielki Ołtarz opuszczony zostawał odmieniono iego Intencyą tylko ażeby przed wielkim Ołtarzem zawsze Kurs y Wotywy Odprawowano przez cały tydzień a w Sobotę w teyże Kaplicy zawsze wiecznemi czasy y przez całą Oktawę w Kaplicy Wzięcia Nayświętszey Panny Maryi iako się to do tych czas także dzieie też tego Kursu Erekcya niezostała się aż po Panu Mikołaiu Komorowskim przez Konfiskatę Królowey Polskiey która Zywiec w Zastawie Otrzymała iako o tym niżey będzie

Tego Roku Dnia 3. Octobra godziny Pierwszey w Nocy w Krakowie Wielmożna Pani Dorota z Fulsztyna z Domu zacnego Herburtów J.W. Pana Mikołaia Zebrzydowskiego Woiewody Krakowskiego a Fundatora Kalwaryi Małżonka w Wigilią Samą Swiętego Franciszka Patrona Swego pobożnie umarła y zaraz w Krakowie na Zamku w Kaplicy Zebrzydowskiey w Habicie Panien Zakonnych Swiętego Franciszka Zakonu pogrzebiona Ktorey na Kalwaryi Pobożny Małżonek iako Fundator Pamiątkę z Obrazem iey nagrobek taki w Kościele wystawił z takiemi Wierszami

Iakom się za Zywota w tym Mieyscu kochała

Iż iakom tę pilno cię chętnie ozdobiała

Swiadczą o mnie tak częste z płaczem obchodzenie

Drogi Męki Pańskiey y też Ciała trapienie

Swiadczy y Ochędostwa Dzieci mych y mnie

Ktorem tu obracała y przednieysze Stroie

Aż naw et Ostatni

Aż Nawet Ostatni Kroc Z tąd prec odieżdżaiąc
A nad ten Upominku droższego nie maiąc
Tum swe Nader Załosne Serce zostawiła
I tom przy śmierci swoiey słowy wyraziła
Czego chcąc moy drogi Mąż Pamiątkę zostawić
A to tu ten moy Obraz roskazał wystawić
Zeby przeciw ten Cien moy nigdy nie ustawał
A na tym Mieyscu Niski Pokłon swey oddawał
Nayswiętszey Panny czego że mi pomożecie
Nie wątpię za co tego pewni bydz możecie
Iż też od tey Niebieskiey Krolowey Nagrodę
Odniesiecie także y po smierci ochłodę
Do czego ia też chętnie tyle ile zmogę
Pomagac wam chcę zawsze y torowac drogę

Roku tegoż 1660. Dnia 14. Grudnia Wielebny Xiądz Maciey Szczepanowicz Pleban Gozlicki Ziemek tateczny Zywiecki przedał Rolą swoią Oycowską na niego przypadłą Bractwu Rozancu Swiętego w Zywcu Nowofundowanego za Złotych Polskich 300. Co się stało za Nie boszczyka X. Bregera Proboszcza na ten czas Zywieckiego a Bractwa na ten czas Presidenta Wielebnego Oyca Xiędza Hoyana Głowackiego Zakonu Dominikańskiego na on czas Zywieckiego Kosciołe Kaznodzieie a tegoż Swiętego Dwana ctwa Promotora y Fundatorow ktorey Rolą iest Zagonow Dwanascie ktorego Bractwa Nayprzod za Fundacya ta stała się

Tę tedy Rolą Bractwą Starsi Bractwa ro tkoły mieli y one Arendowali rożnym Mieszczanom zażywaiąc y obsiewaiąc Ionamie płacąc Czyns do Regestru Brackiego aż w Roku 16.53 na Generalney Schadzce za Arendowano tę Rolę Sławnemu Melchiorowi Koltasowiczowi Pisarzowi Mieyskiemu y Wawrzyncowi Symeliczowi Mieszczanom Zywieckim od ktorey co Rok oddawali Arendy po Złotych 24. do Depozytu Brackiego iako o tym monumenta Brackie świadczą ktora Arenda aż do Roku 1667. trwała Po czym Xiądz Szymon Cadmynski President tegoż Bractwa sam tę Rolę począł obsiewać y zażywać y inszi ponim Possesyą wzięli a tak czyns od niey Złotych 24 Roczni zginął A Kościelni zwyczayne obych zawsze postaremu dochodza

To też przy tym mieyscu godzi się wspomnieć. Zkąd to poszło że Bracią Mszą S. w każde Swięto Chorałem Mieszczanie sami spiewaią

Spiewaią co to przed Wprowadzeniem Bractwa nastało albowię
ten zwyczay nastał y Urosł z Testamentu nieboszczyka Jana Har
skiego Mieszczanina y Burmistrza na on czas Zywieckiego ktory
uczynił y Umarł w Roku 1591. podczas Morowego Powietrza
tu w Zywcu będącego. Gdy Swoie Maiętności wszystkie tak rucha
iące iako y nieruchaiące iako to Dom, Stodołę, Za-Grodę Udyo
Domu z Przezołami y Drugą Zagrodę za S. Jerzym w Końcu Za-
grod Mieyskich także Zboże wszystko y Naczynie oddał
gdy go Pan Bog z Anną Małżonką iego zabrał z tego Swiata
powołał Dzieciom Adama Cyty ktore miał z Zofią Małżonką
a Corką iego ktore były za Swe przyiął a nie komu inszemu
A ieżli by napisane Dziatki Cytowe pomarły tedy tę kondycyą
założył y uczynił aby ta wszystka Maiętność iego w Spnie
Bożekie Czci y Chwale Panu Bogu Literatom ze wszemi Po-
(111) żytki y Użytki tym Testamentem odkazał. A oni za to będą
powinni wiecznemi czasy każdą Niedzielę y w Swięta Uro
czyste Panny Maryi y Apostolskie Spiewać Ranną Mszą
y wydziała Sobie odnać z Statkow y dobr pomienionych
Pożytki Sobie brać y w Pożytek Swoy obracać. Czego Urząd
Radziecki mocnym zostawia teraz y napotomne Czasy będący
aby tego doglądali zeby zamyszlania tego żadne nie było w Służ
bie Bożey z ktorey Służyć te Literackie Msze Chorałem Spie
wane nastały a ta Fundacya y Legacya iego nie wiem kędy się
podziała tylko tego Zwyczaju Pamiątki do tych czas zostawię
kędy tego w inszych Miastach niemasz

Roku Pańskiego 1611. Dnia 9 Miesiąca Maia Wielebny Oy-
ciec X Iędrz Chryzostom Sacrae Theologiae Magister y Prowin
cyał Polski y Ruski Zakonu Dominikanskiego Dał Przywi-
ley Bractwu Rozanca Swiętego Zywieckiemu Potwierdzaiące
to Bractwo Introdukowane, daiąc władzą onoz Promowowac
y Szerzyć. Co się stało w Krakowie w Konwencie S. Troyce
ktorego Przywileju taka Forma iest

Nos Frater Ioannes Chrisostomus Sacrae Theologiae
Magister Provincialis Poloniae Ordinis Praedicatorum
Universis et Singulis quorum vel intererit Notum facimus
Expositum fuisse nobis quomodo Illustris et Magnificus
Dnus Nicolaus Komorowski Comes in Liptow una
Rndo Dno Parocho Zyuccensi tum ipsi zelo devotio
nis

nis erga Deiparam Virginem Mariam ducti sum ut fidelem Populum ad eandem (: quod non sine maximo animarum emolumento fieri solet :) magis ac magis inflammaret à Nobis Per Venerabilem Patrem Florianum Głowaczki Praedicatorem Generalem Fundatorem Confraternitatis Sanctissimi Rosarij Beatissimae Dominae Nostrae Virginis Mariae in Ecclesia sua Parochiali S. Laurentij Oppidi Zyviecensis Dioecesis Cracoviensis impetraverit ferventissimisque Praedicationibus ad Laudem et Gloriam Dei Omnipotentis Cultumque et Honorem Beatae Virginis feliciter Coeptam Propagaverit ac Dilataverit supplicatumque Nobis fuit ab eodem Illustri et Magnifico Domino Nicolao Komorowski ut eandem fundationem et institutionem (: quo fervor Populi Vehementius crescat benequ iactis fundamentis aedificatio haec Spiritualis Validior fiat :) auctoritate Nostra Confirmaremus. Nos itaque tam Pijs petitionibus annuentes tanto libentius confirmanduximus quanto ardentius promovendi dilatandique honoris et Gloriae Sanctissimae Dominae Nostrae Virginis Mariae Provinciae haec in Votis semper habuimus et habemus. Quare eandem Institutionem Societatis Sanctissimi Rosarij in Oppido Zyviec (: per eundem V. Patrem Florianum Głowaczki Prima Dominica Octobris Anni 1609 publicatam Confirmamus approbamus ratificamus ac Confirmatam approbatam ratificatam (: servatis tamen servandis :) declaramus cum Omnibus Privilegijs legibus Ceremonijs Observationibus in eadem Societate consuetis Mandantes in Virtute Spiritus Sancti et Sanctae Obedientiae Omnibus et Singulis Fratribus sub Nostra Obedientia Constitutis ne aliquis eam impedire vel eam derogare quomodocunque audeat quin potius tanquam Confratres suos fovere studeat non obstantibus in Contrarium quibuscunque Datum Cracoviae die gna Maji Anno Domini 1611.

Conservus in Domino

Locus Sigilli Provincialis

Fr. Joan. Chrisostomus Provincialis qui supra

Fr. Laurentius Leoplic Notarius mp.

Roku tegoz 1611. Na Swięto Przenayswiętszey Troycy Procesyia była Sławna Rozanca Swiętego Bractwa z Zywca do Częstochowey z Upominkami to iest Wyobrażeniem N. P. Maryi Obrazkiem Srebrnym pozłocystym w Hebanie oprawnym ktory kosztował Złotych Osmdziesiąt a ta Procesyia Naypierwsza była za Staraniem Bractwa tego Nowo Introdukowaney na tey Procesyi idąc do Gory Jasney naliczono Ludzi 1800. Co było z podziwieniem Ludzi Kapłanow było z nimi Cześć Rodakow z Zywca to iest Xiądz Sebastyan Berger Pro

gor Proboszcz Żywiecki X. Andrzey Kozalius X. Mathias Łoboy X. Stanisław Hybowicz X. Adam Karczykowicz Kapy y Dalmatyki mieli z sobą kosztowne y Krzyż do tego Wielki Srebrny etc.

Tego Roku JWP. Mikołay Zebrzydowski Woiewoda Krakowski Fundator na ten czas Kalwaryi wzgl. Kaplicę Domek P. Maryi, Wieczernik, Włożenie Krzyża, Zaścia Nayświętszey Panny, Bramę Sądową, Maryi Magdaleny Kaplicę, Wniebowstąpienia Pańskiego y S. Rafała murował gdyż iuż insze Kaplice były dokonczone.

Którą Kalwaryą tego Roku z Kongregacyi Prowincyalskiey Warszawskiey zebrani Oycowie rozkazali nazywać temi słowy Calvaria Zebrzydoviensis Ad S. Mariam Angelorum.

Roku 1612 JegoMść P. Mikołay Komorowski Pan na Żywcu Dziedziczny nieustawaiąc swoich Domowych niespokoyności zebrawszy znowu lud niemały głos puścił że pod Kalwaryą onę ciągnąwszy Fundamenta Mieysc Swiętych założonych na Radę Oyca Swiętego Krzysztofa rozrzucać będzie. Co gdy P. Mikołay Zebrzydowski Fundator Kalwaryi porozumiawszy naprzeciw Ludu dosc zebrawszy ku Żywcowi wyciągnął tego postrzegszy P. Mikołay Komorowski z nim Pokoy zawarł.

Tego Roku Na Swięto Przenayświętszey Troyce Processya była naypierwszy raz z Żywca Kompaniey Bractwa Różanego Wianka Na Kalwaryą Nowo założoną było z niemi Xiędzow 5, ze wszech Ludzi pochwałą y po drogach wszystkich Pieśni o Męce Pańskiey śpiewali także Passyą Bencing Sex Vocum Na trzech Mieysciach y Litania de Nomine JESU, y Wotywę sami fraktowali. Co to podobno było z Intencyą dziękuiąc P. Bogu że raczył Umysł zawzięty na te Mieysca Swięte P. Mikołaja Komorowskiego Pana Dziedzicznego odmienić y w pokoy obrocić.

Tego Roku ipso Die SS. Philipi et Jacobi Apostolorum Uczciwy Cech Kowalski Żywiecki Otrzymał Przywiley od Jego Mći P. Mikołaja Komorowskiego Jako Pana na on czas Dziedzicznego Żywca w którym nie tylko Prawa y Artykuły

Kuty Confirmacie Ale nad to Kurzenia Wegla w Lasach Pańskich Państwa Zywieckiego pozwala, y Zezwala Żadnego blizey Dwu mil od Miasta mieć nie dopuszcza, także Rewizya Robot aby była w Jarmarki nakazuie. Ktorego Przywileju skutek teraz się nie dzieie

Roku zaś 1612 Jego Mć P. Mikołay Zebrzydowski Fundator Kalwaryi nieprzestawaiąc od swey Przed sięwzięcia nie tylko około Kaplic Staranie Swoie miał ale y u Oyca Swiętego Pawła V Papieża Rzymskiego wyiednał Odpusty na Wieczne Czasy do Kaplic wyz pomienionych Otrzymawszy na to Przywiley. Sub Data Romae apud S. Mariam sub Annulo Piscatoris Die 22. 7bris Anno Dni 1612 Pontificatus ejus Anno Octavo Ktorego Przywileju dla Wiadomości Czytelna taka Forma albo de Verbo ad Verbum Słowo w Słowo Łacinskim Językiem Opisany iest

PAULUS PAPA V

Ad perpetuam rei memoriam Nuper per Supplicationibus dilecti Filij Nobilis Viri Nicolai Zebrzydowski Palatini et Generalis Capitanei Tracoviensi nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati Omnibus Utriusq sexus Christi fidelibus vere Poenitentibus et Confessis ac Sacra Communione refectis. qui Sacellum S. Crucis ad Formam prout Hierosolimis in Monte Calvaria cernit a dicto Nicolao in suis bonis Zebrzydowice nuncupatis ut accepimus edificatum Inventionis Exaltationis S. Crucis Festis diebus a primis Vesperis usq ad Occasu Solis, dierum hujus modi Singulis Annis devote visitarent et ibi pro Christianorum Principum concordia hæresum extirpatione ac Sanctæ Matris Ecclesiæ Exaltatione, pias ad Deum preces effunderit. Nec non eisdem Christi Fidelibus etiam vere Pœnitentibus et Confessis ac Sacra Communione refectis qui Sacellum Sepulchri Christi Dni quod ab eodem Nicolao eadem

Forma

Woyciech Rybarski m.p.

Forma qua Hyerosolimis cernitur ut etiam accepi
mus ædificatum est. In Feria Quinta Majoris Hebdo
madæ piè ut præfertur Visitaverent et Orarent, et in Su
per eisdem Christi Fidelibus qui Similiter verè pœ
nitentes et Confessi ac Sacra Communione refecti Viam
Captivitatis Crucis Christi nuncupatam quam dictus Ni
colaus ad dimensionem hic resolimitanæ in dictis Su
is bonis ut etiam accepimus in Zebrzydowice Cracovi
ensis Diocesis dimensus est, peragerent et in ea Sacel
la Altaria sub infra Scriptis Invocationibus Videli
cet Orationis in Horto, Usurpati Judicij Annæ, Adiu
rationæ Interogationis et Responsionis Blasphemavit
Carceris in quo pernoctavit Christus Judicij Matutini
in Domo Caiphæ illusionis et contemptus Christi Do
mini in Domo Herodis Flagellationis, Coronationis, La
tæ Sententiæ in Domo Pilati, Spoliationis Vestium
Conclavationis et Verborum prolatorum in Cruce et Sepul
chri Domini Visitarent, et ui præferetur orarent quoti
es id agerent Plenariam peccatorum suorum Indulgentiam
et remissionem Misericorditer a Domino concessimus.
Præterea his qui Prædictum S Crucis Sacellum in Singulis primis fe
rijs sextis cujus libet mensis ut præfertur Visitarent et Orarent,
quo die dictorum id agerent Tres Annos et Totidem quadragenas In
Singulis vero sextis ferijs quadragesimæ Sacellum Sepulchri Chri
sti Domini prædictum Visitantibus et ut præfertur Orationibus
etiam Decem Annos et totidem quadragenas de iniunctis ejus seu
alias quomodolibet debitis pœnitentijs in Forma Ecclesiæ Con
sueta relaxavimus pro ut in alijs Nostris in Simili forma Bre
vis confectis literis plenius continet. Nunc vero ipsorum Christi
fidelium animarum Saluti peramplius consulere volentes ac di
ctarum literarum tenorem præsentibus pro expressis habentes
Omnibus Christi fidelibus qui legitime impediti Sacella et Al
taria Visitare ac Viam hujus modi personaliter peragere nequi
verit si verè pœnitentes et Confessi Sanctissimum Eucharistiæ
Sacramentum Sumpserit et ut præfert. oraverint ut eandem
Indulgentiam consequant. quam consequarent si Sacella et
Altaria prædicta personaliter Visitarent et Viam hujus
modi peragerent tenore præsentium perpetuo concedimus

Contrarijs

Contrarijs non abstantibus quibuscunque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Sub Annulo Piscatoris Die XXII Septembris MDCXII Pontificatus Nostri Anno Octavo

Tego Roku Dnia 6go Octobris Wielebny Oyciec Xiądz Floryan Głowaczki Za konnik S. Dominika świętego Funelator y Promoter Kaznodzieia naypierwszy Bractwa Różanca świętego. ktore On sam Introdukowal y tu w Zyciu mię szkiwał, w Oświęcimie Conwencie tameczny pobożnie umarł gdzie Kaznodzieią był y tam Pogrzebiony iest.

Tegoż Roku w Dzień Świętey Katarzyny JMC P. Mikołay Komerowski Starosta Oświęcimski poiął w małżeństwo Jey Mć Pannę Annę Myszkowską Marszałkownę y Margrabiankę Pinczowską wesele się Zacne y dostatnie odprawowało

Roku Pańskiego 1613. In Januario Wiatry wielkie panowały iż Domow siła poodzierało y drzewa w Lasach połomało y powywracało z wielkim Podziwieniem Ludzi.

Roku Pańskiego 1614. Tego JMC Pan Piotr Komerowski Brat Mikołaiow na Suchey pamięcy iako w Państwie iemu oddanym, Kościoł Farny wymurowal w Suchey na Pagorku wespołtym naśladuiąc Fundatora Kalwaryiskiego. przydawszy kaplic siedm niedaleko na Cmentarzu stoiących w ktorych Taiemnice Męki Pańskiey wyrażaią się. To wszystko murem Opasał. A ten Kościoł Poświęcony iest na Tytuł Narodzenia Nayświętszey Panny Maryi. Ktory nowego Plebana za Licencyą Biskupią postanowił oderwawszy Suskie Państwo y wsi do niego należące od Pany Zembrzyckiey Ktore przed tym do Plebanij Plebana Zembrzyckiego należały po ktorym także kościoł Krzeszowski przyszłego Roku 1615. fundował

Tenże JMC. Pan Piotr Komerowski tegoż Roku Zamek sobie grzeczny y wspaniały tamże w Suchey wymurował w ktorym ozdoba y Przestrzeństwo wielkie iest gdzie y kaplica Ozdobna świętego Piotra Apostoła Patrona iego została iako się to w Ołtarzu pokazuie iż na Krzyżu na doł Głową zawieszony y wymalowany iest y tamże pod czas odprawuią się będąc tam taiemnice Mękę świętey wodług Zywota Pana Jezusowego po Scianach pomalowane do

staie ktory m

Nad ktorym Zamku nad Bramą taki napis na Kamieniu
Wykowany zostaie y kazdy wstępuiący to Pismo rzetelnie czytać
(11) może w te słowa Petrus de Komorow Comes de Orava et Liptow Ca
pitaneus Oswięcimensis Cathanina de Brzezie Prze
rębska Anno Domini 1644.

Tego Roku Dnia 21. Sierpnia Godziny na całym Zygarze 19. Iey
Mość Pani Anna Myszkowna a JMci P. Mikołaia Komorow-
skiego Małżonka Urodziła Corkę w Żywcu Imieniem Elżbietę
Czwartego dnia Ochrzczona Kmotrowie byli Xiądz Stanisław Chy-
bowicz Pleban Radzichowski y Pani Iustka Mikołaiowa także
Lucya Bergalicka Mieszczka Żywiecka

Roku Panskiego 1625. Dnia 20. Miesiąca Maja JMć P. Mikołay
Komorowski Darował Miastu Żywcowi Gorę Borkowską dawszy
moc Rzeczypospolitey Mieyskiey onej zażywać iako swoiey włas-
ney bez wszelkiey przeszkody iego Sukcessorow na Wieczne y
dziedziczne czasy ktorą Gorę Pospolstwo Miasta Żywca co Czty-
ry lata ią dzieli y przez lat porządkiem cztery ~~puszcza~~ zasiewa
a Potem na pastwisku odłogiem znowu na lat Cztery puszcza na
ktorą Gorę taki Przywiley iego Ręką własną podpisany a Pieczęcią
zapieczętowany Miastu dał y Wiecznie Zapisał lub darował kto-
rego Przywileiu taki Opis słowo w słowo

In Nomine Domini Ad perpetuam rei memoriam

Mikołay z Komorowa Hrabia Liptowski y Orawski etc
a na Żywcu Pan Dziedziczny Etc Etc

Wszystkim w Obec y Każdemu z osobna ktokolwiek List ten moy wi-
dzieć Czytać albo słyszeć będzie podaię do Pewney Wiadomości
że Przystąpili przed mię Poddani moi Wierni Obywatele Miasta
mego Żywca prosząc mię o Gorę moię własną nad Miastem Borko-
wską tak rzeczoną Zaczym za słuszne Żądanie ich widząc a
z własnego rozkrzewienie co daley tym większe Upatruiąc
a Ciasność Gruntow ich zdawna nadanych przed się biorąc na
te przychylność y Wierność iako Przodkom mym Sławney Pa-
mięci, tak mnie wyrządzaią. Uważaiąc z łaski a Miłości
swey darowałem Miastu Żywcowi memu y Obywatelom te-
go, Gorę tę pomienioną swoię Własną Borkowską rzeczoną od
Granic Moszczanickich iako Kopcami iest obwarowana aż do
Przykopy Łęgu mego pod Gorę leżącego z iedney Strony Roletowy
sztofowey a z drugiey Granic Mieyskich, że wszystkiemi Po-

ry tey

ny tey pozytkami y dochodami Własnością y Wolnością wszerz y wzdłuż iako iest w sobie Zamierzona y Ograniczona Niniey y na potomne czasy Ktorey Gory Opisaney Wolno iuż zaraz ex nunc będzie Używać Mianowanym Obywatelom Miasta Zywca iako swoiey własney, lubo to pasami dobytkow swych, lubo Osiewkami lubo też inszemi wszelakiemi Sposobami bez wszelkiego od Opisaney Gory Podatku mnie Herbom y Potomkom a Sukcessorom mym na Wieczne y Nieskuiste czasy nie dopuszczaiąc pogranicznym Obywatelom ... w Używanie Gory tey dicto mianowaney żadney Społeczności Ouszemonej Sobie wtrąca iako swego własnego Gruntu y Dziedzictwa na Czasy potomne bez wszelkiey przeszkodki mey Herbow a Potomkow y Sukcessorow moich Na co dla lepszey pewności y Wiary Niniejszy Dar na Lisaie tym Opisany, pieczęcią swą własną y podpisem ręki swoiey potwierdziłem Dan na Zamku Zywieckim Roku Pańskiego 1625. Dnia 20. Miesiąca Marca

Mikołay z Komorowa a na Zywcu Hrabia Liptowski y Orawski Locus Sigilli

Tego Roku Jego Mci Panu Mikołajowi Komorowskiemu przypisał Mikołay Loba ... Księgę ręki własney nazwaną y wydrukowaną Praktyka Dworska w ktorą Prawa wzorem Starych Rzymianow, Cesarzow, Krolow, y Filozofow, wypisane są, podawszy do Drukn w Krakowie a Pan Zuberzyc był Autorem tey Księgi gdyż mu y przemow, lubo krotką ale dosyć sprzecznie y pięknie, dytlem Opisaną przypisał przytym y Wiersze położył ktore ia tu bydz ... wypisał

Niepospolite Rzeki, rzeki znamienite
W ktorych się Stawią radze Cnoty rozmaite
Znaydziesz w Nich Rozum Męstwo y dzielne grzeczności
Znaydziesz Pański Animusz Znaydziesz y Ludskości
Zatym Dom Komorowskich niechay do tąd słynie
Dokąd tych rzek poważnych strumień nie zaginie.

Tego Roku Dnia 17. Maia Godziny 17. Jeymść Pani Anna Myszkowska a Jego Mci P. Mikołaja Komorowskiego Małżonka Urodziła Drugą Corkę Imieniem Zofia Ktorey Kmotrowie byli Jego Mść P. Buzyńska y Jego Mść P. Kowalski y Pani Burkowa

Tego Roku Dnia 20. Lipca Panienka Elzbieta Corka maluczka JMci Pana Mikołaja Komorowskiego tu w Zywcu Umarła y Pogrzebiona iest w Kaplicy. Na ktorey Pogrzebie Herby złotowe białe farbami malowane były Ktore z Pogrzebu iey Bractwu

twu Rozancowemu darowane są, y na Antepidium do Ol

tarza Brackiego Obrocone y przerobione sa

Tego Roku Dnia 1 Sierpnia Nie raki Samuel Chrapkowski z Oy

cu Jana Kniaza z Giertałtowic ze Stazka w Zywcu przed Sąd

Mieyski na Smierc Osądzony zginął, Ze krowy Kradał y one

zabiiał a każdy z Skory odarszy Skory przedawał a Miotła

da gdzie odchodził a wszędzie Stuczny Złodziey był boy

w Cieszynie Mieście nan czatowali y Szukano go wszędzie a

on w Kośniey U Kościoła Skrył się y wysiedział, y Chłopu

z Rybarzowicz gdy z Miasta ięchał na Woz siadł y tak

bez Bramy Stucznie z Cieszyna wyiechał

Tego Roku Dnia 3ciego Jonis zginął przez Sąd Sługa Iego Mci

Pana Mikołaja Kembrowskiego dla Zamordowania Głowy ie

dnego Człowieka Oco y ktorego wzmianki nie mam

Roku Panskiego 1617. Wielebny Xiądz Andrzey Kozakius

na ten czas Prezident Rozancowy Zywiecki a Patryota

tuteczny wystawił Kosztem swoim Ołtarz Troyce Swięty w

Kościele Zywieckim w Cherze przednim z Strony pułnoczney

po Boku Ołtarza Wielkiego postawiwszy go Ozdobnie iako do

tąd pokazuie Się nawet y iego własna Osoba z podpisem J

mienia iego iest tamze wymalowana

Tego Roku Dzwonek u S. Krzyża rozbił się który przetrzymar

czyli na Kazimierzu u Krakowa u Dzwonników pod Ratu

szem Kazimirskim za Staraniem tegoż X. Andrzeja Kozakiu

sza a nakładem Wacława Lechmana Swagra iego Mie

szczanina Zywieckiego od ktorego przelał Złotych 17. A

ten Dzwonek do tąd trwały głos iego na tym Kościele S.

Krzyza co dzień Słyszymy na ktorym pismo iest wylane

Jesus Nazarenus Rex Judeorum

Za co Pan Bog temuz Wacławi Lechmanowi nadgrodził ze się

mu Syn tego Roku we S. Wacław narodził, y Imię swięte

Oycowskie na Krzcie S. otrzymał, z ktorego Chwała P. Bo

gu stała się ze doroszszy lat do Zakonu w Częstochowie

wstąpił dawszy mu Imię Kiliany Godnosci Prowincyalskiey

dostąpił y tak Zakonowi y Oyczyznie Swoiey zaswiecił

Roku Panskiego 1618. Ołtarz Bractwa Rozanca Swiętego

w Zywcu wystawiony iest ktory robił ieden Snicyrz co y Oł

tarz Swiętey Troyce przeszłego Roku Co się stało za Sta

raniem JoMci X. Sebestyana Bezyera Proboszcza Zywieckie

go

go y X. Andrzeja Kozalirza Presidenta Bractwa tego y Do-
brodziej także Promotorow iego Których na tym Obrazie
są Święci Patronowie ich y krewnych.

Pod ten czas zrobiona iest statuta Osoby Nayświętszey Pan-
ny Maryi z Dzieciątkiem Pana Jezusa w słońcu stoiąca w
kole podłużnym reprezentuiąca Rozariec które wśrod ko-
sciola na łancuchu iest zawieszone. Co to ieden Śnieżyn ro-
bity malarz złocił a zacny Bober mieszkaniec Żywie-
cki na to koszt łożył.

Tegoż Roku we Srodę Rano Godziny na całym Zygarze 9.
Dnia 18. Kwietnia JMć Pani Myszkowska Margrabina Pin-
czowska a Małżonka Jego Mści Pana Mikołaja Komorowskie-
go Urodziła tu w Żywcu Syna Imieniem Krzysztofa a
Krzczony był Dnia 10. Maja Kmotrowie zaś byli Jego Mść
X. Sebestyan Bergier albo Bergius Proboszcz Żywiecki
y Jey Mosc Pani Inwatelska de Jawatel.

Tegoż Roku JMć P. Mikołay Komorowski Podał Państwo
Łodygowskie Panu Krzysztofowi Korowskiemu Dworza-
ninowi swemu iedni mowią w Zasługach drudzy że w Sumie
w 60 Tysięcy ciemu podłożony które od tego czasu od Państwa
Żywieckiego odpadło.

Który potym Pan Krzysztof Korowski boiąc się że by mu zas
to Państwo od Pana Mikołaia Komorowskiego odięte nie by-
ło, Oświeconemu Jerzemu Xiążęciu Zbarawskiemu a Kaszte-
lanowi na ten czas krakowskiemu one zaprzedał a nie któ-
ry mowią w zamianę na Rusi wielkie Maiętności podał
a to teraz Państwo Łodygowskie wynosi Intraty Roczniey
18 Tysięcy Złotych

Tego Roku zdobotny na Niedzielę Dnia Trzeciego Miesiąca
Listopada drugiey Godziny w Noc Xiądz Sebestyan Ber-
gier albo Bergius Proboszcz Żywiecki w Łaźni Zamko-
wey Nagle umarł o którym iedni piszą iż Kaduk go rzu-
cił y zarażony był że nie mogł mowić ale rozum zaraz
stracił y na Probostwo zawieziony także za godzinę umarł

Drudzy zaś tak twierdzą że nie iaki Krzysztof Rychalski
Sługa naystarszy Jego Mći P. Mikołaia Komorowskiego
Czekanem go w tył uderzył y zabił że zaraz umrzec mu-
siał. Co to sam Pan Bog naylepiey wie co się mu tam mo-
gło stać.

Na iego mieysce

Na iego mieysce Obrany był Xiądz Woyciech Gaya Krakowski
Dziekan Cieszynski y Oswięcimski etc Proboszczem Żywieckim
a ten będąc też Proboszczem na Jelesni (: ponieważ ta Fara do Kościo
ła Żywieckiego należała :) Kościołek Naypierwey zbudował z kulsta
du Parochianow y od swego Imienia Swiętemu Woyciechowi y ia
ko Patronowi swemu Kazał y naznaczył poświęcić. Na Ktorym
Probostwie Żywieckim Kielka lat będąc z Zniewagą od JMci
Pana Komorowskiego z Żywca wyiechał gdyż go iako powiadaią
z Miasta wyclawonie kazał nie będąc w Żywcu Proboszcza
przez nie mały czas. Aż za Krolowey Konstancyi Jego Mci
Xiądz Stanisław a Sobowo Błoch Archipresbiter Brodzicki
a Stachie Wielko polski nastąpił
A podobno z tey przyczyny tegoż Xiędza Woyciecha Gaya
Krakowskiego z Probostwa Żywieckiego wydziwonie y wygnać
Kazał że tenże Jego Mci P. Mikołay Komorowski gdy się
potrawił bez wszystki Apparaty Kościelne y Srebra mo
cą brał y zastawiał a on mu tego bronił y nie dopuszczał
A iako inszy powiedaią że wziął z Kościoła Krzyż Wiel
ki srebrny y zastawił go u Xiędza Proboszcza Swię
tego Jakuba na Kazimierzu y gdy raz Processya by
ła do Krakowa z tego Kościoła y tenże Proboszcz Ży
wiecki namowił Studentow Krakowskich aby byli przy
nim y w Processyi idący wziął ten Krzyż mowiąc z mowie
go to Kościoła Krzyż biorę iako moy a Upominaiący
się Pięniędzy temu Kto go zastawił z kąd w nienawiść w
padł od Jego Mci P. Komorowskiego bo y Ornat Perłowy u
żył y on Zastawił boiąc się iako Pana Gniewliwego y mściwe
go wolał Dobrowolnie Probostwa ustąpić y resygnować by
mu się tak nie stało iako przed nim Xiędzu Borgierowi
co w Łaźni w Zamku umarł.
Roku Panskiego 1619. Dnia 24. Listopada Jego Mci Pan
Mikołay Komorowski Uczynił z podarowaniu Ordynacyą
Kościołowi Żywieckiemu dla Muzyków y Kantorow płace
nia Suchych dni ze Młynow pięci Państwa Swego Żywieckie
go aby im co roczny z nich na każde Suchedni płacą do
chodziła iako tak naznaczono było y Regestr opisał ktorym
1mo Młynarz Trzebinski to iest pod Łyską Rektorowi Szko
ły albo Bakałarzowi płacił na Rok po Złotych --- 40.
2do Młynarz Przyborowski Organiście na Rok po Złot --- 40

3tio Młynarz Załłocki Kantorowi na Rok po Złotych — — 40.
4to Młynarz Jeleśniański Muzykow na Rok po Złot. — — 40
5to Młynarz Uiepszki Altaryscy Niepokalanego Poczęcia Panny Maryi na Rok po Złotych — — — — — 80

Z ktorey Ordynacyi przez lat kilkanascie odbierali te na znaczone kwoty y Konstancya Krolowa Polska toz potym Roku 1626. Dnia 28 Miesiąca Kwietnia w War szawie między innymi Punktami Kościołowi Zywieckie mu należącemi w Erekcyi swoiey potwierdziła wte ia ko niżey słowa.

Ex molendinis vero ijs ea quibus pro Musicis et Can toribus per Generosum Nicolaum Komorowski Sunt Ordinata ex hac tenus pendebant ex illis. Ut in poste rum quoque eandem pensio Solvatur mandamus. Lecz to potym nie wiem iakim Sposobem Upadło.

Tego Roku przed Gody y po Godziech Kometa na Niebie się pokazowała przez niedziel 4. swięcie

Roku Panskiego 1620 Dnia 4 Miesiąca Kwietnia Wielebny Xiędz Balthazar Rzygniovius albo swiecy altarista Zywiecki daro wał Rolą Bartagowską kupioną od Jego Mci Pana Mikołaja Komorowskie go za Summę Złotych 200. Obey Zywieckiey na Zagony, postanowi wszy od każdego dawać do Kościoła Zywieckiego na Swiatło przed Gborgium Ołtarz nazwany każdego Roku na wieczne czasy.

Z kąd do tych czas tę Rolą Zagonami Mieyskiemi Zowią alias Kościelnemi Zowią. A w tey Roli iest Gora ktorą Bargało wską nazywaią a tę na Niwki y Pastwiska obrocono, od kto rey z Płatu daie Mieyskiego Urząd każdy co Rok Złotych 3 dwo trzy do Kościoła Farnego ~~Złotych~~ ~~od~~ Kościelnym.

A Sąmsiedzi od Zagonow 24. po Groszy Pułtora na dwie Gorach za Sabalą od drogi Staroźywieckiey ku Przekopie, a od Ostatku po Groszu iednym od ktorych Zagonow co Rok uczy ni Summy Złotych Siedm te oddawać do Regestru kościel nym należą.

Tenże naznaczył od Gory Rzygniowskiey ktora leży zagład ką Rudzką nad Stawkiem Mieyskim aby Funt Wosku co Rok do Kościoła oddawano

Także od Zagonow 30. za Zamkiem po dwa dzesągi co Uczy ni od nich Złotych 3. Groszy 15.

Także od Zagrodek ktore są przy Domach Mieyskich we dle

dle Regestru od ktorych uczyni Złoty 1 y Groszy 15. y Szeląg
Także od Zagonow Szesciu za Romanczykiem alias Trąba
Ktore Wieczorek trzyma Wosku funt
Także y Ogrod darowal Jego Mci Xiędzu Proboszczowi
będąc tam Zagonow 24.
A ostatek rozni Mieszczanie tamze za trąbą trzymaią y za
zywaią ktorych Zagonow ma bydz 70. a od tych Jego
Mci Xiędzu Proboszczowi po Groszy trzy od Zagonu każde
go co Rok na Swięto Swiętego Marcina odelaią
Tenze Xiędz Balzer oddał Złotych 25 na Wyderkaff kto
re Koscielni pro Tempore będący uzywai maią oddawaiąc
Interresso na Swiece od onych po Złotem iedny y Groszy
Dzieśięi y Szeląg iedeń
Tegoz Roku Dnia 17 Junij Wielmozny Jego Mć Pan Miko
łay Zebrzydowski Woiewoda y Oraz Starosta Krakow
ski a Fundator Kalwaryi maiąc lat 67 w Krakowie Swią
tobliwie umarł y w Kosciele Katedralnym na Zamku
w kaplicy Zebrydowskich w Chabicu S. Franciszka z wiel
ką Załosią pogrzebiun ktoremu napis lub Obraz z takim
Napisem w Kosciele Kalwaryi sliczny wystawić dał J.M. Pan
Jan Zebrzydowski Miecznik Koronny iako Syn Oycu y
Dobrodziejowi Swemu w ten Sposob po Łacinie

D. O. M.

Viator quid prospicis? quem hac designat Imago Scire vis? Hic
ille est quem Loca Sancta hic a te visitata Fundatorem su
um agnoscunt. Vir magnus Origene magnus iudi
cio ac prudentiâ magnus gestis suis. Vir hic in promo
vendo Dei cultu propagando bono Patriæ pares paucos
primum neminem se habuit Pietatem illius testant
tot Sacræ splendidæ Ædes Structurcq et in pauperes
copiosæ largitiones. Hæreticorum ac illorum impiæ Confœ
derationis acerrimus hic fuit oppugnator et vindex
Veritatis verò Strenuus propugnator nullis nimis nul
lisq Vitæ periculis à dicenda hac deteritus Virtutum
ac

ac laudum suarum etiam inimicis praecones habuit de amore ejus in Patriam pro qua nec Corpori nec Sanguini parcebat ne dum illi sumptui posteritas non conticesset. Nullos ambientem honores hi ultro cum prosequebant Generalis primu Capitaneus Cracoviensis tum Dux militiae Sacrae Regiae Majestatis: ad extremum Palatinus Cracoviensis (nihil minus quam id cogitans ne dum affectans) pronunciat. Obijt Anno Dñi 1620. Vivit annos Sexaginta Septem atque in Metropoli Poloniae nempe Cracoviae (in qua per Quadraginta et amplius Annos tam Sancto illius Loci Singulari Patrono Stanislao obsequia ac Singularem devotionem quam etiam Sacrae Regiae Majestatis Stephano piae memoriae primum demum Sigismundo III. Dei Gratia Regi Poloniae huc usq feliciter nobis regnanti, fidem dexteritatem ac operam suam maximam in oppugnante Urbe Cracoviensi a Competitoribus Regiae Majestatis Maximiliano nimirum Austriae Archiduce testificatus est.) quod mortale habuit corpus scilicet deponi jussit Hoc in loco vero animum suum et opera haec quae illum concomitantur reliquit.

Tu pie Viator si affectu duceris in loca haec Sancta Authorem illum Tuis precibus ad DEUM et ejus Matrem Virginem gloriosam adjuva Mutuabis non donabis

Po ktorego Smierci nastąpił na Państwo Zebrzydowskie y Starostwo Lanckorońskie Jego Mć Pan Jan Zebrzydowski Syn iego będąc Miecznikiem Koronnym

A ten także był Fundatorem na Kalwaryi bo on po Smierci Oycowskiey wystawił y zmurował Grob albo Kościoł Nayświętszey Panny Ozdobił Bramę Wschodnią Kaplicę z nalezienia S. Krzyża zmurował

Także na Samey Gorze Kalwaryiskiey Kaplicę albo Kościół Ukrzyżowania Pańskiego rozprzestrzenił

Także blisko tey kaplice Kapliczkę przechodnią gdzie

Pan z Dział

Pan z szat zdarty był wystawił y Obrazy trzy u S. Krzyża
Umęczenia Pańskiego Oycu Franciszkowi Lexyckiemu
Bernardynowi dał konsztownie wymalować iako tam są.
Tenże klasztor Bernardyński tameczny murem otoczył y
Kościoł malowaniem y Ołtarzami złocistemi przyozdobił.
Na ostatku dosyć uczyniwszy Ozdoby Mieyscom Swiętym
Swiętobliwie Wiek Żywota swoiego zakończył ~~który u-
marł~~ Roku Pańskiego 1641.
Po którego zas Smierci nastąpił Fundatorem y Sukcessorem
Jego Mć P. Michał, Franciszek Zebrzydowski który naśladuiąc
Swiętobliwością Przodków swoich Kaplicę z Ciosanego ka-
mienia bardzo misterną w którey Obraz Cudowny Nay-
swiętszey Panny zostaie z murował.
Potym będąc w Rzymie wyiednał u Oyca Swiętego Stopnię
albo Gradusse przed Ratuszem Kalwaryiskim na podobień-
stwo iako własne y prawdziwe są w Rzymie wystawić usi-
łował iakoż temu dosyć uczynił y Indulgencye od
Alexandra VII na nie otrzymał.
Nad to na drogach Nayswiętszey Panny Maryi Kapli-
ce wszystkie pomurował y w Konwencie Kalwaryiskim
Oycom mieszkania sposobnego przyczynił.
Na ostatku Mappę albo Abrys Kalwaryey albo Kaplic
Mieysc y dróg świętych przez Jana Chryzostoma Polaka
y Drukarza to iest Prosowskiego, przez Delineacyą uczy-
nioną tamże w Rzymie od Dominika Barriera Włocha
Skulptora w Roku 1665. do Oyczyzny Kopersztych na bla-
sze konsztownie wybity przywiozł y Mieysc świętych
Kalwaryiskich prawdziwy Wizerunek pokazał. O kto-
rych Fundatorach godna wzmianka dla wiadomości
y Pamięci ich nieśmiertelney uczynić iako o pobożnych
Panach y Fundacyach dosyć znamienitych.
Tegoż Roku w Dzień Sobotni Dnia 4go Miesiąca Lipca
PrzeWielebny JM. X. Jan Lorzynski Kanonik y Officyał
na ten czas krakowski; Dał approbatię albo admissyą ko-
ściołowi Zywieckiemu, na Bractwo Rozańcowe Utwierdza-
iąc Przywiley Prowincyała Zakonu Dominikanskiego kto-
ry z podpisem Xiędza Marcina Wolbranskiego Pisarza
Publicznego

Publicznego Konsystorza Krakowskiego zostaie
Tegoz Roku Dnia 6. Nonis [septem] w Niedziele o Godzinie drugiey w
Noc Pioron Uderzył we młynie pod Zamkiem Zywieckim y rozbił
Skrzynię popsowawszy nad Młynem że mleć nie mogli.
A też w ten sam Wieczor Len dzierzgli y Potym tanczowac
poczęli w tym Pioron Uderzył. P. Bog przestraszył na przykład inszym
Tego Roku przydało się u Jana Biały Mieszczanina Zywie
ckiego że Jadwiga Małżonka iego porodziła iednym porodze
niem Dziatek troie: Dwu Synow a trzecią Corkę ktora Okrzczo
na Anną. O synowie nie byli Okrzczeni gdyż zaraz umarli
III Tegoz Roku Dnia 15 Listopada w Warszawie pod czas
Seymu nie iaki Michał Piekarski Szlachcic z Ruskiego Wo
iewodztwa zasadził się w kosciele za Drzwiami u S. Jana
na Krola Zygmunta III Polskiego y gdy szedł Krol do Ko
scioła Czekanem go dwa kroc uderzył y ranił barzo
ale P. Bog zachował zdrowia Krolewskiego. Ktorego Zdraycę
poimano y rozne Męki zadawano u Oleju y Ołowiu
także Ręce smażono y do tego w Siarce, a potym Uię
to, Kleszczami rospalonemi Ciało targano, na koniec Czty
rema Końmi roztargano y w sztuki potym w Ogniu spalono
Roku Panskiego 1621. w Niedziele godziny 1. w Noc Dnia
1. Sierpnia Jey Mć P. Anna Myszkowska Marszałko
wna a Jego Mći Pana Mikołaja Komorowskiego Małżon
ka w Pinczowie Umarła y w Krakowie u S. Troyce pogrzebiona [iest]
Tego Roku Die 10. Februarij Synod w Krakowie za I. Mci X.
Marcina Szyszkowskiego Biskupa Krakowskiego odpra
wował się na ktorym wiele Kapłanstwa y Biskupow
było, Odprawuiąc Processye Solenne y Nabozenstwa Wiel
kie z Odpustami z Rzymu od Oyca S. Pawła V Papie
ża nadanemi gdzie radzono o wszelakim dobrym
rzędzie Koscielnym, Co wszystko per expressum
wydano.
Tego Roku Wody Wielkie panowały y Chleb był mały y dro
gosc Wielka że ludzie w Gorach Ziemię iedli y wiele Ubo
gich od Głodu poumierało. Przytym y Pieniądze Szelbierskie
były rozmaite ktorych brac niechciano, z kąd Wielka pro
iznia była że się Ludzie zabiiali.

A podolno

A podobno to że Pieniądze były ktore Iego Mć Pan Mikołay Komorowski bił potaiemnie ta w Żywcu O ktore miał trudnośćna Trybunale udawszy y ostawiwszy go nie iaki Pan Grocholski Gdy Pieniędzy tych dostawszy w Trybunale prezentował ktore w Workach zapieczętowano y na Trybunale złożono. Lecz gdy szło o Wielką IMć Panu Komorowskiemu forselem się z tam tąd będąc w Więzieniu zatrzymany wywikłał, Gdy w Chabi cie Bernardynskim przepłaciwszy Strasz zaledwie Ucie kł.

Znowu Pieniądze Iego bicia na Trybunale złożone stacznie wziąwszy przez Ordynowaną albo naprzeiętą Osobę insze w podobnych Workach Krolewskiey Mennice tąmze Pieczęcią zapieczętowane podrzucił że gdy do Sprawy przyszło przez Iunktę swego Pan Komorowski wygrał a Pan Grocholski w Konfuzyi y szkodzie został. Iako o tym szeroko Starzy ludzie powiadali że Zemstę znaczną z Utratą zdrowia iego nad nim Pan Komorowski dokazował. A tych Minicarzow dla nie dojścia Iężyka y nan Prawdy pozabiiac Kazał, Co się to wszystko Sekretnie Stało

Roku Panskiego 1622 W sam dzien S. Troyce przed Nieszpory Iego Mć Pan Alexander Komorowski Ktory w swoim dziale Panstwo Slemienskie Otrzymał z IMć. Panem Stanisławem Dębinskim Strony maiętnosci porażkę na Koczoniu mieli przeciwko Kasprzykowi, z Obustron Rannych Osob Kiełkana się y zabitych było w Bieżu nie iakim.

A podobno to z tey Okazyi Iego Pana Dębinskiego o Słepic a Pana Sadrieckiego wywołaszyc Kazał dla czego będąc w Banicyey do Rzymu poszedł y tam gdzies Umarł iż o nim do tego czasu gdzie się podział nie słychać. O ktorym nie ktorzy twierdzą że po Pielgrzymsku chodząc w Orawie na Lipnicy u Niedakiego Macieia Smietany bywał y tam Umarł. Ktory przy Kościele tameczym iako nieznaiomy pogrzebiony iest. Corkę tylko swo ię Iey Mć. Paniy Katarzynę Ktora za IMć Panem Piotrem Samuelem Grudzinskim Starostą Srodzkim była zostawił.

Tego Roku w Dzien Swiętey Anny Zboynikow 25. w Południe w Obiady same mimo Miasteczko Żywieckie szło za Rzekę Sołę y u Ławek Mieyskich Strzylali ku Miastu a było na ton czas przybytek Wody dla czego się bali iż trudno było.

było na nie przeyść przez Wodę albo przeiechać.
Ktorego Roku Wielkie Rozboystwa y Rabunki były z ktorey Kompaniey kielka ich tu w Żywcu y w Łodygowicach zginęło.
A osobliwie Dworow siła rabowali iako to Dwor w Nowym Rychwałdku Panu Juskiemu tam Dzierżawcy nasli y zrabowali Na Folwarku Więprzskim Urzędnika Mikołaja Woynarowskiego zmęczyli
Także na Węgierskiey Gorce Folwarku y na Lipowey Nabiały pobrali y co było zrabowali. Co nie tylko w Żywieckim Państwie to się stało ale y w poblizkich Państwach to się działo.
Roku Pańskiego 1623. Dnia 23 Kwietnia Pobożna y Błogosławiona Ludwina Rodzicka z Miasta Kęt z Uczciwych Rodzicow Oyca Matheusza y Matki pobożney Matrony Obywatelow Kęckich Narodzona maiąc lat Wieku swego 60 w Rzymie Swiętobliwie y Cudownie umarła.
Ta w Młodosci swoiey w Kętach przy Rodzicach będąc bydło pasała y gdy ią na Polu nadeszły Pielgrzymki do Rzymu idące wzięły ią z sobą. Gdzie ona Swiętobliwie żyiąc przez Lat 30. Stacye Kosciołow Rzymskich Obchodząc Groby Swiętych Bożych nawiedzała Modlitwy Swięte z płaczem odprawowała. A lubo była Uczęstniczką Habitu Zakonu Trzeciego Swiętego Franciszka iednak przy Kosciele Sta Minerwa Oycow Dominikanow nayczęsciey bywała y tam Rożaniec Swięty klęcząc przy Drzwiach z Modlitwami Odprawowała y z Jałmużny żyła y przez swoie pobożne Uczynki y doskonały Żywot Swiętobliwą y Błogosławioną się stała y Duszę swoię P. Bogu iako Oblubieńcowi swemu oddała. Po Smierci do Ciała iey wszystek prawie Rzym z wielkim Tłumem przychodził bo Wielom była wiadomość iey Swiętobliwości ktorą trudno pogrześć było aż dnia trzeciego.
A tę pogrzebiono z wielką Uczciwością w Kosciele S. Stanisława po Lewey Stronie Ołtarza Swiętego Jacka, do ktorey Uciekaiący Wiele Łask za iey przyczyną doznaią y za S. poczytaią.
Z czego Kęty Miasto masz się zaszczycać że po Błogosławionym Janie Kantym drugą tenże Błogosławioną Ludwinę Pannę za Patronow iako z ciebie Urodzonych masz ktorzy przed Bogiem za ci Zastępcami y Opiekunami są iako Dziedzicy

Tego Roku 1623.

Tegoz Roku 1623 Jm P. Mikołay Komorowski podłuzywszy się
u Panow Rylskich, nad to Apparamenta Kościelne Zywieckie
nie które pozastawiał y ow Ornat Perłowy który sam swoim
Kosztem Sprawił zastawił, którego do Prawa pozywaiąc
niechciał stawać ani płacić na którego w Prawie Condemnatę
Otrzymali aby mu Zywca Zaiechali, Takoż tak Uczynili od
których Zamek Zywiecki był obleżony.

Z którego Zamku Dnia 21 Marca Jan Fyiata Mieszczanin
Zywiecki wyglądaiąc iako drudzy mowią że ciągnął Sznurem
sobie Oknem Zywność od Zony a z Domu Waluchowskiego
podle Szkoły z Kotnicę zabity został, gdyz się P. Komorow-
ski bronić y Zamku nie poddawać kazał w którym Mie
szczany Zawarto dla Obrony.

Z kąd Jego Mć Pan Mikołay Komorowski będąc ścisniony
tym Zaiechaniem Uciekł się do Konstancyi Krolowey Polskiey
Zygmunta III Krola Polskiego y Szwedzkiego Małżonki, y Zywie
ckie Państwo w trzy Kroć Sto tysięcy Złotych zastawił
y do Dzierżenia podał wytrąciwszy wszystkie Legaye y
Zastawy Apparamentow Kościelnych y Summę Dziesięć
Tysięcy Złotych na kurs według Legacyi Oyca iego aby z tey
Summy płacone y wykupione były naznaczył. Z kąd Pa
nowie Rylscy z Zywca musieli ustąpić gdy ich wypłacono.

A Krolowa Jey Mć Otrzymawszy Donacyą Państwa Zywieckie
go od Pana Mikołaja Komorowskiego Nowotarskie Staro
stwo iemu darowała które Otrzymawszy z Nowotarzanami
Woynę podniosł którzy mu się sprzeciwili aż do tego
przyszło iż potym ono utracił y na Ostatku bez Majętny
został tylko na Wadowskim Woytostwie się Zydaczowie Osiedział.

Tenże Jego Mć Pan Mikołay Komorowski miał był Krzysztofa
Rychalskiego Starszego swego Sługę albo Dworzanina wiel
Kiego Tyranna, którego on zawsze Słuchał. Dla których
Tyranstw y rozbicie Kupcow Sląskich. y inszych od niego
niezliczonych krzywd pojęty był zdradliwie w Miesiącu Cieszy
nie na Jarmarku y do Miasta Rajnowa we Sląsku będą
cego przywieziony gdzie za swoie Tyranstwa y rozne zło
ści na Koniu Miedzianym rozpalonym wozony y tak
stracony iest

Tegoz Roku w Dzien y Swięto Swiętego Kazimierza Patro
na Polskiego

Woyciech Rybarski

na Polskiego Nayiaśnieysza Konstancya Krolowa Polska Cory Xiężnu Rakuska Zywieckie Państwo w Swoię Dzierżawę otrzymała y Odebrała Odliczywszy Summy Szeßkroć Sto tysięcy Czerwonych Złotych na rozne długi z polecenia JMci Pana Mikołaja Komorowskiego, Ktora wszystkie Apparaty Kosćielne y Srebro po wykupowała y Kosciołowi oddać Kazała.

Pod Ktory Czas JMc Xiądz Stanisław a Sobow o Błoch Archiprezbiter Krodzielki y Slaskie Wielgo Polski a Dziekan Brzezynski na Probostwo Zywieckie Jntroducłowany był.

A JMć Pan Krzysztof Czarnecki Dworzanin Krolowey Jey Mći na Starostwo Zywieckie Wprowadzony y Rząd mu Państwa oddany.

Nie bez taiemnice Dzieło iako z Krolewskich Rąk dla Swiętego Kazimierza Pan Piotr Komorowski Zywieckie Państwo w Nadgrodzie że go z Węgier do Polskiey przeprowadził otrzymał tak z Nowu z Rąk Jego Mći Pana Mikołaja Komorowskiego Ostatniego Dziedzica Pana, w Dzień Swiętego Kazimierza w Krolewską Dzierżawę Zywieckie Państwo przyszło co przez lat 52 w zastawnym Obyczaiem było.

Otrzymawszy pod Swoy Rząd Państwo Zywieckie z polecenia Konstancyi Krolowey Pan Krzysztof Czarnecki Dworzanin [illegible] Pierwszym był Starostą Zywieckim, Ktory zaraz na Folwarkach Zywieckich Urzędnikow Szlachtę Samę postanowił iako byli Czernienski, Jasienski, Gedbawnicki, Kurowski, Wrzeszcz Etc etc y insi Ktorych nie można pamiętać y tu pisać.

Tego Roku Wielebny X. Andrzey Koratius albo Czeczo wndowiał Naypierwszy Prezydent Bractwa Rożancowego Zywieckie resygnował dobrowolnie Prezydencyą a Został Wikaryiem y Penitencyarzem Katedry Kościoła Krakowskiego na Zamku Oraz y Kanonikiem Kollegiackim Kosciołu Tamże Swiętego Jerzego na Ktorego mieysce nastąpił na Prezydentyą Bractwa Rożancowego X. Maciey Zaytkowicz Wikary Zywieckie y Patryota tuteczny Ktory był na tę Kapellanią Bractwa approbowany od JMci X. Marcina Szyszkowskiego Biskupa Krakowskiego.

Roku Pańskiego 1624 Dnia 26 Lutego Wielebny Xiądz Balthazar Rzygnicovius Altarysta Kościoła Zywieckiego Otrzymawszy od P. Mikołaja Komorowskiego przeszłego Roku Dnia 11. Lutego Dom Ogrodowy tak naroznę w Szpitalney Ulicy u Samego Cmentarza Kościelnego Stoiący y Zagrodę

grodę pod gorą od Miedze Rol Panskich az do Miedze Zagrody
Szpitalney Kupnym sposobem za Summę Złotych Polskich 100.
na co mu Przywiley dał.

Ten tedy Dom y Zagrodę albo Dwie Stayn Ziemie w Chorobie
będąc Marcynowi Włosinskiemu Szwagrowi Swemu y Woy
ciechowi Sniezemu takze Szwagrowi darował z tą iednak
Obligą aby z Domu tego oddawali co Roczny do Kościoła przed
Cymboryum Funtow Wosku Cztyry a od Zagrody Funtow 5.
na Swiece Wiecznemi Czasy Co się do tych czas to wypełnia

Po tym tego Roku w Dzień Sam Popielcowy Tenże wyzey napisany Xiędz
Balthazar Rzyguniewicz Altarzysta Umarł Który był Wielki Dobrodziey
Kościoła y Miasta Zywieckiego. A ten przy Smierci iako Patryota
odkazał Testamentem Stawek w Okłu Miastu Zywcowi y Wiecz
ny darował y ieszcze y zdobem Ryb Który Miasto dotąd pro bo
no Publico one zażywaiąc.

A iego Pogrzebiono pod Cymboryum w Grobie Szklepistym Który
tam Skryty iest

Tego Roku w Poniedziałek po Niedzieli Czwartey po Swiątkach Urząd
Burmistrzowski Zywiecki Kupił trzie Gonow Gory Rzyguniowskiey
na Granicy Od Szubienicznego Potoka od Woyciecha Sreckego.
Także Górę Myślecowską Rzeczoną podle tych Gonow leżącą od Ur
bana Polaka y Walantego Wiktorka Która Góra Testamentem
iest im Oddana od Xiędza Balcera Rzyguniowicza. Za Którą
Urząd dał im Złotych 76 a to na potrzebę wszystkiey Obcy
Miasta Zywca y do tąd tey Gory Nowkami się dzieląc Miasto używa

Tego Roku Nieiaki Urban Krzyżek Mieszczanin Zywiecki
po Swięcie Nawiedzenia Panny Maryi idąc przez Las Kiełbasow
trzech Zboycow nadszedł Który Barć dla Miodu scinali a tego
oni ściniąwszy poiąwszy przywiedli do Towarzystwa y dawali mu
też iesc miodu, ale iz go Borszukow znał Kazał go zabię
żeby go nie wydał iż był Przewodcą Zboycow. A tego Barysi
wszy zawiedli do Potoka Kawraniego albo Gawraniego y tam
go zabili o Którym Burym będzie nizey wzmianka iako w
Zywcu z Towarzystwem zaginął.

Tego Roku Die Ultima Junij Michał Gniadka Miejski Synek Zywie
cki w Zywcu przez Szpilzginął ze Rodzicow swoich niesłuchał na
Złość im wszystko robił a Kradzieży się bawił Za co był u Ko
sciola etc. Knyza pod Parchanem pod Bożą Męką Kamienną
Seif

Scięt y tam pogrzebion. Na Ktorego Grobie Rodzicy iego na Pamiątkę
tego dali Krzyz Kamienny wykować y tamże postawić Ktory do
tąd Stoi przy tey Bozey Męce czego Kazdy o tym nie wie.
Tegoż Roku Wielebny X. Andrzey Gniazdowius Vikary Kościoła Kathe
dralnego Krakowskiego y Penitencyarz tameczny a Patryota Zywie
cki w Krakowie Dnia 11 Umarł, Pogrzebiony iest w Kościele Chwa
ley Rzeszego a temu przypisał y wystawił Epitaphium tamże
na Ścianie Połudnowey X. Andrzey Hastkowski Artium Phi
losophiae Magister y potym Kanonik tego Kościoła Kollegia
cki iako w Ujowi Swemu w ten Sposob iako niżey

D.O.M.

V. Andreae Gniazdowij Zywiec. Vicarij et Penitenc. Cathed.
Ecclesiae Cracoviensi

Cujus hic scopus Hoc vitae institutum fuit
Deo Ecclesiae et Communitati fideliter servire
Patriae Ornamento Amicis Solatio esse
Neminem Laedere de Omnibus bene mereri
Obijt eheu ex pestilentia atque hac de Causa
Hic Situs est
A. Dni CDDCXXIV. M. Octo Aetatis Suae 34.
Justus Simorte praeoccupatus fuerit in refrigerio erit Sap. IV
Andreas Hastkowski Art. Magi. Consobrino carus Amoris
Erga P.C.

Roku Panskiego 1625 Wielebny X. Andrzey Rozatius Vi
kary y Penitencyarz Kościoła Katedralnego Zywiecki Krako
wskiego Ołtarz wystawił w Kościele Zywieckim Pocieszenia Nay
świętszey Panny Maryi Starroświecky Ktory zrobiony, Kto
rego na Ramach były Litery starroświeckie. Regina Coeli la
tare Alleluja etc. Albowiem gotowy iuż takiś Stary w Krako
wie Kupił y dał się z Patronym Swoim Swiętym wymalować po
Kanonicku klęczący, Ktory Ołtarz Poświęcony iest według Nam
se Swiętym Fabianowi y Sebastyanowi także Swiętemu Walen
temu Męczennikowi Chrystusowemu. A ten Ołtarz tak stał
aż do Roku 1703. bowiem Sławetny Maryan Guttorkowic
Mieszczanin Zywiecki tak do tego Obrazu Ołtarz nowy zro
bić dał iako teraz iest, Ktory zas w Roku 1706. Obraz
Piotr Brygierski Malarz Stary z Cieszyna odnowił, do
znawaiąc z tego Obrazu Ludzie rozne pociechy dla czego
go Pocieszenym przezwano.
Tego Roku Ucziwy Cech Garcarski Zywiecki Otrzymał
Dnia Pierwszego.

Dnia pierwszego Marca Uchwały swe z Miasta Kępt z Cechu tameczne
go Łacinskim Językiem na Parganinie wypisane od Krakowskich Ray
cow onym niegdy podane, Ktoremi się zaszczycał y rządził. A te U
chwały y Cech Approbowali JJMM PP. Krzysztof Czarniecki y Walen
ty Raczkowski Starostowie albo Administratorowie Generalni od
Konstancyi Krolowey tu zesłani naznaczywszy temuż Cechowi na
Pańską Kuchnią Zamkową dawać co tydzień po Garcy Sztuk 12
Co tego do Roku uczyni 636. Sztuk Garcy to iest za Kiedził 53
Ktorego Cechu był Fundatorem y Promotorem Sławny Paweł Strze
żowicz Pisarz Mieyski Żywiecki, A Simon Szober Rayca a Se
chmistrz na on czas będący tych gdy tego Rzemiosła był Brat Swię
to Przemienienia Pańskiego temu Cechu Zakał y Mszą Świę
ta Każdy Rok iednak sim uchwalił. Co do tych czas obserwuią
Ktory Cech Jego Mć Pan Franciszek Wielopolski Pan Dziedziczny
na Żywcu Approbował y Przywileiem opatrzył

Tegoż Roku we Czwartek po Święcie Jedynastu tysięcy Dziewic
Paweł Młynarz przed tym Wieprzski Tomasza Lorasza Mły
narza Żabłockiego Syn w Żywcu zginął o zabicie zdradliwe
Woyciecha Habdasa Młynarza Wieprzskiego iż miał nań za
iątrzenie że go podsiadł we Młynie Wieprzskim Ktory namowi
wszy się z Walantym Kacmarzykiem z Wieprza przyszli ku Mły
nu iego około pułnocy a oni zastawili wodę na przekopie że aż
młyn stanął. On iako Gospodarz wyszedł y siadł na Stołku,
oni czatuiąc nań porwali go y odwiedli za dołę gdzie go Obu
chami zbiwszy głowę wzięli a ciało pod Brzeg do Wody wrzuci
wszy Karpeciem przyłożyli; o Ktorym we Młynie nie wiedzieli
Kędy się podział aż go Psi z pod Brzegu wywlekli y roznieśli;
Zaco Kaźnią Zapieczętowawszy Na Sąd Boży z tego Świata poszedł.

Tegoż pod Szubienicami tracono. Dnia tego Wałek Kacmarzyk
Ukrywaiąc się iako iego spolny Morderca tegoż Woyciecha Habda
sa na Wierzch Gory Łyski wyszedł wyglądaiąc na Towarzysza
swego z daleka na Śmierć prowadzenie y gdy było po Exeku
cyey Sprzelił w Łysą; z Urzędu rozkazania kilkanaście
Osob w to mieysce bieżało gdzie głos y dym się pokazał.

A w tym mieyscu naleziono śpiącego tegoż Wałka Kacmarzyka

Ktorego na Spaniu

Ktorego na Spaniu wzięto y przyprowadzono do czego się wszystkie go przyznał y był na Drugi Dzień zaraz Dnia Piątkowego przy Towarzyszu swoim Exequowano y niewinna Krew tę pomsty na Obu otrzymała.

III) Roku Panskiego 1626 We Czwartek po Niedzieli Wstępney w Warszawie Nayiasnieysza Konstancya Krolowa Polska Arcy Xiężna Rakuska nadała Miastu Żywcowi Przywiley w Ktorym iak w Oryginale iedne Prawa Approbuie a drugie Panow Komorowskich Kassuie będąc tu nato Kommissarzami nato zesłanemi w Żywcu na wyrozumienie wszystkich Praw Wielmozni Ichm[ość] Panowie Stanisław Witkowski Chorąży Łęczynski Wielkorządca Krakowski Marcin Laskowski Instygator Koronny y Woyski Oswięcimski takze Krzysztof Czarnecki Dworzanin Krolewski Starosta Żywiecki w Ktorym Przywileiu wszystkie Potrzeby y Prawa Miasta podawała a Osobliwie aby Żydow w Miescie Żywcu nie było ale ich wyganiać każe y Elekcyą Wolną Urzędu na cz. Ławnika naznacza y Trzy dzbany Gorzałczane Miastu dawnie etc. Szeroko Opisuiąc. Po czym Aprobaye Przywileiow Prywatnych Mieszczan Żywieckich y Poddanemi nie Ktorymże Wiano słuzące czyni y one Konserwuie Ktorego Oryginału albo Głownego Przywileiu zaka Summa albo Forma wszystkich Artykułow iako nizey iest

Constancya z Łaski Bozey Krolowa
Polska y Szwedzka Wielka Xiężna
Litewzka Ruska Pruska Mazowiecka Żmudzka Inflanska Etc Etc Arcy Xiężna Rakuska
etc etc etc.

Oznaymuiemy tym Listem naszym wszem w obec y kazdemu zosobna Komu to wiedziec należy iz iako dla wprawienia w dobry Porządek majętnosci naszey Dziedziczney Żywieckiey tudziez Uznania Praw y Wolnosci tak Miastu Samemu Żywcowi iako y innym Osobom prywatnych Należącym y decydowania dla nich y innych wszystkich Punktow nizey Opisanych zesłalismy byli Commissarzow naszych Urodzonych Stanisława Witkowskiego Chorążego Łęczyckiego Wielgorządcę Krakowskiego y Marcina Laskowskiego Instygatora Koronnego Woyskiego Oswię-

cimskiego

cimskiego y Krzysztofa Czarneckiego Dworzanina y Starosty naszego Zywieckiego Ktorzy to Kommisarze nasi dosyc czyniąc powinnosci naszy od nas włożoney wszystko wedle zlecenia naszego odprawili y Punkta niżey opisane decydowali. Tak teraz lubo termin Apelacyi od Pewnych Punktow Commissyi przez zwysz mianowanych Commissarzow naszych w Poniedziałek przed Swiętą Katarzyną bliszy w Roku blisko przeszłym MDCXXV odprawowany do Sądu naszego przez Miasto założoney az we dnie Niedziele po Wielkiey Nocy blisko przyszłey przed sądem naszym przypada iednak za Submissyą dobrowolną oboiey strony termin sobie przyznawaiącey punktatym Commissyey pomienioney tudziesz y Repliki na nię, ana ten czas Iustificatiey Dwu przednieyszych Commissarzow obecznie będących to iest Urodzonych Wielgorządcy Krakowskiego y Instygatora Koronnego dostatecznie przesłuchawszy taki Dekret na każdy Punkt zosobna czyniemy

A naprzod Co się tycze Gruntu Kąt albo Kabat nazwanego na Ktory Przywiley Przemysława Xiążęcia de Data na Toszku w Piątek po Narodzeniu Panny Maryi Anno Dñi Millesimo, Quadringentesimo, Quadragesimo, Octavo, tudziesz y Lasu Kiełbasowa nazwanego na Ktory także Przywiley Urodzonego niegdy Jana Komorowskiego Kasztelana Połanieckiego Anno 1562 dany Miasto pokazało Tedy iz Commissarze nasi przypatrzywszy się dobrze obiema Przywileiom a baczące iż recompensatą tego Lasu Kabata nazwanego przez Przodki pomienionego Urodzonego Kasztelana Połanieckiego wyrąbanego y zaprzedanego Kiełbasow Las Miastu od tego Urodzonego Kasztelana iest dany Mieszczany Zywieckie przy tym Lesie Kiełbasowie y z Przywileiem nam służącym zachowali

A że to to Mieysce Kabat teraz iest Polem Ktorego Mieszczanie używaią y Ktore takie znakami na Ksztalt Kopcow na niektorych mieyscach a przekopami zas w ostatku oznaczone iest tedy także ze Miasto przy tym Polu Kabacie y Używaniu iego zostawili

A wszakże iż sztuka tego Pola Kabata przez Urodzonego Mikołaja Komorowskiego Poddanym Wsi Sienney ex opposito tey iest nadana y w Używanie Częsci tey Kabata przy poddanych naszych zostawili tedy też także Poddane y wieś przy tey Częsci Kabata zachowali y one im przysądzili

A co się tycze trzech Stawkow przy tym Gruncie będących a iuż za

znakami

Znakami tego Pola Kabata leżących których Mieszczanie są w Używaniu tedy także te Stawki na które Prawo ukazali Mieszczanom przysądzili

A iż też Las Kiełbasow tylko do Rzeki Kossarawy która przed tym szła pod samę Gorę Lasu teyż Kiełbasowa a teraz indziey meat swoy obrociła ciągnął się tedy ten Las Kiełbasow tylko ad Antiquum Meatum tey rzeki iż się rozciągał ma począwszy od Znaków od Wierzchu Gory y miejsca Skałki rzeczoney ado teyże Rzeki Kossarawy nadoł ciągnącey się Uznali

Więc że przy tym Lesie Kiełbasowie są wykopane Rola których teraz Używanie iest tak przy Folwarku Jeleśniańskim iako y Wsiach Jeleśni y Swinney. Czego się Mieszczanie do Kiełbasowa Lasu dopomagali. Tedy iż ci Commissarze Nasi in quo obatu zastali używanie tych Rol in eodem Statu tak Folwark Jeleśniański iako y te Wsi przy Używaniu ich zachowali

Tego przy tym dołożywszy że ten Gront wszystek który iest od dawnego Meatu z pod Gory Lasu Kiełbasowa przez tę Rzekę Kossarawę odsypany Na którym teraz iest Chrost y Olszyna nie Miastu tylko Kluczowi Jeleśniańskiemu należeć ma zatym do których że iuż więcey Lasu Kiełbasowa Poddani nasi przyległeyszi rozkopywać nie maią gdyż też Mieszczanie Żywiecy używania w Lesiech żadnego nie mogą mieć Tedy także y my Dekret ten Commisarski we wszystkich Punktach approbuiemy.

A co się do tycze Przywileju na Gorę Łysą nazwaną y na Okieł Anno 1562 także Przywileju postedniey szego od Urodzonego Mikołaja Komorowskiego na Gorę Borkowską Miastu służących de Data in Zywiec 1615 do którego Przywileiu Ultro Mieszczanie przyznali się że iest przez Urodzonego Mikołaja Komorowskiego pod dawną Datą Die 28 Xbris Anno 1624. iest nadany. Tedy iż Obiechawszy te Gory y Gronty ex re Oculis Subiecta y z pewnych przyczyn tę Gorę y Pole Borkowskie rzeczone Miastu na wieczne czasy przysądzili nie Vigore iego. Przywileju który iest Miasta po Zapisy Wieczności y darowizny osobie naszey służącey dany ale Vigore Dekretu swego tie dziś z Mieysce Okieł rzeczone Miastu także przysądzili Lecz co się tycze Gory Łyski y Grontow na niey leżących

lubo to nasz

lubo to na tę Łyskę Mieszczanie Przywiley ukazali iednak iż się to pokazuie iaśnie że Sąm Urodzony Mikołay Komorowski te Grunty zasiewał y Swinianie y Sporyszanie ex Opposito Wsi swey onych także zażywali

Tedy tę Łyskę y Grunty na niey będące Zamkowi y Kluczowi Jeleśniar skiemu przysądzili a Miasta oney iuż odsądzili y ten Przywiley na tę Łyskę służący żadney wagi na potym mieć nienależeli

Jednak przeciw Mieyscu Okiel nazwanemu które iest Miastu przy sądzone przyłączyli nieco Gruntu który przy tymże Oklu leży a ciągnie się aż ku Wierchu Góry Pod co iednak pasieki Poddanych z Sporysza które są przy Groncie Folwarku Zamkowego podpadać nie maią która część Gruntu Łyskiego ma wyiechawszy Urodzony Starosta nasz Żywiecki znakami iakiemi oznaczyć y na to Mia stu pismo swe dać

Tedy y my ten Dekret Commissarski we wszystkich Punktach approbuiemy z tym iednak dokładem y melioratią że ponieważ Mieszczanie Uciążonemi w tey mierze bydłem się mienią dla Pastwisk które lepsze na Łysce niż na Górze Borkowskiey się znayduią Tedy im mo cą tego Dekretu naszego Wolne Pastwiska na Obudwu tych Górach wa ruiemy y Zachowuiemy

A co się do tycze inszych Gruntów na różnych Mieyscach leżących tak ze Stawów y Stawków Dekret Commissarski którym Miasto przy używaniu ich Spokoynem zostawili także Approbuiemy

Co się tycze Ryb Łowienia na które pokazywali Mieszczanie Przywiley Przemysława Xiążęcia po wszystkich Rzekach Państwa Żywieckiego a potym nastąpił Przywiley Urodzonego Kasztelana Połanieckiego Anni 1562 którym czyppie sobie nayosobniey tą Rzekę Soł a Mieszczanom od pewnych Mieysc do pewnych pozwalam łowienia Ryb w Piątki tylko y w Soboty y inne dni Postne ku stołu swoiemu tylko nie naprzedawanie. A co się do tycze łowienia Łososi w tey Rzece Kosarawie iż przy tegoż Powinności tego Przywileju 1562 Mieszczanie nasi zachowa ni są y my także Dekret ten Kommissarski we wszy stkim Approbuiemy.

Co się tycze Osypi iż Uznawszy to Commissarze nasi że te Role z których Mieszczanie Osep powinni byli dawać na Folwark Zamkowy skupione są wolnemi ich od płacenia tey Osypy Uczy nili zachowuiąc iednak w całe insze powinności które zwykli od prawować Plata Rolnego y które wydawaią tak Szpitalowi iako y Kościelnym na każdy Rok tedy także y my Dekret ten Commissarski in toto Approbuiemy

Co się tyczy Przywileju Miastu od Urodzonego niegdy Kasztelana Połanieckiego na Pięć Szeleb Drzewa danego Ktore Drzewo Kommisarze nasi Mieszczanom odsądzili tedy y my to Approbuiemy z tą Melioratią aby Mieszczanom rowno z inszemi przekupniami wolno było u Poddanych Drzewo Kupować y ono spuszczać a Sludzy Starościni y Zamkowi Urzędnicy aby tego Handlu y Przekupstwa zaniechali

Co się tyczy Przywileiu z Strony używania Browaru iednego w Mieście y Bukowie w Lasach Żywieckich także Myta Kupieckiego od Składnego Łotnego y Czynszu w Łazni Mieyskiey przychodzącego Kommisarze nasi przy spokoynym tego wszystkiego Używaniu Miasto zostawili tak iednak aby te Prowenta od Commune bonum Civitatis obrocone były y Liczbę z nich co Rok Mieszczanie czynić przed Urodzonym Starostą Żywieckim naszym teraz y na potym będącym powinni byli tedy y my Dekret ten ich we Wszystkim Approbuiemy

Co się tyczy Przywileiu od Urodzonego Jana Spytka y Krzysztofa Kasztelana Oswięcimskiego Komorowskich Anno 15[illegible]4. danego w ktorym to Osobliwie nadano Miastu Żywcowi iż żadne Browary nie miały bydź we wszystkim Powiecie Żywieckim ani w żadney Wsi y Folwarku nie miał nikt Piw robić y Gorzałek palić tylko w Samym Mieście Żywcu Także Przywileju Urodzonego Mikołaja Komorowskiego Anno 1608 w teyże Materyi danego ponieważ Commissarze nasi z pewnych przyczyn ważnych oba dwa w tey mierze Przywileie Kassowali Robienia iednak Piwa Mieyskiego według Przywileiow ich y według Praw y Zwyczaiu ich także Szynkowaniu Win, Miodow, Małmazyey y inszych Liquerow nie przeszkadzaiąc tedy y my także Dekret ten we Wszystkim Approbuiemy. Z takim dokładem Strony przedawania Zboż, Nabiałow, Ptakow, Ryb, y inszych Rzeczy do żywności należących aby ie Poddani ze Wsiow Panstwa naszego Żywieckiego nie gdzie indziey tylko do Żywca na Targ wozić byli powinni a Łososie tylko żeby samemu Zamkowi naszemu należały. A ieśliby się taki Poddany znalazł ktory by do inszych Panstw y Miasteczek ważył się nosić albo wozić także Victualia aby one tracił, ama cedere proportione dueta Miastu y Szpitalowi. Tudziesz aby Przekupniow tak Swoich iako y Obcych w Mieście nie było. A osobliwie Żydow ktorych z Panstwa Żywieckiego wygania potrzeba ktorzy Przekupnie iezli były, pokazali tracić także Swoy Towar maią toż się ma rozumieć y o Wałachach ktorzy na

biały

biały, Masła, Syry, Bryndze nigdzie indziey tylko w Zywcu
przedawać maią

Co się tycze Przywileiow Prywatnych Mieszczanom Zywieckim Słu-
żących Ktore przed temiż Commissarzami naszymi produkowali
A naprzod Symon Hyta Syn Weniquow. Ukazał Przywiley
Urodzonego Kasztelana Sądeckiego na Zagrodę za Skrzynią
młyńską De Data in Zywcu Anno 1584. przy ktorym od Com-
missarzow naszych zachowany iest. Anna Dziewka Jakuba
Boczkowskiego Zachowana także przy Przywileiu na kęs Zie-
mie za Cegielnią leżącey Oycu iey Od Urodzonego Mikoła-
ja Komorowskiego danym.

Pokazany też był od Potomkow Marcina Kucharza Przywiley
na Zagrodę za młynem Zamkowym leżącą de Data in Zywcu
w Piątek przed S. Szymonem y Judą Anno 1564. kiedy iż się
Strona Ukro przyznała że tylko Złotych Dwanaście chce wziąć(?)
z tey Zagrody nakazali Commissarze nasi aby te Pieniądze
były z Zamku odebrane y Potomkom oddane a Zagroda Przy-
wiley ten skasowawszy aby iuż ex nunc do Zamku należała

Andrzey Bober przy Przywileiu na Ogrod za Zamkiem od Uro-
dzonego Mikołaja Komorowskiego odięty Die 24. Octobris
A 6 M. dany Zachowany

Janowi Suchoniowi in Recompensam Roli onemu przez Urodzone-
go Mikołaja Komorowskiego odiętey do Folwarku Zamkowe-
go przyłączoney a nie zapłaconey zezwolili się aż Commissarze
nasi dać Sztukę Gruntu przy mieyscu Okłu(?) na Obszarze leżące-
go iakoż deputowali na to iednego z pośrodka siebie to iest Uro-
dzonego Starostę naszego Zywieckiego aby on Okryśliwszy Quan-
titatem tego Gruntu podał w Possessyą temuż Suchoniowi

Simon Mrzygłodzki z Żoną swoią Zofią w Possessyi dwu Pla-
cow Mieyskich Wieczkowski y Mikulczowski nazwanych we-
dle Przywileiu na to im od Urodzonego Mikołaja Komorowskiego
de Data in Zywcu Die 27 Octobris Anno 1622 danego zachowany

Marcin Biely Anna Zona iego pokazali Przywiley de Data we
Czwartek Świąteczny Anno 1605 na Sztukę Ziemie nad Jeziorem
mieyskim wzdłuż od Kielmichowca(?) do Ziemie Jakuba Boczkowskie-
go aż do miedze Stanisława kończący się

Anna także Zyrkowna pokazała Przywiley na Sztukę Ziemie le-
żącey z iedney Strony Kliwczykowca(?) z drugiey Strony Jakuba Bocz-
kowskiego Ziemie wzdłuż a wszerz 40. Zagonow de Data in Zywcu
18 Junij 1602 Zachowane Strony obiedwie przy Przywileiach y
Possessyi

Possesyi tych Rol tak iednak y na tę Rolę ktorą Żyrkowa trzyma pre-
tendował Prawo aby mu Żyrkowa względem tego ustąpiła Zagrodo
Osm przyległych Roli tego ab Biel nagrodę nawozow wedle na-
kazu Zamkowego Żyrkowey aby uczynił —

Giertruda Żona Woyciecha Świeżego przy Possesyi Zarembkie we
wsi Świnney Mitrzgowski rzeczony. Na ktorym długu iest Zło-
tych Sto Czterdzieści de Data 20. Marty Anno 1647. aż do wy-
kupienia y odłożenia kiedykolwiek tey Summy zachowana po słu-
szności iednak w cale zostawiwszy

Maycher Fabry przy Possesyi Sadzawice na Gronie mieyskim
zachowany

Jan Kominek z Żoną Dorotą sztuki Ziemie wzdłuż pod Gorą a wszerz od
miedze Dzuliney aż do miedze Piekarzowey leżącey z pewnych przy-
czyn odsądzony y Przywiley na to służący skassowany tak iednak
aby Zboże na Zimę wysiane z Zamku było mu wrocone y nagroda wzglę-
dem prac y nakładow uczyniona gdyż ten Grunt do Folwarku Zam-
kowego przyłączony iest.

Woyciech Świeży przy Przywileyu na sztukę Ziemie pod Gorą za Preko-
pem na Rymarzowskim leżącey de Data in Żywcu Die 11. February A.
1604. y Possesyi tego zachowany

Stanisław Pietrzyk pokazał Przywiley na Koty Selęgowskie na Międzybrodziu za Summę złotych 20. przedane y przy tym Gronie gdyż
mu tego Przywileiu pozwolono pasieki poczynić pobudować y Ziemne
sklepy powymurować także y insze Role poskupować. Lecz mu to wszy-
stko Urodzony Mikołay Komorowski dobrze przed tym odiął, tedy mu za
to złotych 20. dać deklarowali się Commissarze nasi gdyż to iuż
nam wedle donacyi od Urodzonego Mikołaia Komorowskiego służy

Danielowi Banowskiemu sztukę Ziemie za Zamkiem gdzie
przed tym Końskie Intyn bywał przysądzono tak iednak aby
iak sam iako y Potomkowie iego zawdy Zamkowi służyli sub a-
missione tego Gruntu

Woyciech Świeży y Giertruda Żona iego a Siostra Rodzona nie-
boszczyka X. Balcera Wikarego Żywieckiego ukazali Przy-
wiley na Zagrodę rzeczoną Ogorkowską y Dom narożny w ulli-
cy Szpitalney z strony iedney od Cmentarza Kościoła Żywieckiego
a z drugiey strony leżącey przy ktorych stronach albo Dobrach
Strona zachowana iest tak iednak aby z tych Dobr wedle Legatu
Pomienionego iednak z tych Xiędza Balcera ktoremu ten Przywiley
służył odpowiadali to iest aby annuatim z Domu Cztery Funty a z Zagro-
dy 5. funtow Wosku na Świece przed Cymborium Kościoła Żywieckiego
oddawano

Przywiley Ziemie niegdy Wacława Hulinskiego na Sztukę Ziemie de Data w Żu-
chey Vigesima Nona Octobris A. 1623 skassowany a Grunt Zamkowi przysądzony —

Magdalena Balwierska

Magdalena Bałwierka przy Possesyi Domu w Rynku Stanisława Rymarza będący wedle Dispozycyi Przywileiu de Data 5ta Marcij A 1592 danego zachowany

Jędrzak iż Barbara Dziułonka z Osmiu Siostr Pretendowały Prawa na te Dobra aże Oboja Strona z wywodami swemi nie była gotowa tedy u Urzędu Mieyskiego nakazali im Commissarze nasi Prawnie o to się rozeprzeć

A tak y my wszystkie te Dekreta Commissarskie strony tych Przywileiow prywatnych wzwyż wyrażonych uczynione we wszystkich ich Punktach Approbuiemy y Konfirmuiemy mocą tego Dekretu naszego

Z strony zaś Cechow y Rzemieślnikow Miasteczka Żywca lubo Cechy mniey są potrzebne y Prawem pospolitym zniesione dla porządku iednak y Powolney Zgody tylko one zostawili iż Commissarze nasi

Gdy iednak Cechy nie ktore Artykuły dawnie Przywileie pokazali dla tego one przeyrzeli ieśli by tego Inwentarz wykaza po nich Powinności Zamkowi nie znalazłu albo żeby się co w tych Przywileiu Zamkowi szkodliwego znalazło odięli y Kassowali

Między ktoremi iż się Cech Kowalski, y Slosarski znalazł Ktory pokazał Przywiley Urodzonego Mikołaja Komorowskiego de Data in Żywiec Ipso die Festo Philippi et Iacobi A 1612 Ktorym nie tylko im Prawa także Artykuły Confirmuie ale nad to Lasow do Kurzenia Węgla im pozwala, tedy ten Przywiley iż pod dawną Datą, wiecz to iest po Uczynieniu iuż nam Donacyi Państwa Żywieckiego iest im dany Ciż Commisarze nasi znieśli y Cassowali

Także y Cech Szewski pokazał Przywiley takim że sposobem od Urodzonego Mikołaja Komorowskiego na wolne dawnie Dębu we wszystkich Lasach Żywieckich na Wieczne Czasy Ktory Commissarze nasi także podnieśli y w niwecz obrocili.

A iż Cech Sukiennicy pokazał także Przywiley dany Nowy pod dawną Datą na Mieysce pierwszego de Data 16 Maji A 1604. a zaś to nam Obscure że ten y inne Cechy dla Utaienia większey Powinności niż się w Inwentarzu pokazuie Praw dawnych nie ukazały nakazali aby Każdy Cechmistrz ze dwiema młodszemi z Cechu Przysięgą tego poparli iako żadnego Przywileju y Powinności swey nie utaili a czas tey Przysięgi wolnego Czasu naznaczył

Tedy też y my wszystkie te Dekreta Commisarskie strony Cechow y Rzemieślnikow y Przywileiow ich Uczynione in toto Approbuiemy y wniwemy tym Listem y Dekretem naszym

Co się do tyczę Ordynacyi Miasta Starego Żywca iż Naystarszy Przywiley ten Premislai Ducis Osvętimensis pokazała de Data w Piątek po Narodzeniu Panny Maryey 1448. w ktorym Uczynione

rozmiarka

wzmianka Praw temu Miastu od Nieprzyiacioł na Lednicy zabranych y dane Prawo Mieyskie cum Praerogativis et Libertatibus Civitatis Osuetimensis; Zaczym Commissarze nasi przychylaiąc się do tego Przywileju y Dyspozycyi Miasta Oswięcimskiego Które Iure Maydeburgensi zasiadło dali facultatem odprawowania Sądów tak Civilium iako y Criminalium causarum Iure Maydeburgensi expendiendarum. Appellacya aby iednak wprzód ad intermedium Iudicem to iest Capitaneum Zywecensem nunc et Aliis pro tempore existentem a potym do Sądu Naszego wolna była. A iż zwykły bywać nakazane winy tedy Urząd dał znać o każdey Urodzonemu Starości Naszemu Zywieckiemu, Który Sam ma decernere de qualitate et quantitate tych win. A tak y my Dekret ten Commissarski Approbuiemy Cum ea melioratione aby winy według Opisu Prawa Maydeburskiego Moderate były ściągane Których połowica ma Cedere in bonum Publicum Civitatis a Druga połowica proportionali Magistratui z Capitalem Ca[…] go Urodzony Starosta nasz quot Annis przyczynieniu przez Mieszczany Liczby przestrzegać ma.

O co się tycze Obierania Burmistrza y Radziec, to Uznali y nakazali Commissarze Nasi aby przez Urodzonego Starostę Naszego co Rok odprawowane było. W Którym Punkcie Dekret Commissarskie retraktowawszy mocą Dekretu naszego Nakazuiemy y postanowiamy Aby ponieważ to Miasto iest fundowane tym Prawem Którym Miasto Oswięcim tedy takimże Sposobem iako w Oswięcimiu ma bydź Obieranie Burmistrza, Radziec Których ma bydź Sześć Woyta y Ławników Których ma bydź także Sześć,

Dotoczyli y tez Commissarze nasi że tylko moderni Proconsul et Consules libertatibus maią gaudere et reditibus a Oneribus Civilibus podlegać nie maią, ale na insze lata gdy nie będą Praesidentes. wszystkie powinności Mieyskie iako y drudzy ponosić będą. Tedy w tym Punkcie Approbuiemy Dekret y postanowienie Commissarzów naszych.

Z Strony Pretii rerum Iż Commissarze Nasi postanowili aby Urodzony Starosta nasz Zywiecki teraz y potym będący co Rok spolnie z Radą Mieyską tyle ex Communitate ile potrzeba Uważe do Siebie do Zamku przyzwawszy wszystkie rzeczy do iedzenia Piwa Picia Chodzenia y inne wszystkie potrzebne Oszacował y taxował deducta proportione empti et Venditi A

ten Regestr

ten Regestr spisawszy na Osobnym Instrumencie Magistratus Ci-
vilis aby do siebie wziął y wezwawszy do siebie Mieszczan, Ce-
chowy y Każdego Pospolitego Człowieka Surowo przykazał iako
by wedle Taxy tey y Ceny rzeczy wszystkie przedawane były
A ieśli by kto temu Contraveniował y rzeczy iakie drozey przedawa
li tedy za Pierwszym razem trzy Grzywny a za Drugim razem
Czternaście Grzywien Winy aby przepadał których Win część
Szpitalowi druga Zamkowi a trzecia Magistratui cedere ma
iednak y tę Szpitalną część Magistratus do siebie brać będzie
y temuz Spitalowi wydawać czego Urodzony Starosta przyczynienia
Liczby doglądać ma. A ieśliby Magistratus był remissior w Exe
kucyi y Win takich nie wyciągał aby Winy Czternaście Grzywien
do Zamku przepadały. Tedy y my Dekret ten Commissarski
we wszystkich Punktach Approbuiemy y Confirmuiemy mo
cą tego Dekretu naszego

Co się tycze Browaru Mieyskiego który tylko ieden Miasto ma, JJ
Commissarze nasi Uchyliwszy zwyczaiow dawnych w robieniu
Piwa w tym Browarze Zachowanych nakazali y postanowili.
Aby poniewas porządkiem albo koleią Mieszczanie Piwo
w tym Browarze robić powinni Żaden więcey Słodu nie robili
tylko Sześć Ćwiertni Miary Krakowskiey a ten Słod aby był
ze dwu Części Pszenicy, a trzeciey Jęczmienia, od którego ie
dnak Słodu Sześciu Ćwiertni ma być Oddawano wymia
ru na Zamek puł Ćwiertnie pod Rękę
A wszakże iż przed tym ze Dwudziestu Czterech Ćwiertni
Piwo warzono a Browarne do Commune bonum Civitatis od
Browaru płacono tedy teraz ten co Piwo warzyć będzie proporcio
ne dacta czwartą Część aby był płacić powinien.
Do tego y to postanowili JJ nasi, aby wolno było Mieszczanom
Sobie insze Browary Budować Z Zamkowey iednak wiado
mości y w nich także sobie Piwa robić których iednak
Browarow Nowo Zbudowanych Mieyskich, więcey nad cztery
aby nie było. A iż przed tym od Słodow Mieszczanie Pieniądzmi
płacili tedy tę powinność Pieniężną z nich Znieśli z tym do kładem
aby Browarne tych Browarow Nowo Zbudowanych Miastu nale
żało. Tedy y my ten Dekret Commissarski we wszystkim
Approbuiemy z tą Melioratią aby Miastu wolno było we trzech
Garncach Porzątcanych Gorzałkę palić ale iednak na Szynki na
Wsi nie wydawać gdyż było by to z wielką Prowentu naszego Ekonomicznego

Cia Commissarie

Ciż Commissarze Nasi postanowili aby Mieszczanie Nasi iako powinnością z Swoim dosyć czyniąc powinni tak aby Posłuszenstwo Zamkowi we Wszystkim oddawali a mianowicie y wtym aby dla Uskromienia Rozboynikow ktory się tam poblizu znaydują każdy znich za naymnieyszym roskazaniem Urodzonego Starosty naszego teraz y na potym będącego, z Mieyskiem się Urobnym z Urzędem Radzieckim powinien być z Rusnicą y bronią rządną przy Urodzonym Starosty naszym abo iego na Miesniku iako na Ogień albo iako Contra insultus nie przyiacielskim ruszyć się y przybyć y to co potrzeba ukaże czynić a to pod garndem y Utraceniem Maiętnosci.

A iesliby się ktory takowy znalazł ktory by z takiemi Łotry porozumienie iakie miał aby za przekonanie takimże sposobem karany był tak iednak aby do tey prawinności wszystkie Wsi Państwa Zywieckiego należały a mianowicie ktoreby Wsi blizey ruszyć się na takie gwałt przypadło tudzież y wszyscy to iednak aby po Rozsądek y roskazanie Urodzonego Starosty naszego podpadało. Tedy y my takie Dekret y postanowienie Urodzonych Commissarzow naszych we wszystkim Approbuiemy.

Postanowili y to Commissarze nasi aby tak w Mieście iako y po wsiach iako y po wszystkich Mieyscach tego Państwa naszego Zywieckiego Miara Krakowska zachowana była tedy y My to Approbuiemy.

Co się tknie Wolnice na ktorą ukazali Mieszczanie List Urodzonego Jana Spytka y Krzysztofa Komorowskich de Data we Srodę przed Swiętym Bartłomieiem Apostołem Anno Millesimo Quingentesimo Nono y ktora quot Annis poczynac się ma od Swiętego Bartłomieia, a kończyć się ma Inclusive do Swięta Trzech Krolow, tedy y Strony Wolnice aby się to rząd Mieyski z Urodzonym Starostą naszym znosił y tego przez Cech Rzeźnicy przestrzegał iako by bydła Zywcem do Miasta przygania y bite były nakazali. Pod szczęśliwy iednak przyiazd y Rezydencyą naszą aby zawsze Wolnica trwała ktore także postanowienie Commissarzow naszych in toto approbuiemy

Pokazali też przed temiż Commissarzami naszemi Woytowie Sołtysi Młynarze y inśi Przywileie Swoie

A Naprzod

A naprzod Pasomkowic Woiewody Szymona produkowali Przywiley Urodzonego Mikołaja Komorowskiego na pul Roley we Wsi Sunney na ktorey Roli był uwolniony tenże Woiewoda od wszelakich powinnosci odprawowania do Zywota swego. Tedy Commissarze nasi lubo sie to pokazało że iuż po smierci Oyca swego powinni robic patrząc iednak na Ubostwo ich uwolnili ich od pełnienia Powinnosci, tych do wyscia lat, azeby iako Sołtysi y iako Oyciec czynili robote nakazowali. A co wszytkie Recognicye z cenych to iest iedney na złotych 500 tedy im drogę do recuperowania prawem wkazali.

Produkował także Piotr Janik Przywiley de Data 5ta Augusti Anno 1615. sobie na Młyn w Jelesni bez żadnych Podatkow wiecznie służący ktory Przywiley ze Antydata iako y insze Otrzymany iest Cassowali Commissarze nasi y aby Młynarz co Rok na S. Marcin Czynszu Złotych 10. dawał nakazali. Co sie ma począc blisko przyszłego S. Marcina

Jurek Motyka ze Wsi Cisca pokazał także Przywiley na Łąkę Wierciglochową a Slizową łąkami leżący de Data 12. Wrzesnia 1615 ktory iż z Antydatą iako y insze iest Otrzymany zniesiony y Cassowany iest przez Commisarze Nasze

Martynek Urbanek Sołtys ze Wsi Cysca pokazał Przywiley na Sołtystwo w Cysceu na ktorym mu Złotych Dziewięcset y Siedmdziesiąt de Data 14. 7bris 1609. Summy Zapisano iest Allegował też y dawne Prawo na to Sołtystwo sobie służące ktoremu Urodzony Mikołay Komorowski wziąwszy podrapał. iż tedy żadnego Przywileja nie pokazał krom tego Nowego. Ktory z Antidatą Otrzymany przez Commissarze nasze z Cassowany iest naleźli to że niemiałby iuż robocizny odprawowac iednak wziąwszy wiadomość że ten Przywiley dawny wzięty mu iest y zdrapany przychylaiąc się tylko do samey Słusznosci Or ca prerogatium ktory po te czasy miał Zachowali go.

Jadwiga Klimowa pokazała Przywiley na Pastwiska Bydłu na Gorze Groyecu gdzie kolebę miała z Nieboszczykiem Mężem Swym de Data 2da Julij Anno 1621. ktory Przywiley iako z Antydaty dany z Cassowany iest iednak przychylaiąc się do Samey Słusznosci że dawne te Pastwiska używa Zachowana iest przy nim do Zywota swego.

Machała

Michała Zeza Młynarza Pietrzykowskiego Przywiley Przodkom Jego A. 1563. dany y na Ktorym w Tyńcu Summy Złotych 24. iest zapisany, Approbowany, aby iednak Czynszu Złotych 40. Ktorego Teraz dawa płacił y z Siekierą do Dworu na poprawę chodził. Etc.

Tomek Młynarz iż nie dowiodł tego że ma wolno Gorzałkę palić odzdzony tez iest tey wolnosci. iezliby iednak potym Przywiley na to pokazał tedy tego interpretacya przy nas Zostawuiemy A. Czynszu aby po Złotych 20. co Rok dawał takze y z drugiego Młyna Nowo Zbudowanego w Krzyzowey Złotych 20. ktory będzie trzymał

Ktorego to Dekretu Commissarskie wszystkie z wyszey wyrazione o Sołtysach, Woytach, Młynarzach, y innych Uczyniono, My tym Listem y Dekretem Naszym approbuiemy y Confirmuiemy przed temiż Commissarzami naszemi ponowali Poddani Wsi Panstwa Naszego Zywieckiego Wszywdy Oppgaryę y rozmaite Skargi na Urodzonego Mikołaja Komorowskiego ktory iednak w dobrych y danych Gronttow od Sceuites przeniosł. po odeymowal Wolności do lat naznaczonych nie czekał y insze Krzywdy poczynił

Widzyc tedy Commissarze Nasi iż nam Inwentarz Omnes Onenibus iest podany Zaczym tez przy tychże ciężarach y powinnosciach in eodem statu iako ie zastali Zachowali przychylaiąc się iednak do Samey Słusznosci Umnieyszyli tym Skarżącym się powinnosci ich do Roku y drugim trochę mniey daley wede Osobnego Inwentarza Urodzonemu Staroscie Naszemu Zywieckiemu danego Ktory my tez Dekret in toto Approbuiemy y Umacniamy

A iak iż Commissarze Nasi publikowawszy to Naprzod zeby się wszyscy y kazdy z osobna z Przywileymi swemi przed nim prezentowali ato pod Cassatią y wstrzymanie Wolno conem tych Przywileiow ktorychby Za takim Publikowaniem Cniepokazano in Contumatiam takie wszystkie przywileie Nadto ktore Są Wyzey Mianowane Cassowali y podniesli

Tak y my tym Listem y Dekretem naszym Cassuiemy y Znosiemy wiecznemi czasy zachowuiąc iednak Zniesienie Legalis Impedimenti do trzeciu Niedziel albo Miesiący.

Woyciech Rybarski m.p. Anagpatek
własciel Kroniki

A na Ostatek wszystkie Ogułem y każdy z osobna Decreta Ordynacye y postanowienia Commissarzow naszych wyzey mianowanych we wszystkich ich Punktach Klauzulach (: Meliorationis iednak dokłady y kontrakty w niektorych Punktach Commissiey przez nas uczynioney w cale zachowawszy Approbuiemy z twierdzamy y Umacniamy mocą tego Listu y dekretu naszego. Ktory dla lepszey wiary Ręką naszą podpisaliśmy się y Pieczęcią naszą zapieczętowac Roskazaliśmy Dan we Czwartek po Niedzieli wstępney Postney bliższey Roku w Warszawie MDCXXVI.

Constantia Regina

Joannes Lipski Serenis. Reg. Cancell. mpp.

Tegoż Roku Taz Nayiasnieysza Constancya Krolowa Polska dała Drugi Przywiley na Erekcyą Kościoła Zywieckiego osobliwie na Chur salias Curs odprawowanie. Nowey Fundacyi da Ksze Kościoła Radziechowskiego y Jeleśniańskiego, a zuta szła na Zbudowanie Kościoła Milowskiego; Ja ktotym niżey w Approbacyi teyże Erekcyi w Roku przeszło będącym po dwu lat 1628. następuiącym J.M. Xiędza Marcina Szyszkowskiego Biskupa Krakowskiego Opisano będzie każda Plebania z osobna.

Roku 1627 Dnia 1. Februara Swiętey Pamięci J.M. Xiądz Marcin Szyszkowski Biskup Krakowski za zniesieniem się y Gorącey prozby Rektora Doktorow y wszystkich Proffesorow Akademij Krakowskiey przez ktorą zas Wielebnym na Ow czas a teraz Swiętym Janem Kantym Doktorem y Proffessorem swoim rostawiali są, iż to iest Wota Boska tak wiela cudow ze Grobu iego oswiadczona aby w Kościele Bożym mogł bydz między swięte policzony y prosząc aby się sam do tego iako Pastyrz według postanowienia Kościołu Bożego Commissyą two ią raczył przyłożyć.

Tą tedy Prozbą wzruszony dał Commissyą w ktorey naznaczył y wysadził J.M. Panow Commissarzow Wielebnego X. Jana Zota Archidyakona Krakowskiego. W. X. Łukasza Doktoryusza W. X. Jakuba Naymanowica Kanonikow Krakowskich y Wielebnego X. Marcina Kocinskiego Proboszcza od Bożego Ciała im tego się powierzaiąc aby z pilnością weyzreli w Zywot.

wot y Cuda Wielebnego Jana Kantego y o tym aby dostateczny Sprawy y wiadomośc do Stolice Apostolskiey y do Namiestnika Iey do Oyca Swiętego zastali.

A zwłaszcza według zeznania y wiadomości W. X. Sebastyana Nucyna Doktora w Pismie S. Kanonika Sandomirskiego y Kaznodzieie Kosciota Katedralnego Krakowskiego y Xiędza Stanisława Solidyusza Podproboszczego y Zakonstyana Swiętey Anny y inszych wielu Swiadkow, iako Roku Panskiego 1603 za Iubileusz Wielki za S. p. Iego Mci X. Bernarda Maciejowskiego Biskupa Krakowskiego y Kardynata Rzymskiego Dnia 25 Maja w Piątek przed Swiętem Przenayswiętszey Troycy o Godzinie Czternastey Grob. S. Jana Kantego ktorego Kamienie rozbierano dla odnowienia otworzył się za lekkym uywalaniem y pokazała się Trumna Cynowa w ktorey są Kosci Iego Swięte y onegoż Czasu Wonnośc rodziła iako by Kwiatkow zgrobu wychodzic poczęła ktora wszystek Kosciol napełniła tak że iey zapach po wszystkim Cmentarzu czuc było y przy niey od niektorych widziana była Jasność trwała ta Wonność przez Piątek y Sobotę y Niedzielę aż za Rozkazaniem Imsci X. Bernarda Maciejowskiego Biskupa Krakowskiego Grob zawarty był Ustała tego dnia w Piątek dwoie ludzi Chorych ozdrowiało ktory się Wonney iego dotykali

Ktorzy Commissarze zasiadszy w Poniedziałek po Niedzieli Srodopostney y w Dzien Pierwszy Commissyey z Zofiey Kosztowskiey Mieszczki Wielickiey Diabał opętaney od Szesnastu lat onę dręczący za włożeniem u Grobu S. Kantego Kaptura iego ktory tenze Swięty za Zywota nosił na nię obodzy iż wypędzony wołając te Słowa Odeydzie odemnię się Okrutnę przez Ducha tego Swiętego co mię z tylu co mię z tyłu trapi y Insze Cuda iawne stały się oney tey Commissyey

Z ktorą Krolestwo y Narodowi Polskiemu za podwyzszenie Kosci iego y Ogłoszeniem Swiątobliwości y rożnych Cudow w Kosciele Bożym poczęła się stała y do Kanonizacyey Iego Swiętey prętka Okazya była z Czego nie chciey zdziec P. Bogu chwała y S. Janowi Kantemu iako Patronowi y Ziomkowi Naszemu poblizkiemu

Po tym Swiętym Janie Kantym Patronie naszym godzi się przy pomnieć

pomnieć y dawnego Wielebnego Jana Sarcandra Swiątobli-
wego Kapłana y z Spowiednika Rodem z Skoczowa trzy mi-
le tylko Narodzonego od Żywca Ktory cztery lata przed tym
to iest Roku Pańskiego 1623 w Mieście Ołomuńcu dla
Spowiedzi Swiętey Męczeństwo Otrzymał iako o nim taki ży-
wot wyczytałem ktory Czytelnikowi do wiadomości podaię

Jan Sarkander z Miasteczka Skoczowa Xięstwa Cieszyn-
skiego Rodem iest pod ktore Miasteczko Rzeka sławna Wi-
sła bieży y swoy Początek nie daleko od niego bierze. Gdzie
narodzony z Pobożnych Rodzicow Grzegorza Oyca a Heleny
Matki swoiey. gdzie Dom iego Oyczysty w Rynku podle[illegible]
mego Ratusza z kąd będąc wychowany z dziecinstwa Cnot
pobożnych y nauk wyzwolonych został Kapłanem. Ktore-
go w Miasteczku Holesowie w Morawskim Margrabst-
wie nie daleko od Ołomonica został Plebanem naprzod
a potym za Dziekana tamecznego tamtego Dekanatu obra-
no. Pod tenże czas w Ołomuńcu Mieście Morawskim Zru-
szyła się sekta Szatańska przeciwko Swiętey Spowiedzi
y Duchownym Spowiednikom (: Gdy na Cesarza na on czas
Ferdynanda Dysydenci powstali chcąc go Czechowie, y
Węgrowie, z Krolestw swoich z trącić a Betlema Gabo-
rego na Węgierskie, a Fryderyka Woiewodę Rynskiego
na Czeskie Krolestwo posadzić, dla tego że Luterskich
zborow zabronił rozszerzaiąc kosciół katolicki z kąd Dys-
sydenci Gustafa Krola Szwedzkiego przeciwko Cesarzowi
zaciągnęli w Cesarstwie grassuiąc na co Ferdynand Cesarz
Zygmunta Trzeciego Krola Polskiego iako Szwagra Swe-
go na pomoc zaciągnął posławszy mu na posiłek Osm Ty-
sięcy Lisowczykow od Liszowskiego Hetmana w Moskwie
tak nazwanych :) Pod ktorym Imte Regnum maiąc Dysy-
denci na nie iakiego Lobkowica Koniuszego niechawisc Kto-
ry się przed pomienionym Wielebnym Janem Sarkandrem spo-
wiadał y chcąc wiedzieć o iego grzechach na Wielebnego Ja-
na Sarkandra nastąpili aby co się przed nim spowiadał
wyiawił dla czego z Holesowa uszedł do Lasow blisko od To-
warzowa ukrywaiąc się ktorego pilnie szukaiąc naleźli
y do Ołomuńca przywiodszy o wyiawienie Spowiedzi py-

tano

tano a Lobkowicz przed nim sie Spowiedał na ktorym nic nie
wyczerpawszy do Więzienia Cięszkiego w sadzono ktorego Dnia
13. Miesiąca Lutego przed Dziesiąciu Sędziowie przywołano pytaiąc o Sekretach Lobkowica co na Spowiedzi przed nim powiadał aby
to wyiawił lecz gdy tego na nim wymoc nie możono, Bitomski nie
iaki na niego wyskoczył y na męki Katowi oddział, a tego
do Męczarnie wziąwszy z szat obnażono y kołem do gory ciągniono aż sie łancuchy y powrozy targały a Wielebny Janskander nic nie mowiąc tylko JESUS MARYA ANNA
ze wszystkich sił omdlewaiąc wołał ani nie wyiawił kto
remu trochę z folgowawszy odpoczynek dano. Lec znowu
Drugi raz wziąwszy go na męki srożey ciągniono y Ogniem
palić kazano, na co nic nie wyznawszy tylko JESUS MARIA ANNA na pomoc wzywał znowu spuściwszy na noc
aż Rano Bitomski z Zernowskim Instygatorowie razem na
sypili aby wyznał co Koniuszy Lobkowicz przed nim się spowiedał na co gdy powiedział że żadnym Sposobem na nim nic
nie wymogą znowu bez mieszkania po trzeci raz na męki wzięty tylko Jesus Maria Anna te Imiona Swięte na pomoc
wzywaiąc wołał z czego się naśmiewano y nie mogąc na nim
nic wymęczyć tak zemdlonego y tąż krwi zmęczonego Tyranstwo z męki na ziemię złożono. Poczym nie skoro do siebie
przyszedszy, wody dla posilenia się około stoiących prosił
ale mu dać nie chciano lecz zdroilo żywey wody przy nim cudownie wynikało, że sam iako mogł ~~wyniknęło~~ y posilił się Poczym gdy nan śmiertelnie siły przyszły Wielebny Ksiądz Sziwek
Pleban z Tęcza Nayswiętszym go Sakramentem Opatrzył Jesus
Maria Anna wołaiąc, Crucifix do siebie przytulaiąc szczęśliwie żywot swoy dokonczył. Ktorego Siedm Dni ciało w Grobie alias w Sklepie leżąc Cudowne świadło przy nim widziano a zmęczone ciało iako Roza zakwitło że żadney skazy męczenia znac nie było a pogrzebszy iego Prochem z Grobu iego wziętym wiele chorych uzdrowiało się a piiąc wodę ze zrodła wynikłey na febry Ludziom Pomoc Wielka Żywa dana. Ktorego ciało odpoczywa w Kościele Nayswiętszey Panny Maryi w Mieście Tomnicu maiąc go za Patrona y Męczennika Chrystusowego dla
Spowiedzi Swiętey po całey Morawie Uciekaiące się rożni we swoich
Utrapieniach, ponieważ że Grobie Jego Wielkie odnoszą rownaiąc go w
Męczenstwie y w Zasługach wz Swiętym Janem Nepomuckim

wobadze

w Pradze takze dla Spowiedzi Umęczonego y Utopionego ktorego
Patrona y Męczennika Nowego iako teyże Oyczyzna Miasteczko
z Łoczow blisko Żywca będzcena Pamięć że Oyczyzna Opisałem
Roku teyże 1627 Dnia 14 Februarij Uczęły Cech Murarski
Żywiecki odłączywszy się od Murarskiego Kowalskiego nastał
wziąwszy uchwały Artykułów Rzemiosła swoiego z Miasta Biel
ska Ktoremu Urząd Mieyski Radziecki Żywiecki dał Przy
wiley pod swoią Pieczęcią Mieyską a JMć P. Krzysztof Kor
niecki Starosta Żywiecki on podpisał y potwierdził Ktorego Ce
chu był Fundatorem y Promotorem Sławny Krzysztof Mrzy
głodowicz Pisarz Mieyski Żywiecki y tym wiersz Conceptu
swego przypisał

Wyslawiam twoią Cześć iako wysoka wstała
Takze cię iuż w Rzemieśle twoim scelowała
Miasto drogich Piorunów ktores Bywał kował
Teraz narobił Srzebra tym cię przetransmował

Teyże Roku Osada Nowa za Kościołem Świętego Krzyża nazy
wana Ponizdz idea y druga niżey ktorą na Błoniu w Srodku
starey Osady nastała y pobudowana iest gdyż tam tylko Orty
a Trawska rosły

Roku Pańskiego 1628 stała się Erectia za JMci X. Marcina
Szyszkowskiego Biskupa Krakowskiego y Nayiaśnieyszey Con
stanciey Krolowey Polskiey dawno y Nowo Fundowanych Kościo
łow iako to Probostwa Żywieckiego w Mieście a we wsiach Ple
baniey to iest Radziechowskiey, Milowskiey, Jeleśniańskiey,
Naprzod w Kościele Parochialnym Żywieckim Tytułem Narodze
nia Panny Maryey za Mieysce Plebana naznaczone iest
Probostwo y ten Tytuł X. Stanisławowi Blochowi Dziekanowi
Pszczyńskiemu a Plebanowi przed tym Żywieckiemu Dekretem
odtąd nadany Zawarowawszy to Prawem y Przywileiem nalezytym
Temu Księdzu Proboszczowi naznaczono Dziesięcinę albo Taczno
ze wsi Swinney y Międzybrodziu aby Zarazem inszych
wsi w Państwie Żywieckim Każdy Rolnik w dzień Swięto S.
Marcina Biskupa Każdego Roku Księdzu Proboszczowi
oddawały Ktore na swoy Pożytek obracać ma

Także aby Każdy Kmieć wszystkich Wsi do Kościoła Żywie
ckiego.

ckiego należący iedną kwartę Masła oddawać każdego Roku (8 na Prowent Xiędza Proboszcza ma przychodzić y iego Successorow)

Przy tym ternaż Xiędzu Proboszczowi Żywieckiemu zwanego Kmiecia albo Poddanego Rolnika Imieniem y Przezwiskiem Sporikiem nazwanego nad Miastem Żywcem na Granicie Obszar tak nazwanym nadano szerokością swoią od Rol Mieyskich Żywieckich ziecnicy aż do Rol Folwarcznych z drugiey Strony, długością zaś aż do Granic Koczarowskich tak nazwanych rozciągaiące się ze wszystkiemi Rolami Łąkami, Ogrodami, Polami, Pastwiskami Wolnosciami, Przywileiami, Robociznami. Czynszami y innemi Ogułem Robociznami Granicami y przyległościami.

Nad to Summa Dziesięć tysięcy Złotych Polskich ktore na dobrach Żywieckich przez Wielmożnego Nięgdy Pana Krzysztofa Komorowskiego Kasztelana Cyleckiego naznaczone y Legowane na Kurs y Mansionaryą Żywiecką. Te ze Skarbu Zamkowego Płacowano wydać Iednak do Czasu Collegio Mansionaristow od tey Summy Wyderkaff: Złotych 700. co Roku płacić assekurowano

Z tych Mansionarystow Zeta Presbiterow Okrom Xiędza Proboszcza naznaczono y ustanowiono w Liczbie Czterech, także Rektora Szkoły Żywieckiey, Organistę, y Kantora, także ze dwiema Assistantami na ten czas przy Szkole Żywieckiey zostaiącemi

Z tey Summy Wyderkaffowey Złotych 700. taki ma być Sposob Onym płacenia. To iest aby każdy Mansyonarz sta odbierał każdego Roku Złotych 100. Liczby y Monety Polskiey w Koronie idącey w każdy Złoty rachuiąc Złotych 30. Groszy. A ta Summa ma być płacona na dwie Raty, Iedna na Swięto Swiętych Trzech Krolow Druga zaś na Swięto S. Jana Chrzciciela.

Po Mansyonarzach Rektor Szkoły ma brać Złotych 30. Kantor ze Dwiema Assistantami albo Młodziencami Złotych 40. na Stoł społeczny Mansyonarzystom Złotych 100. A ostatek Summy Złotych 100. na zapłatę Służebnikom y sługom onychże y insze potrzeby do Stołu żywności iako też

Restauracyey

Restauracyi, Mansyonaryi należeć ma. 94

Do tego zbudowania Mansyonarystom Mansyonarya blisko Kościo ła maiące w sobie Izb Cztery a Piąta Stołowa Co wszystko przy rządzy Xiędza Proboszcza każdego zostawiono

Przy tym dla lepszey Sustentacyi Mansyonarystom Czte ma naznaczono pewną Rolą dla Ogrodu y Jarzyn za Stodołą Xię dza Proboszcza y Granicami Mieyskiemi naznaczone albo nazwane mi Zagrodki na Szyrokość Zagonow 34 od Rzeki nazwaney Prze kopa Młynska aż do Granic Mieyskich Ulice Wyższego Miesta rozciągaiących się Ktory Ogrod Pan Starosta Żywiecki Na ten czas JMć P. Krzysztof Czarnecki wymierzył y na Wiosnę zasiać miał a do tego czasu nie przyszło do Skutku

Na Ostatek pewna Legomina z Folwarkow Państwa Żywieckiego Mansyonarystom wydawać pewną Legominę lub Ordynaryę po winno było na każdy Kwartał Trzy Ćwierthnie Żyta, Miary Kra kowskiey, Pszenice Ćwiertnie 2. Grochu, Jęczmienia podobnie Ćwier tnie dwie Masła Faskę iedną maiącą w sobie Kwart 30. Sy ra Kopę to iest Małdrzykow 60. pułt Wieprza albo raczey Pa łce Słonin

A ma bydź tych Czterech Mansyonarystow taka powinność. Nay przod Staranie się około Dusz Ludzkich, y pomoc Prace Ko ścielney w Kościele Bożem y w Usługowaniu Swiętych Sakra mentow y Mszy Swiętey także y Spowiedzi etc. etc. etc.

Oprocz Kościoła Staro Żywieckiego Tytułem Wszystkich Swiętych do ktorego Xiądz Proboszcz Żywiecki ma Wika rego chować Proprio dać maiące do niego Wsi N. 5. to iest Zarzecze, Zadziele, Międzybrodzie, Czernichow y Tresnę Pra wem Parochialnym Sobie przyległe

Ci Mansyonaryuszowie Czterze ze Trzema Szkolnemi z Wysz opisanemi y Pannami Spiewać Officium B. V. Ma riae według Opisanego Brewiarza y Mszała Rzymskiego głosem wdzięcznym y wyraznym każdego Roku y dnia że Mszą Swiętą de B. V. Maria Oprocz Wielkiego Tydnia aż do Niedziele Przewodniey y Oktawy Zesłania Ducha Swię tego to iest Swiątek

Także każdego Dnia za Żywych y Umarłych Koncząc no nę maią odprawować Collecte Omnipotens Sempiterne Deus qui Viverum Dominaris Simul et Mortuorum etc. etc. etc.

Przy tym

Przy tym Kazdy Kwartał Pro Fidelibus Defunctis Missam
et Processionem według zwyczaiu Kościelnego. I insze cię Po-
winności Ktore czynie z Roskazu Xiędza Probosżcza mieć ich od-
prawować
Z Młynow zaś tych z ktorych dla Muzykow y Kantorow przez
Nachetnego Pana Mikołaja Komorowskiego Zapłata Ordy-
nowana iest Złotych 30. te ażeby na potym z tym płacone były
naznaczono.

ERECKCIA KOSCIOŁA RADZICHOWSKIEGO

Poniewaz Stara Radzichowsku tak Obszyrna iest że iedne-
go Wikarego praca nie może zdołać, Tedy Nayiasnieysza
Constancya Krolowa Dwu Wikaryow temu Kosciołowi wy-
znaczyła przyczyniwszy dla nich Plebanowi Solarium.
Iako to na iednego Wikarego We Wsi Cięcinie gdzie iest
Kosciol zbudowany Kmieciow albo Rolnikow iest No 5. kto-
ry Plebanowi płacili po Groszy 15. teraz naznaczony y Ustano-
wiono dawać im Taime iako y wsze Wsi po iednym Wir-
telu Żyta y tyleż Owsa Miary Żywieckiey. Zagrodnicy Zas
No 8. tedy po Grzywnie płacić maią.
Wies Bystra gdzie Zagrodnikow 20. po Groszy 12.
Wies Brzusnik y Łazienica Zagrodnikow 20. po Groszy 12.
Wies Zabnica Zagrodnikow 12. po Groszy - - - 12.
Na Drugiego Zas Wikarego te Wsi należą
Wies Juszczyna Kmieci 8. ktorzy zdawna płacili
po Groszy 15. teraz powinni dawać po ~~Groszy~~ Złotych 2.
y Groszy 15.
Wies Lesna Zagrodnikow 17. płacili po Groszy - - - 4.
a teraz po Groszy - - 12.
Wies [illegible] Zagrodnikow 15. płacili po Groszy 4.
a teraz po Groszy 12.
Wies Ostre Zagrodnikow 15 płacili po Groszy 4.
a teraz po Groszy 12.
Z Folwarku zas Węgierskiego Skarb Zamkowy ma co
Roczny oddawać Złotych 50.
Z Folwarku Lipowskiego Złotych No 40.
Z temuż Plebanowi Radzichowskiemu nadanego pewnego
Rolnika z imieniem Stanisława Dziadka nazwanego we

Wsi

Wsi Radzichowach na Gruncie z Szerokosci pod Rolami 95
Plebanskiemi z iedney strony az do Gruntu Mikołaiowskiego
z drugiey strony w długosci az do Granic Rol Lipowskich iako
zdawna Ograniczony iest ze wszystkiemi Rolami, Łąkami, Lo-
dami, Ogrodami, Pastwiskami, Wolwisami, Roboczizami, Lyn-
sami, y inszemi Ogułem nalezytosciami. Takze temu Ple-
banowi dwu Zagrodnikow Szwaydami nazwanych nadano

EREKCYA KOSCIOŁA MIŁOWSKIEGO NOWO ZBUDOWANEGO TITULI ASSUMPTIONIS B.V.M. & SS: Angelorum

Wies Cisiec ma Kmieci Osm Odclaią Kazdma po Zło-
tych No 1. Groszy 15.

Wies Miłowka Kmieci 12 po Złotych 2 Groszy 15.
Wies Rayca y Catolow Zagrodnikow 11. po Groszy 15
Wies Rycerka Zagrodnikow 19. po Groszy — 15.
Wies Usoły Zagrodnikow — 9. po Groszy — 15.
Wies Sol Rolnikow 14. po Złotych — No 2.
Wies Niedźwia Zagrodnikow No 8. po Groszy — 15.
Wies Szare Zagrodnikow 12. po Złotym No — 1.
Wies Kamesnica Zagrodnikow 18. po Złotym No — 1.

Oie Rolnikom Cisieckim y Miłowskim naznaczono od-
dawać po wirtelu Owsa.

Z Folwarku Węgierskiey Gorki Skarb Zamkowy Pienię-
dzy Złotych No — 120.

Rola zas na ktorey kosciół Miłowski zbudowany iest
ma w sobie Szyrokosci Zagonow No 80. a w długosci
iako insi Poddani trzymaią.

Oraz Rola nazwana Wirtczowska między Rolami Szymo-
na Szczotki y Walentego Waligory

Do tey Plebaniey Miłowskiey po uczynioney Erekcyi
od tego Roku przybyło dla Słowa Radice we Wsiach
te Osady do Roku 1669.

To iest we Wsi Cisiec przybył Zagrodnik ieden nad Folwar-
kiem Węgierskiey Gorki Złoty — 1.

We Wsiach Catolowie y Raycy przybyło Zagrodnikow do
tego Czasu No 5.

We Wsiach Rycerka y Radecka Zagrodnikow przybyło No 11.
We Wsiach Ustach przybyło Zagrodnikow No — — 15.
We Wsi Cięzi Chałupnicy z Zagrodami nowo siedli przybyli No 3.
We Wsi Nieredwi przybyło Zagrodnikow No 8.
We Wsi Szarym albo Smierdzawce przybyło Zagrodnikow No — 4
We Wsi Kamesnicy przybyło Zagrodnikow No — — 7.
Ze Wszystkich Wsi Plebanowi Milowskiemu należy Pienięznego Osadzenia Złotych 178 / 15

EREKCYA KOSCIOŁA IELESNIANSKIEGO.

W Ielesni Kolnikow 31. Osadzenia po Złotych 2 Groszy 15
W Krzyzowey y w Przyborowie 41. po Grzywnie
W Korzeniowach y Korbielowie 29 po Złotym No 1.
W Pewli Zagrodnikow 12. po Groszy — — 24.
W Sopotni Wielkiey Zagrodnikow 12. po Groszy 24.
W Sopotni Małey Zagrodnikow 12 po Groszy 24.
A że ze Wsiow Ielesni Krzyzowey Przyborowa y Korzarów naznaczono oddawać po Wiertelu Owsa Każdego Roku y ze Wszystkich Wsiow po Kwarcie Masła Z Folwarku Ielesnianskiego z Skarbu Zamkowego Co Rok ratione Zaczma Złotych No 150.
Rola zas ku temu Kościołowi nadana nazwana Buławowska która w Szerokości iest Zagonow No 74. a w dlugosci od Wschodu Słońca Gonow No 6. do Gory Łoczek od Zachodu Słonca do Rzeki Sopotnik leżąca między Rolami Woyciecha Witka y Jana Bokała Podsadano do tego Rolę dla Poddanego na ktorey siedzieli Tomasz Krzyzowski y Kaczmarek ze Wsi Krzyżowey
A te Erekcye tych Czterech Kościołow stały się przez Commissarza Biskupiego Ieymci X Ierzego Królikowskiego Dziekana Collegiackiego Kollatora Zgierskiego Proboszcza Dobczyckiego etc. Także Ieymci Pana Krzysztofa Czarneckiego Starosty na ten czas Zywieckiego na co wszystko iest Approbacya y Autentyk zwyż napisanego

napisanego Biskupa Krakowskiego de Data in Curia Kielcensi Die 17 Aprilis Anno Domini 1628.

Tegoż Roku teyże Jego Mć Xiądz Marcin Czyskowski Biskup Krakowski dał Confirmacyą Bractwu Rożanca świętego Żywieckie na Msze S. Brackie Procesye cum Venerabili Sacramento y trzymanie Praesidentiay wszystkie owtem powinności Bractwa odprawowac danego nato Osobliwy Przywiley w sub Data Cracoviae Die secunda Octobris Anno Dni 1628 którego Przywileiu taki tenor iako niżey znayduie się.

Martinus Szyskowski Dei et Apostolicae Sedis Epus Cracoviensis Dux Severiae etc. etc.

Universis et Singulis Christi fidelibus Fraternitatis B. V. Mariae SSmi Rosarij in Ecclesia Parochiali Oppidi Żywiecensi Fundata salutem in Dno. Petitionibus pro Parte et Nomine Vestro Nobis porrectis benigne annuendo Ut liceat Vobis Capellanum Vestrum per Vos Stabiliendum qui Missas Votivas Processiones cum Venerabili Sacramento ad quas Audiendo in eadem Fraternitate Vestra tenemini et Obligati estis tum et alia Officia Divina juxta Ordinationem ejusdem Fraternitatis incumbentia absolvat et expediat habere tenore praesentium Vobis Authendo Nostra Ordinaria facultatem damus et Concedimus, ita tamen ut eidem Capellanus Vester non ingerat se ad Officium Rectoris quem praefatae Ecclesiae pro tempore existentem Fundator ejusdem Fraternitatis voluit esse. Mandamus in super praefato moderno et pro tempore existenti ut ejusdem Capellanum vestrum in peragendis praemissis tum et Fraternitatem praedictam ad altare SSmi Rosarij Btae Mariae Virginis Sacramentum ~~ut~~ ex manibus Capellani (exceptis Diebus Paschatis) sumere tam per se quam etiam per alias Personas, quovis quaesito colore et ingenio Causa vel Occasione sub poena Arbitrio Nostro irroganda, non impediat neq eidem contradicat. In cuius rei fidem Manu Nostra Subscript. Sigillo Nostro praesentibus est subimpressum Datt. Cracl. Die 2da Mensis 8bris Anno Domini 1628.

(Locus Sigilli)

Tegoz Roku we Srodę przed Niedzielą Kwietnią Urząd Bur-
mistrzowski Zywiecki Kupił Rzeczypospolitey Mieyskiey
Kęs Ziemie nazwaney Rymarzowskiey leżącey we dwoch miei-
scach do Moszczanice ziedney strony Gory Borkowskiey a
zdrugiey Gory Szubienicznej od Błażeja Sobkowica Mie-
szczanina Zywieckiego za Złotych 60. y War Piwa zro-
bic w Browarze Mieyskim ziego słodu y sam Kosztem
Oddawszy do tego Urzędu Przywiley na tę Ziemię dany Ma-
rkiaszowi Juraszowiczowi z Szekocina od P. Mikołaja Ko-
morowskiego Ktory ten Kęs Ziemie Jure Caduco Odebrał
y iemu Oddarował iako tym wyżey w Roku 1591. napisa-
no iest Ktory Kęs Ziemie Urząd na niwki Mieyskie y
Paszę pospolitą obroci dzierżąc co Cztery Lata Miasto nie odmienią

Roku Panskiego 1629. w Polszcze niezwyczayne Podymne
nastało a to dla Pruskiey Woyny ze Szwedem pod Gorz
nem naznaczywszy tego Podatku od Domu Każdego po
Groszy Piętnaście

Z tąd Umas w Żywcu Rewizya się Domow na on czas
stała narachowawszy Osady Miasta Domow Nro 204. y
Dom ieden Szynkowny od Ktorego Złoty ieden naznaczo
Ktorego Podymnego Sympla Złotych N° 103 Uczyni a zo
wiąto Podymne w Księgach Grodzkich sine abjuratio Tu
mata y od tąd do tych czas tak na iedno Podymne Mia
sto Zywiec płaci

A w Państwie zas Żywieckim narachowano Dymow 700.
Ktorego Simpla Uczyni Złotych 353 Ktore Podymne
ze Wsiow Obrocono y Porachowano na Klucze Folwarkne
iako to

W Kluczu Zamkowym Dymow Nro — — — 145.
W Kluczu Staro Żywieckim Dymow Nro — — — 62
W Kluczu Lipowskim Dymow Nro — — — 91.
W Kluczu Węgierskim Dymow — — Nro — — — 109
W Kluczu Węgierskiey Gorki Dymow Nro — — 168.
W Kluczu Jeleśniańskim Dymow — — — Nro — — 131.
Summa Dymow w Państwie Żywieckim pospołu y z
Miastem Nro 910.

W Państwie zas Slemienskim narachowano Dymow
tychże

tychże wszystkich - - - - Nro - - - - - - - - - 246.
w Państwie Suskim Dymow - - Nro - - - - - - - - 275.
w Państwie Łodygowskim Dymow Nro - - - - - - 207.
Summa Dymow tych Cztyrech Państw Nro - - - 1638.
Które Państwa za Panow z Komorowa Jednym Państwem by
ły y Żywieckim zwały się
W Oświęcimiu Mieście naraichowano Dymow - - - - 160.
Szynkownych Nro - - - 6.
W Zatorze Dymow Nro 193 Szynkowne Nro - - - 2
W Kętach Dymow Nro 201. Szynkownych Nro - - 6.
w Wadowicach Dymow Nro 187.
Które Podymne naypierwey nastało y z tąd zwyczay wzię
to a dla Woyny Szwedzkiey stało się. A w całym Xięstwie
Oświęcimskim y Zatorskim iest Dymow Popisyowych 5718.
Tegoż Roku we Wsi Łodygowicach Oświecone Jerzy Xiąże Zbo
rowski a Kasztelan Krakowski iako Pan tey tam maiętności
zakupney Zamek zaczął murować, Utwierdzaiąc Państwo
sobie który potym dokończył po iego śmierci JMć Pan
Stanisław z Warszyc Warszycki y na tem dał Ostoczye
który zamek twierdzą zowią

Roku Pańskiego 1630. Nayiaśnieysza Constancya Kro
lowa Polska a Pani na Żywcu naznaczywszy w Cerkwi
swoiey kościół na Milowce zbudować tego Roku zbudo
wany y dokonczony iest czyniąc to dla tego iż Pleba
nowi Radziechowskiemu daleko w Góry do chorych za
iezdzać było y Ludziom aż do Kościoła Radziechow
chodzić. Gdyż te Górne Wsi wszystkie do tey Pleba
niey należały. Co się stało za Xiędza Stanisława
Chybowica Plebana na on czas Radziechowskiego
Tegoż Roku Jego Mć. Pan Piotr Komorowski zachorzał był
na Oko bardzo y niebespiecznie któremu aż wyciekło aż go
sobie kitayką zieloną zawięzował w które chorobie tęskniąc
sobie oddawał się przyczynę świętego Stanisława Kazimir
czyka którego sobie wziął y miał za Osobliwego Patro
na y zasnąwszy przez Revelacyą tenże święty Stanisław
obiecał go pocieszyć byleby Braci tego Zakon w Suchey fun
dował

dował, iakoż on nie odmiennie to postanowił y rzeczy samey wy
konał y zdrow z tego został
Co się stało za Wielebnego Oyca Xiędza Marcina Kłoczyn
skiego Proboszcza na on czas Bożego Ciała na Kazimi
rzu przy Krakowie a w tym Zakonie Prałata Nayprzednieyszy
Ktory Cud y Jego Voton przy Grobie tegoż Stanisława Ka
zimirczyka to iawnie pokazuie y Swiadkiem iest Ktory Wi
docznie wymalowany z Opisaniem tego Cudu Jego Mci Pa
na Piotra Kmierowskiego w Kościele Kazimirskim przy
Krakowie.
Tegoz Roku Sebestyan Bury Hetman nad Zboycami
z Towarzystwem swoim w Zywieckim Panstwie y indziey
grasował, maiąc Kompanię Ktorą z Korągwią za nim cho
dziła y nie iaki Dziurelski Węgrzyn był mu poradnikiem
Tak Kompania w Dzien Swięta Nawiedzenia Panny Maryey
na Trzebini, y Tuszczynie, Chałasy czyniła y potym do
Miłowki zaszła odprawuiąc się na ten czas Nabozen
stwo w nowo zbudowanym Kościele będąc tam Xiądz
Walenty Iwanowski Pleban Radziechowski
Tenze Sebestyan Bury Samo dziesiąt do Szymona Szczo
tki przyszedł y Xiędza Plebana tegoż u niego na Sra
ktamencie zastał rozkazawszy inszey Kompaniey do Kar
czmy do Zymana. Tam tedy z Xiędzem Plebanem cie
szyć się kazał buczno Trunku y iadł nosie poczy
naiąc iak na bespiecznym Mieysciu
Przym gdy wiadomość JMci Pana Krzysztofa Czarne
ckiego Starosty Zywieckiego zaraz Woyftu nakazał
wynisc co prędzey z Strzelbą y łapać iako Zboycow Wy
szedszy N 50 Mieszczan aż na Miłowkę gdzie czymo
na Szczotki Dom Obskoczono So postrzegszy ieden
Zboyca nazwiskiem Czyzyk ogłosił ich y pod Kaaz się skrył,
Sebestyan Bury Samo dziesiąt w Obronę się dali wpadszy
na Szopę odstrzelowali się. A Mieszczanie dostawszy
Słomy szopę zapalili Ktorzy ciegaiąc między Ogniem broni
li się ale przecię Mieszczanie natarszy na nie tegoż
Burego y Siedmiu przy nim dostali y pojęli, albowiem
Osmy przebiwszy się przez Przekopę do Wody w Sołe
wskoczył

wskoczył y przepłynąwszy na brzeg tam despekt Ubra nie spusciwszy zadek na nię wypiął a Potym do Lasa Uciekł gdyż był przywodcą na ten czas nie mały. A Cyżyk co się pod kadz skrył taiemnie się wysiedział gdyż go nikt nie widział tylko sam Xiądz ktorego iako Kapłan nie wydał

Tegoż Burego samo Osm powiązawszy. Mieszczanie samo Osm na Tafel położedli y do Miasta spokoynie przyprowadzili, gdyż się lądem obawiali onych prowadzić, żeby potęga na nię w Odbicie ich nie przyszła. Insi zas co u Zymana w Karczmie byli po Uciekali

Tych tedy Zboycow na cwiertowanie siedmi Osądzono a Burego iako Hetmana na hak ktorego na Plau gdy Ciągniono na Chak żywo tak mowił. Wio Bury do Gory. y tak żywo wiszące siedmi Cwiertowano iego to warzystwa a sprawiwszy Kat, na Chaku nan zawołał Nagrałeś teraz Myszą siedz że go. I wisząc tak żywo na prozbę Kapłanow strzelic wen katu rozkazano z ląd wszytko skonał

Tegoż Roku Jegomość Xiądz Jakub Wierzbięta Bomchowski Archidyakon Warszawski Scholastyk Poznański Sekretarz Krolowey Jeymci był tu zesłany do Zywca na uspokoienie nie ktorych zasłych od Imci P. Mikołaja Komorowskiego, długow, y zaciągow, y przez nię płacie Obligowanych ktore on wypłacał y kwietacye odbierał y był Generalnym Państwa Zywieckiego Administratorem to się sta to po Resignacyi Imci Pana Krzysztofa Czarneckiego Nay pierwszego Starosty Zywieckiego

Roku Panskiego 1631. Dnia 6go Miesiąca Marca stała się Constitucya na Seymie Walnym Generalnym Warszawskim za Nayiasnieyszego Zygmunta III. Krola Polskiego y Szwedzkiego o Dobra Zywieckie na ktore Constancya Krolowa Polska Jeymci Panu Mikołajowi Komorowskiemu dała Summy złotych 600000 ktorey Constitucyi taki tenor iako niżey.

O Dobrach Zywieckich

Za deklaracyą y podaniem Nayiasnieyszey Krolowey Jm Małzonki

JM Małżonki Naszey pozwalamy aby z Dobr Zywieckich przez Krolową Jey Mć nabytych Summa 600000 Złotych bądź publico, bądź privato, Nomine odłożona była Kiedy-kolwiek lub Rzeczpospolita, lub privatus, quispiam Nobilis indigena z Odłożeniem tey Summy odezwie się na Seymie Zwyczaynym y przez posły Ziemskie in Vim Avisationis to wykupno Krolowey Jey Mći do wiadomości do niesione będzie. a tę Powinność na Posły Ziemskie wkładamy aby niczoczego nie przystępuiąc o Postępku Kupna tego, kiedy kolwiek się kto odezwie instancyą uczyni, a po takiey Seymowey Awizatyey w Rok Krolowa JM. Pieniądze swe odbierze. Salva nimalione [?] rerum nobilium ab Actu exemptionis do Put Rzeczapsekaruiąc w tym Krolową JM. Imieniem Stanow Koronnych iż bez wszelakich Contradycyi publicznych y prywatnych Spokoynie Dobr tych Używać do tąd będzie puki Skuteczney y realiter ta Summa wyżey Opisana Modo praemisso to iest. bądź a Republica, bądź a privato quovis Nobili Indigena, vel pluribus coniunctim vel divisim byle oraz do rąk Jey Krolowey Mći, albo po Zeyściu J. K. Mći Potomstwu iey oddana y odliczona nie będzie. A po eliberowaniu tych Dobr Sposobem wyżey Opisanym tak odda-mey Jey K. Mći. durante Vita iey iako y post decessum od Nayblizszego Potomstwa iey warniemy tą teraznieyszą Constytucyą że te Dobra Zywieckie iako zawsze do Korony należące podlegać we wszystkim Juribus Regni będą tak żeby nigdy Alienatio et avulsio tych Dobr od Korony nullo modo et ratione nie była. Ale skoro żeby Reipublicae pecunia te Dobra z rąk Jey K. Mći albo Potomstwa Jey K. M. eliberowane będą in bona Regalia pleno et integro Jure obracały się z tym przydatkiem żeby zupełna Jntrata Dobr tych tali modo od Rzeczypospolitey wykupionych do Kwarty należała wktorey aby Auckcya była Dobra te Podskarbi Każdy Koronny plus Offerenti Arendować będzie powinien z Ochroną Dobr aby przez Arendarza zniszczone nie były. A gdy by też po wykupieniu od Rzeczypospolitey tych Dobr Szlachcie Polski ktory kolwiek chciał Rzeczypospo-

litey

tey Summam refundere. Tedy to wolno będzie praemissa avisatione na Seymie ut supra A te pieniądze które by privatus od Rzeczypospolitey daze wrócił maią się obrócić na potrzeby Rzeczypospolitey Cum Consensu Seymie tiż niemniey także lub od Samey Królowey Jey Mści albo Potomstwa jey lubo od Rzeczypospolitey Privatus Nobilis te Dobra wykupi swoiemi Pieniędzami, in Bona haereditaria Terrestria iego y Sukcessorów iego Obrócić się maią. Przed Oswobodzeniem iednak tych dobr Starosta Zywiecki Conformuiąc się do Statutu Anni 1540. sub titulo Bona Regalia a Reginali maiestate exempta ma bydź Osiadły który by Servitia Bellica et Publicas Contributiones z tych Dobr odprawował y pro Injurijs Terrestribus in Foro fori respondował. A differencye Granic ztak maią bydź Między temi dobrami decydowane iako y między inszemi Dobrami Szlacheckiemi y Przysięgać Starosta tameczny będzie

Tegoż Roku Die 10. Junij Feria 2da Pentecostes w Krakowie w Kościele Katedralnym była Sławna Translacya Kości Swiętego Stanisława Biskupa z Kaplice Koronnej ztew do Grobu w Srod Kościoła Nowo wystawionego od JMci X Marcina Szyszkowskiego Biskupa Krakowskiego z Procesyą całego Duchowieństwa, po Zamku Krakowskim z Procesyą całego Duchowieństwa. Które Kości w tey Kaplicy Koronnej od Lat trzy złożone były w którym Grobie do tego czasu spoczywaią y złożone są

Tego Roku Dnia 10. Miesiąca Lipca Nayiaśnieysza Constancya Królowa Polska Arcy Xiężna Rakuska Zygmunta 3ciego Króla Polskiego Małżonka a Pani Dobr Zywieckich od Upału Słonecznego z Procesyey Bożego Ciała nagle y niespodziewanie w Warszawie umarła która dosyć dobrze Kościołowi Państwa Zywieckiego uczyniła

Tegoż Roku Dnia 29 Lipca Oświecone Jerzy Xiąże Zbaraski Kasztelan Krakowski a Pan Państwa Łodygowskiego w Krakowie także nagle Umarł. Który w kościele S. Troyce Dnia 9 Październiku Pogrzebiony w kaplicy Xiążąt Zbaraskich którego tamże Epitaphium z Marmuru Czarnego mosiądzem sadzone z Pi

smem

smem Złotemi Literami Szeroko ozdobione będąc iego Osoba zupełnia wyrobiona y leżąca. Ktoremu Wielmożny Je Mć P. Stanisław a Warszyce Warszycki Kosztem swoim wystawił.

A to Xiąże Zbarawskie przyniesło za Żywota Swego z weneciey Obraz Nayświętszey Panny Maryey iemu darowany Ktory Cudowny w Kryształ Sniecach iest.

Po Ktorym na Państwo Łodygowskie wstąpił pomieniony Iego Mć Pan Stanisław Warszycki Ziec iego y też Kasztelan Krakowski.

Tegoż Roku w Niedziele przed Offiarowaniem Nayświętszey Panny Maryi Swiętem Xiędza Andrzeja Chytrzeńskiego Comendarza na ten czas Jeleśniańskiego, Żedzey Gasior Sałtys Przybowski w Kościele w Kazanie przy wszystkich Ludziach zgromadzeniu Zelżywemi słowy głośno znieważył y zabić odgrażował. Za co czyniąc z nim zgodę taką że Karanie y winę nań postanowił y to wypełnić musiał. Nayprzod ażeby w Dzień Bożego Narodzenia publiczo przeprosił w Kościele przy tym w Kunie przez dziewięć Procesyi y Kazań siedział pod Załkadem Grzywien 200. Na ostatku aby Plebanią Kosztem swoim według upodobania tegoż Xiędza Comendarza zbudował y to wszystko stało się.

A ten Xiądz Andrzey Chytrzeński Patryota Żywiecki Naypierwszym był Plebanem Jeleśniańskim gdy te tam wsi y Fara do Żywieckiego Probostwa przed tym należały y zań odłączenie się stało.

Roku Pańskiego 1632 Kościoł Miłowski z roznych do brodziei pomalowany iest przy Ktorym świeżo Fara Nowa nastała pod Comendą iednak Xiędza Plebana Radzichowskiego.

Tegoż Roku Wielebny Xiądz Andrzey Kozatius Wikary y Penitencyarz z na Zamku Krakowskim Ołtarz świętey Agnieszki w Kościele Żywieckim wystawił Naypierwszy Stary Starowiecki Modą iuż gotowy w Krakowie y Legatu do niego uczynił iako niżey będzie A ten Ołtarz stał przez lat 72 gdyż Sławny Grzegorz Komoniecki Mieszczanin Żywiecki Nowy Spanialszy y Bogatszy Sprawił Ktory stanął Roku 1704.

Roku 1704.

Tegoz Roku Dnia 26 Kwietnia J.M. Pan Walenty z Racz Kowic z Raczkowski Sekretarz I.K.M.ści Państwa Zywieckie go Generalny Administrator Uczynił wymiar Kęsa Zie mie Janowi Suchoniowi ze Sporysza a potym Mieszczano wi Zywieckiemu w Nadgrodę Roli iego Oycystey Ktorą J.M. Pan Mikołay Komorowski wziąwszy Oyca iego do Folwar ku Obszarskiego obrócił Co to było z Zleceniem Ichmość Xię ży Xiędza Piotra Giembickiego Dziekana na ten czas Kra kowskiego a potym Biskupa y Xiędza Iakuba Sosno wskiego Sekretarza J.K.M. Commissarzow tu do Zywca zesłanych według Dekretu onychże Ktory Kęs Ziemie Urząd Miejski Zywiecki Kupił na pożytek Rzeczypospolitey iako o tym niżey napisano będzie.

Tegoz Roku Ultima Aprilis ze Czwartku na Piątek po Północy Nayiaśnieyszy Zygmunt 3. Krol Polski y Szwedzki a Małżonek Constancyi Krolowey Paniey niegdy na Zywcu pobo żnie umarł, na ktorego Mieyscu Obrany na Krolestwo Włady sław IV. Syn iego starszy.

Tegoz Roku w Piątek po Ostatwie ze Mięsopustu Wyborowszy pienia Pan skiego Pracowity Woyciech Łoboch Młynarz Gilowski Uczy nił Legatum Bractwu Rozancowemu Zywieckiemu Zło tych 60. prosząc aby takowa Summa przez Starszych dysponowana była za Dusze Przodkow y Fundatora na Msze Swięte Cztery iedna na każde Suchedni z tego Wi derkaffu co rocznie.

Tegoz Roku w Dzien Czwartkowy po Swięcie Swiętey Anny Wybrańcy albo Harnicy Wielmożnego J.M. Pana Wo iewody Ruskiego Miecznika y Starosty Lanckorońskiego to iest Ryka la Stachowicz y Hudzia nazwani Zase przy bywszy do Państwa Zywieckiego w Miescie Zywcu będąc w Ka mienicy Macieja Kantorowskiego popili się na Winie gdzie chałas y Gwałt czynili bowiem tego Macieja Kantorowskie go Gospodarza naprzod ubili y z Rozwaziwszy z Uciekł do Tey sztoja Mrzygłodowica Pisarza Mieyskiego Ktorym tamże w padli y tego Pisarza przy Xiędzach dwu Obuchami Ustukli y puklaszem w Głowę uderzyli. Nad to Matheusa Regu łusa Woyta y Sebastyana Sniodoni Burmistrza y inszych Sąm siadowo na Zabiaje bili y rąbali przez co się wielki Tumult y Gwałt w Mieście stał. nie będąc ieszcze nigdy takiego

Dalej Ci Harnicy

Takze ci Harnicy na Juszczynie w Karczmie będąc choć ich często wano a oni Uczynnicy Chałas w ktorym ludzi Siedmioro do Smierci zabili iako to Stanisława Juraszka, Pawła Wrzeszczka, Walentego Hyra, Błazeja, Szymona, y Piotra Szyjutow, takze Białogłowy iedny Szygutowne, na ktorych przed ich Panem skarzono etc. Za ktorych ludzi Zabitych Pan Woiewoda Ruski dał przez Ręce JM Pana Andrzeia z Pilce Korycinskiego Starosty Zywieckiego Złotych 300. Małzonkom y Potomkom zabitych dawsze te pieniądze na Urząd aby ie podzielono y tak podział stał się, iz na małzonki Czwartą częsc a na Potomki ich trzecią [...] rachuiąc na każdą Głowę zabitą tylko Złotych 42 [...] wyliczono wzgorzdanao

Roku Panskiego 1633. Dnia 4 Lutego Zygmunta Krola Polskiego y Konstancyi Krolowey Małzonki iego w Krakowie Obudwu razem Pogrzeb się solenny odprawował, Pogrzebszy Ciała ich w Kaplicy Krakowskiey.

Po ktorym Pogrzebie Władysław IV. Syn onych Krolem Polskim był Koronowany w Niedziel Mięsopustną. Przy tym Jan Olbracht na Biskupstwo Krakowskie wiechał ktore Akty Pogrzebu Coronacyey y wiazdu Biskupiego razem się odprawowały.

Po tym prętko Dnia 4. Marca w Dzień Swiętego Kazimierza tenze Jan Olbracht Biskup Krakowski na Kardynalstwo Tituli S. Mariae in Aquiro na Zamku Krakowskim od Legata Rzymskiego był kreowany y obleczony

Prętko potym Dnia 11 Marty Nayiasniejszi Krolewicowie Zygmunta III Krola Polskiego y Szwedzkiego y Konstancyi Małzonki iego Synowie Jan Kazimirz, Carol Ferdynand, y Alexander tu do Zywca Szczęsliwie z wielkim Orszakiem Panstwa y Dworzanow razem wszyscy trzey przyiechali dla ktorych u Dzwonnice na Drodze publiczney w Rogu Rynku Bramę z Chocia Zielonego wystawiono takze Orła na Wiezy kliiconego Wielkiego ktory się im Kłaniał widzącym y mile ich z Oratią przywitanoali dwa Dni tylko tu pomieszkawszy znowu do Krakowa odiechali

Po czym prętko w Krakowie tego Roku Dnia 11 miesiąca Kwietnia Przyszłey od Konstancyi Krolowey iak

Rodzicielki

swoiey Miasta Żywcowi dany potwierdzili y na nim się podpisali. Ktorey Approbaciey ich taki tenor Łacinskim Stylem iest napisany

Productas coram Nobis esse Literas Pergameneas Certarum Ordinationum Privilegiorum et Decretorum Civitatis Zyvecensis ipsis incolis Sericae manu Serenissimae olim Reginae Parentis Nostrae desideratissimae Subscriptas Sigilloq ejusdem Communitas Sanas Salvas illaesas Omniq Suspitione Nota carentes Supplicatumq Nobis esse Nomine eorundem Civium Zyvecens ut easdem literas Omniaque earum Contenta Approbare et Confirmare dignaremur Ca de Causa Supplicationi praefata benigne annuentes praedictas Literas in Omnibus earum punctis Clausulis et Conditionibus in quantum Jenis est et usus habet approbamus et Confirmamus praesentibus hisce. In cujus rei fidem praesentes Manu Nostra Subscripsimus Datum Cracoviae Die 2d Mensis Aprilis Anno Dni MDCXXXIII.

Jan Kazimir, Alexander, Carol. mpp

Tegoż Roku na zaiutrz po S. Krzyżu Znaleźieniu Kazaniu Krolewicow JMs Pan Andrzey z Pilce Korycinski Dworzanin y Pokojowy J. K. M. a Starosta Zywiecki uczynił Rozgraniczenie Strony Gory Zyski od Rol Sporyszkich o ktore Granice Sporyszanie z miastem się kłopotali y od tąd Granice zaś nie naruszone są y Kamienie w Kopcach w tymże Roku są tam zakopane iako na to tegoż Pana Starosty List miastu podpisany iest dany.

Tegoż Roku we Wtorek po Narodzeniu Panny Maryi Wielebny Xiądz Andrzey Kuzatius Wikary y Peniteneyarz Kościoła Katedralnego Zamku Krakowskiego uczynił Legatum na Msze Swięte z Wyderkaffu od Złotych 200 ktore położył Bractwu Rożancowemu Żywieckiemu azeby w każdy Kwartale co roczny za Dusze Zmarłe szese Msza Swiętych Czytanych się odprawowały albo de Rosario de eadem Intencyonem cum Collecta Deus Veniae Largitore przed Ołtarzem od niego nowo wystawionym Swiętey Agneszki w Kościele Żywieckim

Tego Roku 1633. Dnia Wtorego Pazdziernika J Mć Pan Mikołay Komorowski Hrabia Liptowski y Orawski dla Pan niegdy

a Pan niegdy Żywca We Dworku wsi Barwaney mikołay
u Wadowic (: gdyż on Woytostwo Wadowskie trzymał:) mi
żeniy lecz pobożny umarł przy ktorego Smierci byli Fa-
ber Stach y Dobosz, Mieszczanie Żywieccy iako iego Podda
ni niegdy wtemi. A tego w Stukey w Kościele Kanoni
kow Regularnych JMć P. Piotr Komorowski Starosta O-
święcimski a Brat iego Rodzony Chwalebnie y z Żałością
Pogrzebły na Czarnym marmurze blizko Ambony Nagrobek
alla Epitaphium takie iemu dał napisać Złotemi Literami

D. O. M.

ET ÆTERNITATI

N. Siste Viator et nosce K.

Qui ladis quietos manes

D. Calceo pulsans Ferratro K.

Fui quod es, Sum quod eris

C. Pulvis et esca vermium L.

Muta vocis quaeris Nomen

E. Latet sub Anagrammate O.

Inculto commorsus vivo

C. Caelo animam reddo N.

Teneat posteri Nomen

Quod mortale fuit

Condizur hoc tumulo

Tego Roku JMć Pan Krzysztof Komorowski Syn JMć
P. Mikołaja Komorowskiego był Hetmanem Polskim na
Ukrainie y ubazie Baszie Tureckiemu także Tata
rom z Małżanami mężnym się animuszem opartsz
uciekać musieli zgadma do tąd Sławy nieśmiertelnu
O Tegoż Roku JMć Pana Andrzeia Korycinskiego JeyMć
Pani Ursula Małżonka iego na Dzień Niepokalanego Poczę
cia Nayświętszey Panny Maryi Matki Bożey darowała na
Ołtarz Bracki Żywiecki Ornat roznemi Jedwabiami ze
złotem na Rybku robiony. Na ktorym miasto wzorow My
steria albo Taiemnice Nayświętszey Panny Maryey y Di-
mu Swiętego Są wychaftowane y Subtelno wyszyte.

Tegoż Roku

Tegoz Roku JMć. Pan Walenty Pluchta Starosta Rawski
y Stanisławski Generalnym Administratorem Państwa Zywieckie-
go Został

A ten z polecenia Nayiasnieyszego Carola Ferdynanda Biskupa
Wrocławskiego etc. a Krolewica Polskiego y Pana na ten czas na Zy-
wcu Uymierzył Janowi Mikołowi y Urzednikowi Folwarcznemu
tego Państwa a potym Mieszczaninowi Zywieckiemu Sztuky Ziemie Za
gonow No 12 za Wyszemiestem w Grunie Państkim. Co to poczęło
się to wydzielenie w Granicy Państwa alias tych Grontow a potym
inszym dano y wydzielono Sługą Zamkowym y Rzemieslnikom
Państwu y Zamkowi potrzebnym

Jako to nayprzod Klimuntowi Szpilkowi Pachołkowi Państwemu
y Mieszczaninowi Zywieckiemu, Urbanowi Rozkowi Puszka-
rzowi, Krzysztofowi Krzysztołowiczowi Pisarzowi Mieyskiemu,
Janowi Frankowiczowi Ślosarzowi y Sebastyanowi Zalerzowskiemu
Woyciechowi Fabrzyckiemu Pisarzowi, Macieiowi Iastrzebskiemu,
Kozakowi, Macieiowi Kantorowskiemu Leśniczemu, Tobiaszowi Um
szczowi Urzednikowi, y Bartłomieiowi Urzednikowi Miernicz
kowi etc. etc. Na co Przywileia kazdy na Grunt swoy otrzy
mały sprzedane od nich inszym Mieszczanom są w ktorych
teraz rękach są

Tenze JM Pan Walenty Pluchta będąc tu Administratorem Zy-
wieckim Szytakami Cysarskiemi gardził niechcąc ich brać do
Skarbu za co dano mu na Seym Cytacya y tam gdzieś się po-
dział iuz do Zywca nie przyiechał, co był na Instancyą Posła
Cesarskiego.

Roku Pańskiego 1634. Xiędz Walenty Haliciusz Mansyonarz
na ten czas Swiętey Barbary w Krakowie Umarł Ktory był
z Zywca Rodem. A ten Roku tego przed Smiercią dobrze
darował Obraz N. P. Maryi Bractwu Rozanca S. Zywieckie
mu ktory noszą na Processyach Bractwo przyozdobiwszy go Pan
Woyciech Kołecki ktory za Constancyi Krolowey na Zamku Zy
wieckim był Prowentowem Pisarzem y maiąc do niego osobliwe
Nabozenstwo z Dorotą Jaszowną z Lubawy małzonką swoią
darował Koronę Srebrną złocistą z kamykami roznemi Pan
nie Maryey y Drugą Dzieciątku Panu Jezusowi Sceptrum ta-
kze złociste z kamykami, Iabłuszko Panu Jezusowi y Mie
siąc pod nogi tegoz Obrazu Panny Przenayschwalebnieyszey
tego Obrazu wszystko złociste

Ktory Obraz pomieniony od tegoz Xiędza Walentego Haliciusza
odebrał y tu

odebrat y tu do Zywca z Krakowa przyniost nie iaki Jędrzey Ryzycki Po
wroznik y Mieszczanin Zywiecki

Tegoz Roku Kompania Bractwa Rozanca Swiętego Zywiecka na Kal-
waryą Processionaliter wybrata się z wielkim Concursem Ludzi y na
Mieyscach Swiętych Stanęta. Ktorey Motorem byt Stawny Krzy
sztof Mrzygłodowie. Pisarz Mieyski Zywiecki zrobiwszy na tę
Potrzebę Laski Marszatkowskie z Obrazami y Roma nowe dla No
szenia Obrazu Brackiego Ktory od Xiędza Hulicyusza darowany
z Krakowa na tę Processyą z Krakowa iest. Ata Processya była
druga po założeniu Kalwaryey a była Dnia 27 Maja

Tego Roku w Dzień Nawiedzenia Panny Maryi Anna Laszkowna
a Pana Woyciecha Marzeckiego Małżonka Mieszczka Stawna
Zywiecka z tego swiata zeszta Ktora na Testamencie Swoim
Łancuch Srebrny Złocisty wszystek w Ogniw 301 y Tablice
Srebrną mieyscami Złocistą do Bractwa Rozańcowego darowała
Ofiarowawszy Votum Panu Bogu y Nayswiętszey Pannie Maryi pro
szącile moze bydz ten Łancuch w te części Ktorych się expensie
Nayswiętszy Sakrament na Monstrancyi y z Tablicę zytwiesza
ny ale się to nie działo, bo na Obrazie na ktorym zawieszony był
az Roku 1704. za Consensem JMci Xiędza Probszcza y Star
szych Bractwa na Sukienkę Srebrną na tenze Obraz ten Łan-
cuch y z Tablicą y z inszemi tabliczkami pomnieyszemi przero
biony na większą ozdobę w ktorey iest srebra Wr. Czywien 7.

Ktorą małżonek Woyciech Marzecki pobożnie y załobliwie pocho
wawszy nagrobek iey w Ogrojca pod Oblankiem od niego na Cmen
tarzu zbudowanym y powałonym Balasami y Kratą Stolarską
ozdobiwszy wystawił Ktory w sobie takie wiersze miał ale przez
Ogien Pioronu zepsute A 1 ld.

Et solum mihi superest Sepulchrum Job. 17.

Anna Marzecka lezy iesli Gosciu pytasz
nabożny lub z Miłości Chrześciańskiey czytasz
Nagrobek ten załosny Ktory ku pamięci
Acz smutny moy małżonek postawił mi z chęci
Matkę z Dziatkami Smierci Urzeczenie prawdziwy
Aby nań często patrząc raczył będąc Zywy
Rzekł aby Umierał bo coś tu trwałego
Zystam cię do Teresu, iużem przyszła owego
Ewin Grzech swoy wziął Konice a lub dana Ziemi

Ciało me, ią Krolestwa dostaię z Swiętemi
Ktore chceszli mieć y ty zyi zawdy cnotliwie
Azu mnieą rzecz Niech z Bogiem wiecznie z Bogiem żyiwie
Subbata in Anno 1634 Zyła lat 31. bez kilka dni
Ale ten Nagrobek Sydze Snicyrskię robotą robiony reprezentuiące
też Nieboszkę z Dziatkami pod Krzyżem klęcącemi a Matkon
ku stoiącego Chłopcy szkolni zepsowali ze tylko znak był a O-
statek Ogniem zruinowało się 1720.
Tegoż Roku Miesiąca Grudnia, Nayiaśnieyszy Alexander Carol
Krolewic Polski Constancyi Krolowey Syn Naymłodszy ktory tu Ro-
ku przeszłego będąc w Zywoci Zniuięc lat 20. Wieku swego swiato
bliwie z tego Swiata zeszedł. A temu Epitaphium w Krolewskiey
Nowey Kaplicy na Czarnym Marmurze Złotemi Nowemi Literami
na Zamku Krakowskim takie napisano iest.

Alexander Carolus
Sigismundi 3tij Ab Constantia Austriaca
Filiorum natu minimus
A Puero Suffragio Publico et ille magnus
Cujus idoli animiq Par Regnum
Non aliud erat quam maximum
Regalibus disciplinis adolescentiam
Publicae Magneq Maturarat Spei
Cum mors prafestinata Spes Omnium ac Vita
Luctu Omnium evertit elisitq.
Heu quantum Polonia presidium
Quantum Domus Regia decus
Perdidisti
Videre poterant minus perdere
Nisi quantus futurus erat
Cognitum fuisset utrique
Obijt Anno Christi 1634.
Etatis sua XX XIV
Calendar. Decembris
Roku Panskiego 1635 Carol Ferdynand Biskup Płocki y Wro
cławski etc. a Pan na Zywcu Pamięcy Krolewic Polski Consens
na Seymie na Opatstwo Tynieckie od Rzeczy Pospolitey otrzy
mał a to dla Rezydencyi bytności iego Panskiey Stołeczno stołecznego Miasta Krakowa.

Tegoż Roku

Tegoż Roku Kościoł Łodwigowski nowo zbudowany iest Kosztem Jego Mći Pana Stanisława z Warszyc Warszyckiego Wojewody na ten czas Mazowieckiego a Pana na Łodygowicach Dziedzicznego. co się stało za Staraniem Xiędza Stanisława Kasz Kawica Plebana tameczznego.

Tego Roku we Czwartek w Dzien Wigiliy S. Mateusza Apostoła y Ewangelisty Wielebny X. Andrzey Herzatius albo Szczepanko wicz Wikary y Penitencyarz Katedry Kościoła Krakowskiego Legatum uczynił na Widerkaff Szpitalowi Zywieckiemu Złotych 50. na Drwa za co Ubostwo Szpitalne na każdy Piątek począwszy od Dnia y Swięta Swiętego Marcina aż do Bożego Narodzenia na każdy Rok przed Ołtarzem S. Agneszki przez tegoż Xiędza Andrzeja Fundowany Roku 1632 po Pięciu Paciorkach społnie ma odprawować czego Panowie Provisores Szpitalni y Panowie Rayczy Zywieccy maią bydz Patronami ale tę Fundacyą w Aktach Opisaną przywłaszczyli sobie Xięża Prasidenci Bractwa na mszę czego czynic nie powinni contra mentem Fundatoris

Tego Roku Ołtarz Cyboryum Który po Ichm. Mć. Panach Komorowskich pomalowany iest że iuż był oczerniał y Farba Ołsazła, Malowaniem Odnowiony, albo Renowowany. na Który koszt łożyła Małgorzata Zgłbowa Mieszczka Zywiecka Który Ołtarz tak aż do Roku 1690 trwał y znowu od Imć Pana Alexandra Drozdowskiego. Podskarbiego Bracławskiego a Generalnego Dyrektora Państwa Zywieckiego pozorniey pomalowany y pozłocony

Tegoż Roku Imć Pan Piotr Komorowski z Suchey Starosta Oświęcimski Zamek Oświęcimski przez przeszłe Starosty Ruinami wielkiemi Spustoszony Restaurował łożąc koszt niemały Co y mieszczanom Oświęcimskim na poprawę murów Mieyskich na Skład Solny y czto Mieyskie Prawo Kon Rota dały i taw 4. na Seymie tego Rocznym Warszawskim potwierdził

Tego Roku Sławny Sebastyan Miodona Rayca Zywiecki uczynił Fundacyą na wosk do Kościoła Zywieckiego złożywszy Summy Złotych 60. na Wyderkaff aby w każdą Niedzielę y Swięto Całym Roku dwie Szkolnych Chłopiąt w Komeszkach w Zakrystyi przed wielki Ołtarz ku Ewangeliy y Elewaciey na Mszy wielkiey przystoynie y zawsze wychodziło maiąc dwie parę na Lichtarzach na to zrobionych Zapalonych mowiąc po iednym Paciorku

po iednym Paciorku czyniąc to na większą cześć, y Chwałę Panu Bogu za co Bakałarzowi Szkoły Żywieckiey po Groszy 12 Co kwartał Oksom Woskn za pilność z tego wydér kassu dawać należy

Tegoż Roku wielebny Xiądz Balsazar Jumski Pleban na ten czas Rychwałdzki dał Kościoł Gilowski zbudować y pomalować iako tamże iest napisano to pismo. Hoc opus constructum a Rndo Patre Balthazaro Jumski Plebano Rychwaldensi Al- sarista Gilowiensi Anno Dni 1635.

Tenże Xiądz Balthasar Jumski także w Rychwałdzie y w Łękawi- cy dał kościoły pomalować który iako powiedaią na Kazimirzu u Krakowa miał z konia spadnąc y karki zbić z kąd umarł na iego Mieysce na Plebaństwo stanowiony Xiędza Woyciecha Spu- zurkowica Rodem z Sandomierza z Wikaryey Milowskiey

Roku Panskiego 1636. Dnia Pierwszego Miesiąca Maja Prze- wielebny X. Tomasz Oborski Biskup Laodicki Suffragany Of- ficiał Krakowski tu w Żywcu był y kaplicę z Ołtarzem iey pod Ty- tułem w Niebowzięcia Nayświętszey Panny Maryey poświęcił przy którey Okazyi y Ołtarz Bracki y Świętey Agnieszki zaraz po- święcone y ungowane są zaprawiwszy Reliquie Świętych Męczen- ników o czym skrypt takiż iako niżey znaydujе się

Anno Domini 1636. Die 10 Maij Ego Thomas Oborski Episcopus Laodicensis Suffraganeus et Officialis Cracovi- ensis Consecravi Altaria Assumptionis B. V. MARIÆ et Smi Rosarij atq Sanctæ Agnetis Virginis et Marty- ris Christi et Reliquias in eis Inclusi SS. Martirum Aurelij, Claudij, Blasij, dt et Singulis Christi Fidelibus hodie Unum Annu et in Die Anniversario Consecratio- nis hujusmodi ipsa Visitantibus 40. Dies de Vera In- dulgentia in forma Ecclesiæ Consueta Concessi

Tegoż Roku Die 4ta Maij w Dzień S. Floryana Patrona Polskiego Kościoł Milowski Nowozbudowany na część y Chwałę Panu Bogu y w Niebowzięcia Nayświętszey Pan- ny Maryey także S. Michałowi Aniołom SS. od tegoż Imci X. M. Suffragana poświęcony iest.

Tegoż Roku y Miesiąca także tenże JMć X Suffragan Poświę- cił Kościoł na Jeleśni na Chwałę P. Bogu y S. Woyciechowi Biskupowi

Także y w to

Także y w Łodygowicach na Cześć y na Chwałę S. Stanisławowi Biskupowi y Męczennikowi Chrystusow. y świętym Apostołom Szymonowi y Judzie Die 8va Maji

Tego Roku z Intencyi y naznaczenia Xiędza Iana Kozatiusza Dziakonem tu w Żywcu 1630 Roku Umarłego Boża Męka Kamienna
111 na Smentarzu przy Farnym Kościele Żywieckim od Dzwonice wystawiona iest przez Wacława Lochmana Mieszczanina Żywieckiego. na ktorą pomieniony Pan Ian alias Xiądz Jan Kozatius Koszt łożył. y za iego Staraniem przed Śmiercią iego dokonczona była y od lat 12 zrobiona ale w Domu Kozakowskim albo Szczepanowskim zdawna darmo lerzała, na ktorey postawienie tego Roku Woycich Kozak albo Szczepanowicz Konie ktore za Złotych 22 były przedane Wacławowi Lochmanowi Ordynował y ią wystawił tym Kosztem na ktorey Bożey Męce taki napis wykowany iest

Hoc Signum Crucis ad memoriam Dei Omnipotentis Ioannes Kosatius erexit Anno Domini 1618

Roku Panskiego 1637 Dorota Marzecka Mieszczka Żywiecka Passyą albo Chrystusa Pana przybitego na Krzyżu ktora w Srodkościoła Swiętego Krzyża w Żywcu postawiona iest sprawiła kosztuiąc ze wszystkim Kosztem Złotych 50 iako na Tytule tamże napisano iest y iey Imie z Przezwiskiem wyrażono Gdyż przed tym insza była Passya ktora na Smentarzu postawiona u Kościoła Farnego przed Babincem w Bożey Męce na Krzyżu przybita iest, a ta niżli w Bożą Mękę wprawiona była u Ja na Gałuszki Mieszczanina Żywieckiego do poprawy (: gdyż Ręce od niey odschły :) dana y na Gorze w Domu położona, a tam na ten czas mieszkaiące Żydki ze Sląska, taiemnym spo sobem te Ręce Oschnione wzięły y na Ogniu między Drwami iako nieprzyiaciele S. Krzyża spalili aż insze Ręcy Wiśnicki Snycyrz Żywiecki zrobił y na Smentarzu postawiona

Bo albowiem tu Żydowo było wiele w Żywcu ktory mieszkali tu w mieście przez kilka czasow z pozwoleniem pod czas Francuskiey Szwedzkich w Sląsku toczące z Cesarzem Woyny, y tu pod czas Woyny na Granice się schronili ze Sląska maiąc tu w Żywcu dwie Bożnice, Iedną u Gałuszka u Przekopy samey a Drugą u Sikory w Staro Żywieckiey Ulicy u Mieszczan Żywieckich, przy tym y Kierchow na Rudzy Gładkiey pod Gorą wyprosili sobie u Miasta do Pogrzebow Ciał Zmarłych y z tąd do tych czas tam się Żydzi grzebią y za Kierchow maią, ktory Żydzi po uspokoieniu Woyny wiele Fantow ludziom zabrali y dobrze pooszukowali

Tegoż Roku

Tegoz Roku Die 3tia Aprilis Wielebny Xiądz Moyzesz Pe
trycius, Dziekan Nowotarski a Pleban na Czarnym Dunay
cu a Patriota Zywiecki Umarł y tamze w Czarnym Dunaycu
Pogrzebiony a ten kurs tamze w Dunaycu Fundował legowa
wszy nato 5000 Tysięcy Złotych który spiewaią we Swięta
tylko Wielkie Boskie, y Panny Maryey takze Apostolskie
którego tam Obraz wymalowany tamze w kościele na Pamiątkę
zostaie iako Fundatora swego.

Roku Panskiego 1638. Urząd Burmistrzowski Łupietny
Zywiecki kupił od Woyciecha Marzeckiego y Jana Laszka
Mieszczan Zywieckich, Rolę Suchoniowską tak nazwaną y
z Stawkiem w końcu Okla przy Granicy Gronte Dwora Obszar
skiego, leżącą na Rzeczpospolitą Mieyską Zywiecką Za Zło
tych 220. y Dwa wary Piwa w Browarze Mieyskim
z swego Słodu zrobione bez Czopowego, na wieczne używa
nie Obcy Zywieckiey. Lecz tę Rolę choc iuż była w Possesyey
Miasta za Podstarostwa Pana Andrzeya Gosanta bez ża
dney Nagrody Miasta, odebrana na Dwor Obszarski w
Roku 1678 Tylko mały kawałek na samym wierzchu
na duże Zagrody zostawiona w Nagrodę tego z którą
wola Miasta stała się.

Roku Panskiego 1639. Dnia 22. post Pentecosten quod tunc
fuit post Festum Sancti Martini Episcopi dies 13 Mensis
9bris Pontificatus Sanctissimi D. N. Urbani Papae VIII et Sub
Felicibus Auspiciis Illustrissimi ac Reverendissimi D. D. Jacobi
Zadzik Episcopi Cracoviensi Serenissimi Vladislai Quarti
Poloniae et Sueciae Regis Bractwo Przezacne Angielska
Stroża za Staraniem IMci Xiędza Stanisława Kaszkiewi
cza Dziekana na on czas Oświęcimskiego a Plebana Ży
wieckiego z Pozwolenia y władze WW. OO. Zakonu Świę
tego Pawła Pustelnika z Częstochowa któremu Bra
ctwu taki Przywiley iako niżey napisany iest.

A In Nomine Domini Amen.
Admodum Rndus Dnus Stanislaus Kaszkowicz
Zyvecensis Decanus Oswiętimensis et in Łodygo
wice Ditione Illssmi Dni Dni Stanislaj in Warszyce
Warszycki Palatini Masoviensis et Commiti in Rt
cza etc. etc. Plebanus et Rector.

Pro honoris SSmi Angelorum Zeli nonnullorum Angeli
colarum

colarum in hoc olim intermontano Districtu conatu a Vo
tis ac denique Studio devotionis in Grege Suo ad eun-
dem Venerationem excitande permotus Sodalitatem Sub
Titulo Atrum Angelorum Custodum Nostrorum Dei,
Ter Optimi Max: Sacro Auspicio Divæ Virginis et Ma
tris Dei et Sancti Stanislai Sui Ecclesiæq dictæ Patroni
Auxilio
In eadem Ecclesia sua Parochiali Lodzigoviensi erigi et
instituit Curavit prout feliciter erexit et Canonice instituit
Idque per Admodum Rndu Patrem Dominum Stigneum Kepay
Sti Ordinis S. Pauli Primi Eremitæ Professorem Theologum
et Casimiriæ pro tunc in Repella claustro Divi Stanislai Episco
pi et Martiris Poloni Lectorem Tum per Adm Rndu Patrem
Anastasium Olszowski ejusdem Ordinis atq Conventus di
cti Professorem Generalem Dominica XXII post Pentecosten
quæ fuit post Festum S. Martini Episcopi et Confessoris proxi
ma et XIII Dies Mensis 9bris Anno Dni 1639. Pontifica
tus SS. D. N. Urbani PP. Rndiss. Jacobi Zadzik Eppi Cracov.
~~Ducis Severiæ~~ Archi
Ducis Severiæ Erasmi Kretkowski
diaconi et Officialis Generalis Cracoviens. Vladislai IV
Poloniæ et Sueciæ Regis Potentissimi hujus Sodalitatis
Protectoris Devotissimi. Cujus Erectionis ac Institu-
tionis tenor qui sequitur est talis

IN NOMINE SANCTISSIMÆ ET INDIVIDUÆ
TRINITATIS.

Ad laudem et Gloriam Beatissimæ Dei Genitricis per
petuæ Virginis Mariæ Dominæ Nostræ piamq Ve
nerationem Sanctorum Angelorum Auxiliatorum
nostrorum

Frater Paulinus Kłodawski S. T. Doctor Frum
Eremitarum Ordinis Sancti Pauli Primi
Eremitæ per Utramq Poloniam ac Silesiam
Prior Provincialis

Omnibus præsentes Literas Visuris Salutem
in Domino Sempiternam.

Dum preclara Officiorum Insignia quibus Auxi
liaris Angeli Dei Divina Providentia in Misteriu
Nostrum ab ipso Nativitatis Ortu destinat huma
num genus

num genus sibi devincunt devotæ Considerationis in dagine contemplamur dignum quin potius debitum semper arbitramur Ut ijs reverentiam propræsentia fiduciam pro Custodia devotionem pro benevolentia apud Christifideles, quantum in Domino possumus conciliemus Sed et Specialia quedam Obsequia Quibus illi Sanctissimi Ordinis Nostri Patriarcham D Paulum Primum Eremitam per secuti sunt dum eum Viventem post tot exactos eiurialos in solitudine Annos dimidij Panis fragmento Specie Corvi (Ut pie coniectari licet) assumpta quotidie Sexaginta Annis refecerunt et mortui animam visibiles de Cælo in Cælum detulerunt nonimmerito nos inducunt. Ut ad prosequenda modo recensita erga ipsos Officia quam plurimos Christifidelium invitemus Et ne remota hæc ad promovendum Angelicum cultum hæc Obligatio Videatur in prompta proxima ipsius Sacro Sanctæ Sedis Apostolicæ beneficio Sacræ Religioni nostræ specialiter imposita et Literis Apostolicis Sufficienter testata ac expressa Quarum vigore Rdum Patrem Generalis et Provincialibus Ordinis Nostri fac est Confraternitates sub invocatione SS Angelorum Custodum in quibusvis Christi Fidelium Ecclesijs erigere ac instituere ipsis que sic erectis ac institutis Omnes et Singulos Indulgentias et quasvis peccatorum remissione Archiconfraternitati Sub eadem invocatione de Urbe aquibuscunq Rom Post concessas Communicare Volentes igitur in Ecclesia SS Apostolorum Simonis et Iudæ ac Sancti Stanislai Episcopi et Martiris Devotionem erga SS Angelos Custodes Tutellares excitare et Utriusq sexus Christi Fideles ad Cultum et Venerationem illorum invitare ex sinceræ devotionis affectu quo Sctos Angelos prosequimur et ad Instanciam Illustris et Magnifici Dni Stanislai de Warszyce Palatini Terrarum Sprauvid ac Adm Rndi Dni Stanislai Kaszkowicz Parochi Decani Oswetimensis pro Utriusq Sexus Christi Fidelibus Confraternitatem sub Invocatione Sancti Angeli Custodis Authoritate Apostolica, qua hac inparte fungimur fundamus instituimus ac errigimus illiq sic Fundatæ institutæ et creatæ perpetuæ firmitatis robur adijcimus dummodo supra hoc Illustrissimi loci illius Ordinarij expressus

accedat

accedat consensus. Et quia ex Indulto Sedis Apostolicae il-
lis tantum Confratribus qui huic Confraternitati in Eccle
siis dicti Ordinis Nostri dederint Nomen fac est Consti
tutiones ac Ordinationes quascunq licitas tamen honestq
a Sac. Conc. Triden. Sacrisq Canonibus minime Contrarias
condere et Ordinare. Volumus et Utriusq sexus Christi Fi-
deliber in hac Confraternitatem inscriptos et pro tempore
Inscribendos Obligam et juxta Capitalia Ordinationes et In
stituta alias Statuta Confraternitatis Nostrae Sub eadem
Invocatione in Ecclesia Divae Virginis Claromontanae
institutae se regant et gubernant Cum sint Authorita
te Apostolica Condita et Ordinata Cupientes autem ut ipsi
ac pro tempore existentes dictae Confraternitati Confratres
in piorum Operum exercitijs Ordinationibq praedictis ex-
pressis Conferant ac magis ad ea in posterum exercenda
nec non alii Christi Fideles ad dictam Confraternitatem
ingrediendam per Amplius invitent dictaq Ecclesia in Ve-
neratione habeat de Apostolicae Sedis gratia ac Indulto
Speciali Omnes et Singulos Indulgentias ac peccatorum
Remissione. Non non poenitentiarum relaxationes quibus
Romana sub eadem Invocatione Archiconfraternitates per
modernum S. Pontificem Urbanum PP. VIII. sive quibuscun-
que illius Praedecessores dotata et Aucta et eidem Confraterni
tati in Ecclesia Superadicta per Nos instituta et erectae prae
dictarum Literarum Apostolicarum Vigore Communicamus
Volumus insuper ut Venerabilis hujus Confraternitatis
Capellanus seu Administrator sit modernus, et pro tempo-
re existens dictae Ecclesiae Rector seu ejus Vicarius qui
Nomina et Cognomina Omnium Christi Fidelium in eadem
Societatem ingredi et devote recipi petencium in Libro ad
hoc Specialiter deputato possit inscribere, recipere, et admit-
tere ad Omnia et Singula facere quae Fratres Nostri in Ec-
clesijs Nostris ad hoc deputati facere possunt, et rite
conservantur prima tamen Erectionis duntaxat excepta, die
pro qua Inscriptionem admissionem et receptionem hujus mo-
di Ordinis Nostri Fratribus Vel eorum distanciam R. P.
Concedimus Ut Vero Christi Fideles intelligant Caelestos The-
sauros non quaesitus aut alicuius lucri gratia ex benignita
te Sedis Apostolicae provenire in dum Christi ejus conscien
tiam onera-

mus. Ne pro hujus modi admissione ingressu Scripturae aliquid temporalis lucri exigat Sed gratis haec Omnia praestet quemadmodum hujus Confraternitatis Sanctiones habent et Capitula. Licitum tamen ipsi erit a Confratribus Noviter Inscriptis et pro tempore inscribendis Elemosinam Sponte Oblatam recipere et receptam ad Ornatum Ecclesiae et alios pios usus Ut eadem Confraternitatis hujus Capitula Concedent convertere. Illud tamen adjicimus Ut Omnes Christi Fideles in hanc Venerabilem Confraternitatem inscripsi et pro tempore inscribendi: Festum Sancti Angeli Custodis Dnica prima post Festum S. Michaelis Archangeli Summa cum Reverentia Celebrent quemadmodum etiam ipsa Archiconfraternitas sub eadem Invocatione Romae erecta cellebrare consueuit. Porro ad Conservandam Omnimodam Conformitatem cum Confraternitatibus sub eadem Invocationem in nostris Ecclesiis erectis Sepedicti Confratres Saccis albis in Processionibus et Vexillis in quibus Una ex parte S. Angelus Custos dextera manu puerum tenens et Altera vero Sanctus Paulus Primus Eremita Visibiliter post mortem Angelicis manibus in Caelum delatus sit depictus Uti debebunt In quorum fidem praesentes Sigillo Provinciae Nostrae, et Confraternitatis munitas Manu ppria Subscripsimus Dat. in Claromonte Czestochoviensi Die 13 Mensis Novembris Anno Dni 1689.

Tegoz Roku Kapliczka Orationis Dominicae in Horto to iest Ogrodziec Versus Orientem przy Kosciele Zywieckim wtyle Oltarza Wielkiego zmurowana iest przez własny Koszt Sławnego Krzysztoffa Mrzygłodowica Pisarza Mieyskiego Zywieckiego od Murarza nie iakiego Pana nazwanego Szuchiego Ktora do Końca zona w Wigilią Swiętego Michała Archanioła y Ostatnią Cegłę Kładąc Syn się temu Krzysztofowi Mrzygłodowicowi narodził Ktorego na zaiętz Chrzciwszy dano mu Imie Michał a ten dorosszy lat Kapłanem został y Kaznodzieią był w Pilznie gdzie Umarł

WKtorey Kaplice wystawiwszy Ołtarz pomieniony Fundator Przywiley od Oycza Oyca S. do iednego alias do niego wyiednał Za Duszę.

Dusze Zmarłe na lat dziesięć ale iuż to dawno wystało do Ktorey Kapliczki te są niżey pomienione Legata na msze Swięte iako to Zofia Jedrkowa fundowała Złotych 50. Szymon Kapłan Złotych 100. Jan Gapel Złotych 50 Pan Andrzey Irland Podstarości Żywiecki Złotych

No 220. Krzysztof Mrzygłodowicz Fundator Złotych 100. Syn iego Sebastyan Złotych 100. Potencyanna Wołkowicowa Złotych 50 na Passye w Poście w kardy Czwartek Co się z Wyderkaffu wszystko wykonywa

Tego Roku Dnia 27. Listopada Nayiasnieyszy Karol Ferdynand Biskup Wradawski Krolewic Polski y Anna Catharina Constencya Krolewna Dali w Warszawie Miastu Żywcowi Przywiley Łacinski, pod dwiema Pieczęciami, O Mieysce albo Plac na Zbudowanie Domow nowey Osady z Zagrodkami Wyszego Miascia Ulice na Polu Panskim od samego Zamku dla Niemcow Sukiennikow y inszych Rzemieslnikow Ktorzy ze Slaska tu przyszedszy w Żywcu mieszkali dla Woyny Szwedzkiey z Cesarzem Chrzescianskim przez lat kielka uciekaiący we Slasku iakoż iuż mieli się budować nadawszy im Wolnosc na lat Piętnascie y obrali sobie Lutry Ktorzy byli Kierchow pod Staniskiem Poddanem Xdza X. Probostwa Żywieckiego po Koniec Pola Panskiego pod Grapą gdzie Kielka tam Pogrzebiono lecz potym zaniechali tego y do Slaska gdy się Potay otworzył poszli Ktorego Przywileju Łacinskiemi słowy taki tenor iako niżey.

Carolus Ferdinandus Dei gratia Epus Wratislavien Anna Catharina Constantya Princeps Poloniae et Sueciae

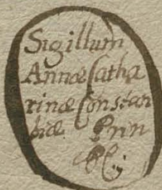
Vniversis et Singulis cujuscunque Conditionis hominibus Comitatus Nostri Zywecensis ad quorum Notitiam presentes Literae nostrae devenerint Notum facimus Percepisse nos a nonnullis conciliarijs Nostris ac etiam Bonorum Nostrorum haereditarium Territorij Zywecensis Administratoribus locumquendam in eodem Territorio haetenus inculeum sed natura ipsa et Possesione loci apprime fertilem et locanda Civitatis accomodum invenire qui et Sustendandis ibidem Confluentium incolarum Jumentis et Victui Suppeditando Sufficiens et ad inhabitandum Staruendaque edificia ob Sylvam arborum quae maximum Copiam Commodissimus esse posit

Eo itaq inloco cum Civitatem fundare Locumq illum quam maxima frequentia habituri Cupiamus Invitamus omnes tam Incolas Nostras quam exteros ut ad locum illum Condendis Civitati destinatum Conveniant ibidemq iuxta Ordinationem Nostram et Admistratorum Nostrorum Sedes domiciliaq Sua figant cui quidem Civitati Noviter a Nobis Conden

a Nobis Condendis Civibusqz in ea locatis vel in Postea locandis Libertatem ab Omnibus tam publicis quam privatis Exactionibus dationibus Censibus et Oneribus quibusvis ad Annos quindecem immediate Sese SubSequentibus damus et Concedimus Cetera in posterum cum frequentia Colonorum vel in Colarum in hac Civitate Conflaentium Congregabitur Uti Iura Magdeburgens. Nundinas Ceteraq immunitates et prerogativas quaecunq ad exornandam hanc Nostram Coloniam Novam pertinebunt haud gravatim Concessuri Que quidem Litere Nostre tam in Sylesia quam alibi per Magistratus locorum publicetur promutue Vicinitatis iure benigne postulamus Subditis Vero Nostris ne Secus fecerint Mandamus Datum Varsavie Die 27 Mensis Novembr. Anno Dni 1639

Carolus Ferdinandus Anna Catharzina Constantia

ROKU PANSKIEGO 1640. Dnia 29 Pazdziernika JMć Pan Piotr Komorowski Hrabia Liptowski y Orawski Starosta Oświęcimski a na Suchey Pan Dziedziczny, Swiątobliwie nie maiąc Potomstwa Swiątobliwie Umarł y w Suchey Oycow Kanonikow Regularnych Zatobliwie pogrzebion którym on swoim Kosztem Fundował y Dobrodzieystwy Opatrzył a Panstwo Swoie Suskie JMć Panu Krzysztofowi Komorowskiemu a JMć Pana Mikołaja Komorowskiego Synowi a Swemu Synowcowi odkazał y Dziedzicem go Uczynił. Ktoremu Epitaphium na Chorągwi Czerwoney Adamaszkowey nad Grobem iego od Małżonki Anny Zawieszone Ktore Złocistemi Literami taki onim Sławę iako niżey brzmi. Tamże prawdziwy Konterfekt w Kosciele na Obrazach iego y JMć Paniey Katarzyny Przerębskiey Małżonki iego reprezentuie się y po Staroświecku Modą Swieiorską Szaty na Sobie maiąc, a Czołki tayką Zielone około Ucha przez Głowę Zawiązane Statury iako że własny wzrost ich był, wymalowani są z Podpisami onych Ktorego Nagrobku Albo Epitaphium takiemi Łacinskiemi Słowy tak się Zaczyna

D. O. M.

Illustri et Magnifico Dno Petro Komorowski antiqua Stirpe Comitum de Komorow edito.

Qui
PRUDENTIA EQUANIMITATE Mentis robore
Ad ardua queso progenitus
Zelum in Religionem avitam inculcate Vivendo
Decorem Domus Domini amplificando
Pietatem in Patriam fortiter Moldavico pralio
Aliisq cum Magno Joanne Zamascio Dimicando
Gloriose professus
Atq ita
In Amicos beneficus in Vivos Officiosus
Comis erga Omnes
Plane in Neminem unquam iniurius
Ultra Sexagesimum Annum processus terrena
Patriam Calesti commutavit
Die 29. Octobris Anno Domini 1640.
O Viator
Si bonus es bonis bona Vota debes

Tego Roku 1640. Die 9 Julij Venceslaus Lochmanowicz alias Zywiecki tu Siedlak w Zywcu w Częstochowie do Klasztoru Oycow Paulinow wstąpił ktoremu imię dano Kiliana Proffesyą uczynił przyszłego Roku tamże Die 14ta Julij in Festo S. Bonaventura a Został Kapłanem 1643. Roku odprawiwszy Primitice na Kazimierzu na Skałce Domina 2da post Pascha a ten był potym Prowincyałem tego Zakonu Roku Panskiego 1641. Dnia 27 Januarij Wielebny y wielce Uczony Xiądz Marcin Campius Nauczyciel Swiętey Theologii Doctor Proffesor Sławney Akademij Krakowskiey a Proboszcz Kościoła Kollegiackiego Swiętego Floryana na Klepazu Mąz w Mądrości Wielkiey w Latach Swoich Sławnych maiąc lat 74. Umarł. A ten był rodem z Miasta Wadowic ktorego w Młodosci dali Rodzicy do pasienia Swini a iż mu iednego Wieprza Wilk porwał boiąc się Rodzicow udał się do Krakowa do Nauk y tak się ll czytcze Mądrosci doszedł powiedziawszy sam o Sobie. Si non iste Porcus non esset Wadovita doctus a był Człowiek y mowy y obyczaiow grubych ale Nauki bardzo Wysokiey o ktorym gdy będąc w Rzymie na Dyspucie przed Oycem Swiętym tak onim Oyciec Swięty powiedział In Vadovio Ars Angelica
Vox Diabolica

Vox Diabolica Mores Rusticani O Ktorym iako bliśko Żywca Narodzonym Napisałem

Tego Roku Magdalena Stolarzycka a po Niebosczyku Sławney pamięci, Piotrze Stolarzyku Rayczy Żywieckim pozostała Wdowa przedała Ogrodek Miastu Żywcowi za Summę Złotych 80. y Warkę Ktory Ogrodek Urząd Żywiecki, Organiście każdemu Używać Ordynował y dotąd go w swoiey Possessyi maią a Naypierwszy Organista zaczął go zażywać Walenty Perowic 13 Januarij Roku Panskiego 1642 Xiądz Walenty Iwanowski Pleban Radziechowski dobrowolnie rezygnował Plebanię teraz a na Tęczą Introdukowany iest Na ktorego Mieysce nastąpił Xiądz Stanisław Kaszkowicz Pleban Lodygowski a podobno z do bą na Frymark posli bo Xiądz Stanisław Kaszkowicz Plebanią Łętską trzymał y w raz Dziekanstwo Oświęcimskie

Tego Roku Szymon Brzoska z Anną Małżonką Swoią z Milowki Dzwon wielki do Kościoła Milowskiego Sprawili gdzie tam jeszcze żadnego Dzwonu nie było tylko Sygnaturka

Roku Panskiego 1643 Dnia 21. Kwietnia Xiądz Hieronim Gładowski Commendarz Radziechowski Artium et Philo magister fundował Złotych No 20. Polskich na Wyderkaff na Suknię iednego Ubogiego Szkolnego Chłopca w Szkole Żywieckiey Uczącego się aby każdego Roku z tego Wyderkaffu była mu Sprawiona. Na ktorey Sukni Znak y tytuł Imienia Maryey ze Sukna taki [illegible] był przyszyty na prawym Boku. A ten chłopiec aby był Sposobny y powinien był ministrować do Mszy Swiętych Rożancowych Bractwa Nayswiętszey Panny Maryey. Prezydentowi Bractwemu Codzienta y Niedziele należące O tym gdzie się podziało o tym teraz nie słychać y te Pieniądze u kogo zostaią choć o tym wyraźny Zapis Łacinski w Xięgach Brackich iest y te pieniądze Jerzy Piotrowski Mieszczanin Żywiecki od niego odebrał y na dobrach swych Obligował się

Tegoż Roku z Roskazania Karola Ferdynanda Biskupa Wrocławskiego Krolewica iako Pana na Żywcu Wieżą Żywiecką naprawiono przez Jerzego Wisnickiego osobliwie pod Samym Krzyżem blachą Dymniki zabierał y Krzyż Sam Ołowiem zalewał aby się nie chwiał y wszystkie Piętra w Wieży z Taw Ugruntował y Schody porobił bo z PP. Komorowskich po drabinie chodzono także gdy Zaprawiono Dymniki pod Krzyżem tylko iedno Zostawiono było tamże Piętro na to przysposobione dla przyiaźni y przy

cia y przysposobienia Sam pod który czas Piorun na Wieżę Ude
rzył (: iuż to trzeci raz po zbudowaniu iey :) ale żadney szkody
nie uczynił tylko trzaski na Piętrze zapalił które zaraz
Ugaszono.

Z tego tedy Piętra raz Wiatr zrwał deszczkę która Tomaszo
wi Chwostkowicowi do Szkoły na nauki idącemu na Smętarzu
Końcem w palec Wielki Nogi Uderzyła zkąd przybiegszy do
Szkoły Biegał od bolu nic nie mowiąc aż wiedziawszy krew
omdlał aż go Otrzeszono y co mu iest pytano. Na który pa
lec był kaliką aż do Smierci bo mu go ta deszczka ucięła
lecz potym Xiędzem został y był Mansyonarzystą przy Ko
ściele na Zamku Krakowskim y tam po Smierci pogrzebio
ny był y Legatum ieszcze za Żywota na Msze Swięte
w Kościele Żywieckim pewnych Summ uczynił y Rolą
którą Stary Jan Michałowicz Woyt nigdy Żywiecki a ie
go Oycym trzymał Łagozów Szesc na Msze Swięte iest za
pisana w Aktach naszych Żywieckich którey żadna kto
używa a wszystkie pożytki z niey zginęły z szkodą
Znaczną Miasta.

Tegoż Roku Obraz do Koszynia Bractwa Nayswiętszey Panny
Maryey (który Xiądz Walenty Hulicius darował) Szlachetny P.
Maciey Kantorowski Pisarz Celny J.K.Mci na Komorze Żywie
ckiey a Drzewicy Krolewica Ferdynanda Biskupa Wrocławskie
go etc. tu w Zamkowey Zwierzchnosci a Mieszczanin Żywiecki z Ma
gdaleną Hybowiczowną Małżonką swoią po Panu Woyciechu Ko
teczkim reformował y ozdobił Naprzod Ramami Snicerskiey
roboty na kształt Ołtarza rzezanymi złocistemi y z wierz
chu samym Ołtarza a potym dał dwu Aniołow Srebrnych
po złocistych wybicaney roboty którzy trzymaią Koronę Nay
swiętszey Pannie na Głowie będącey a Palmy w Rękach kto
ich. Tego Ołtarza Malowanie robił y złocił nie iaki W. toch
Delabela nazwany który starą modę Szlachty y Mieszczan wy
raził iako przed tym tu chodzono po prostu nie co z węgierska
w delijkach z wostkiemi rękowami

Tenże Pan Maciey Kantorowski Crucifix albo Ukrzyżowanego
Pana Jezusa w Srzod Kościoła swoim Kosztem na Tragarzu
wystawił na którey Serce promienie koło Głowy Rąk y Nog Sre-
brne złociste Jey Mść Pani Ursula Koryzinska Starościna Ży
wiecka sprawiła

Tenże Sklep Grobowy pod nim wymurował w którym po Smier
ci swoiey z małżonką swoią pogrzebion iest.

Tenże także za Życia swego Kamienicę w Rynku przyozdobił y Pi-
wnice pomurował bo w niey mieszkał Ktorą Miastu zapisał otrzymał
na Ratusz Mieyski za Złotych 200. tylko co y Małżonka iego
po Smierci Męża iego do woli iego pozwoliła y Testamentem
długi z niey tylko wypłacać Ordynowała bo bez Potomstwa z Świa
ta zeszli, lecz to Niedbalstwo Urzędu sprawiło była zaszcze na on
czas in Ktore Miasto Zywiec

Tego Roku Krzysztof Mięgłodowicz Pisarz Mieyski Zywiecki bę
dąc w Cieplicach w Węgrzech dla Uleczenia Zdrowia Swoiego
przywiozł Xięszkę Łacinską z tamtąd z przezporku o Relacyey
Duszy albo Ducha nieiakiego nazwanego Clemensa Umarła w
Tym Roku ktory się iedney Pannie iawnie pokazował znaki
czyniąc męk swoich, prosząc o poratowanie, za wystąpieniu że
był przeniayty zabie człowieka wziąwszy za to Złotych 200
ktore zakopał we Domie y tam ie od Umarłych o tych Pieniądzach
dał wiadomosc aby ie znalazła y Obraz Rznięty Nayświętszey
Panny Maryi piastuiącego Umęczonego Chrystusa Pana na łonie
dała z tych Pieniędzy zrobic y w kosciele wystawie u Oltarzu
co się tak stało y wybawion został iako otym szyroko wy
pisano aliás opisano iest

Z tey tedy Xięszki na Polskie przetłomaczywszy dał
do druku Ktorą przypisał JMC Panu Samuelowi z Lę
pca Lipskiemu Staroscie Rawskiemu y Stanisławskie
mu y tu Zywieckiemu ktory tu Państwo Zywieckie
przez lat 28 rządził y Administrował za ktorego Curs
Zaczęły Spiewać w Kosciele Zywieckim gdyż choc Ere
ctia Stała się dokonażenia tey Fundatiey niebyło aż
dopiero za iego Staraniem y dołożeniem się poczęło sie

Roku Panskiego 1644 Die 21 Octobris Dekanat
Zywiecki Nowo Ziawił sie Odłączywszy się od Oswię
cimskiego z Dekretu przewielebnego JMX Piotra
Gembickiego Biskupa na ten Czas Krakowskiego
Co stało za Sprawą Xiędza Stanisława Kaszkowicza
Ktory był przed tym dziekanem Oswięcimskim a
potym Naypierwszym w Dekanacie Zywieckim a
Uczyniono to Naywięcey dla rozlania Wod Częstych y
dalekosci że na Congregatio niemogli tu od Zy
wca do Oswięcimia ziezdzać Plebanowie Nadmieniwszy Dzie
się Plebaniy do Dekanata tego Nowo postanowionego

Naypierwsz Probostwo Zywieckie, Stary Zywiec, Rychwałd, Ślemień, Je-
leśnia, Milowka, Radziechowy, Łodygowice, Lipnik, Kimirowice, Be

stwina

stwinę dawszy na to Przywiley dostateczny de Data die et Anno quo Supra
A Naypierwszą Introdukyą tego Dekanatu abo raczey Congregacyey (: ob-
czyniwszy wprzod kościele Zywieckim z wielkim nabożeństwem de Spiri-
tu Sancto Votivę Concilium zwyczayne:) a potym w Szpitalu Tra kta-
ment znamienity dla Xięży Nowy Dziekan Xiądz Stanisław Kaszko-
wicz Pleban Radziechowski y Lodygowski Sprawił, Co się stało za
czasu Xiędza Stanisława Klocha Proboszcza Zywieckiego a Dzieka-
na Pszczynskiego.

A przed tym do Dekanatu Oswięcimskiego te Kościoły y Parafie należały
które niżey opisane.

Oswięcim Oppidum
Włosiennica Filia
Grodzice
Osiek alias Zayfredy
Witkowice
Wilanowice Antiqua
Wilamowice Nova
Pisarzowice
Bielany
Kęty Oppidum
Czaniec
Zywiec nova Oppidum
Zywiec Antiqua
Rychwałd
Łękawica
Gilowice
Ślemię
Jeleśnia
Cięcina
Rayca
Milowka
Radziechowy
Lipowa
Łodygowice
Witkowice
Mikuszowice
Lipnik
Komorowice
Bestwina
Kozy
Stara Wies
Bereztowice
Janiszowice
Dankowice
Bulowice
Pombarnidek

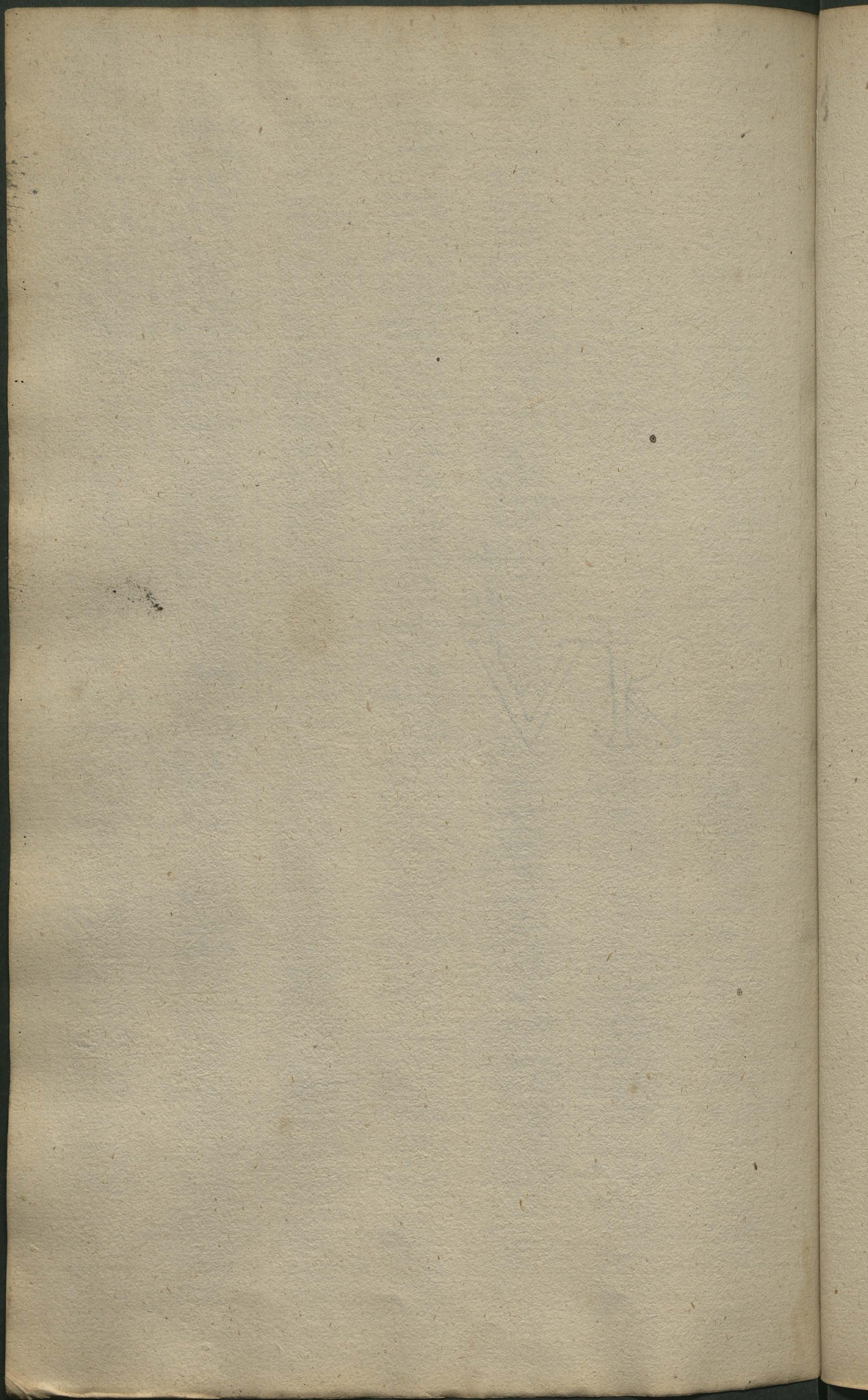
Roku Panskiego 1645 Zygmunt Zyeh Mieszczanin Zy-
wiecki darował Kościołkowi Swiętego Marka Zagonow No 12
Role swoiey podle samego Cmentarza. A Jędrzey Nizeyal-
bo Korabdzik od Siostry tego Reginy po Nieboszczyku Mar-
cinie Ociepce Wdowy Kupił onejże Zagonow 12 za Złotych
26. a ostatek darowała S. Markowi których wszystkich
Zagonow 24. zostaie. Co się stało za Xiędza Macieja Chybo-
wicza Wikarego y Mansyonarystę Starszego Kościoła Zywie-
ckiego y Zkąd ten Kościołek ten grunt ma od pomienio-
nych ludzi wiecznym darem zapisany a to dla poprawy
tego Kościołka aby w ruinę nie przychodził

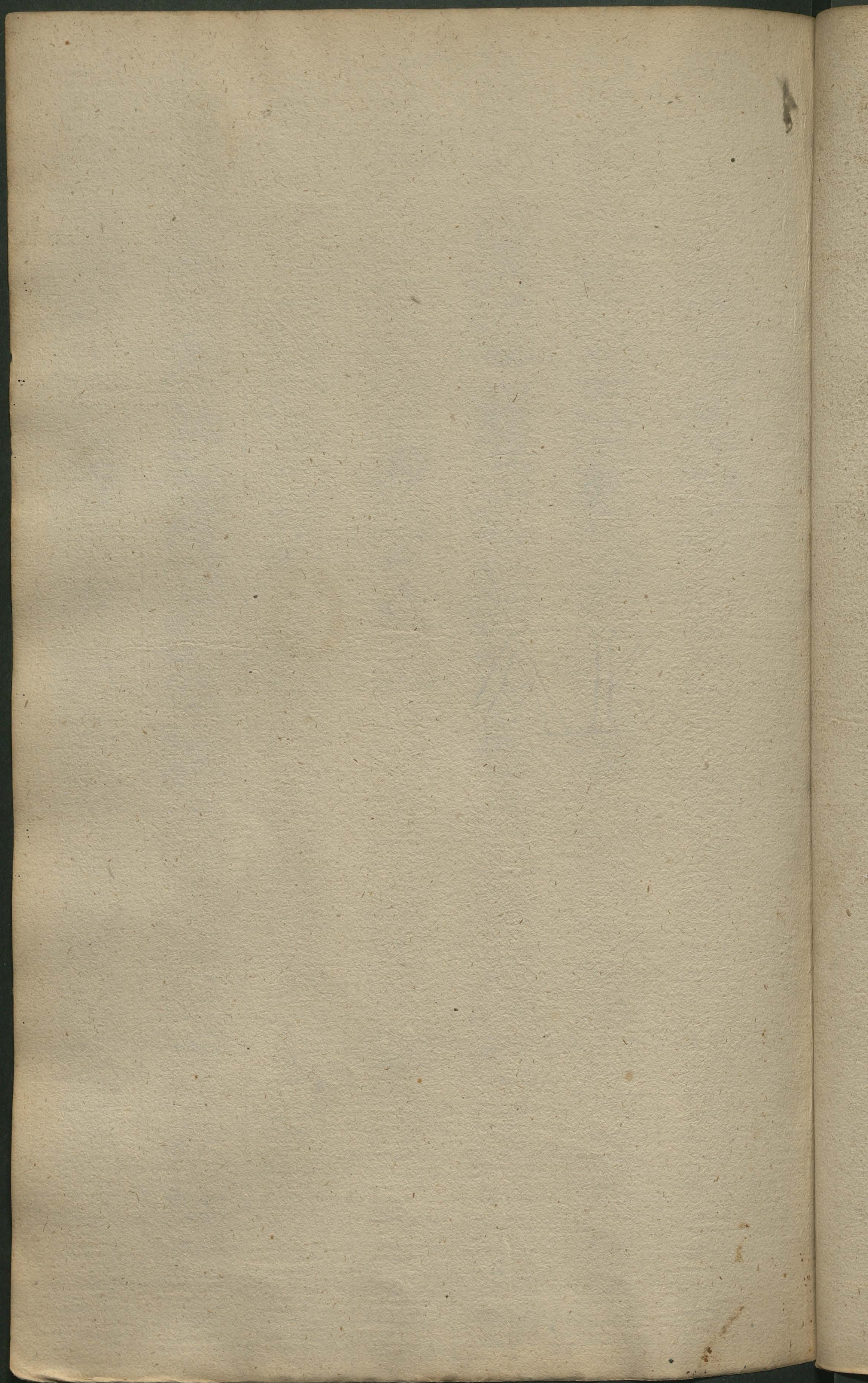
Tego Roku Dominica 4ta post Pascha Wielebny Xiądz Cen-
dorzey

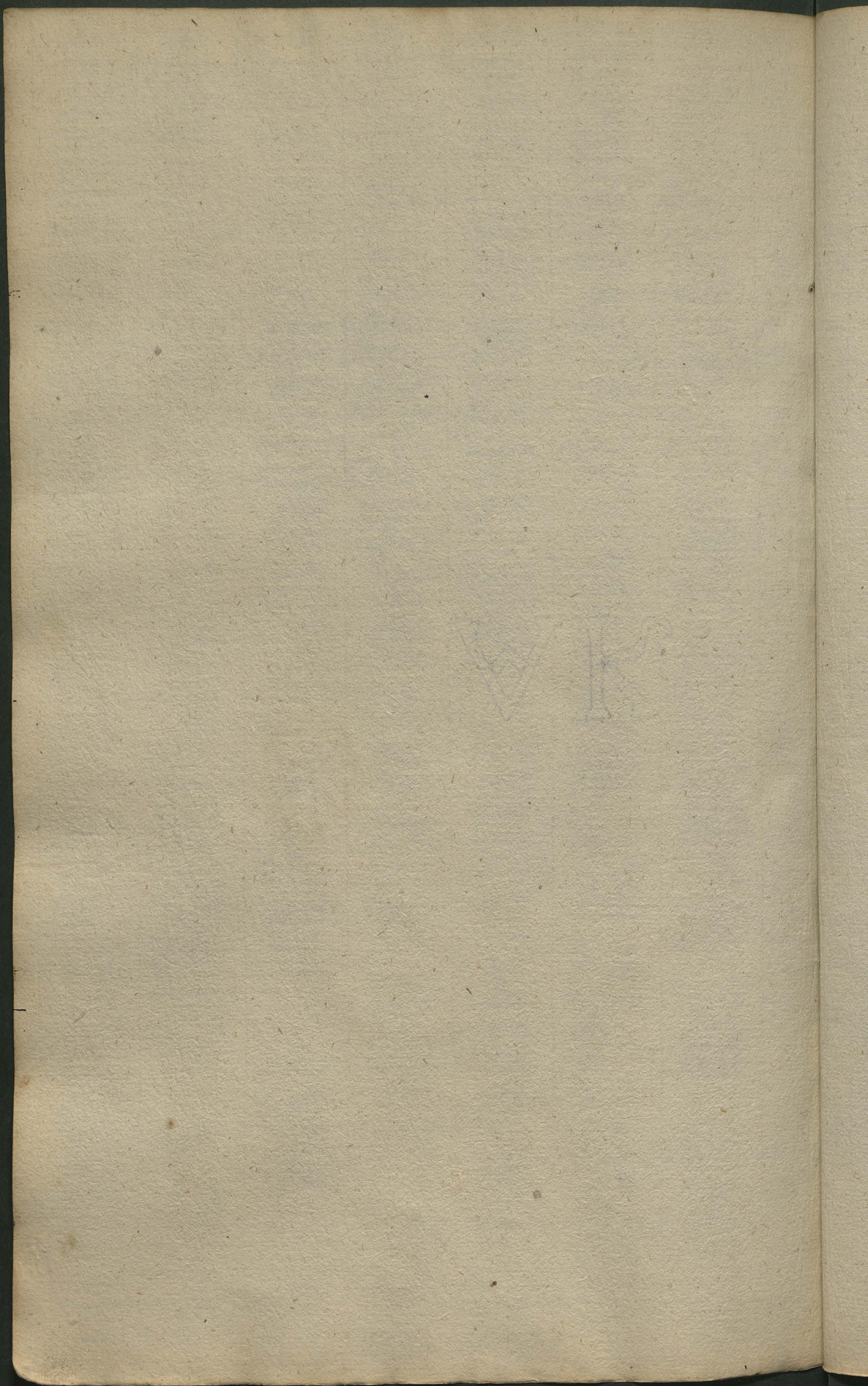
drzey Chytrzenski Pleban Naypierwszy Jelesnianski a Zie-
mek Zywiecki y Muzyk dobry w Jelesni umarł y w Kosciele
Zywieckim w Grobie małym skrytym w tył Kościoła u drzwi gdzie
wychodzą z Processyą pogrzebiony
O tym Grobie tak powiedaią że go JMb Pan Komorowski wymurował
y Syna Jana swego Młodzianem będącego tam pogrzebł nad któ-
rym Grobem Wieniec drotowy.

W roku 1806 JW. Franciszek Hrabia na Żywcu
Białkowey Skale, Generał Margrabia na Miro-
wie i Pinczowie z Wielopolskich Myszkowski
przedał klucz Jeleśnieyskich Xięciu Albertowi
Saxko Cieszyńskiemu, niegdyś Królewiczowi
Polskiemu.
W roku 1878. Andrzey Hrabia Wielopolski
Szambelan Jego C. Mości przedał
klucz Obszarski temuż samemu Xięciu
za Reńskich Srybrney Mon: 162000.
W roku 1839. Po śmierci tegoż Andrzeja
H. Wielopolskiego Jego Sucessorowie przedali
klucze Wieprzski, Staro-Żywiecki, Lipowski,
Węgierski Górki, y Milowski i Wysoki Ar-
cy Xięciu Austryackiemu Stryjowi Cesarza
Ferdynanda za Reńskich w grobey Monecie
Srebrney 660000.

W roku 1839. Franciszek Hrabia Szembek
Przedał temuż Arcy Xięciu Sol,
Wieliczkiej, Siarc czyli Śmierdzącą za Ren-
dulik w Srybney grubey Monecie 250000.

Ta Kronika
Woyciecha Rybarskiego
Mieszczanina w Żywcu.

